

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Olsztyn, wrzesień 2021 r.

Spis treści

Wstęp	4
1. Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego, dostępność, komunikacyjna i mobilność	5
1.1 Położenie	5
1.2 Ukształtowanie terenu	6
1.3 Bogactwa naturalne.....	10
1.4 Wewnętrzna i zewnętrzna dostępność komunikacyjna	12
2. Ludność i procesy demograficzne	17
2.1 Liczba ludności, migracje i przyrost naturalny.....	17
2.2 Procesy starzenia się społeczeństwa	20
2.3 Atrakcyjność osadnicza.....	22
2.4 Prognoza demograficzna.	32
3. Gospodarka i rynek pracy	34
3.1 Liczba, wielkość i rodzaj podmiotów gospodarczych	34
3.2 Rynek pracy	41
3.3 Bezrobocie	42
4. Środowisko naturalne i infrastruktura	47
4.1 Walory środowiska naturalnego, przyrodnicze i krajobrazowe, różnorodność biologiczna	47
4.2 Stan i ochrona środowiska, w tym stopień rozwoju infrastruktury	50
5. Kultura i dziedzictwo kulturowe	60
5.1 Kultura	60
5.2 Uwarunkowania historyczne, obiekty zabytkowe, ich stan, dostępność i sposób wykorzystania..	63
6. Sport, rekreacja i turystyka.....	66
6.1 Infrastruktura sportowo-rekreacyjna i warunki do jej rozwoju.....	66
6.2 Atrakcyjność turystyczna.....	69
7. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	76
7.1 Studium i plany miejscowe – stopień pokrycia obszaru gminy i struktura przeznaczenia terenów	76
7.2 Struktura osadnicza	79
7.3 Rewitalizacja (obszar zdegradowany, obszar rewitalizacji, założenia i przedsięwzięcia rewitalizacyjne).....	79
7.4 Obszary zintegrowanego inwestowania i wykluczenia z inwestowania, obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego	81
8. Bezpieczeństwo publiczne	84
8.1 Podmioty i instytucje realizujące zadania z zakresu bezpieczeństwa	84
8.2 Uwarunkowania wynikające z położenia, w tym zagrożenia naturalne.....	86
8.3 Przeszłość	87

9. Polityka społeczna	90
9.1 Beneficjenci pomocy, struktura powodów udzielania pomocy	90
9.2 Gospodarka mieszkaniowa i komunalna – opis stanu zasobów mieszkaniowych, w tym technicznych, energetycznych i dostępności	103
10. Edukacja i wychowanie.....	106
10.1 Sieć placówek oświatowych.....	106
11. Kapitał społeczny	113
11.1 Aktywność obywatelska, liczba i działalność organizacji pozarządowych	113
11.2 Współpraca międzysektorowa	115
12. Finanse samorządowe	118
12.1 Budżet Nowego Miasta Lubawskiego – dochody i wydatki, w tym ich struktura	118
12.2 Poziom zadłużenia	124
12.3 Zdolność inwestycyjna	126
12.4 Wartość projektów finansowanych ze środków unijnych	127
13. Diagnoza porównawcza.....	131
14. Konsultacje społeczne	141
15. Spis wykresów, rysunków, tabel, dokumentów źródłowych.....	154
16) Załącznik nr 1 Wzór ankiety	162

Wstęp

„Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie” jest przeglądem najważniejszych kwestii społeczno-gospodarczych i ukazuje wieloaspektową analizę stanu obecnego miasta. Raport diagnozy koncentruje się na szczegółowej analizie uwarunkowań wewnętrznych rozwoju Nowego Miasta Lubawskiego obejmujących takie zagadnienia jak:

1. Informacje ogólne (w tym: uwarunkowania geograficzne, historyczne);
2. Przestrzeń (w tym m.in. układ przestrzenny, dostępność komunikacyjna, mieszkalnictwo, infrastruktura techniczna);
3. Środowisko (w tym: charakterystyka najważniejszych aspektów środowiska przyrodniczego oraz jego ochrony, tj. zasoby wodne i jakość wód, jakość powietrza);
4. Społeczeństwo (w tym: analiza procesów demograficznych i osadniczych, wykluczenie społeczne, kapitał społeczny tj. liczba organizacji pozarządowych, rynek pracy, aktywność i potencjał mieszkańców, edukacja, ochrona zdrowia, kultura i turystyka);
5. Gospodarka (w tym: analiza wskaźników makroekonomicznych, struktury gospodarcze, atrakcyjność inwestycyjna, przedsiębiorczość, dochody ludności, finanse publicznych JST, realizowane zadania i projekty).

Dla każdego z powyżej wymienionych obszarów przedstawiono najważniejsze informacje, w tym również realizowane projekty oraz dane statystyczne obrazujące sytuację w gminie, także na tle powiatu nowomiejskiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju. Zakres czasowy obejmuje zasadniczo lata 2015-2020. Analiza została wykonana w oparciu o najbardziej aktualne dostępne dane statystyczne, głównie te pochodzące z baz Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Miasta w Nowym Mieście Lubawskim jego jednostek podległych oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Mieście Lubawskim.

Główne wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej stanowią punkt wyjścia dla przygotowania „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030.

1. Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego, dostępność, komunikacyjna i mobilność

1.1 Położenie

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie położona jest w centrum powiatu nowomiejskiego, w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego i graniczy z gminą wiejską Nowe Miasto Lubawskie i gminą wiejską Kurzętnik, obejmuje obszar 11,6 km². Miasto Nowe Miasto Lubawskie jest jednocześnie stolicą powiatu nowomiejskiego i siedzibą władz powiatowych oraz gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.

Rysunek 1 Położenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na tle Polski i województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu

Źródło: Internet, <https://pl.wikipedia.org> i <http://www.gminy.pl>

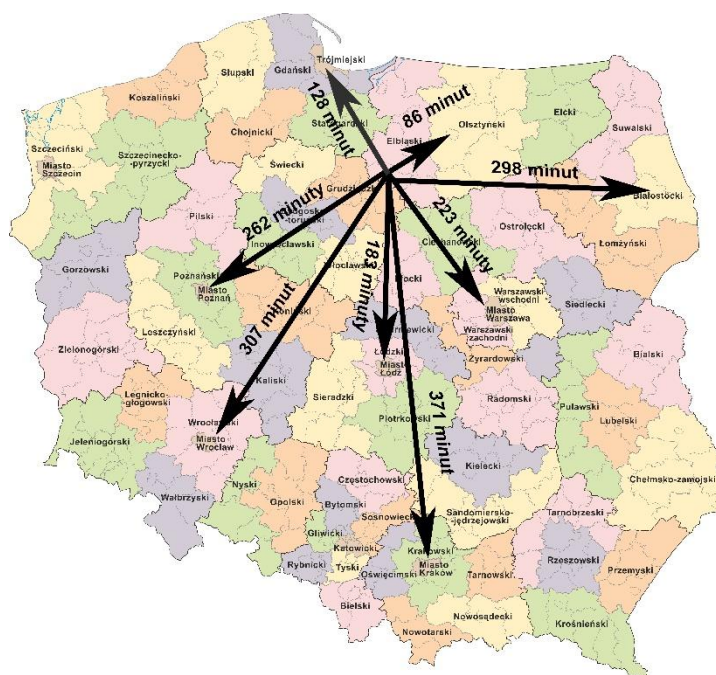
Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie zgodnie z fizyczno – geograficzną regionalizacją Polski, wg J. Kondrackiego położona jest w obrębie następujących głównych jednostek: megaregion – Pozaalpejska Europa Środkowa, prowincja – Niż Środkowoeuropejski, podprowincja – Pojezierza Południowobałtyckie, makroregion – Pojezierze Chełmińsko-Dobrzańskie. W podziale na mezoregiony, obszar miasta znajduje się w obszarze dwóch jednostek. Zachodnia i środkowa część leży w zasięgu Doliny Drwęcy, a wschodnia część – Garb Lubawski.¹

W skład gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wchodzi tereny o różnych formach użytkowania. Użytki rolne zajmują znaczną część powierzchni miasta (59,7%), wśród nich dominują grunty orne. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 29,7% miasta, wśród których przeważają tereny mieszkaniowe – 165 ha (48,8%), tereny komunikacyjne (drogi) – 71 ha (21,0%), tereny inne zabudowane – 32 ha (9,5%), tereny przemysłowe – 29 ha (8,6%) oraz tereny rekreacji i wypoczynku – 14 ha (4,1%). Obszar Nowego Miasta Lubawskiego charakteryzuje się stosunkowo niską lesistością. Wynosi ona 4,8 % ogólnej powierzchni miasta. Odległość Nowego Miasta Lubawskiego względem wybranych miejsc:

- ✓ Olsztyn – 80,5 km,
- ✓ Warszawa – 197 km,
- ✓ Lotnisko Szymany – 111 km,
- ✓ Dworzec kolejowy Iława – 21 km,
- ✓ Lotnisko Gdańsk – 172 km,
- ✓ Przejście graniczne z Rosją (Bezledy – Bagrationowsk) – 171 km,
- ✓ Przejście graniczne z Litwą (Budzisko - Sangruda.) – 345 km,
- ✓ Port morski Gdańsk – 175 km.

¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019-2023

Rysunek 2 Czas dojazdu (minuty) z gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie do wybranych polskich miast:

Źródło: opracowanie własne, mapa <https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/klasyfikacja-nuts/klasyfikacja-nuts-w-polsce/>

Czas dojazdu (minuty) z gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie²

do wybranych miejsc:

- ✓ Miasta >400 tys. mieszkańców – 128 minut,
- ✓ Miasta >100 tys. mieszkańców – 86 minut,
- ✓ Miasta >50 tys. mieszkańców – 75 minut,
- ✓ Miasta powiatowego – 10 minut,
- ✓ Najbliższego miasta – 10 minut,
- ✓ Węzła autostrady/drogi ekspresowej – 50 minut,
- ✓ Lotniska – 69 minut,
- ✓ Dużego lotniska – 136 minut,
- ✓ Terminalu promowego 142 minuty,
- ✓ Przystanku kolejowego – 10 minut .

do przejścia granicznego z:

- ✓ Niemcami – 322 minuty,
- ✓ Czechami – 354 minuty,
- ✓ Słowacją – 426 minuty,
- ✓ Ukrainą – 444 minuty,
- ✓ Białorusią – 352 minuty,
- ✓ Litwą 318 – minuty,
- ✓ Rosją 117 – minuty.

1.2 Ukształtowanie terenu

Rzeźba terenu

Według podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego obszar Nowego Miasta Lubawskiego znajduje się w obrębie makroregionu zwanego Pojezierzem Chełmińsko – Dobrzyńskim, W podziale na mezoregiony, obszar miasta znajduje się w obszarze dwóch jednostek. Zachodnia i środkowa część leży w zasięgu Doliny Drwęcy, a wschodnia część – Garb Lubawski. Rzeźba obszaru jest urozmaicona. Jest to wynik akumulacyjnej działalności lądolodu oraz erozyjno-akumulacyjnej działalności wód roztopowych i rzek w epoce postglacjalnej.

² Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem” Raport Częstkowy Komponent 3 Relacje Przestrzenne I Dostępność Komunikacyjna województwa warmińsko-mazurskiego

Plejstocenijska wysoczyzna polodowcowa (której fragmenty obejmują zachodnią i wschodnią część miasta), rozcięta jest szeroką doliną rzeki Drwęcy (w obrębie której położone są centralne partie miasta). Krawędzie wysoczyzny są głęboko porozcinane dolinami bocznymi odprowadzającymi wody do doliny Drwęcy. Najbardziej rozległą z nich jest dolina Groblicy. W pozostałych dolinach wody prowadzą bezimienne strugi i ciekły okresowe. Część mniej rozwiniętych dolinek jest obecnie sucha. Obszar wysoczyzny wyniesiony jest 100 – 140 m npm. Powierzchnia jej jest falista i pagórkowata.

Dolina rzeki Drwęcy wcięta jest w wysoczyznę na głębokość około 20-40 m. W dolinie – o przebiegu zbliżonym do południkowego - wyróżnić można dwa tarasy: taras zalewowy akumulacyjny rzeki Drwęcy wyniesiony do około 3-4 m nad poziom wody w rzece (82 – 86 m npm) oraz taras wyższy akumulacyjny wyniesiony około 4 – 15 m nad poziom wody w rzece (85 – 100 m npm).

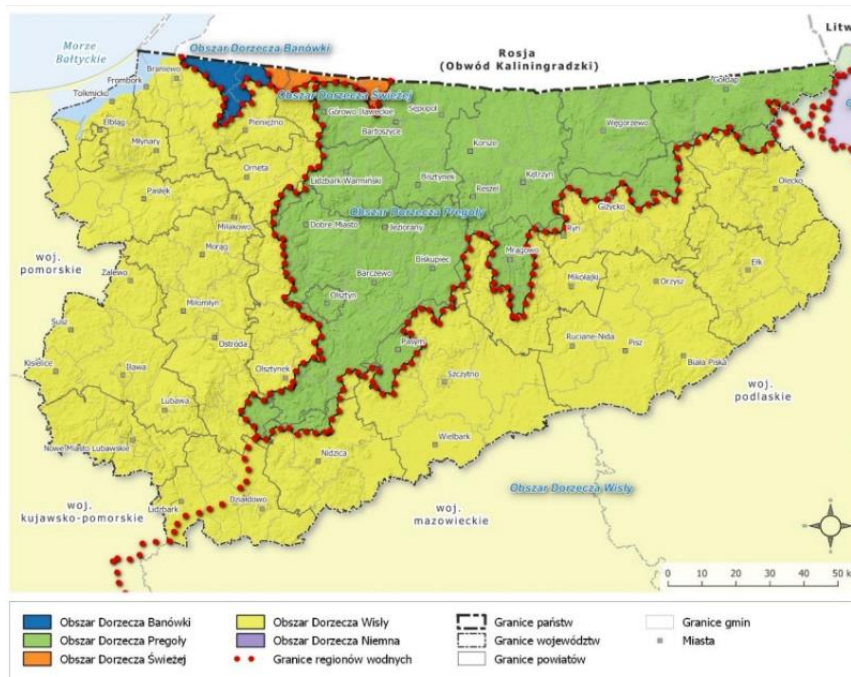
W południowo-wschodniej części miasta znajduje się rozległe obniżenie pojezierne, wypełnione torfem i gytą.³

Sieć wodna

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie położona jest w dorzeczu rzeki Drwęcy. Część terenu odwadniana jest bezpośrednio do Drwęcy, część za pośrednictwem dopływów. Głównym dopływem Drwęcy na terenie miasta jest Groblica. Miasto Nowe Miasto Lubawskie w większości należy do rzecznej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Drwęca od jez. Drwęckiego do Brodniczki (PLRW 20002028779). Natomiast część wschodnia terenu miasta położona jest w obszarze rzecznej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Groblica (PLRW 20001728712).

Miasto Nowe Miasto Lubawskie jest położone w zlewni rzeki Drwęca, która jest fragmentem jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) o kodzie: PLGW200039. Stanowi region wodny Dolnej Wisły.⁴

Rysunek 3 Obszar gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie leży w dorzeczu rzeki Wisły

Źródło: Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030

Wody gruntowe

Na terenie miasta zaznaczają się dwie strefy wód gruntowych o różnych reżimach. Pierwsza strefa związana jest ze współczesnymi dolinami rzek Drwęcy i Groblicy. Występuje tu jednolity poziom wód

³ Prognoza Oddziaływania Na Środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowe Miasto Lubawskie

⁴ Prognoza Oddziaływania Na Środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowe Miasto Lubawskie

gruntowych, związany z rzecznyymi osadami piaszczysto-żwirowymi i osadami pojeziornymi. Zwierciadło tych wód jest związane ze stanami wody w rzekach, a jego wahania wynoszą zwykle około 1 m. Lustro wody gruntowej zalega przeważnie płytko pod powierzchnią terenu. Tylko w wyższych partiach dolin występuje głębiej – poniżej 2 – 3 m pod powierzchnią terenu. Druga strefa dotyczy terenów wysoczyznowych. Brak tam jest ciągłego poziomu wód gruntowych. Występują one tylko lokalnie – jako wody zawieszane na różnych głębokościach w piaszczystych przewarstwieniach wśród glin lub okresowo w stropie glin. W tej strefie występuje duża zależność występowania wód gruntowych od opadów atmosferycznych. Dotyczy to szczególnie bocznych dolinek na krawędzi wysoczyzny - jako dróg koncentracji spływów tych wód do doliny Drwęcy.

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe są ważnym elementem różnorodności krajobrazowej Nowego Miasta Lubawskiego, ponieważ decydują o funkcjonowaniu i bogactwie ekosystemów oraz mają duże znaczenie społeczne i gospodarcze. Przez miasto przepływa rzeka Drwęca. Jest największą rzeką przepływającą przez teren powiatu nowomiejskiego, jest także jedną z najważniejszych rzek województwa warmińsko – mazurskiego. Jej całkowita długość wynosi 207,2 km. Początek bierze w okolicach Dylewskiej Góry, uchodzi niedaleko Torunia. Środkowy odcinek głęboko wciętej doliny Drwęcy, o szerokości 1 – 3 , nad którym leży Nowe Miasto Lubawskie ma charakter pradoliny. Powierzchnia zlewni Drwęcy powyżej Nowego Miasta Lubawskiego wynosi 2,7 tys. km². W granicach Nowego Miasta Lubawskiego do Drwęcy uchodzi niewielki, bo liczący ok. 10 km długości, szerokości 1-2 m, ciek zwany Groblicą.⁵

Tabela 1 Charakterystyka JCWP w Nowym Mieście Lubawskim

Nazwa JCWP	Drwęca od Jez. Drwęckiego do Brodniczki	Groblica
Kod JCWP	RW20002028779	RW20001728712
Typ JCWP	20	17
Długość JCWP [km]	92,84	9,17
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	327,10	43,70
Obszar dorzecza	Wisły	Wisły
Region wodny	Dolnej Wisły	Dolnej Wisły

Źródło: http://rzgw.gda.pl/cms/fck/uploaded/ZGPW/Karty_charakterystyk_JCWP_rzek.pdf

Stan ekologiczny wód zależy od trzech czynników: elementów biologicznych, fizykochemicznych oraz hydromorfologicznych. Wpływ działalności człowieka na środowisko wodne (presje antropogeniczne) jest czynnikiem kluczowym⁶. Nowe Miasto Lubawskie realizuje i planuje dalsze działania i inwestycje poprawiające stan wód m.in. poprzez ochronę, zachowanie i przywracanie naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dzięki fauny i flory, zmniejszenie antropopresji na gatunki i siedliska na obszarze Natura 2000 pn. „Dolina Drwęcy”, oraz rezerwatu przyrody pn. „Rzeka Drwęca”, likwidację ognisk zanieczyszczeń, zwiększanie zdolności retencyjnych, modernizację oczyszczalni ścieków oraz rozbudowę systemów kanalizacji.

Tabela 2 Klasyfikacja i ocena stanu wód w latach 2014-2019 przebiegających przez gminę miejską Nowe Miasto Lubawskie

Kod jcw	Nazwa jcw	Rok najnowszych badań	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego		Stan chemiczny	Ocena stanu jcw
			Klasa	Stan / potencjał ekologiczny		
PLRW20001728712	Groblica	2018	3	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
PLRW20002028779	Drwęca od Jez. Drwęckiego do Brodniczki	2019	4	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

Źródło: <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-wod>

⁵ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019-2023

⁶ <https://www.apgw.gov.pl/pl/broszura-wody-polskie-2021>

Osiągnięcie celów środowiskowych dla JCWPd na obszarze dorzecza Wisły na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie jest niezagrażone. Celem środowiskowym dla JCWP PLRW20001728712 (Groblica) na obszarze dorzecza Wisły jest osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Natomiast celem środowiskowym dla JCWP PLRW20002028779 (Drwęca od Jez. Drwęckiego do Brodniczki) jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieklu istotnego - Drwęca od Brodniczki do Jeziora Drwęckiego oraz osiągnięcie dobrego stanu chemicznego.⁷

W Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły określono termin osiągnięcia dobrego stanu JCWP PLRW20001728712 na 2021 r. wskazano również na możliwość odstępstwa od osiągnięcia celu w wyznaczonym terminie w przypadku braku możliwości technicznych oraz dysproporcjonalnymi kosztami.

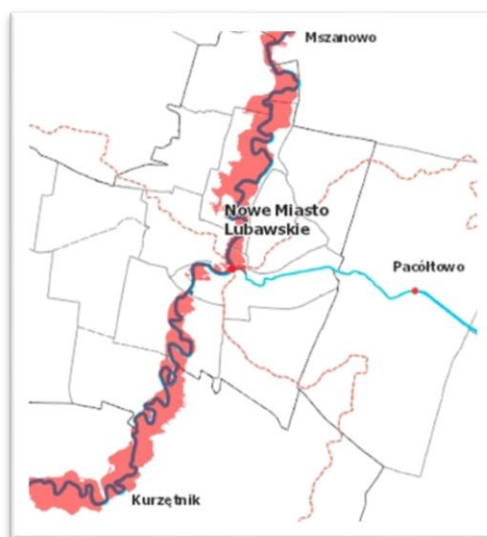
Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związane z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu, brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP PLRW20001728712 zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności⁸.

W przypadku JCWP PLRW20001728712 termin osiągnięcia dobrego stanu określono na 2015 r. i nie przewidziano odstępstw.

Zagrożenie powodziowe

Przez Nowe Miasto Lubawskie przepływa rzeka Drwęca, która może stanowić zagrożenie podtopieniem. Obszary wskazane we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (przedstawione na mapie poniżej) są to obszary na których stwierdza się istnienie znaczącego ryzyka powodziowego lub jego wystąpienie jest prawdopodobne.

Rysunek 4 Obszary zagrożone podtopieniem w Nowym Mieście Lubawskim

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

1.3 Bogactwa naturalne

Złoże kopalin

W granicach administracyjnych miasta Nowe Miasto Lubawskie w południowo-zachodniej części miasta występują tereny przeznaczone pod eksploatację kruszywa naturalnego (piaski i żwiry). Na obszarze miasta wyznaczone zostało złożo o nazwie *Nowe Miasto Lubawskie I – Pole A i Pole C* o powierzchni 12218 ha i zasobach 61 119 tys. ton. Znajduje się ono na działkach nr 11/7 (Pole A) oraz nr 11/10 (Pole C). Zgodnie z dokumentacją geologiczną eksploatacja może być prowadzona do głębokości 14,7m p. p. t., średnio 9,3 m p. p. t. r. Oba pola posiadają wyznaczone granice obszarów i terenów górniczych. Po eksploatacji tych zasobów zostanie zastosowany rolny kierunek rekultywacji⁹.

Ponadto na terenie Nowego Miasta Lubawskiego wyznaczone są projektowane tereny eksploatacji kopalin (wg Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowe Miasto Lubawskie- 2016 r.)

Klimat

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie znajduje się w strefie przejściowej między ostródzką krainą klimatu pojeziernego, a warszawską w obrębie krainy „Wielkich Dolin” (wg regionalizacji klimatycznej Romera). Najbliższe stacje meteorologiczne znajdują się w Ostródzie i Brodnicy. Na ich podstawie uzyskano charakterystykę meteorologiczną parametrów:

- średnia temperatura roczna: 7,0–7,5°C,
- najcieplejszy miesiąc: lipiec (ok. 17,5°C), najzimniejszy: luty (ok. – 4,1°C),
- suma opadów rocznych: 584–598 mm,
- średnia prędkość wiatru: 3,4 m/s,
- dni w roku z pokrywą śnieżną: 42–134 dni,
- długość okresu wegetacyjnego: 165–205 dni.

Wiatry wieją przeważnie z kierunku południowo-zachodniego (23%), i zachodniego (21%), najrzadziej z kierunków: północno-wschodniego (6%) i północnego (7%). Miasto leży w dość korzystnej strefie (III) zasobności energii wiatru, charakteryzującej się energią wiatru na poziomie 500–750 kWh(m²/rok) na wysokości 10m n. p. t. oraz 750-1000 kWh (m²/rok) na wysokości 30m n. p. t. Inwersja termiczna występuje w dolinie Drwęcy i jej dolinkach bocznych, w postaci niskich dobowych temperatur minimalnych, częstszych przymrozków przygruntowych i wysokich wahań temperatury. Największa wilgotność względna powietrza występuje w dolinach i obniżeniach terenu, a także obszarach z płytkimi wodami w gruncie.¹⁰

Jakość powietrza

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie znajduje się w warmińsko – mazurskiej strefie badania oceny jakości powietrza atmosferycznego. Pomiary, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie. Od 1 kwietnia 2021 r. na terenie Szkoły Podstawowej nr 3 przy ul. Działyńskich w Nowym Mieście Lubawskim została uruchomiona stacja monitoringu jakości powietrza (manualna). Pomiary odbywają się w trybie jednogodzinnych pomiarów stężeń benzenu i tlenu węgla.

Zgodnie z pomiarami jakości powietrza w Nowym Mieście Lubawskim ilość pyłów PM10 i Benzo(a)pirenu mieści się w poziomach docelowych określonych przez GIOS (Benzo(a)piren - 1 ng/m³ -okres uśredniania wyników pomiarów - rok kalendarzowy, Pył PM10 – 40 µg/m³ -okres uśredniania wyników pomiarów - rok kalendarzowy). Zgodnie z indeksem jakości powietrza (GIOS) - poziom powietrza w Nowym Mieście Lubawskim jest dobry (poziom PM10 od 20,1 do 50 µg/m³) lub umiarkowany (poziom PM10 od 50,1-80 µg/m³).

⁹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019-2023

¹⁰ Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na Lata 2021-2036

Tabela 3 Zestawienie pomiarów powietrza zanieczyszczeń powietrza w okresie kwiecień-sierpień 2021 r. w Nowym Mieście Lubawskim

Zanieczyszczenie	Nazwa statystyki	Kod statystyki	Wartość
pył zawieszony PM10	Średnia roczna	SA	6.12 µg/m ³
pył zawieszony PM10	Minimum roczne	MIN	1.38 µg/m ³
pył zawieszony PM10	Maksimum roczne	MAX	59.49 µg/m ³
pył zawieszony PM10	Maksimum z wartości lub średnich dobowych	MAX_S24	59.49 µg/m ³
pył zawieszony PM10	Liczba dni powyżej granicy ze średnich dobowych	LD_S24	1.0 µg/m ³
pył zawieszony PM10	Percentyl P90.4 z wyników w jednostkowych	S90_4_PERC	8.82 µg/m ³
benzo(a)piren w PM10	Średnia roczna	SA	0.23 ng/m ³
benzo(a)piren w PM10	Minimum roczne	MIN	0.05 ng/m ³
benzo(a)piren w PM10	Maksimum roczne	MAX	1.5 ng/m ³

Źródło: http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/current/station_details/archive/12050

W województwie warmińsko-mazurskim jakość powietrza oceniana jest w trzech strefach w województwie. Dwie strefy to miasta na prawach powiatu czyli Olsztyn i Elbląg. Trzecia strefa to pozostały obszar województwa warmińsko-mazurskiego. We wszystkich strefach przeprowadza się ocenę jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia. Ocenę pod kątem ochrony roślin przeprowadza się wyłącznie w strefie warmińsko-mazurskiej.

Emisja niska (powierzchniowa)

Niska emisja na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie związana jest z indywidualnymi źródłami ciepła w gospodarstwach domowych, które w przeważającej ilości wykorzystują jako źródło energii węgiel kamienny, często gorszego gatunku. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla i pył.

Emisja z działalności gospodarczej (punktowa)

Źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza stanowi działalność przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych funkcjonujących na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.

Emisja komunikacyjna (liniowa)

Kolejnym czynnikiem decydującym o stanie jakości powietrza jest emisja komunikacyjna, której największe stężenia lokują się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego oraz wpływają na wzrost stężenia ozonu w troposferze¹¹

Hałas

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie występuje hałas komunikacyjny drogowy oraz przemysłowy.

Hałas komunikacyjny drogowy jest najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu. Koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych tak, więc ma charakter liniowy. Na poziom tego hałasu wpływ ma przede wszystkim natężenie ruchu, złożoność układu drogowego, a także stan nawierzchni dróg. Przez teren miasta przebiegają będące źródłami największego hałasu drogowego: droga krajowa Nr 15 relacji Trzebnica – Ostróda oraz droga wojewódzka Nr 538 relacji Radzyń Chełmiński – Łasin – Nowe Miasto Lubawskie – Uzdowo – Rozdroże.

¹¹ Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie Na Lata 2021-2036

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy generowany jest przez zakłady produkcyjne i usługowe. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych np.: wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałas jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych. Pomiar hałasu przemysłowego nie jest prowadzony systematycznie ani regularnie, zazwyczaj jest przeprowadzany w skutek interwencji. Wytypowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy do zadań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ). Zakres planowanych kontroli oraz wyniki przeprowadzonych kontroli są zawarte w raportach WIOŚ. Na terenie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie nie ma zakładów, które posiadają decyzje ustalające dopuszczalną emisję hałasu.¹²

1.4 Wewnętrzna i zewnętrzna dostępność komunikacyjna

Przez Nowe Miasto Lubawskie przebiega jedna droga krajowa nr 15 Trzebnica - Ostróda, która stanowi połączenie miasta z województwem kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim. Ważną rolę transportową pełnią również dwie drogi wojewódzkie: droga nr 538 Radzyń Chełmiński - Rozdroże prowadząca ruch w kierunku Grudziądza i Nidzicy oraz droga nr 541 Lubawa-Lidzbark Welski prowadząca ruch w kierunku Działdowa i Mławy. Poza tym połączenia drogowe z powiatem utrzymywane są przez drogi powiatowe i lokalne, np. do Kurzętnika, Grodziczna, Biskupca, Mszanowa – miejscowości stanowiących siedziby gmin, a także do siedzib ościennych powiatów: Brodnicy, Iławy, Grudziądza czy Działdowa. Przez Nowe Miasto Lubawskie nie przebiega linia kolejowa.

Zewnętrzne powiązania komunikacyjne Nowego Miasta Lubawskiego zapewniają:

Drogi krajowe

droga krajowa nr 15 (relacji Trzebnica - Milicz - Krotoszyn - Jarocin - Miąskowo - Miłostaw - Września - Gniezno - Trzemeszno - Wylatowo - Strzelno - Inowrocław - Toruń - Brodnica –Nowe Miasto-Lubawskie- Lubawa - Ostróda), będąca istotnym punktem tranzytowym na terenie miasta, jej część stanowią ulice Grunwaldzka, Jagiellońska oraz część ulicy Mickiewicza.

Drogi wojewódzkie

droga wojewódzka nr 538 (relacji Radzyń Chełmiński – Łasin – Nowe Miasto Lubawskie– Uzdowo – Rozdroże), na terenie gminy miejskiej stanowi ul. Narutowicza, oraz część ul. 3 Maja i ul. Wojska Polskiego

Drogi powiatowe

Drogi powiatowe w mieście mają łączną długość 2,653 km i są to:

- nr 1246 N (relacji Skarlin – Nowe Miasto Lubawskie) stanowiąca ul. Żwirki i Wigury,
- nr 1333 N (relacji Iława – Radomno – Nowe Miasto Lubawskie) stanowiąca ul. Iławską,
- nr 5500 N (relacji Nowe Miasto Lubawskie – Mszanowo) stanowiąca ul. Mszanowską.

Tabela 4 Wykaz dróg powiatowych w Nowym Mieście Lubawskim wraz z ogólną oceną ich stanu technicznego

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi	Klasa techniczna	Długość (km)	Ocena stanu technicznego	Nota stanu technicznego i wartości użytk.
1	1246 N	dr. woj. 538 – Skarlin – Nowe Miasto Lubskie	L	12,616	3,57	B (stan zadawalający)
2	1333 N	Iława – Radomno – Nowe Miasto Lubawskie	Z	11,419	4,31	A (stan dobry)
3	5500 N	ul. Mszanowska Nowe Miasto Lubskie	L	0,677	4,00	B (stan zadawalający)

Źródło: Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego na lata 2020 – 2024

¹² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019-2023

Tabela 5 Procentowy udział odcinków dróg powiatowych o nawierzchni dobrej i złej w stosunku do sieci dróg powiatowych na terenie powiatu nowomiejskiego

gmina	nawierzchnia	
	dobry stan techniczny dobry i zadawalający	zły stan techniczny niezadawalający i zły
Gmina Biskupiec	15,60 %	16,77 %
Gmina Nowe Miasto Lubawskie	16,73 %	7,41 %
Gmina Kurzętnik	10,44 %	12,16 %
Gmina Grodziczno	9,66 %	10,29 %
Gmina Miasto Nowe Miasto Lubawskie	0,72 %	0,22 %

Źródło: Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego na lata 2020 – 2024

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie 0,22% odcinków dróg powiatowych (udział w ogólnej powierzchni dróg powiatowych) znajduje się w złym stanie technicznym, natomiast 0,72% stanowią drogi powiatowe o nawierzchni dobrej (stan techniczny dobry i zadawalający).

Drogi gminne

Drogi gminne publiczne w mieście mają łączną długość ok. 32,6 km. Najważniejszą rolę w systemie komunikacyjnym miasta odgrywają następujące spośród nich: Działyńskich, 19 Stycznia, Tysiąclecia, 3 Maja, Długa, Gdyńska, Kasztanowa, Lipowa, Kamionki, Piastowska, Korczaka, Kolejowa, Akacyjowa i Sosnowa.

Sieć osadniczą miasta tworzy siatka głównych ulic:

- ul. Grunwaldzka i ul. Jagiellońska stanowiące część drogi krajowej nr 15, biegnącej z północy na południe,
- ul. Narutowicza, część ul. 3 Maja i ul. Wojska Polskiego, stanowiące część drogi wojewódzkiej nr 538, biegnącej z zachodu na wschód.

W lipcu 2021 r. gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie podpisała umowę z Warmińsko-Mazurskim Urzędem Wojewódzkim na dofinansowanie budowy ulicy Sadowej, której długość wyniesie ok 1,3 km. Zakres rzeczowy budowy ulicy Sadowej obejmuje wykonanie nawierzchni jezdni z asfaltobetonu o szer. 5,5 m, budowę chodnika jednostronnego o szer. 2,0 m z kostki betonowej, zaprojektowano również wjazdy z kostki betonowej na wszystkie przylegające nieruchomości oraz kanalizację deszczową o łącznej długości ok. 1.130 metrów. Nowa ulica zostanie wyposażona w nowe oświetlenie drogowe z nowoczesnymi oprawami typu LED. Powstaną dwa przejścia dla pieszych, w tym jedno wyniesione, w celu poprawy bezpieczeństwa pieszych oraz miejsca parkingowe na wysokości ulicy Mieszka I. Łączny szacunkowy koszt inwestycji wynosi 5 970 000 zł w tym wartość dofinansowana 3 454 020,00 zł (ze środków Funduszu Dróg Samorządowych). Rozpoczęcie realizacji zadania zaplanowano na III kwartał 2021 r., natomiast zakończenie w listopadzie 2022 r.

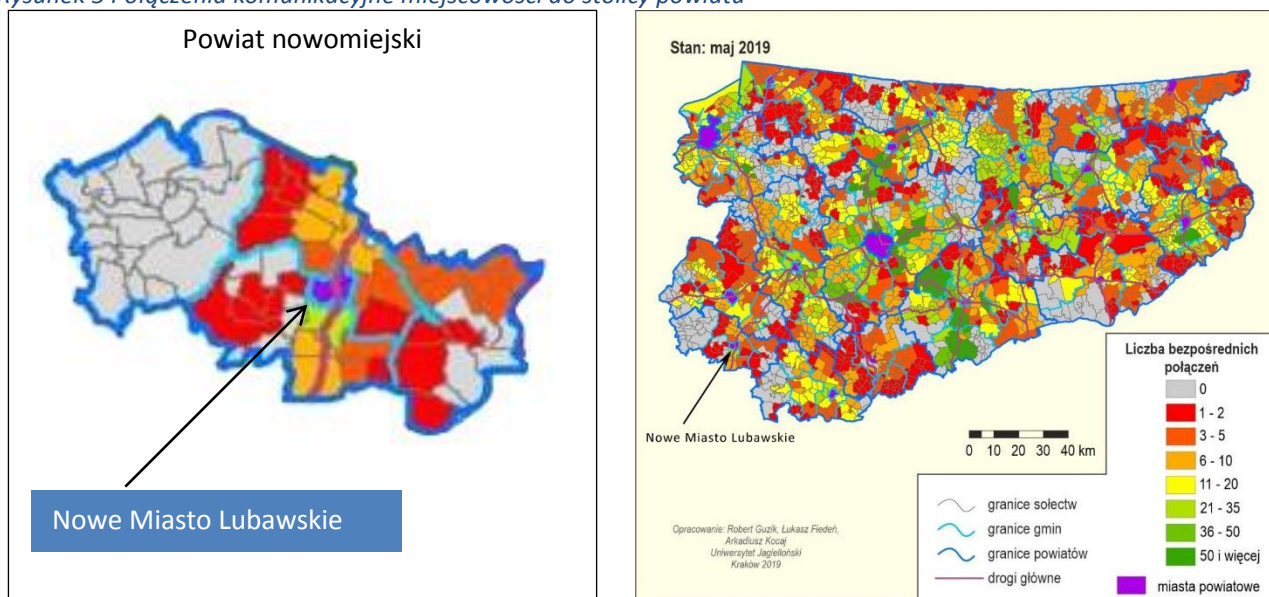
Zgodnie z Planem Zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego (2018 r.) Nowe Miasto Lubawskie jest ośrodkiem ponadlokalnym, wielofunkcyjnym, zapewniającym dostęp do usług publicznych ponadlokalnych i lokalnych, o znaczącym udziale procesów rozwojowych i powinna je charakteryzować średnia wartość wskaźnika połączeń i obsługiwanych kierunków. Miasto przypisane jest do ośrodków rangi PII – ponadlokalny II rzędu. Różnica rangi potencjalnej i faktycznej wynosi odpowiednio: wskaźnik połączeń -1, wskaźnik obsługiwanych kierunków – 0¹³ **Nowe Miasto Lubawskie należy do miast o zbyt niskich wartościach wskaźników połączeń i obsługiwanych kierunków względem zajmowanej pozycji w hierarchii osadniczej.**

Dostępność komunikacyjna mierzona liczbą połączeń miejscowości do Nowego Miasta Lubawskiego przedstawia poniższa mapa. Powiat nowomiejski podobnie jak powiaty olecki, gołdapski, bartoszycki, piski i braniewski położone na obrzeżach województwa z dala od miast o funkcjach regionalnych i subregionalnych posiadają niską dostępność komunikacyjną¹⁴.

¹³ „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem Raport cząstkowy Komponent 3 Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie”

¹⁴ „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem Raport cząstkowy Komponent 3 Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie”

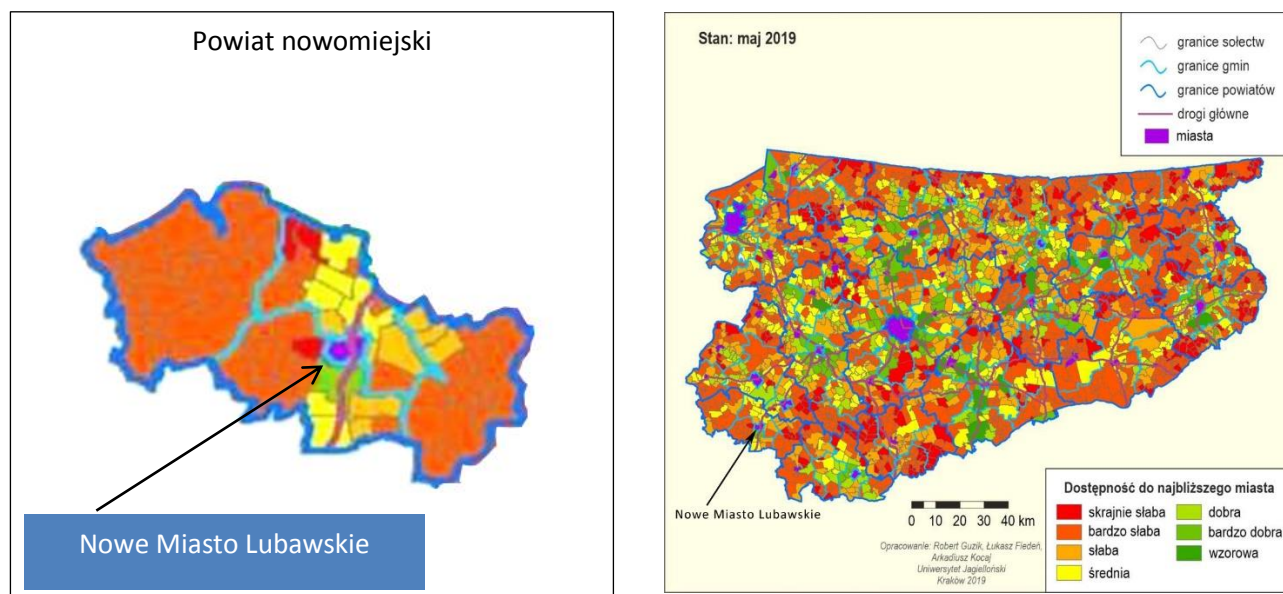
Rysunek 5 Połączenia komunikacyjne miejscowości do stolicy powiatu

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem Raport cząstkowy Komponent 3 Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie”

Czas dotarcia i liczba połączeń przekładają się na ogólną ocenę dostępności miast powiatowych. Poniższa mapa przedstawia syntetyczne ujęcie zarówno liczby kursów, jak i czasu dojazdu.

Rysunek 6 Dostępność komunikacyjna do najbliższego miasta

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem Raport cząstkowy Komponent 3 Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie”

Słaba dostępność drogowa pozostaje jedną z najważniejszych barier w przyciąganiu zewnętrznych inwestorów. Rozpatrując znaczenie dostępności transportowej należy wziąć pod uwagę wskaźnik Indeks syntetyczny dostępności drogowej z perspektywy atrakcyjności inwestycyjnej oraz Indeks syntetyczny dostępności drogowej ujęty z perspektywy poziomu życia.

Wartości wskaźników syntetycznych dostępności drogowej dla Nowego Miasta Lubawskiego w 2019 r.

- Indeks syntetyczny – perspektywa poziomu życia - 67
- Indeks syntetyczny – perspektywa atrakcyjności inwestycyjnej - 106
- Sumaryczny Indeks syntetyczny - 86¹⁵

Tereny przemysłowe znajdujące się w Nowym Mieście Lubawskim są słabo skomunikowane z obwodnicą miasta.

Komunikacja rowerowa

Nowe Miasto Lubawskie dysponuje 6,3 km ścieżek rowerowych, w tym 5,1% jest pod zarządem gminy, a 1,2% pod zarządem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Tabela 6 Ścieżki rowerowe w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

	Jednostka miary	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
ścieżki rowerowe (drogi dla rowerów) ogółem	km	3,3	3,3	3,3	5,1	6,3
ścieżki rowerowe będących pod zarządem gminy	km	1,5	1,5	3,3	5,1	5,1
	Jednostka miary	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
ścieżki rowerowe będących pod zarządem starostwa	km	1,8	1,8	0,0	0,0	0,0
ścieżki rowerowe będących pod zarządem urzędu marszałkowskiego	km	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2
ścieżki rowerowe na 100 km ²	km	29,02	29,02	15,83	36,06	49,25
ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności	km	2,97	2,98	1,64	3,75	5,16

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych oraz danych Urzędu Miasta Nowe Miasto Lubawskie

Nowe Miasto Lubawskie posiada wysoki wskaźnik ścieżek rowerowych na 100 km² (49,25) w porównaniu do województwa warmińsko-mazurskiego (2,62) i Polski (4,97). Natomiast wskaźnik ścieżki rowerowe na 10 tys. mieszkańców w Nowym Mieście Lubawskim w 2019 r. wynosił 5,16 km, i był wyższy niż w województwie warmińsko –mazurskim (4,46 km) oraz w Polsce (4,05 km).

Komunikacja kolejowa

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego nie ma obecnie transportu kolejowego. Przebiegająca przez miasto linia pasażerska relacji Brodnica-Iława została całkowicie zamknięta w 2000 roku, a w 2010 r. została zlikwidowana. Najbliżej położoną stacją kolejową są Rakowice (ok. 7 km) oraz Jamielnik (15 km), Biskupiec Pomorski (20 km) i Iława (ok. 20 km).

¹⁵ „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem Raport cząstkowy Komponent 3 Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie”

Komunikacja autobusowa

Dworzec autobusowy zlokalizowany jest przy ul. Grunwaldzkiej, w odległości ok. 1 km od ścisłego centrum miasta. Przewozami osób zajmują się głównie Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy S.A. z Brodnicy i PKS z Ławy. W ramach pilotażowych połączeń autobusowych, z dniem 1 lipca 2021 roku uruchomione zostały kursy autobusowe relacji Nowe Miasto Lubawskie – Lubawa – Ława (przez Mortęgi). Przedsięwzięcie jest finansowane z budżetu samorządu województwa oraz z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych.

Na terenie miasta funkcjonują również przewoźnicy lokalni (w obrębie powiatu), którzy obsługują tzw. „trasy specjalne,” czyli transport pracowników do wybranych zakładów pracy.

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego nie ma miejskiej komunikacji autobusowej.

Obwodnica miasta

Trwa budowa obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego. Zakończenie realizacji tej inwestycji jest planowane do czerwca 2022 r. Inwestycja prowadzona jest przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie. Wybudowana infrastruktura drogowa, odciąży Nowe Miasto Lubawskiego od nadmiernego ruchu tranzytowego i podniesie standard życia mieszkańców miasta poprzez zmniejszenie natężenia ruchu, poziomu hałasu oraz emisji spalin na drogach alternatywnych.

2. Ludność i procesy demograficzne

2.1 Liczba ludności, migracje i przyrost naturalny

Procesy demograficzne odgrywają istotną rolę w rozwoju społeczno-ekonomicznym, są one skutkiem głównie dwóch zjawisk: ruchu naturalnego ludności oraz migracji. Ich natężenie ma wpływ m.in. na stan i strukturę ludności, rynek pracy czy system ochrony zdrowia i opieki społecznej.

Nowe Miasto Lubawskie zamieszkuje 10 709 mieszkańców (dane z 2020 r.). Gęstość zaludnienia wynosi 942 osób/km² i jest wyższa niż średnia w województwie warmińsko-mazurskim (59 os/km²) i przeciętna ogólnokrajowa (123 os/km²).

Na stan liczebny mieszkańców miasta oddziałuje szereg czynników. Zasadnicze znaczenie odgrywają: przyrost naturalny, długość życia i saldo migracji. Wielkość przyrostu naturalnego zależy od liczby rodzących się dzieci. W Nowym Mieście Lubawskim obserwuje się malejącą liczbę ludności. Od 2015 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się ogółem o 392 osoby, tj. 3,5 %. Zmianę liczby ludności w okresach przedstawia tabela poniżej.

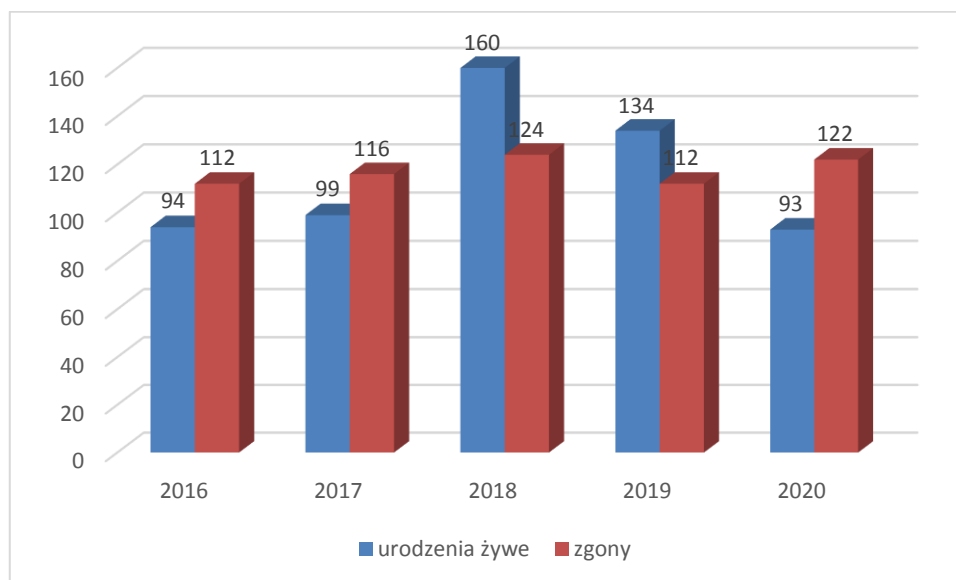
Tabela 7 Liczba ludności w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020 na tle powiatu nowomiejskiego i woj. warmińsko-mazurskiego

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba ludności w Nowym Mieście Lubawskim ogółem	11 101	11 085	10 997	10 925	10 850	10 709
Liczba ludności w powiecie nowomiejskim ogółem	44 321	44 166	44 104	43 997	43 822	43 721
Liczba ludności w woj. warmińsko-mazurskim ogółem	1 439 675	1 436 367	1 433 945	1 428 983	1 422 737	1 416 495

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Liczba zgonów i urodzeń jest jednym z głównych czynników determinujących przyrost naturalny

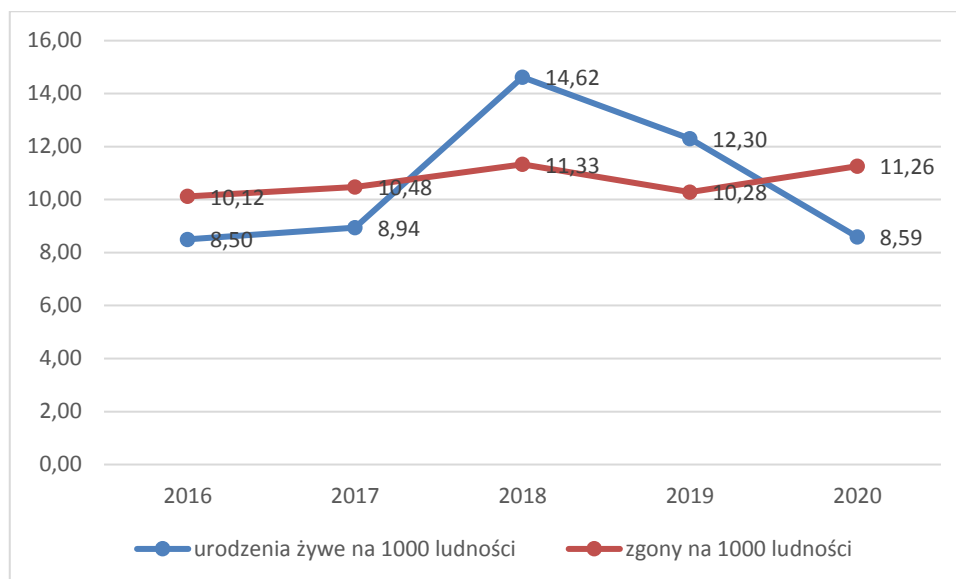
Wykres 1 Liczba zgonów i urodzeń w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Ruch naturalny ludności w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020

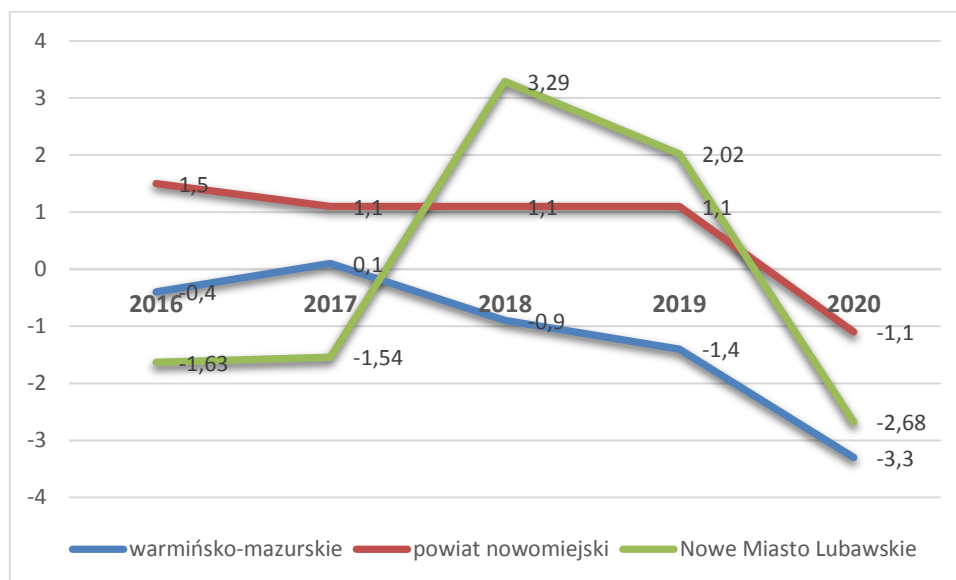
Wykres 2 Urodzenia żywe i zgony na 1000 ludności w Nowym Mieście Lubawskim

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Spadek liczby urodzeń zaobserwowano zarówno w Nowym Mieście Lubawskim, powiecie nowomiejskim jak i województwie warmińsko-mazurskim.

Wykres 3 Przyrost naturalny w Nowym Mieście Lubawskim, powiecie nowomiejskim i województwie warmińsko-mazurskim w latach 2015-2020 r. na 1000 ludności

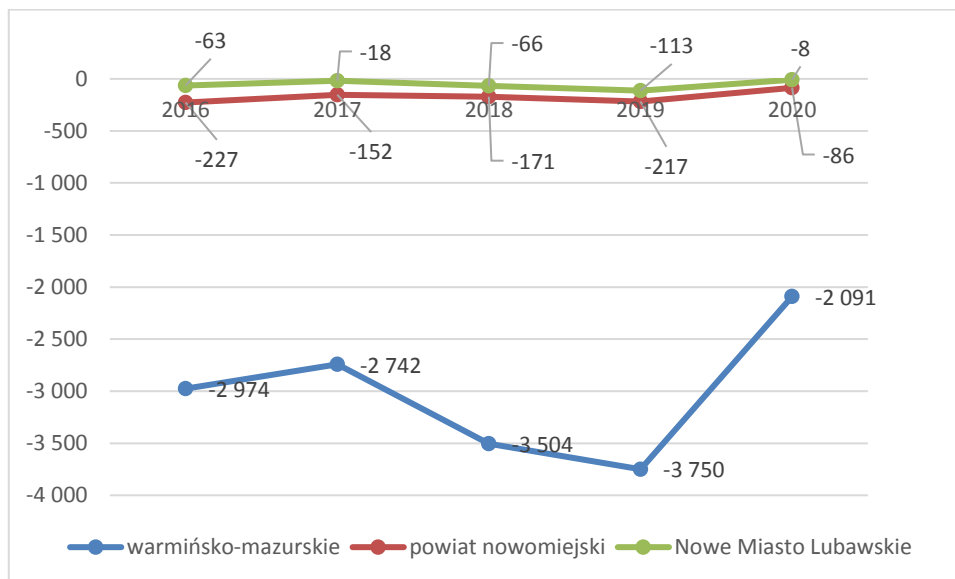
Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wskaźnik przyrostu naturalnego (na 1000 mieszkańców) w 2020 r. w Nowym Mieście Lubawskim wyniósł $-2,68$ i był dwukrotnie mniejszy niż w 2019 r. podobnie jak w województwie warmińsko-mazurskim.

Migracje

W Nowym Mieście Lubawskim saldo migracji ma wartość ujemną - przeważa odpływ ludności. W roku 2020 saldo migracji wynosiło - 8 i w porównaniu do 2019 r. wskaźnik uległ znacznej poprawie (wzrost o 93%). Ujemne saldo migracji w 2020 r. można zaobserwować również w powiecie nowomiejskim (-86) i województwie warmińsko-mazurskim (- 2091). Wynika to z większych możliwości emigracji zagranicznych, natomiast emigracje wewnętrzne przyczyniły się do wyludnienia obszarów wiejskich oraz małych miasteczek.

Wykres 4 Saldo migracji w Nowym Mieście Lubawskim, powiecie nowomiejskim i woj. warmińsko-mazurskim w latach 2016-2020

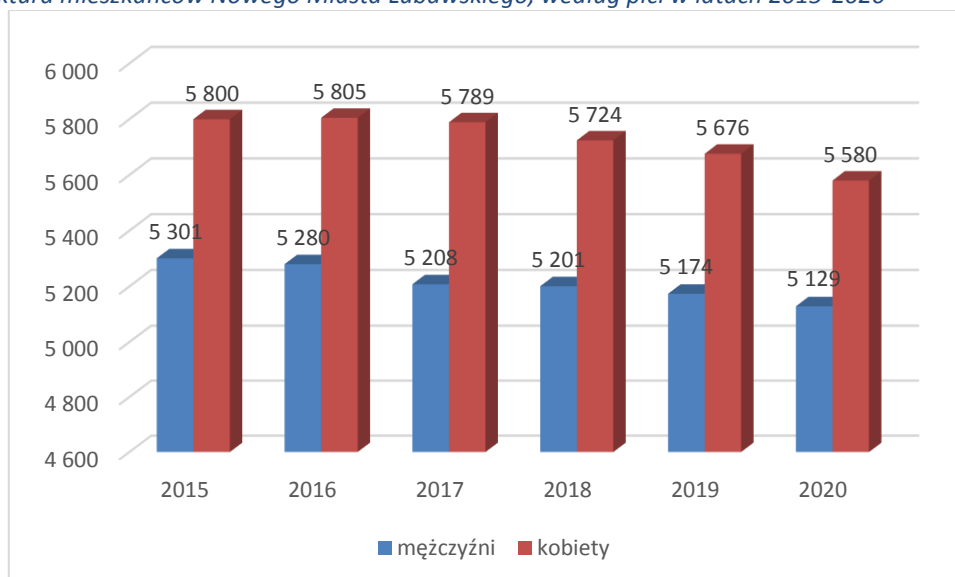

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Struktura ludności

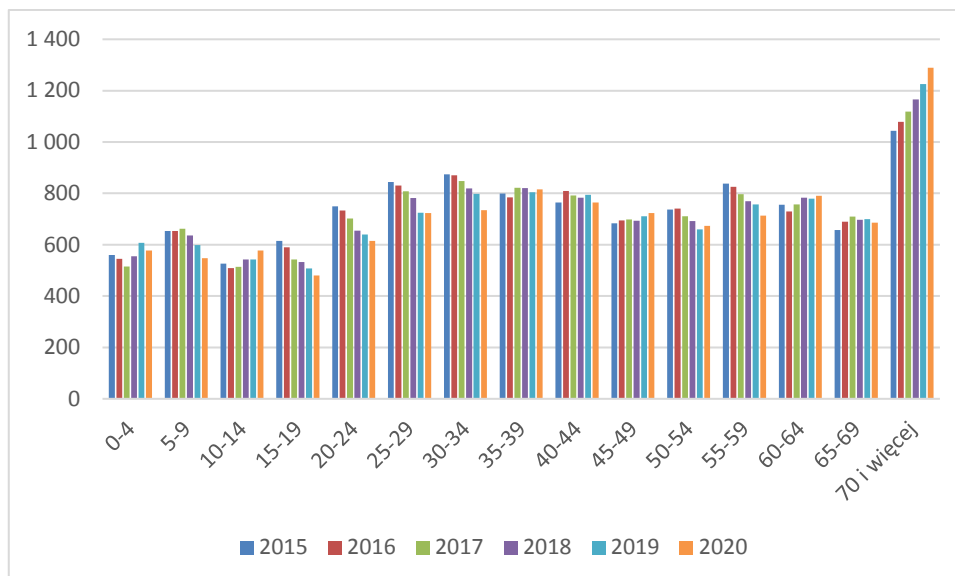
W Nowym Mieście Lubawskim, tak jak w województwie warmińsko-mazurskim mamy do czynienia z tzw. zjawiskiem feminizacji. W 2020 r. wśród mieszkańców miasta, przeważały kobiety, stanowiły 52,1% ludności.

Wykres 5 Struktura mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego, według płci w latach 2015-2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wykres 6 Ludność Nowego Miasta Lubawskiego wg grup wieku w latach 2015-2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

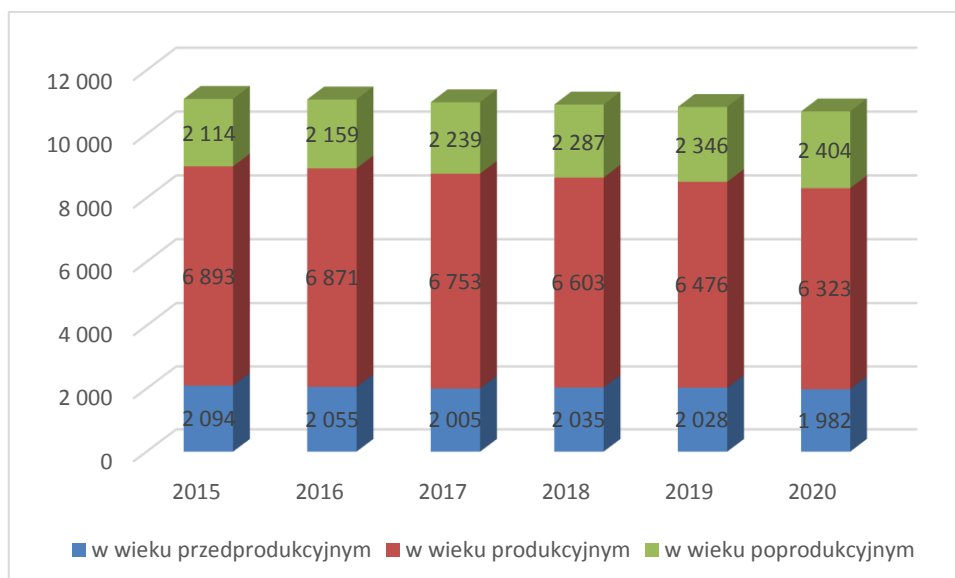
Liczba ludności w podziale na grupy wieku odzwierciedla zachodzące procesy tj. spadek urodzeń, migracje oraz proces starzenia społeczeństwa.

W Nowym Mieście Lubawskim wskaźnik feminizacji (liczba kobiet na stu mężczyzn) w 2020 r. wynosił 109 i był większy niż w województwie (104) i w kraju (107). W porównaniu do roku 2019 wskaźnik zmniejszył się o 0,9 punktu procentowego, natomiast w porównaniu do 2015 r. pozostał na tym samym poziomie.

2.2 Procesy starzenia się społeczeństwa

Nowe Miasto Lubawskie, jak wiele miast znajdzie się w trudnej sytuacji spowodowanej odpływem ludności w wieku produkcyjnym oraz ujemnym przyrostem naturalnym.

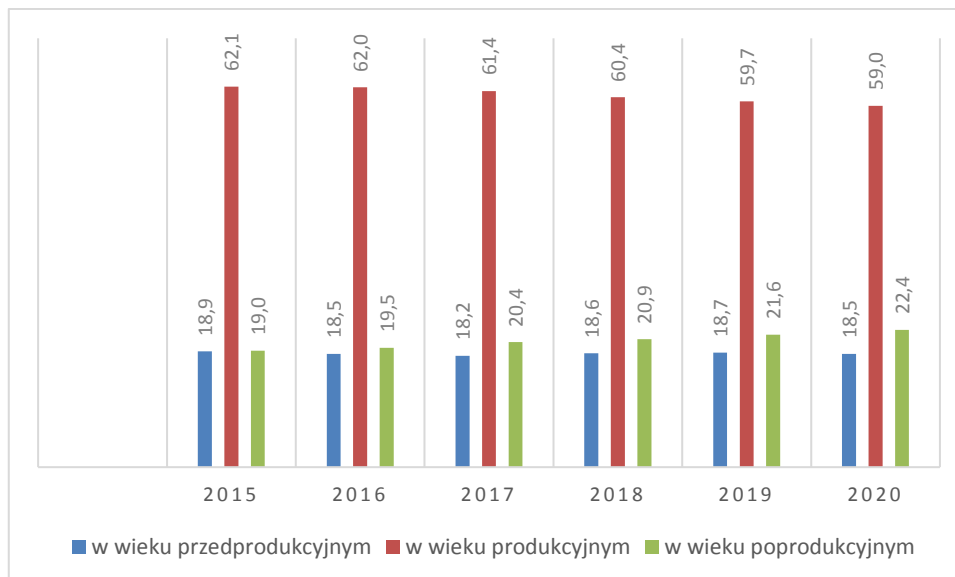
Wykres 7 Mieszkańcy Nowego Miasta Lubawskiego w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2015-2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Pod względem ekonomicznych grup wieku większość ludności Nowego Miasta Lubawskiego w 2020 r. stanowiły osoby w wieku produkcyjnym 59 % ogółu ludności, osoby w wieku przedprodukcyjnym 18,5 %, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym 22,4 %. Na przestrzeni lat 2015-2020 obserwować można zjawisko rosnącego odsetka osób w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 13,7 % w stosunku do 2015 r.) oraz malejącego odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym (spadek o 5,3 % w stosunku do 2015 r.).

Wykres 8 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w latach 2015-2020

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi (liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym) wzrastał od 2015 r. i w 2020 r. wynosił 28,1. Wskaźnik ten w porównaniu do 2019 r. wzrósł o 4,8 punktu procentowego, natomiast w stosunku do 2015 r. o 26,6 punktu procentowego. W porównaniu do wartości dla woj. warmińsko-mazurskiego wskaźnik obciążenia demograficznego (w 2020 r.) był wyższy o 10,2 punktu procentowego i niższy o 0,4 punktu procentowego niż w Polsce.

Tabela 8 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w Nowym Mieście Lubawskim, woj. warmińsko-mazurskim i Polsce w latach 2015-2020

	Jednostka miary	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Nowe Miasto Lubawskie	osoba	22,2	23,2	24,4	25,4	26,8	28,1
Warmińsko-mazurskie	osoba	19,4	21,0	22,0	23,2	24,4	25,5
Polska	osoba	22,8	23,9	25,0	26,1	27,2	28,2

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Kolejne wskaźniki obrazujące procesy starzenia społeczeństwa i udziału osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności Nowego Miasta Lubawskiego przedstawia poniższa tabela

Tabela 9 Wskaźniki obrazujące procesy starzenia społeczeństwa i udziału osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności Nowego Miasta Lubawskiego w latach 2015-2020

wskaźnik	Jednostka miary	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem	osoba	15,3	16,0	16,6	17,1	17,7	18,4
Wskaźnik ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	30,7	31,4	33,2	34,6	36,2	38,0
Wskaźnik ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	61,0	61,3	62,8	65,5	67,5	69,4

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wskaźnik - odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. wyniósł 18,4 osoby i wzrósł w porównaniu do 2019 r. o 3,9 punktu procentowego, natomiast do 2015 r. wzrósł o 20,3 punktu procentowego.

Według prognoz GUS do 2030 współczynnik obciążenia demograficznego (stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym), będzie wynosił między 56 a 67 osób, co oznacza, że na każde 100 osób w wieku produkcyjnym będzie przypadało od 56 do 67 osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym).

Trwający proces starzenia się ludności przejawia się zwłaszcza we wskaźnikach obrazujących współczynnik obciążenia osobami w wieku poprodukcyjnym, który opisuje ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym. W Nowym Mieście Lubawskim wartość wskaźnika systematycznie wzrastała na przestrzeni lat 2015-2020 i wyniosła w 2020 r. – 38 osób tj. o 23,8% więcej niż w 2015 r.

Jako nieprodukcyjny najczęściej przyjmuje się wiek 0-17 lat (wiek przedprodukcyjny) oraz 60 lat i więcej dla kobiet i 65 lat i więcej dla mężczyzn (wiek poprodukcyjny); wiek produkcyjny to 18-59/64 lata (18-59 lat - dla kobiet i 18-64 lata - dla mężczyzn). Inne grupowania dla wieku nieprodukcyjnego to 0-14 lat i 65 lat i więcej; wiek produkcyjny to 15-64 lata - dla obydwu płci. W 2020 r. w Nowym Mieście Lubawskim na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 69,4 osoby w wieku nieprodukcyjnym; tj. więcej niż w województwie warmińsko-mazurskim (64,7) i w Polsce (68,0).

2.3 Atrakcyjność osadnicza

Mieszkaniowym zasobem gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie zarządza Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Nowym Mieście Lubawskim. Według stanu na 2020 r. Miasto posiadało 19 budynków mieszkalnych o pow. użytkowej lokali wynoszącej 5.467,86 m², w których znajdowało się 134 lokali mieszkalnych. Miasto było także właścicielem zasobu mieszkaniowego znajdującego się w budynkach należących do wspólnot mieszkaniowych. Zasób tworzyły 52 lokale mieszkalne o powierzchni użytkowej 2.235,05 m² oraz 15 lokali użytkowych o powierzchni użytkowej 1.149,43 m². Na przydział mieszkania komunalnego z zasobów Nowego Miasta Lubawskiego na koniec 2020 roku oczekiwało 49 wnioskodawców. W roku 2020 jeden lokal mieszkalny z zasobu gminy został zdany oraz 1 lokal został przydzielony.

W 2020 roku w Nowym Mieście Lubawskim oddano do użytku 47 mieszkań tj. o 62,1 % więcej niż 2019 r. (29 mieszkań). Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 4,3 nowych lokali. Jest to wartość nieznacznie mniejsza od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego (4,5) oraz mniejsza od średniej dla całej Polski (5,8). Według danych GUS na każdych 1000 mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego przypada 372 mieszkania. Przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu to 3,95 i jest większa niż dla województwa warmińsko-mazurskiego (3,8) oraz Polski (3,8). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania 1 mieszkania w 2019 roku Nowym Mieście Lubawskim to 73,4 m².

Innym wskaźnikiem ukazującym poziom aktywności budowlanej jest liczba wydanych pozwoleń na budowę.

Tabela 10 Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym

	Jednostka miary	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Mieszkania	-	75	21	200
Nowe budynki mieszkalne zgłoszenia z projektem	szt.	11	15	14
Nowe budynki mieszkalne	-	12	15	16

Źródło GUS dane Bank Danych Regionalnych

Różnica między wskaźnikami wynika z innej perspektywy czasu. O ile wskaźnik oddanych mieszkań pokazuje aktualną sytuację, to pozwolenia na budowę świadczą o nadchodzącej perspektywie, najczęściej krótkoterminowej.

Ogólna powierzchnia gruntów komunalnych w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. wynosiła 213 ha i uległa zwiększeniu o 2,4% w porównaniu w rokiem 2015. Na przestrzeni lat 2015-2020 zmniejszyła się powierzchnia gruntów wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości o 21,2%.

Tabela 11 Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania w Nowym Mieście Lubawskim

	Jednostka miary	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
ogółem	ha	208	215	217	217	217	213
z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	ha	200	207	211	211	211	211
wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości	ha	189	196	150	149	149	149
przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	ha	10	10	10	10	10	10
przekazane w użytkowanie wieczyste	ha	8	8	6	6	6	2
w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	ha	5	5	4	4	4	1
w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	ha	3	3	2	2	2	1

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Pozostałe grunty w Nowym Mieście Lubawskim, wg prawnych form użytkowania (wg stanu na 2020 r):

- Grunty powiatowe
 - ogółem - 6 ha,
 - z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste - 6 ha,
 - wchodzące w skład powiatowego zasobu nieruchomości - 2 ha,
 - przekazane w trwały zarząd powiatowym jednostkom organizacyjnym - 1 ha,
 - pozostałe grunty zajęte pod drogi powiatowe - 3 ha.

- Grunty wojewódzkie
 - ogółem - 5 ha,
 - z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste – 5 ha,
 - pozostałe grunty zajęte pod drogi wojewódzkie – 5 ha.

Ilość zasobów mieszkaniowych w Nowym Mieście Lubawskim na przestrzeni lat 2015-2019 zwiększyła się o 3,1 %.

Tabela 12 Zasoby mieszkaniowe w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2019

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
zasoby mieszkaniowe	3 915	3 927	3 942	4 009	4 036
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	25,7	25,8	26,2	26,8	27,3
mieszkania na 1000 mieszkańców	352,7	354,3	358,5	367,0	372,0
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2,84	2,82	2,79	2,73	2,69
zasoby mieszkaniowe gmin (komunalne)	181	181	181	191	191
zasoby mieszkaniowe gmin (lokale socjalne)	8	8	8	8	8
zasoby mieszkaniowe gminne sprzedane	0	0	0	1	0

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych oraz Urzędu Miasta Nowe Miasto Lubawskie

Wyposażenie budynków mieszkalnych w instalacje techniczno-sanitarne (wg stanu na 2020 r.) przedstawia się następująco: 99,8% budynków przyłączonych jest do wodociągu natomiast 98,6% budynków podłączonych jest do sieci kanalizacyjnej.

Tabela 13 Zabezpieczenie budynków mieszkalnych w sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej (%)	91,3	93,6	93,7	93,8	94,4	99,8%*
budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej (%)	87,9	93,6	93,7	93,5	94,3	98,6%*

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych oraz *danych Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Nowym Mieście Lubawskim

Stan wyposażenia obszarów miasta w sieć wodociągową i kanalizacyjną obrazuje m.in. wskaźnik długości sieci wodociągowej do długości sieci kanalizacyjnej. W 2020 r. wskaźnik ten wynosił 124,4% i był wyższy niż w województwie warmińsko –mazurskim (44,93%) i wyższy niż w Polsce (53,10%). W porównaniu do 2015 roku wskaźnik ten zmniejszył się o 7,3 punktu procentowego, ponieważ w tym samym okresie długość sieci wodociągowej zwiększyła się 12,2 punktu procentowego, natomiast długości sieci kanalizacyjnej zwiększyła się tylko o 4 punkty procentowe.

Tabela 14 Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020

Jednostka a miary	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	
Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej	%	134,15	127,05	126,04	125,92	125,92	124,4

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Zadania gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie związane z dostarczaniem wody i odbiorem ścieków realizuje Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Nowym Mieście Lubawskim, ul. Działyńskich 8a. Ponadto MPGK prowadzi działalność w zakresie oczyszczania zimowego i letniego miasta, utrzymania zieleni, zarządzania nieruchomościami, prac zleconych przez gminę miejską i inne podmioty.

System gospodarki wodociągowej

Stacja uzdatniania wody

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie zaopatrywana jest z 3 ujęć wody. Ujęcie wody na terenie miejskim aglomeracji zlokalizowane jest w południowo – wschodniej części miasta w rejonie ulic Piastowskiej i Wodnej. Aktualnie składa się z trzech studni o głębokości: 53,0 m, 90,0 m i 60,0 m. Pobór wody odbywa się z czwartorzędowej plejstoceńsko – holocenińskiej warstwy wodonośnej za pomocą dwóch studni głębinowych nr 1 oraz nr 3. Od eksploatowanych studni woda surowa prowadzona jest przewodem tłoczonym 150 z rur żeliwnych oraz PCV 225 ciśnieniowych kielichowych do przejścia rur pod rzeką Drwęcą w kierunku stacji uzdatniania wody przy ul. Wodnej.

Nowe Miasto Lubawskie planuje budowę nowej Stacji Uzdatniania Wody przy ulicy Makuszyńskiego. **Obecna stacja uzdatniania wody przy ul. Wodnej jest przestarzała i posiada zbyt małą wydajność w stosunku do obecnych i planowanych potrzeb miasta.** Ze względów przestrzennych nie ma też możliwości modernizacji/rozbudowy/budowy stacji w dotychczasowej lokalizacji. Projekt inwestycyjny przewiduje budowę stacji uzdatniania wody o przepustowości do 240 m³/h z zastosowaniem nowoczesnej automatyki i tradycyjnej technologii. Planowany termin rozpoczęcia prac budowlanych przewiduje się w I półroczu 2022 r., a zakończenie w II półroczu 2023 roku. Budowa nowej stacji zwiększy bezpieczeństwo zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną, jakość wody pitnej oraz zwiększy wydajność ujęcia wody, co zapewni rozwój miasta i zabezpieczy potrzeby mieszkańców i przedsiębiorców.

Tabela 15 Strefa ochronna ujęcia wody dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Strefa ochronna ujęcia wody Oznaczenie	Oznaczenie aktów prawa miejscowego lub decyzji ustanawiających strefę ochronną ujęcia wody
Studnia nr 1 – zlokalizowana w Nowym Mieście Lubawskim w ul. Piastowskiej na działce nr 65 w obrębie 13 Nowe Miasto Lubawskie.	Decyzje Starosty Nowomiejskiego: znak OŚ.6223-1-7/05 z dnia 15.12.2005 r., znak OŚ. 6223-1-12/09 z dnia 28.12.2009 r., znak OŚ.6341.33.2015.TG z dnia 12.11.2015 r., znak OŚ.6341.23.2017.TG z dnia 21.11.2017 r.
Studnia nr 2 - zlokalizowana w Nowym Mieście Lubawskim w ul. Piastowskiej na działce nr 106/2 w obrębie 6 Nowe Miasto Lubawskie.	Decyzje Starosty Nowomiejskiego: znak OŚ.6223-1-7/05 z dnia 15.12.2005 r., znak OŚ. 6223-1-12/09 z dnia 28.12.2009 r., znak OŚ.6341.33.2015.TG z dnia 12.11.2015 r., znak OŚ.6341.23.2017.TG z dnia 21.11.2017 r.
Studnia nr 3 – zlokalizowana w Nowym Mieście Lubawskim w ul. Wodnej na działce nr 65 w obrębie 13 Nowe Miasto Lubawskie.	Decyzje Starosty Nowomiejskiego: znak OŚ.6223-1-7/05 z dnia 15.12.2005 r., znak OŚ. 6223-1-12/09 z dnia 28.12.2009 r., znak OŚ.6341.33.2015.TG z dnia 12.11.2015 r., znak OŚ.6341.23.2017.TG z dnia 21.11.2017 r.

Źródło: Uchwała Nr XXII/143/2020 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Nowe Miasto Lubawskie

Wprowadzana do sieci wodociągowej woda uzdatniona spełnia wymagania jakościowe zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Istniejące zasoby wód podziemnych o dobrej jakości umożliwiają wykorzystanie jej do celów zaopatrzenia ludności. Wydajność istniejących ujęć wody jest wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb Miasta. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wód podziemnych oraz możliwość jej ujmowania nie stanowią bariery rozwojowej Nowego Miasta Lubawskiego.

Na terenie aglomeracji Nowe Miasto Lubawskie nie wyznaczono obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych.

Sieć wodociągowa

W 2020 r. długość czynnej sieci wodociągowej w Nowym Mieście Lubawskim wyniosła 41,4 km z 1805 szt. przyłączami prowadzącymi do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Liczba korzystająca z sieci wodociągowej wyniosła 9738 osób (dane z 2019 r.).

Tabela 16. Wybrane dane statystyczne dotyczące gospodarki wodnej w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	36,9	40,3	40,7	40,9	40,9	41,4
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 726	1 782	1 699	1 729	1 760	1805
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	313,4	314,4	315,1	326,8	329,3	326,2
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	9 940	9 960	9 833	9 787	9 738	bd
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	28,1	28,4	28,5	29,9	30,2	30,1

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

System gospodarki ściekowejOczyszczalnia ścieków

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego działa miejska oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana przy ul. Szkolnej 5d, Nowe Miasto Lubawskie, dz. ewiden. Nr 178/2, obręb ewiden.6. Oczyszczalnia ścieków rodzaju PUB2 na terenie aglomeracji „Nowe Miasto Lubawskie” jest oczyszczalnią biologiczną z podwyższonym usuwaniem związków azotu (N), fosforu (P) spełniająca standardy odprowadzanych ścieków dla aglomeracji < 100 000 RLM. Parametry techniczne oczyszczalni¹⁶:

- projektowa maksymalna wydajność oczyszczalni ścieków – 21 183 RLM.
- zaprojektowana przepustowość oczyszczalni ścieków (wielkość max dobową Q_{max/d}) – 3450 m³/dobę
- maksymalna dobową przepustowość oczyszczalni (wielkość max dobową Q_{max/d}) – 2 400 m³/dobę (zmniejszona w pozwoleniu wodnoprawnym w stosunku do wartości projektowej ze względu na wielkość odbiornika ścieków – rzeki Drwęcy).
- projektowa średnia dobową przepustowość oczyszczalni (wielkość średnia dobową Q_{śr/d}) – 1 600 m³/dobę.
- Przepustowość oczyszczalni ścieków (wielkość max roczna) – 876 000 m³/rok

Aktualny ogólny ładunek w aglomeracji – 13 216 RLM. Projektowa wydajność oczyszczalni ścieków w Nowym Mieście Lubawskim aktualnie odpowiada ładunkowi generowanemu na terenie aglomeracji „Nowe Miasto Lubawskie”. Ładunek generowany na terenie aglomeracji nie jest wyższy niż wydajność oczyszczalni ścieków w aktualnym pozwoleniu wodnoprawnym. Wg stanu na 30.10.2020 r. Ilość ścieków odbieranych obecnie przez oczyszczalnię w Nowym Mieście Lubawskim (średniodobowa przepustowość) – 1 447 m³/d. Ilość odbieranych ścieków przez oczyszczalnię w Nowym Mieście Lubawskim nie przekracza wartości dopuszczalnej/ projektowej. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Drwęca. Kilometraż miejsca

¹⁶ Uchwała Nr XXII/143/2020 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Nowe Miasto Lubawskie

odprowadzania ścieków oczyszczonych: km 146+750. Oczyszczalnia ścieków w Nowym Mieście Lubawskim obsługuje aglomerację „Nowe Miasto Lubawskie” w skład której wchodzi: miasto Nowe Miasto Lubawskie oraz miejscowości Mszanowo, Bratian i Pacółtowo w gminie Nowe Miasto Lubawskie. Oczyszczalnia w Nowym Mieście Lubawskim nie obsługuje innej aglomeracji odprowadzającej ścieki do sieci kanalizacyjnej. Miasto przewiduje modernizację oczyszczalni ścieków w zakresie urządzeń napowietrzających, sita pionowego w pomieszczeniu krat oraz prasy odwadniającej osad ściekowy. Planowana modernizacja nie zmieni parametrów wydajności oczyszczalni¹⁷.

Wskaźniki dotyczące ilości ścieków komunalnych wytworzonych i dostarczonych do oczyszczalni ścieków w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r.

- Ilość ścieków dopływająca do oczyszczalni siecią kanalizacyjną z terenu aglomeracji [dam³/rok] - 528,00
- Ilość ścieków dowożonych do oczyszczalni ze zbiorników bezodpływowych z terenu aglomeracji (25 szt.- 104 osoby) [dam³/rok] - 23,30
- Ilość ścieków wytworzonych przez mieszkańców aglomeracji korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków 11 szt. (44 osób) [dam³/rok] - 9,86
- Łączna ilość ścieków powstających na terenie aglomeracji nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej, gdzie zastosowano systemy indywidualne albo planuje się zastosowanie systemów indywidualnych lub innych rozwiązań zapewniających taki sam poziom ochrony środowiska jak w przypadku systemów kanalizacji zbiorczej [dam³/rok] 33,16
- Łączna ilość ścieków komunalnych powstających na terenie aglomeracji [dam³/rok] 561,16
- Średnia dobowa ilość ścieków komunalnych powstających na terenie aglomeracji [m³/d] 1 610,98

Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających do oczyszczalni ścieków przedstawia tabela poniżej

Tabela 17 Skład jakościowy ścieków komunalnych powstających na terenie aglomeracji

Wskaźnik	Ścieki surowe	Ścieki oczyszczone
BZT5 [mgO ₂ /dm ³]	457	5,2
ChZTCr [mgO ₂ /dm ³]	1069	38,4
Zawiesina ogólna [mg/dm ³]	371	6,1
Azot ogólny	106	5,6
Fosfor ogólny	11,1	0,66

Źródło: Uchwała Nr XXII/143/2020 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Nowe Miasto Lubawskie

Oczyszczalnia posiada Pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków z oczyszczalni ścieków do środowiska decyzją Dyrektora Zarządu Zlewni w Toruniu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie nr GD.ZUZ.5.421.67.2018.MT z dnia 1 czerwca 2018 r. na odprowadzanie oczyszczonych ścieków do odbiornika – rzeki Drwęcy w km 148+500.

Sieć kanalizacyjna

W 2020 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej w Nowym Mieście Lubawskim wynosiła 51,5 km z 1758 szt. przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosiła 8904 osób (dane za 2019 r.). W 2020 r. zakończono rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej (odcinek 200 m) w Nowym Mieście Lubawskim przy ul. Sadowej. Miasto posiada kompletną dokumentację projektową wraz z pozwoleniem na budowę sieci kanalizacji sanitarnej (odcinek 100 m) przy ul. Tulipanowej. Planowany termin zakończenia inwestycji – 2023 r. Inwestycja traktowana jest jako modernizacja istniejącej sieci i ma na celu zminimalizowanie ryzyka wystąpienia awarii sieci kanalizacyjnej, nie planuje się przy tym nowych podłączeń.

¹⁷ Uchwała Nr XXII/143/2020 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Nowe Miasto Lubawskie

Tabela 18 Wybrane dane statystyczne dotyczące sieci kanalizacyjnej w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	49,5	51,2	51,3	51,5	51,5	51,5
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 661	1 782	1 699	1 723	1 758	1758
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	443,1	463,0	370,5	379,6	377,4	374,6
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam ³	299,0	335,0	327,0	332,0	328,0	330,0
korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	81,1	82,3	81,5	81,7	82,1	98,9

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego występują niekorzystne warunki gospodarowania wodami opadowymi. Miasto otoczone jest wzgórzami, co powoduje znaczny spływ wód opadowych i roztopowych na niżej położone tereny w mieście. Ograniczona przepustowość sieci kanalizacji deszczowej nie jest w stanie przyjąć nadmiernych ilości wód. Słaba retencja terenowa, brak zbiorników retencyjnych opóźniających spływ, oraz niekorzystne warunki klimatyczne powodują nasilenie ekstremalnych zjawisk pogodowych.

W ostatnich latach Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. przeprowadziło kilkanaście inwestycji w zakresie infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej zwiększając atrakcyjność Nowego Miasta Lubawskiego, jako miejsca do zamieszkania oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Inwestycje i znaczące remonty realizowane przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w 2020 r.

- 1) Modernizacja studni głębinowej położonej przy ulicy Piastowskiej – koszt zadania wyniósł 38.760,00 zł.
- 2) Wykonanie rurociągów wody surowej i uzdatnionej – koszt zadania wyniósł 33.341,00 zł,
- 3) Budowa przyłącza wodociągowego wody surowej pod rzeką Drwęcą – koszt zadania wyniósł 71.341,00 zł
- 4) Budowa przyłącza wodociągowego pod drogą krajową Nr 15 – koszt zadania wyniósł 26.400,00 zł,
- 5) Rozbudowa sieci wodociągowej w ul. Kamionki – koszt zadania wyniósł 20.485,00 zł
- 6) Rozbudowa sieci wodociągowej w ul. Jagiellońskiej – koszt zadania wyniósł 76.605,00 zł.
- 7) Modernizacja przepompowni ścieków położonej przy ul. Kasztanowej – koszt zadania wyniósł 27.990,00 zł

Gazownictwo

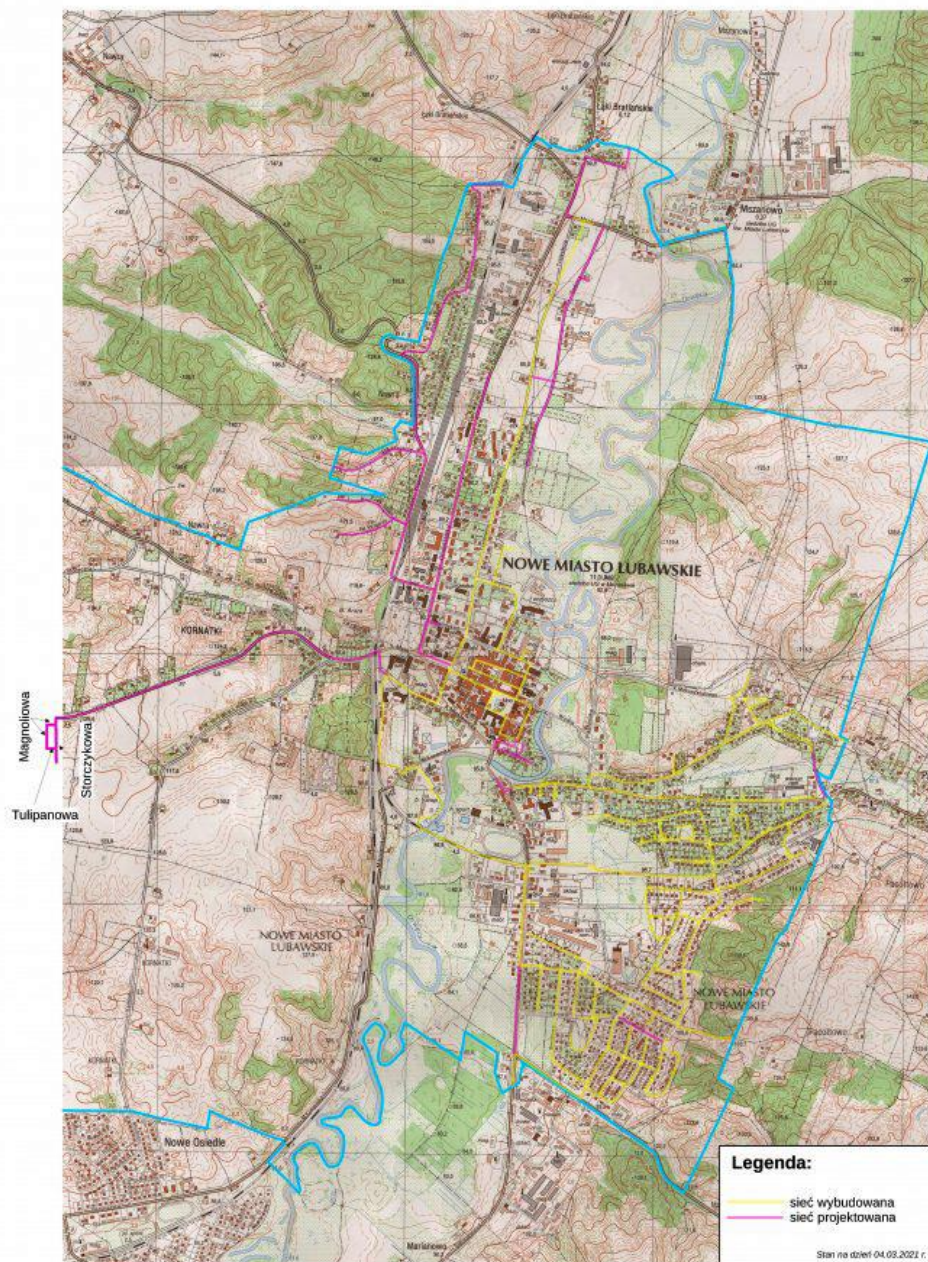
Gaz ziemny przewodowy został doprowadzony do gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w 2015 roku. Źródłem dostawy gazu ziemnego dla miasta jest magistralny gazociąg wysokiego ciśnienia z magistrali gazociągu przesyłowego wysokoprężnego relacji Brodnica – Nowe Miasto Lubawskie – Iława DN 250/300 za pomocą stacji redukcyjno-pomiarowej SRPiO Kacze Bagno (gmina Kurzętnik). Z gazociągu wysokiego ciśnienia poprzez stację redukcyjno – pomiarową SRPiO Kacze Bagno o przepustowości $Q = 4\ 000\ \text{Nm}^3/\text{h}$.

Funkcjonująca na terenie Nowego Miasta Lubawskiego dystrybucyjna sieć gazownicza posiada rezerwy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia istniejących jak potencjalnych odbiorców w gaz ziemny.

Sieć gazowa na terenie miasta jest sukcesywnie rozbudowywana. Cechują ją bardzo mała awaryjność i dobry stan techniczny.

Rysunek 7 Oznaczenie lokalizacji sieci gazowej

OZNACZENIE LOKALIZACJI SIĘCI GAZOWNICZEJ NA TERENIE NOWEGO MIASTA LUBAWSKIEGO

Źródło: Urząd Miasta Nowe Miasto Lubawskie, strona <https://www.umnowemiasto.pl/asp/trwa-rozbudowa-sieci-gazowej-w-nowym-miescie-lubawskim,10,artykul,1,166>

Według danych GUS sieć gazowa średniego ciśnienia w 2020 r. w Nowym Mieście Lubawskim wyniosła 14,5 km i wzrosła w porównaniu z 2016 r. (4,2 km), o 245 % (o 10,3 km). Niniejsza sieć podlega dalszej rozbudowie i trwa proces przyłączania nieruchomości na potrzeby c.o. i c.w.u.

W latach 2020-2021 nastąpił znaczący wzrost ilości nieruchomości mieszkalnych podłączonych do sieci gazowej, czemu sprzyja udzielana przez gminę dotacja na wymianę źródeł ogrzewania, oraz możliwość uzyskania wsparcia finansowego w ramach programu Czyste Powietrze.

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie zapotrzebowanie na gaz ziemny na koniec 2020 r. wyniosło ok. 3 228,683 MWh, co stanowiło 11,622 TJ. W obszarze mieszkalnictwa zapotrzebowanie na gaz ziemny wyniosło ok. 2 607,917 MWh, co stanowiło 9,388 TJ. W obszarze instytucji 3,762 MWh, co stanowiło 0,013 TJ. W obszarze przemysłu i usług zapotrzebowanie na gaz ziemny wyniosło ok. 617,004 MWh, co stanowiło 2,221 TJ.W.

Tabela 19 Sieć gazowa w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020

Wymiar	Jednostka miary	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
długość czynnej sieci ogółem	m	0,0	4 169	8 084	9 806	9 806	14538
długość czynnej sieci rozdzielczej	m	0,0	4 169	8 084	9 806	9 806	14538
długość czynnej sieci ogółem w km na 100 km ²	-	0,0	36,7	71,1	86,2	86,2	127,9
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	0,0	12	33	63	100	210
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	szt.	0,0	11	32	60	94	203
odbiorcy gazu	gosp.	0,0	0,0	0,0	0,0	95	172
zużycie gazu –gospodarstwa domowe ogółem	MWh	0,0	0,0	0,0	0,0	1413,4	2673,8
zużycie gazu na 1 odbiorcę	kWh	0,0	0,0	0,0	0,0	5478,3	15545,3
zużycie gazu na 1 mieszkańca	kWh	0,0	0,0	0,0	0,0	129,8	246,8

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

System ciepłowniczy

System ciepłowniczy na terenie Nowego Miasta Lubawskiego funkcjonuje w oparciu o centralną ciepłownię miałowo - węglową Lubawskiej Spółki Komunalnej sp. z o.o., zlokalizowaną przy ul. Żwirki i Wigury w Nowym Mieście Lubawskim.

Oprócz systemu ciepłowniczego Lubawskiej Spółki Komunalnej, potrzeby ciepłe odbiorców gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie zaspakajane są w oparciu o kotłownie lokalne oraz indywidualne źródła energii. Kotłownie lokalne to kotłownie zasilające bezpośrednio instalacje: c.o., c.w.u., technologiczne, wentylację obiektów (lub ich zespoły) budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów usługowych i przemysłowych. Potrzeby ciepłe gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie zaspakajane są także z indywidualnych źródeł energii, zarówno tych już istniejących budynków mieszkalnych jak i nowo wybudowanych.¹⁸

Źródła ciepła

Podstawowe parametry systemu ciepłowniczego (stan na koniec 2020 r.):

- moc zainstalowana w źródle: 10,00 MW,
- moc osiągalna: 8,5 MW,
- zapotrzebowanie mocy: 8,5575 MW,
- roczna produkcja ciepła: 47 223 GJ,
- parametry sieci wysokotemperaturowej: -,
- parametry sieci niskotemperaturowej: 95/70 0C,
- liczba węzłów ciepłowniczych: 108 szt.,
- straty ciepła na sieci: ok. 6 328 GJ/rok.

¹⁸ Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021 -2036

Tabela 20 Zużycie ciepła wraz z zamówioną mocą przez ciepłownię centralną na terenie Nowego Miasta Lubawskiego w latach 2018-2020

		2018 r.	2019 r.	2020 r.
Moc zamówiona w systemie [MW]	całkowita	7,4345	7,095	7, 7575
	na potrzeby c.o.	0,8	0,8	0,8
	na potrzeby c.w.u.	-	-	-
Roczne zużycie ciepła [GJ]	całkowita	44312	43720	43723
	na potrzeby c.o.	3500	3500	3500
	na potrzeby c.w.u.	-	-	-

Zródło: Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021 -2036, Dane Urzędu Miasta Nowe Miasto Lubawskie

Długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. wynosiła 4,7 km, natomiast długość przyłączy do budynków. W porównaniu do 2019 r długość sieci zwiększyła się o 6,8% (4,4 km), natomiast długość przyłączy zwiększyła się o 12% (2,5 km). Łączna moc cieplna osiągalna kotłowni/ciepłowni wynosi 10 MW, natomiast roczna produkcja ciepła w 2020 r. wyniosła 47 224 GJ.

Stan techniczny sieci ciepłej określono jako bardzo dobry¹⁹.

Zadania gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie związane z zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2016-2031 przyjęto uchwałą Nr XXV/158/2016 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 14 grudnia 2016 r.

Nowe Miasto Lubawskie podejmuje wiele działań mających na celu poprawę środowiska w tym zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z procesu spalania węgla w budynkach znajdujących się na terenie miasta. Program Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie przyjęty uchwałą Nr XV/93/2015 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 grudnia 2015 ma na celu

- zwiększenie udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym miasta,
- redukcję emisji gazów cieplarnianych, w szczególności CO₂,
- poprawę jakości powietrza poprzez przyłączanie nieruchomości do miejskiej sieci ciepłowniczej i gazowej.

Szkolnictwo

Elementem atrakcyjności osadniczej jest także rozwój szkolnictwa, które może mieć wpływ na decyzje migracyjne mieszkańców. Dostęp do placówek szkolnych wymaga rozwoju infrastruktury komunikacyjnej oraz organizacji transportu publicznego w gminie. Rozwój szkolnictwa oraz możliwości komunikacyjne pośrednio wynikają z możliwości budżetowych gmin, co z kolei pokazuje ogólny poziom rozwoju gospodarczego. Oferta edukacyjna opisana jest w Rozdziale w Pkt. 10.1 Sieć placówek oświatowych.

Sieć internetowa

Najważniejszą usługą telekomunikacyjną jest zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu. Z internetu stacjonarnego korzysta dziś ponad 54,8 proc. gospodarstw domowych, a od kilku lat w Polsce rośnie liczba łączy o najwyższych przepustowościach.

Zgodnie z GUS odsetek gospodarstw domowych z województwa warmińsko-mazurskiego posiadających dostęp do Internetu w domu wynosił 91, natomiast odsetek osób korzystających z Internetu 82,9. Odsetek przedsiębiorstw sektora niefinansowego z województwa warmińsko-mazurskiego wykorzystujących komputery wyniosła w 2019 r. 95,6% (brak danych za 2020r.). Na przestrzeni lat 2015-2019 odsetek tych przedsiębiorstw wzrósł o 3,8%. Natomiast odsetek przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu wynosił 99,3% w 2020 r.²⁰

Według danych GUS (stan na 2020r.) w województwie warmińsko - mazurskim długość sieci Internet poprzez linie światłowodowe wynosiła 15 907 km, natomiast długość sieci Internet poprzez linie kablowe wynosiła 15980 km.

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego sieć internetu szerokopasmowego jest słabo rozwinięta.

¹⁹ Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021 -2036

²⁰ Społeczeństwo informacyjne w Polsce w 2020 r.

2.4 Prognoza demograficzna.

Nowe Miasto Lubawskie jak całe województwo warmińsko-mazurskie podlega ogólnopolskiemu trendowi starzenia się społeczeństwa. W 2020 r. zamieszkiwało je 10 709 osób, w tym 2766 osób to mieszkańcy będący w wieku powyżej 60 roku życia, którzy stanowili 25,8% ogółu. Oznacza to, że w 2020 roku co czwarty mieszkaniec miasta był w wieku senioralnym. W 2020 roku, wśród mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego w grupie wiekowej 60-69 r.ż. przeważały kobiety, było ich więcej o 187 (56,3%). W grupie wiekowej 70-79 r.ż., kobiet było o 154 (59,3%) więcej niż mężczyzn, natomiast największa różnica była w grupie osób w wieku 80 i więcej w której kobiet było o 181 (69,6%) więcej niż mężczyzn. Mamy tu do czynienia z tzw. zjawiskiem feminizacji starości. Proporcja ta może być determinantą zarówno planowanych w przyszłości usług społecznych/socjalnych, jak i zdrowotnych. W związku z powyższym to właśnie kobiety będą głównymi odbiorcami usług opiekuńczych oraz pomocy instytucjonalnej.

Jak pokazują dane statystyczne w 2050 roku co trzecia osoba, będzie w wieku poprodukcyjnym. Liczbę mieszkańców poszczególnych powiatów województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2005-2030 oraz wartość zmiany w tej liczbie w ww. okresie obrazuje poniższa tabela

Tabela 21 Liczba mieszkańców powiatów województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2005-2030.

Powiat	2005 r.	2030 (prognoza)*
Bartoszycki	61 598	↓52 153
Braniewski	43 894	↓37 687
Działdowski	65 193	↓63 464
Elbląski	56 491	↓56 348
Ełcki	84 746	↓92 723
Giżycki	56 963	↓54 457
Gołdapski	27 055	↓25 715
Iławski	90 007	↓89 688
Kętrzyński	66 472	↓56 373
Lidzbarski	43 181	↓39 014
m. Elbląg	127 275	↓111 188
m. Olsztyn	174 473	↓169 063
Mragowski	50 143	↓47 786
Nidzicki	33 977	↓30 932
Nowomiejski	43 374	↓42 608
Olecki	34 224	↓33 576
Olsztyński	113 360	131 983
Ostródzki	105 455	↓99 583
Piski	57 580	↓53 112
Szczygieński	69 406	↓67 342
Węgorzewski	23 734	↓21 228

*w porównaniu do roku 2005.

Źródło: Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027, ROPS 2021

Według prognoz GUS do 2030 niemal we wszystkich powiatach województwa (19 na 21) zmniejszy się liczba ich mieszkańców w porównaniu do roku 2005. Jedynie w powiatach ełckim i olsztyńskim prognozowany jest wzrost liczby ludności.

Tabela 22 Wartość zmiany w liczbie mieszkańców powiatów województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2005-2030 (w %).

lp.	powiat	wartość zmiany
1.	bartoszycki	-15,33%
2.	braniewski	-14,14%
3.	działdowski	-2,65%
4.	elbląski	-0,25%
5.	ełcki	9,41%
6.	giżycki	-4,40%
7.	gołdapski	-4,95%
8.	iławski	-0,35%
9.	kętrzyński	-15,19%
10.	lidzbarski	-9,65%
11.	m. Elbląg	12,64%
12.	m. Olsztyn	-3,10%
13.	mągowski	-4,70%
14.	nidzicki	-8,96%
15.	nowomiejski	-1,77%
16.	olecki	-1,89%
17.	olsztyński	16,43%
18.	ostródzki	-5,57%
19.	piski	-7,76%
20.	szczycieński	-2,97%
21.	węgorzewski	-10,56%

Źródło Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027, ROPS 2021

Dane GUS wskazują na systematyczny wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców każdego z powiatów województwa warmińsko-mazurskiego. Tendencja ta utrzymuje się od 2005 i do roku 2030 prognozowana jest jej intensyfikacja.

Prognozowany współczynnik obciążenia demograficznego – stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym, w poszczególnych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego będzie wynosił między 56 a 67 osób, co oznacza, że na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało będzie od 56 do 67 osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym). Do 2030 roku współczynnik ten wzrośnie i będzie wynosił od 70 do 80 osób, tym samym na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadać będzie aż od 70 do 80 osób w wieku nieprodukcyjnym. Prognozuje się, że w 2030 roku w każdym z powiatów wśród osób w wieku nieprodukcyjnym, 60% będą stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym.

Mając na uwadze, iż sytuację demograficzną Polski kształtują dwa główne procesy, tj. spadek dzietności oraz wydłużanie długości życia obywateli, należy się przygotować, że ich konsekwencją będzie wzrost liczby osób starszych oraz niesamodzielnych w ogóle społeczeństwa.

3. Gospodarka i rynek pracy

3.1 Liczba, wielkość i rodzaj podmiotów gospodarczych

W Nowym Mieście Lubawskim w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 1105 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 842 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Na przestrzeni lat 2015-2020 liczba przedsiębiorstw wrosła o 6,5% (67). Potencjał gospodarczy na terenie miasta zdominowany jest przez sektor małych i średnich przedsiębiorstw stanowiący 99,9% wszystkich podmiotów.

Ponad 95% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Nowym Mieście Lubawskim działa w sektorze prywatnym (1060). Natomiast w sektorze publicznym, który reprezentuje takie działy jak administracja, bezpieczeństwo publiczne, ochrona zdrowia i edukacja - 42 podmioty. Na terenie miasta nie ma zarejestrowanych przedsiębiorstw państwowych, natomiast zarejestrowane są stowarzyszenia (33) oraz spółdzielnie (4) i fundacje (5).

Tabela 23 Podmioty gospodarcze wg rejestru REGON w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w 2020 r. wg sektorów własnościowych

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarcze					
	Ogółem	sektor		spółdzielnie	fundacje	stowarzyszenia i organizacje społeczne
		publiczny	prywatny	prywatny	prywatny	prywatny
		ogółem	ogółem	ogółem	ogółem	ogółem
województwo warmińsko-mazurskie	136908	4944	130999	496	763	5180
powiat nowomiejski	3520	119	3397	26	11	153
Nowe Miasto Lubawskie	1105	42	1060	4	5	33

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W Nowym Mieście Lubawskim na koniec 2020 r. w strukturze podmiotów wg formy prawnej największy udział mają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą 842 (76,2%), natomiast najmniejszy procent stanowią spółki cywilne 3,8%. W ogólnej licznie podmiotów - 6,9% to spółki prawa handlowego w tym 5,1% to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Tabela 24 Podmioty gospodarcze z podziałem na spółki i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w 2020 r.

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarcze				
	spółki prawa handlowego	w tym		spółki cywilne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		akcyjne	z ograniczoną odpowiedzialnością		
województwo warmińsko-mazurskie	9 139	101	7515	6571	98104
powiat nowomiejski	190	1	148	84	2750
Nowe Miasto Lubawskie	76	0	56	42	842

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Na podstawie danych z rejestru CEIDG na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie działało 771 podmiotów gospodarczych. Najbardziej rozwiniętymi rodzajami działalności gospodarczej prowadzonymi na terenie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w 2020 r. były działalności z sekcji G – handel hurtowy i detaliczny (171 podmiotów), a w dalszej kolejności, działalności związane z opieką zdrowotną i pomocą społeczną (129), budownictwem (119), przetwórstwem przemysłowym (62) oraz pozostałą działalnością usługową i transportem (55).

Poziom innowacyjności miasta może być liczony poprzez wskaźnik: liczba firm z sekcji M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - branżę odpowiedzialną za poszukiwanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań) na 1000 mieszkańców. Powyższy wskaźnik w Nowym Mieście Lubawskim wynosi 7,1 i jest wyższy o 3 od powiatu nowomiejskiego, i nieznacznie niższy od województwa warmińsko-mazurskiego (o 0,5). Na przestrzeni lat 2015-2020 wskaźnik dla Nowego Miasta Lubawskiego wzrósł o 1,9.

Tabela 25 Struktura podmiotów gospodarki narodowej (Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą) w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie według sekcji PKD 2007 w latach 2015-2020

Sekcja	Sekcje PKD wg 2007	Liczba podmiotów gospodarczych					
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	18	19	19	20	19	18
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	2	2	1	0	0	0
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	79	84	81	77	79	85
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	1	1	1	1
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	6	5	4	4	4	3
Sekcja F	Budownictwo	113	107	120	133	143	148
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	193	172	168	174	164	172
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	64	63	64	58	60	60
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	17	18	18	14	16	16
Sekcja J	Informacja i komunikacja	7	7	4	4	6	6
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	37	36	36	31	30	27
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6	5	6	6	6	8
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	54	63	62	62	59	62
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	31	34	36	31	34	36
Sekcja P	Edukacja	18	17	17	18	18	18
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	122	115	121	123	127	128
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6	6	6	8	7	7
Sekcja S,T,U	Pozostała działalność usługowa i Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników: gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby Organizacje i zespoły eksterytorialne	34	43	45	50	47	47
OGÓLEM		807	796	809	814	820	842

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W 2020 r. w Nowym Mieście Lubawskim 74,5% przedsiębiorstw prowadziło działalność (wg grup REGON) w grupie pozostała działalność, 23,5% w grupie przemysł i budownictwo, natomiast 2% w grupie rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

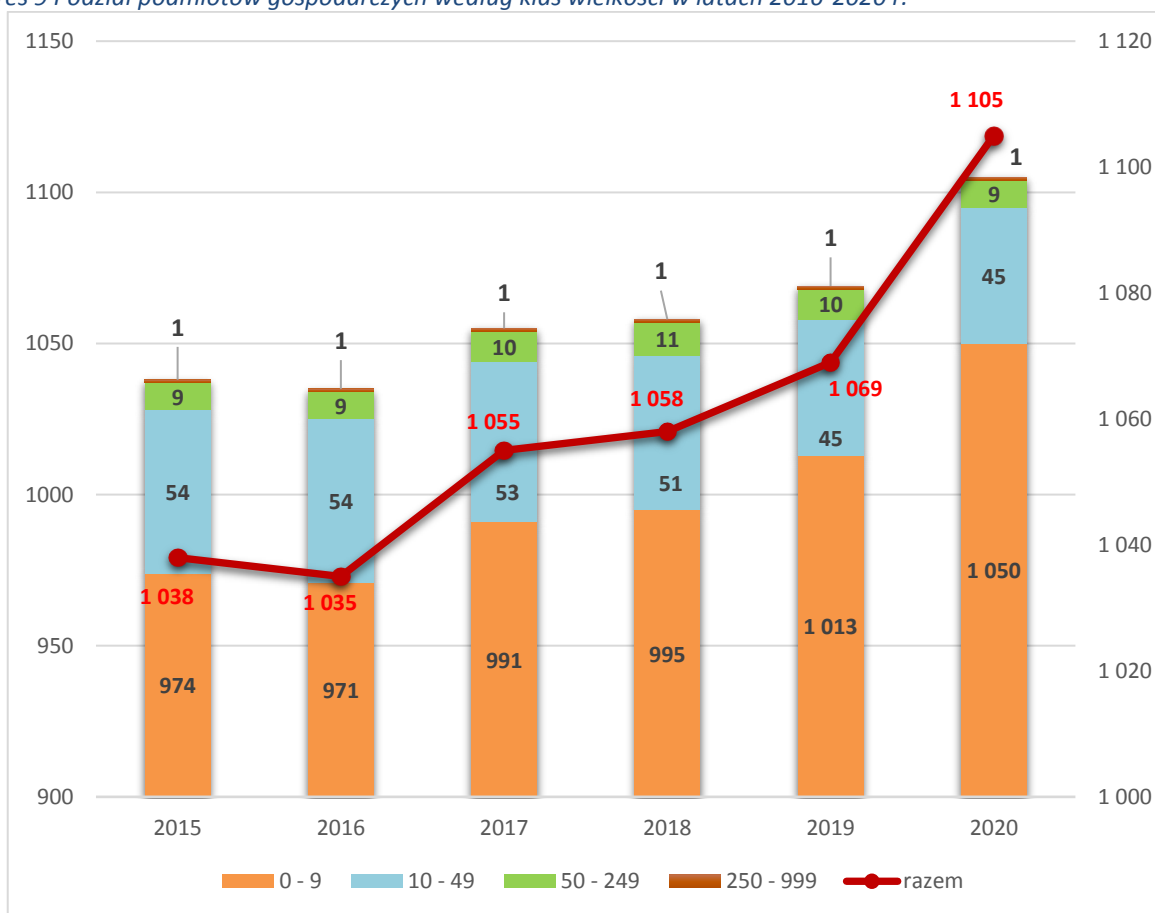
Tabela 26 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w latach 2015-2020 r.

Podmioty wg grup rodzajów działalności	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	22	23	23	24	23	22
przemysł i budownictwo	219	221	230	235	247	260
pozostała działalność	797	791	802	799	799	823

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Analizując liczbę podmiotów gospodarczych pod względem wielkości aż 95 ogółu (1050) stanowią mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób. W 45 przedsiębiorstwach (4,1% ogółu) pracuje od 10 do 49 osób, a 9 pracodawców (0,8%) zatrudnia powyżej 49 osób. Na terenie gminy funkcjonuje 1 przedsiębiorstwo zatrudniające powyżej 250 osób.

Wykres 9 Podział podmiotów gospodarczych według klas wielkości w latach 2016-2020 r.

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Dominującą gałęzią przemysłu jest przemysł drzewny, głównie meblarski i wyrobów stolarskich, w tym galanterii drzewnej, stolarki budowlanej oraz tartaczny. Największe firmy tej branży to Fabryka Mebli Szynaka Sp. z o.o. (sektor drzewny/meblarski), MM Szynaka-Interline Sp. z o.o. (sektor drzewny/meblarski), Finishparkiet Fabryka Parkietu Z. Dąbrowski (sektor meblarski), Przedsiębiorstwo Drzewne Jawor A. Gawiński (sektor meblarski), OiKO Fabryka Mebli M. Gierszyński (sektor meblarski), Gal-Drew S.C. Zakład Przemysłu Drzewnego (sektor drzewny/meblarski), Zakład Produkcyjno-Usługowo-Stolarski R. Sonnenfeld (sektor

drzewny/meblarski), F.P.H.U Paspol (sektor drzewny/meblarski). Kolejnymi wyróżniającą przedsiębiorstwami w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie są: Haber Yachts Sp. z o.o. (stocznia jachtowa), Zakład Produkcyjny Elit Sp. J. (motoryzacja, produkcja z metalu i tworzyw sztucznych), IWMAR (produkcja materiałów ściernych), Dawo Opakowania (produkcja opakowań).

Rozwój przedsiębiorczości w Nowym Mieście Lubawskim możemy zmierzyć poprzez analizę nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. W 2020 r. w Rejestrze REGON zarejestrowano 96 nowych podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 28% (21) więcej niż 2019 r. i o 7,7% (8) mniej niż 2018 r. W strukturze nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych – 66 pomiotów zarejestrowano w sektorze pozostałej działalności, natomiast 30 podmiotów w sektorze przemysł i budownictwo (30).

W 2020 r. z Rejestru REGON wyrejestrowano 56 przedsiębiorstw, o 13,8% (9) mniej niż 2019 r. i o 37,8% (34) mniej niż 2018 r. Były to głównie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą 84,5% Wśród wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych 39 stanowiły przedsiębiorstwa sekcji pozostała działalność, a 17 z sektora przemysłu i budownictwa

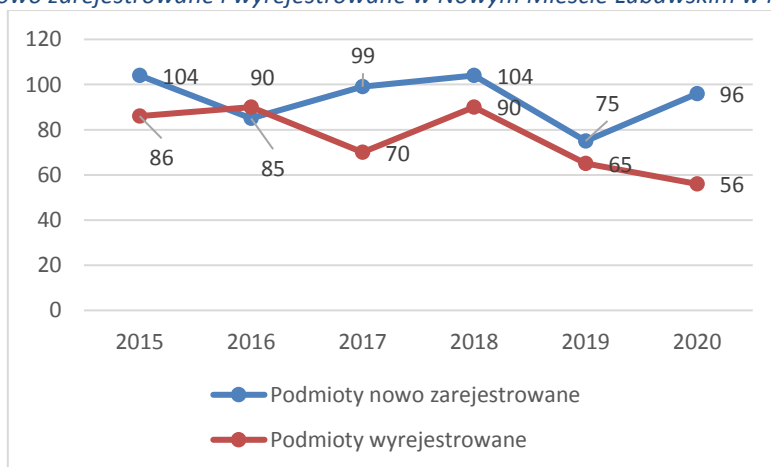
Tabela 27 Podmioty nowo zarejestrowane i Podmioty wyrejestrowane w rejestrze REGON w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020

Podmioty w rejestrze REGON	2015 r.		2016 r.		2017 r.		2018 r.		2019 r.		2020 r.	
	zarejestrowane	wyrejestrowane	zarejestrowane	wyrejestrowane	zarejestrowane	wyrejestrowane	zarejestrowane	wyrejestrowane	zarejestrowane	wyrejestrowane	zarejestrowane	wyrejestrowane
ogółem	104	86	85	90	99	70	104	90	75	65	96	56
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	0	2	1	1	0	1	1	0	0	0	0
przemysł i budownictwo	36	32	22	24	32	20	23	21	26	18	30	17
pozostała działalność	68	54	61	65	66	50	80	68	49	47	66	39

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W 2020 r. wskaźnik, mierzony stosunkiem liczby jednostek wykreślonych z rejestru do liczby jednostek nowo zarejestrowanych w Nowym Mieście Lubawskim, wynosił 58,3% i jest mniejszy o 28,3 punktu procentowego w 2019 r. i mniejszy o 28,2 punktu procentowego osiągniętego w 2018 r. Na przestrzeni lat 2015-2020 najwięcej (104) podmiotów zarejestrowano w roku 2015 i 2018, a najmniej w roku 2019 (75). W tym samym okresie najwięcej podmiotów (90) wyrejestrowano z rejestru REGON w 2016 i 2018 roku, natomiast najmniej podmiotów (56) w 2020 roku.

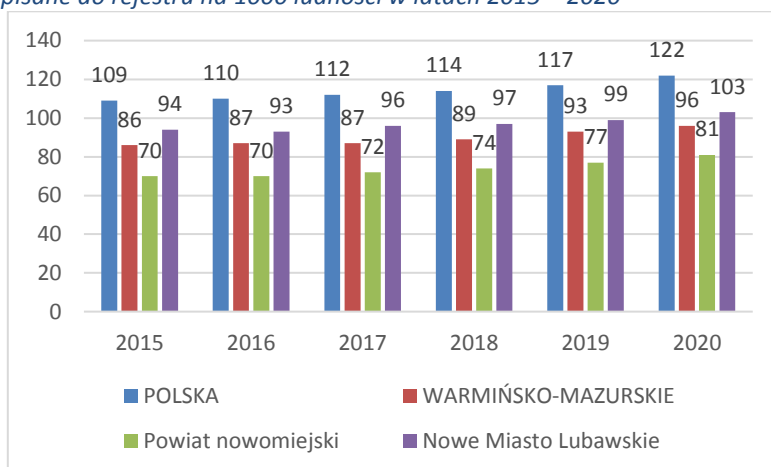
Wykres 10 Podmioty nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Analizując poniższy wykres należy stwierdzić, że przedsiębiorczość w Nowym Mieście Lubawskim wzrasta w stosunku do liczby mieszkańców (103) i rozwija się szybciej niż w powiecie nowomiejskim (81) i w województwie warmińsko-mazurskim (96). Jednakże otrzymany wskaźnik jest nieznacznie niższy od wartości wskaźnika otrzymanego dla Polski (122).

Wykres 11 Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności w latach 2015 – 2020

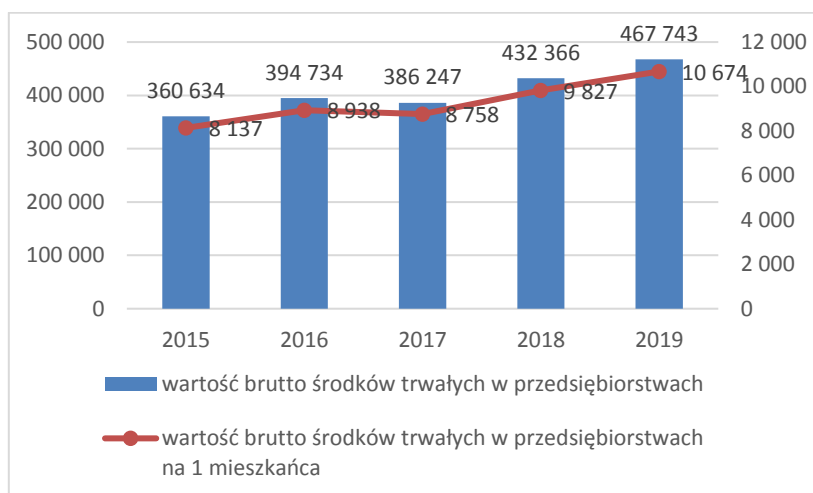
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Inwestycje w przedsiębiorstwach

W 2019 r. wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach zarejestrowanych w powiecie nowomiejskim ²¹ osiągnęła poziom 467 743 tys. zł, co stanowiło 1% ogólnej wartości tych środków w województwie warmińsko-mazurskim. Większość tej kwoty związana była, przemysłem i budownictwem (388 113 tys. zł, tj. 72,2%), w znacznie mniejszym stopniu rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (22,8%) handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja (3247 tys. zł, tj. 4,17). Pozostała część odnosiła się do sektora pozostałych usług (460 tys. zł, 0,59%) i w najmniejszym stopniu działalność finansowa i ubezpieczeniowa i obsługa rynku nieruchomości (183 tys. zł, tj. 0,24%).

Na przestrzeni 5 lat, wartość brutto środków trwałych w podmiotach gospodarki narodowej w powiecie nowomiejskim wzrosła o 107 109 tys. zł, tj. o 29,7%.

Wykres 12 Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w powiecie nowomiejskim w latach 2015-2019 w tysiącach zł

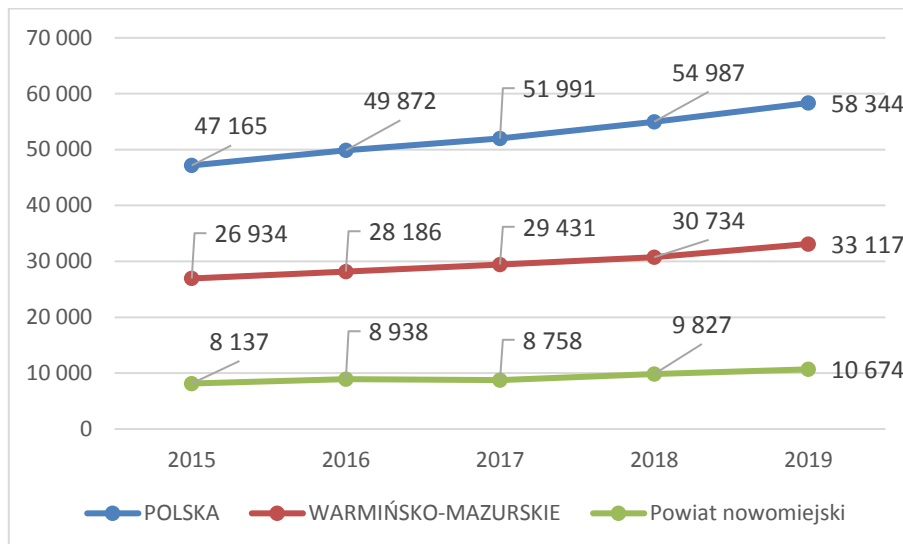

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

²¹ Brak danych dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Wartość brutto środków trwałych per capita (na 1 mieszkańca) w 2019 r, wynosiła 10674 zł i wzrosła w stosunku do 2015 r o 31,2%. Wskaźnik dla powiatu nowomiejskiego był trzykrotnie niższy od wskaźnika osiągniętego dla województwa warmińsko-mazurskiego (33 117 zł) i ponad pięciokrotnie niższy niż dla Polski (58 344 zł).

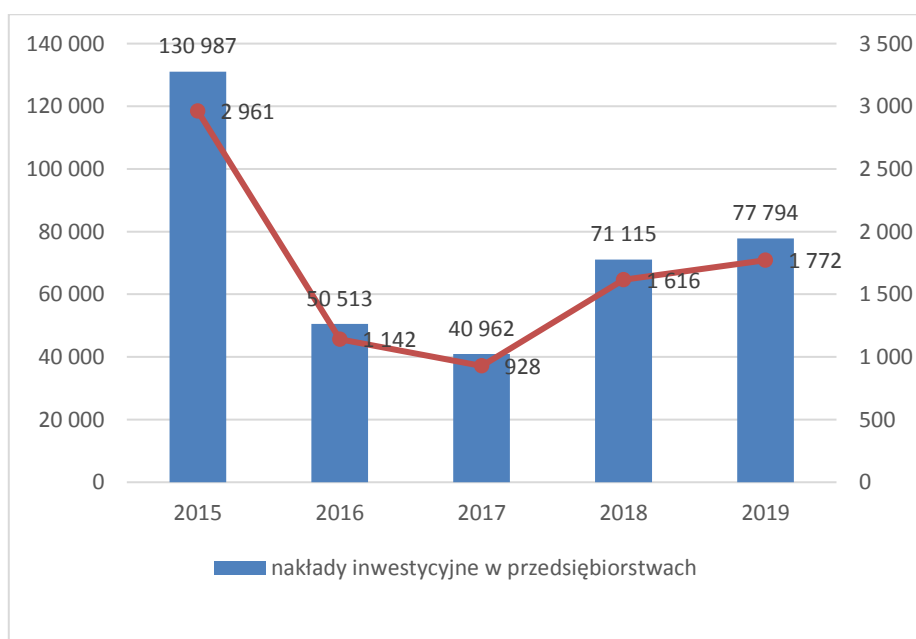
Wykres 13 Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca powiatu nowomiejskiego w latach 2015-2019 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w powiecie nowomiejskim osiągnęła poziom 77 794 tys. zł (1,6% wartości dla województwa). Jak wskazuje poniższy wykres, wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w powiecie nowomiejskim od 2017 r ma trend rosnący – na przestrzeni 3 lat wskaźnik ten wzrósł o 36 832 tys. zł, tj. o 89,9%, natomiast w stosunku do 2015 r. zmalał o 40,6%.

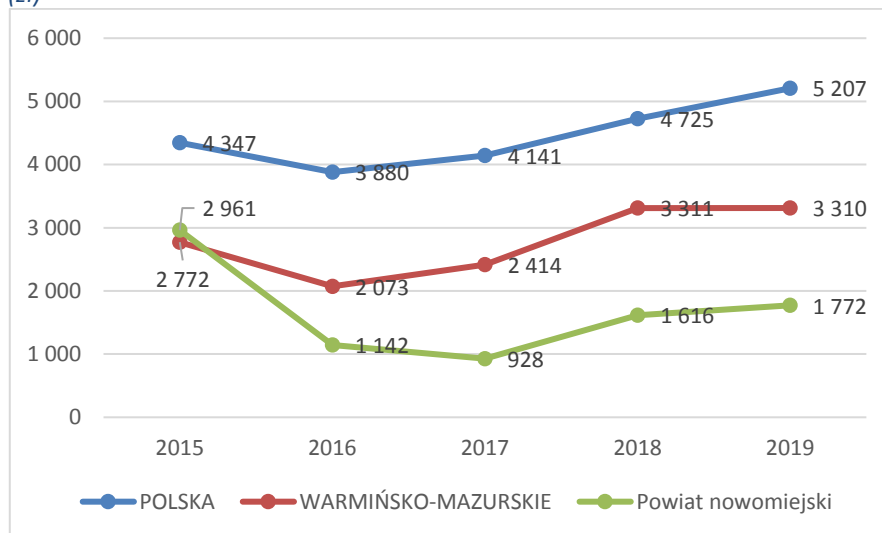
Wykres 14 Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w powiecie nowomiejskim w latach 2015-2019 w tysiącach zł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca zarejestrowanych w powiecie nowomiejskim w 2019 r. została osiągnięta na poziomie 1772 zł i od 2017 r. ma tendencję rosnącą. W porównaniu do 2017 r. nastąpił wzrost o 90,9%, natomiast w porównaniu do 2015 r. nastąpił spadek o 40,2%.

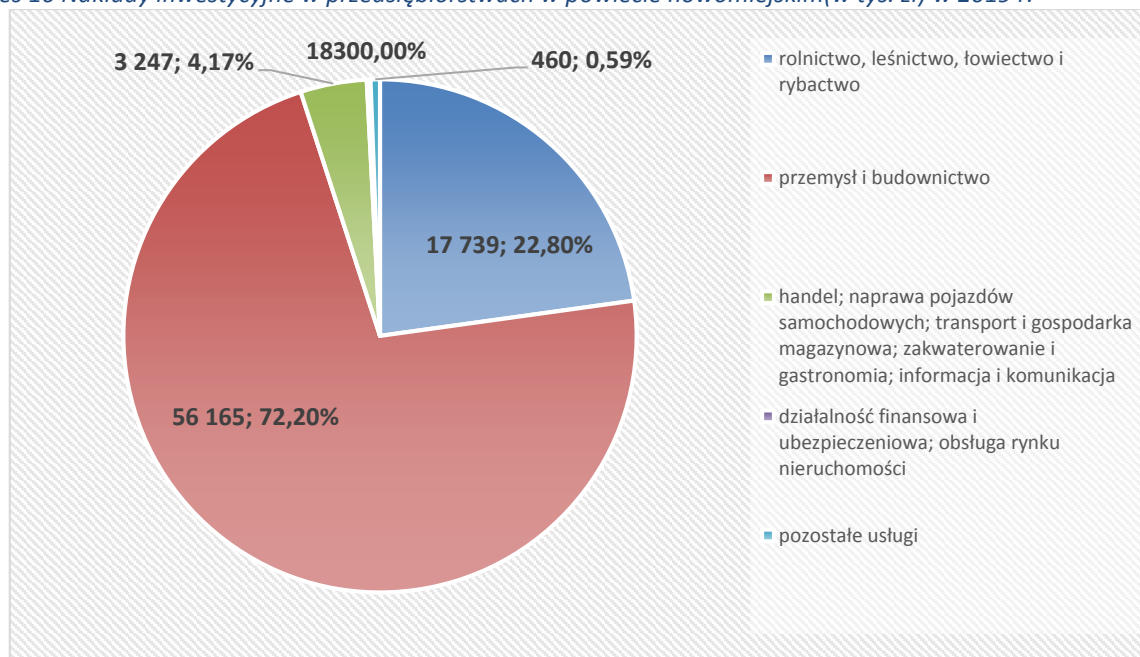
Wykres 15 Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w powiecie nowomiejskim w latach 2015-2019 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W strukturze przedsiębiorstw według sektorów gospodarki najwyższymi udziałami charakteryzowały się przemysł i budownictwo (72,2%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (22,8%), handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja (4,17%). Natomiast najmniejsze nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach występują w przedsiębiorstwach z sektora działalności finansowej i ubezpieczeniowej i obsłudze rynku nieruchomości (0,24%).

Wykres 16 Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w powiecie nowomiejskim (w tys. zł) w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Institucje otoczenia biznesu

Na atrakcyjność inwestycyjną i konkurencyjność miast i regionu wpływają instytucje otoczenia biznesu, które wspierają przedsiębiorczość i innowacyjność przedsiębiorstw. Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego zauważalny jest niski poziom zrzeszania i współpracy podmiotów prowadzących działalność gospodarczą oraz niską aktywność na rynku zamówień publicznych.

Wśród instytucji okołobiznesowych działających na obszarze Nowego Miasta Lubawskiego można wymienić:

- 1) **Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości** w Nowym Mieście Lubawskim zrzeszony w Warmińsko-Mazurskiej Izbie Rzemiosła i Przedsiębiorczości realizuje zadania utrwalania więzi środowiskowych wśród swoich członków, postaw zgodnych z zasadami etyki i godności zawodu, prowadzenia na rzecz członków działalności społeczno-organizacyjnej, kulturalnej, oświatowej i gospodarczej oraz reprezentowania interesów członków wobec organów administracji rządowej, samorządowej, organizacji społecznych, gospodarczych, zawodowych i Sądów. Cech jest organizacją samorządu gospodarczego rzemiosła, zrzeszającą rzemieślników i przedsiębiorców, z uwzględnieniem zasady dobrowolności, jak i obligatoryjności zrzeszania się osób będących pracodawcami wykonującymi działalność wytwórczą, budowlaną produkcyjną lub usługową prowadzoną na podstawie ustaw (o swobodzie działalności gospodarczej, ustawy o rzemiośle) oraz przyjętego statutu. Cech jest organizacją zrzeszającą rzemieślników i przedsiębiorców wg. kryterium terytorialnego tj. w szczególności z obszaru powiatu lidzbarskiego oraz miast i gmin sąsiednich powiatów.
- 2) **Lokalna Grupa Działania „Ziemia Lubawska”**, której działaniami objęta jest gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie. Stowarzyszenie zajmuje się przede wszystkim rozwojem kapitału społecznego, wspieraniem osób wchodzących na rynek pracy, promowaniem lokalnych talentów, budowaniem silnej więzi mieszkańców z ich miejscowościami dbaniem o stan środowiska przyrodniczego, oraz reklamowaniem tradycji regionu. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Lubawska zostało powołane na obszarze ośmiu gmin: Rybno, Grodziczno, Kurzętnik, Biskupiec, Nowe Miasto Lubawskie, Lubawa, Miasto Lubawa i Miasto Nowe Miasto Lubawskie.

3.2 Rynek pracy

Zgodnie z GUS (2020 r.) na terenie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie pracuje ogółem 2991 mieszkańców, w tym 1624 kobiety (54,3%) i 1367 mężczyzn (45,7%). Liczba osób pracujących w 2020 r. zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2019 r. o 3,1%, w powiecie nowomiejskim zmniejszyła się o 0,8% a w województwie warmińsko-mazurskim o 2,45%.

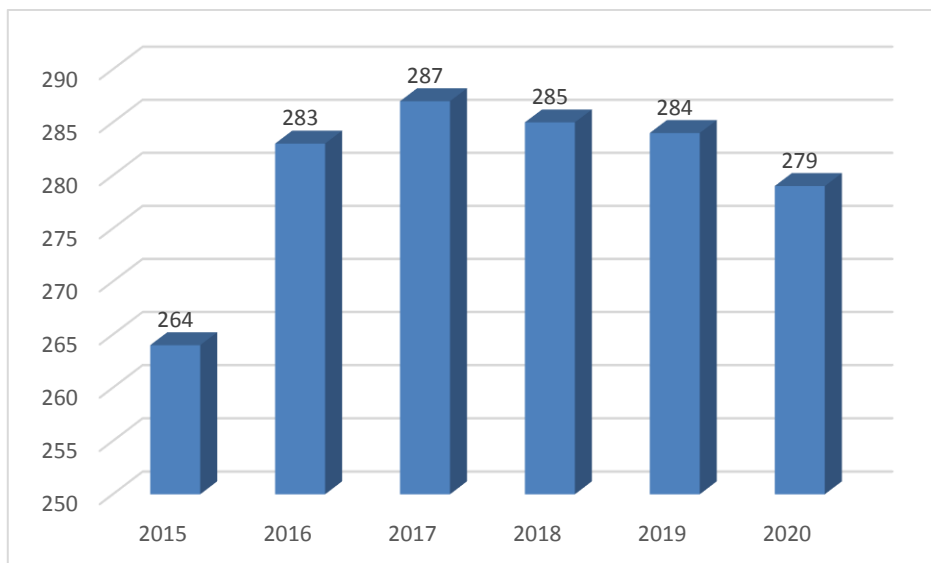
Tabela 28 Pracujący w Nowym Mieście Lubawskim według płci w latach 2015-2020

Pracujący wg płci	Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	osoba	2 934	3 134	3 161	3 118	3 086	2991
mężczyźni	osoba	1 485	1 572	1 544	1 497	1 460	1367
kobiety	osoba	1 449	1 562	1 617	1 621	1 626	1624

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wskaźnik określający liczbę pracujących na 1000 ludności osiągnął w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. wartość 279 osób i jest wyższy w stosunku do wartości dla powiatu nowomiejskiego (167), oraz dla województwa warmińsko-mazurskiego (199).

Wykres 17 Pracujący na 1000 ludności w latach 2015 – 2020

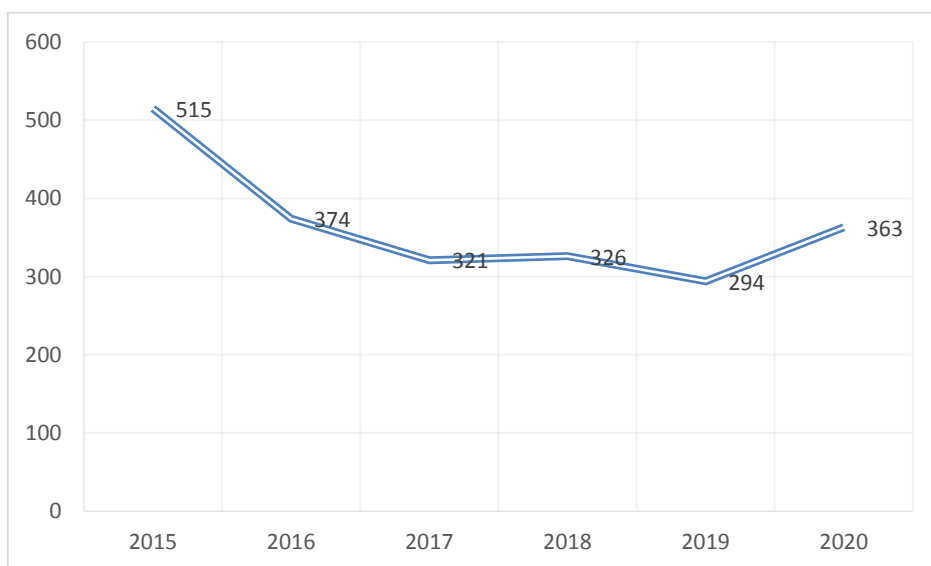
Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie nowomiejskim w 2020 r. wynosiło 3 971,83 PLN, co odpowiadało 84,34 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie warmińsko-mazurskim (4 709,12 PLN) i 71,9% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

3.3 Bezrobocie

Bezrobocie jest jedną z najczęściej występujących przyczyn trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodem ubiegania się o pomoc społeczną. Wg stanu na koniec 2020 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Nowym Mieście Lubawskim wynosiła 363 osób.

Wykres 18 Wielkość bezrobocia (bezrobotni zarejestrowani) w gminie miejskiej Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Bezrobocie w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie nie jest jednorodne, dotyka osób będących w różnym wieku, mających różne wykształcenie, a także posiadających różny staż pracy. Ponadto jest ono zróżnicowane w zależności od płci, czasu pozostawania bez pracy, a także posiadanych kwalifikacji zawodowych. Wg danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim problem ten dotyczy w szczególności kobiet.

Na koniec 2020 r. kobiety stanowiły 58,9% ogółu bezrobotnych. Wśród bezrobotnych, 80,7% to osoby będące w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym osoby długotrwale bezrobotne (43,3%), osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (29,5%), osoby do 30 roku życia (28,7%) i osoby powyżej 50 roku życia (23,1%). Nadal wysoki jest odsetek osób młodych tj. do 25 roku życia (14,3%) i niepełnosprawnych (11,6% ogółu bezrobotnych). Bez kwalifikacji zawodowych było aż 32,2% bezrobotnych mieszkańców miasta.

Dobra koniunktura gospodarcza w gminie, pomimo pandemii COVID-19, wpłynęła na dalsze zmniejszenie liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. W 2020 r. liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej w stosunku do 2019 r. zmniejszyła się o około 13,9%.

Tabela 29 Bezrobotni – porównanie liczby osób zarejestrowanych w 2019 i 2020 r.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych					
	2019 r.		2020 r.		Wzrost/spadek	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
	1	2	3	4	3 - 1	4 - 2
Nowe Miasto Lubawskie	294	184	363	214	+69	+30
Powiat nowomiejski	1 243	810	1 451	887	+208	+77
woj. warmińsko-mazurskie	45 731	26 509	51 475	28 435	+5744	+1926

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wzrost bezrobocia w Nowym Mieście Lubawskim, zwłaszcza długotrwałego i chronicznego, generuje straty w produkcie narodowym brutto, osłabia rozwój gospodarczy, a także prowadzi do marginalizacji społecznej. Przedłużający się stan dezaktywacji zawodowej powoduje pogorszenie sytuacji materialnej, minimalizację szans rozwojowych dzieci, powstanie atmosfery napięcia i stresu, osłabienie więzi rodzinnych i społecznych, co w konsekwencji może stać się podłożem dla przemocy, uzależnień czy przestępczości. W przypadku występowania większej liczby osób długotrwale bezrobotnych na niewielkim terytorium, może dojść do degradacji społecznej tego obszaru.

Tabela 30 Struktura bezrobotnych według płci i wieku w Nowym Mieście w latach 2015-2020

Jednostka miary		2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
ogółem	osoba	515	374	321	326	294	363
kobiety	osoba	306	247	204	214	184	214
mężczyźni	osoba	209	127	117	112	110	149
do 25 roku życia	osoba	94	60	45	73	49	52
do 30 roku życia	osoba	175	113	91	111	89	104
powyżej 50 roku życia	osoba	118	96	82	76	62	84
długotrwale bezrobotni	osoba	266	182	153	143	129	157

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie BDL

Od 2016 r. do 2018 r. wielkość bezrobocia w Nowym Mieście Lubawskim uległa nieznacznym wahaniom. W 2020 r. liczba bezrobotnych wynosiła 363 osoby i w porównaniu do 2019 r. wzrosła o 23,5%. W 2020 roku wśród bezrobotnych 59% stanowiły kobiety. Największy procent wśród bezrobotnych stanowiły osoby do 30 roku życia 28,7%, natomiast 23,1% stanowiły osoby powyżej 50 roku życia. W 2020 r. liczba osób długotrwale bezrobotnych wynosiła 157 i wzrosła w porównaniu do 2019 r. o 21,7% a do 2018 r. o 9,8%. W porównaniu z rokiem 2015 r. liczba długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 41% (266).

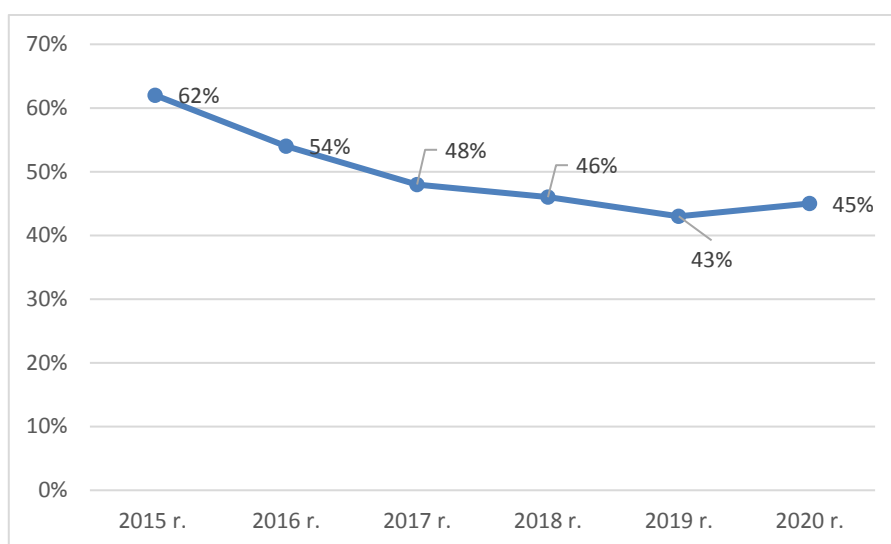
Tabela 31 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2015-2020

	Jednostka miary	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – ogółem w tym	%	7,5	5,4	4,8	4,9	4,5	5,7
mężczyźni	%	5,8	3,6	3,3	3,3	3,2	4,4
kobiety	%	9,2	7,5	6,3	6,8	6,0	7,2

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wskaźnik bezrobocia w powiecie nowomiejskim wśród beneficjentów pomocy społecznej jest obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W 2020 r. wyniósł 45% i zmniejszył się w porównaniu z rokiem 2015 o 27,4 punktu procentowego.

Wykres 19 Wskaźnik bezrobocia w powiecie nowomiejskim

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie decyzji w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. wynosiła 475 i była mniejsza o 48,8% niż w 2015 r. Na przestrzeni 6 lat średnia liczba świadczeniobiorców systematycznie malała także w powiecie nowomiejskim oraz w województwie.

Tabela 32 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji.

	Liczba świadczeniobiorców					
	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Nowe Miasto Lubawskie	928	837	731	667	599	475
Powiat (średnia)	706	619	540	493	449	381
Województwo (średnia)	964	876	779	710	661	596

Źródło MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

W 2020 r. w Nowym Mieście Lubawskim zarejestrowany było 215 osób z prawem do zasiłku, które stanowiły 14,8% ogółu bezrobotnych. W grupie tej znalazło się 115 kobiet (53,5%). Ponad 50% ogółu bezrobotnych to długotrwale bezrobotni (w tym 71, 7% stanowiły kobiety).

Tabela 33 Bezrobotni a prawo do zasiłku w powiecie nowomiejskim

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	1 451	564	887
Bezrobotni z prawem do zasiłku	215	100	115
Długotrwale bezrobotni	700	198	502

Źródło MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Prognoza sytuacji w zawodach w powiecie nowomiejskim

„Barometr zawodów” jest jednoroczną prognozą zapotrzebowania na pracowników w 2021 r. Badanie zostało przeprowadzone przez ekspertów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie na przełomie III i IV kwartału 2020 r. Sytuacja w niektórych zawodach może się zmienić w zależności od uwarunkowań rynkowych. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe.

Tabela 34 Barometr zawodów w powiecie nowomiejskim

Deficyt (zawody deficytowe to takie, w których liczba wolnych miejsc pracy jest większa niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej pracodawcom znaleźć kandydatów do pracy))		
betoniarze i zbrojarze brukarze cieśle i stolarze budowlani dekarze i blacharze budowlani elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy farmaceuci kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych lakiernicy magazynierzy	mechanicy maszyn i urządzeń mechanicy pojazdów samochodowych monterzy instalacji budowlanych monterzy maszyn i urządzeń murarze i tynkarze operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych operatorzy obrabiarek skrawających pielęgniarce i położne pracownicy przetwórstwa metali	pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie robotnicy budowlani robotnicy obróbki drewna i stolarze sekretarki i asystenci spawacze specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki sprzedawcy i kasjerzy ślusarze
Równowaga (zawody zrównoważone to te, w których liczba wolnych miejsc pracy jest zbliżona do liczby osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców)		
administratorzy stron internetowych agenci ubezpieczeniowi analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych animatorzy kultury i organizatorzy imprez architekci i urbaniści architekci krajobrazu archiwiści i muzealnicy asystenci w edukacji bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy blacharze i lakiernicy samochodowi ceramicy przemysłowi cukiernicy dentyści diagności samochodowi dziennikarze i redaktorzy filolodzy i tłumacze filozofowie,	krawcy i pracownicy produkcji odzieży kucharze lekarze listonosze i kurierzy logopedzi i audiofonolodzy masarze i przetwórcy ryb meteorolodzy, geolodzy, geografowie monterzy elektronicy monterzy konstrukcji metalowych monterzy okien i szklarze nauczyciele języków obcych i lektorzy nauczyciele nauczania początkowego nauczyciele praktycznej nauki zawodu nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących nauczyciele przedmiotów zawodowych nauczyciele przedszkoli nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych	pracownicy myjni, pralni i prasowalni pracownicy ochrony fizycznej pracownicy poczty pracownicy poligraficzni pracownicy przetwórstwa spożywczego pracownicy służb mundurowych pracownicy socjalni pracownicy sprzedaży internetowej pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy pracownicy usług pogrzebowych pracownicy zajmujący się zwierzętami prawnicy projektanci i administratorzy baz danych, programiści projektanci wzornictwa przemysłowego i

<p>historycy, politolodzy i kulturoznawcy fizjoterapeuci i masażyści floryści fotografowie fryzjerzy geodeci i kartografowie gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy graficy komputerowi inspektorzy nadzoru budowlanego inspektorzy nauki jazdy instruktorzy rekreacji i sportu inżynierowie budownictwa inżynierowie chemicy i chemicy inżynierowie elektrycy i energetycy inżynierowie inżynierii środowiska inżynierowie mechanicy kamieniarze kelnerzy i barmani kierowcy autobusów kierowcy samochodów osobowych kierownicy budowy kierownicy ds. logistyki kierownicy ds. produkcji kierownicy ds. usług kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu kierownicy sprzedaży kierownicy w instytucjach społecznych i kultury kosmetyczki</p>	<p>obuwnicy ogrodnicy i sadownicy operatorzy aparatury medycznej operatorzy maszyn do produkcji przetwórstwa papieru operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych operatorzy maszyn włókienniczych operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych opiekunki dziecięce opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej optycy i pracownicy wytwarzający protezy pedagogzy piekarze plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków pomoce kuchenne pomoce w gospodarstwie domowym pozostali specjaliści edukacji pracownicy administracyjni i biurowi pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej pracownicy ds. budownictwa drogowego pracownicy ds. finansowo-księgowych ze znajomością języków obcych pracownicy ds. jakości pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp pracownicy ds. rachunkowości i księgowości pracownicy ds. techniki dentystycznej</p>	<p>operatorzy CAD przedstawiciele handlowi psycholodzy i psychoterapeuci ratownicy medyczni recepcjoniści i rejestratorzy robotnicy leśni robotnicy obróbki skóry rolnicy i hodowcy rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych samodzielni księgowi socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych specjaliści administracji publicznej specjaliści ds. finansowych specjaliści ds. organizacji produkcji specjaliści ds. pr, reklamy, marketingu i sprzedaży specjaliści ds. rynku nieruchomości specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji specjaliści rolnictwa i leśnictwa specjaliści technologii żywności i żywienia specjaliści telekomunikacji spedytorzy i logistycy sprzętaczk i pokojowe szefowie kuchni tapicerzy technicy budownictwa technicy informatycy technicy mechanicy weterynarze windykatorky wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych zaopatrzeniowcy i dostawcy</p>
<p>Nadwyżka (Zawody nadwyżkowe, w których liczba wolnych miejsc jest mniejsza niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej osobom poszukującym pracy znaleźć zatrudnienie)).</p>		
<p>Ekonomiści</p>		

Źródło: <https://barometrzwodow.pl/forecast-card->

zip/2021/poster_pl/BAROMETR_ZAWODOW_województwo_warminsko_mazurskie_powiat_nowomiejski_2021.pdf

4. Środowisko naturalne i infrastruktura

4.1 Walory środowiska naturalnego, przyrodnicze i krajobrazowe, różnorodność biologiczna

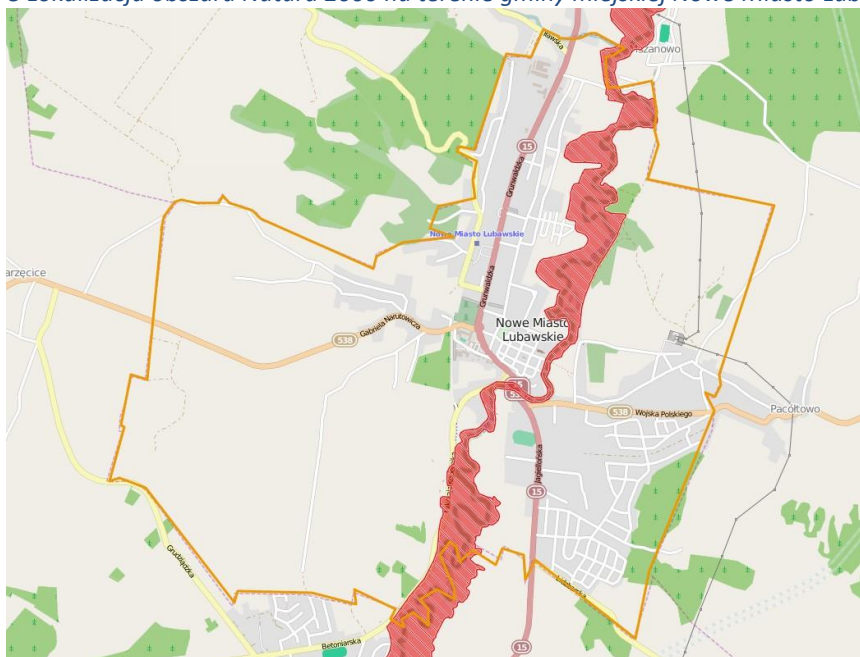
Wszystkie formy ochrony przyrody stanowią układ przestrzenny, wzajemnie uzupełniających się form, łączonych korytarzami ekologicznymi. Obszary prawnie chronione, tworzą krajowy system obszarów chronionych. Na obszarze gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie nie występują obszary o największej większej randze przyrodniczej o znaczeniu krajowym i międzynarodowym.

W granicach miasta znajdują się 4 prawne formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca”, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy, Obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy (PLH 280001), pomnik przyrody – drzewo, buk pospolity. Nowe Miasto Lubawskie znajduje się ponadto w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”.

Natura 2000

- Obszar NATURA 2000 - obszar specjalnej ochrony Dolina Drwęcy PLH280001. Rodzaj ochrony: Dyrektywa siedliskowa. Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE) – Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 12 str.383 z dnia 15.01.2008 r.

Rysunek 8 Lokalizacja obszaru Natura 2000 na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019-2023

„Dolina Drwęcy” na terenie miasta obejmuje teren rezerwatu "Rzeka Drwęca", a także nie wchodzące w obszar rezerwatu tereny cenne przyrodniczo.

Oprócz samych wód, teren ostoi obejmuje pasy gruntu o szerokości 5 m, po obu stronach ww. rzeki Drwęcy wchodzącej w skład rezerwatu "Rzeka Drwęca" oraz obszar stanowiący mozaikę siedlisk z różnego typu zbiornikami wodnymi (starorzecza), lasami łęgowymi i ekstensywnie użytkowanymi łąkami w dolinie rzeki.

Na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001 występują liczne i zróżnicowane siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Rzeka Drwęca z uwagi na swój charakter stanowi korytarz ekologiczny. Wykorzystywany w szczególności przez gatunki ryb i minogów. System rzeki Drwęcy i jej dorzeczy stwarza szczególne warunki umożliwiające odtworzenie populacji typowo wędrownych gatunków

ichtiofauny. W związku z tym obszar ma szczególne znaczenie dla populacji wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej minoga rzecznygo i łososia. W granicach obszaru występują stabilne populacje gatunków ryb wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, związanych z różnymi środowiskami rzecznyymi takimi, jak: boleń, różanka, koza, piskorz oraz głowacz białopłetwy. Przedmiotami ochrony są również inne gatunki zwierząt, w tym ssaków (bóbr europejski, wydra), płazów (kumak nizinny, traszka grzebieniasta), bezkręgowców (zatoczek łamliwy, poczwarówka zwężona i poczwarówka jajowata), a także roślin (starodub łąkowy). Za przedmioty ochrony uznane zostały siedliska przyrodnicze takie, jak: brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Litorelletea, Isoëto – Nanojuncetea 3130, starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami Nympheion, Potamion 3150, naturalne dystroficzne zbiorniki wodne 3160, nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników 3260, ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne 6430, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie 6510, torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140, grąd subatlantycki 9160, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny 9170, bory i lasy bagienne 91D0 oraz łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe 91E0²².

Obszary Chronionego Krajobrazu

- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy – ustanowiony rozporządzeniem nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa Warmińsko-Mazurskiego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 52 poz. 725). Obszar ten obejmuje swym zasięgiem powierzchnię 17 472,4 ha na terenie gmin: Lubawa, Iława i miasta Iława, Kurzętnik, Nowe Miasto Lubawskie i miasta Nowe Miasto Lubawskie. Na terenie obszaru chronionego krajobrazu obowiązują regulacje zawarte w przepisach odrębnych - Uchwała Nr XVIII/437/16 Sejmiku Województwa Warmińsko –Mazurskiego z dnia 28 czerwca 2016 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2016 r., poz. 3214)

Rysunek 9 Lokalizacja obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019-2023

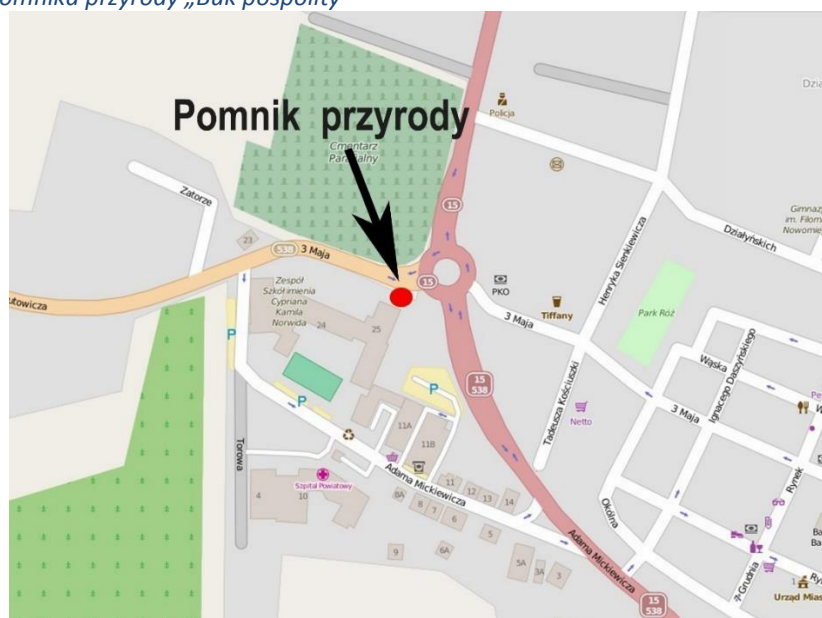
²² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019-2023

- Obszar rezerwatu przyrody „Rzeka Drwęca” - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 17 października 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody Rzeka Drwęca (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego z 2016 r. poz. 3571). Rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca” został on utworzony na mocy Zarządzenia MLiPD z 27 lipca 1961 r. (Mon. Pol. nr 71), w celu ochrony środowiska wodnego i ryb w nim żyjących, a w szczególności w celu ochrony środowiska pstrąga, łososia, troci i certy. Jest to jedyny ichtiologiczny rezerwat na terenie województwa warmińsko-mazurskiego i najdłuższy rezerwat ichtiologiczny w Polsce. Na terenie rezerwatu obowiązują ustalenia zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel Uchwała Nr XIX/343/20 Sejmiku Województwa Warmińsko –Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2020 r., poz. 4213)

Pomnik przyrody

Na terenie miasta znajduje się jeden pomnik przyrody ożywionej. Zgodnie z uchwałą Nr VIII/44/07 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 23 kwietnia 2007 r. uznano za pomnik przyrody Buk pospolity (*Fagus sylvatica* L.) o obwodzie pnia 280 cm i wysokości 19 metrów. Drzewo rośnie na działce nr 80 obręb 9 przy ulicy 3 Maja.

Rysunek 10 Lokalizacja pomnika przyrody „Buk pospolity”

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019-2023

Sieć ECONET – Polska

Obszar Nowego Miasta Lubawskiego znajduje się w sieci ECONET – Polska, która stanowi wieloprzestrzenny system obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Cały obszar miasta znajduje się w brzeżnej części korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym (6M) o nazwie Pojezierze ławskie. Łączy on Zachodniomazurski (13M) obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym, znajdujący się na północ od miasta, z krajowym obszarem węzłowym – Pojezierze Chełmińsko –Dobrzyńskie (8M), na południowym – zachodzie. Z uwagi na obecny stan zagospodarowania miasta, migracja gatunków jest utrudniona. W mieście rolę korytarza ekologicznego pełni przede wszystkim dolina rzeki Drwęcy oraz jej dopływy.²³

²³ Aktualizacja założeń do planu zagospodarowania w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2036

Cały obszar miasta znajduje się w brzeżnej części **korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym (6m) o nazwie Pojezierze Iławskie**. Łączy on Zachodniomazurski (13M) obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym, znajdujący się na północ od miasta, z krajowym obszarem węzłowym – Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie (8M), na południowym-zachodzie²⁴.

4.2 Stan i ochrona środowiska, w tym stopień rozwoju infrastruktury

Stan i ochrona środowiska

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie znajduje się kilka ważnych obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, powołanych w celu zachowania szczególnie cennych zasobów przyrodniczych i krajobrazowo-kulturowych. Ze względu na zajmowaną powierzchnię stanowią one ważny czynnik wpływający na rozwój społeczno – gospodarczy miasta, ponieważ w ich granicach obowiązują określone ograniczenia i zakazy. Mają one swoje konsekwencje również dla niektórych działań z zakresu zaopatrzenia w ciepło i energię.

Uchwałą Nr XL/260/2018 z dnia 27 marca 2018 r. Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim przyjęła Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019-2023”. Program jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie Miasta. Według założeń przedstawionych w ww. opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie, jakim jest Program Ochrony Środowiska określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Opracowanie to zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w Nowym Mieście Lubawskim, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Uchwałą nr XVIII/123/2012 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 13 marca 2012 r. został przyjęty „Program inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2012-2032 dla Gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie”. Jest on zgodny z kierunkami wyznaczonymi w:

- Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
- Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami;
- Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2011-2015 z perspektywą do roku 2020.

Kolejnym programem dotyczącym ochrony środowiska jest przyjęty uchwałą NR XXIII/158/2021 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 23 lutego 2021 r., Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na 2021 rok.

Nowe Miasto Lubawskie opracowało Aktualizację założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2016-2031, w której zawarto katalog działań zmierzających do zapewnienia mieszkańcom gminy bezpieczeństwa energetycznego, zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (z późniejszymi zmianami).

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie został przyjęty Uchwałą nr XVI/ 93 /2015 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 grudnia 2015 r. Plan wskazuje działania, jakie planuje podjąć Nowym Mieście Lubawskim w celu poprawy jakości powietrza, ułatwieniu podejmowania decyzji o lokalizacji inwestycji przemysłowych, usługowych i mieszkaniowych, umożliwieniu maksymalnego wykorzystania energii odnawialnej, zwiększeniu efektywności energetycznej. Plan zakłada m.in. podjęcie działań w zakresie wzrostu OZE w bilansie energetycznym gminy, m.in. poprzez montaż instalacji OZE (kolektory słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne, pompy ciepła).

²⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Nowe Miasto Lubawskie

Obecnie, procent wykorzystania odnawialnych źródeł energii w ogólnym bilansie energetycznym Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie jest niewielki. Nie przyczynia się to do realizacji celów wyznaczonych w pakiecie klimatyczno – energetycznym do roku 2020, czyli tzw. 3x20.

W czerwcu 2021 roku w Urzędzie Miejskim w Nowym Mieście Lubawskim rozpoczął działalność Punkt Informacyjny – Konsultacyjny Programu „Czyste Powietrze”. Mieszkańcy Nowego Miasta Lubawskiego i spoza miasta mogą uzyskać informacje o warunkach dofinansowania w ramach Programu „Czyste Powietrze” oraz skorzystać z konsultacji przy wypełnianiu i składaniu wniosku do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. W ramach Programu „Czyste Powietrze” mieszkańcy mogą uzyskać dotacje na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych.

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie od 2018 r. udziela dotacji celowych z budżetu gminy na zadania służące ochronie powietrza, polegające na wymianie źródeł ogrzewania węglowego na ekologiczne w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych zlokalizowanych na terenie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie. Regulamin udzielania dotacji jest zatwierdzany corocznie uchwałą Rady Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie. Możliwość pozyskania dofinansowania na zmianę systemu ogrzewania cieszy się wśród mieszkańców miasta bardzo dużym zainteresowaniem.

Analiza stanu środowiska na obszarze miasta Nowe Miasto Lubawskie pozwala wskazać na istotne zagrożenia dla jakości powietrza związane z koniecznością godzenia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy z ochroną obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Zanieczyszczenia powietrza, ze względu na strukturę źródeł emisji, dzieli się na: emisję powierzchniową, punktową oraz liniową.

Emisja niska (powierzchniowa)

Niska emisja na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie związana jest z indywidualnymi źródłami ciepła w gospodarstwach domowych, które w przeważającej ilości wykorzystują jako źródło energii węgiel kamienny, często gorszego gatunku. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek, węgla i pył.

Emisja z działalności gospodarczej (punktowa)

Źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza stanowi działalność przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych funkcjonujących na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.

Emisja komunikacyjna (liniowa)

Kolejnym czynnikiem decydującym o stanie jakości powietrza jest emisja komunikacyjna, której największe stężenia lokuje się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego oraz wpływają na wzrost stężenia ozonu w troposferze.²⁵

Infrastruktura energetyczna

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie zaopatrywana jest w energię elektryczną bezpośrednio za pomocą GPZ-u Nowe Miasto Lubawskie 110/15 kV, usytuowanego we wschodniej części miasta. Zasilanie w energię elektryczną gminy miejskiej następuje za pomocą torów głównych linii średniego napięcia wychodzących ze stacji GPZ Nowe Miasto Lubawskie 110/15 kV, zapewniając odpowiednią jakość dostaw mocy i energii elektrycznej odbiorcom komunalno-bytowym, a także grupie odbiorców przemysłowych i usługowych z terenu miasta.

Przez teren gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie przebiegają dwie jednotorowe linie energetyczne wysokiego napięcia 110 kV relacji: Brodnica Podgórz – Nowe Miasto Lubawskie oraz Nowe Miasto Lubawskie – Ława, będące własnością przedsiębiorstwa energetycznego Energa –Operator S.A. Długość linii Brodnica Podgórz – Nowe Miasto Lubawskie w granicach gminy wynosi ok. 0,180 km, natomiast linii Nowe Miasto Lubawskie – Ława wynosi ok. 1,145 km. Stan techniczny linii wysokiego napięcia relacji Brodnica Podgórz – Nowe Miasto Lubawskie jest dobry, natomiast linii Nowe Miasto Lubawskie – Ława dostateczny.

Przez teren gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie nie przebiegają linie energetyczne wysokich napięć 400 kV oraz 220 kV będące własnością Polskich Sieci Elektroenergetycznych Operator S.A.

²⁵ Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021 -2036

Długość sieci (linii) średniego napięcia [SN] na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w zarządzie Energa –Operator S.A. Oddział w Toruniu wynosi 45,84 km.

Na terenie miasta Nowe Miasto Lubawskie funkcjonuje 57 stacji transformatorowych 15/0,4 kV o łącznej mocy obciążeniowej na poziomie ok. 16,176 MVA. W zarządzie Energa –Operator S.A. Oddział w Toruniu pracuje 48 szt. stacji transformatorowych 15/0,4 kV o mocy obciążeniowej na poziomie ok. 13,106 MVA. Podmioty gospodarcze posiadają 9 stacji transformatorowych 15/0,4 kV o mocy obciążeniowej na poziomie ok. 3,070 MVA.

Szacunkowa maksymalna moc wszystkich stacji transformatorowych 15/0,4 kV wynosi ok. 32,310 MVA, co oznacza, iż w ww. stacjach tkwią rezerwy mocy na poziomie ok. 16,134 MVA. Sieć niskiego napięcia 0,4 kV na obszarze gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wykonana jest jako sieć napowietrzna oraz kablowa. Zasilanie sieci niskiego napięcia odbywa się poprzez stacje transformatorowe 15/0,4 kV.

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie znajduje się (stan na 2020 r.) 1276 punktów oświetleniowych, z czego 1034 punktów oświetleniowych znajduje się w posiadaniu Energa Oświetlenie Sp. z o.o., a 242 oprawy posiada Nowe Miasto Lubawskie. Oświetlenie w zarządzie gminy miejskiej to w większości lampy energooszczędne w technologii LED.

Tabela 35 Struktura zużycia energii elektrycznej wg grup odbiorców na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Liczba odbiorców i zużycie energii elektrycznej	2019 r.				2020 r.			
	Klienci kompleksowi		Klienci dystrybucyjni		Klienci kompleksowi		Klienci dystrybucyjni	
	Liczba odbiorców	Zużycie energii [MWh]	Liczba odbiorców	Zużycie energii [MWh]	Liczba odbiorców	Zużycie energii [MWh]	Liczba odbiorców	Zużycie energii [MWh]
Odbiorcy na wysokim napięciu taryfa A	0	0	0	0	0	0	0	0
Odbiorcy na średnim napięciu – taryfa B	6	17806,38	217	2694,35	7	19089,52	223	2768,84
Odbiorcy na niskim napięciu – taryfa C	178	3277,14			184	3 387,61		
Odbiorcy na niskim napięciu – taryfa G w tym: gospodarstwa domowe	2881 2810	6344,08 6187,73			2 902 2 831	6 390,32 6 233,96		
Razem	3065	27427,60	217	2694,35	3 093	28867,45	223	2768,84

Źródło: Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej nowe miasto lubawskie na lata 2021 -2036

Ciepłownictwo

Miejski system ciepłowniczy gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie funkcjonuje w oparciu o centralną ciepłownię miałowo-węglową zlokalizowaną na terenie miasta przy ul. Żwirki i Wigury. Ciepłownia centralna wraz z siecią ciepłowniczą na terenie miasta, jest własnością Lubawskiej Spółkę Komunalną Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Kopernika w Lubawie. Podłączona jest do niej znaczna część budynków wielorodzinnych, oraz budynków użyteczności publicznej.

Energia cieplna przesyłana jest do odbiorców na terenie miasta Nowe Miasto Lubawskie za pomocą sieci cieplnej niskoparametrowej (ciśnienie max: 0,3 MPa) o długości 4,4 km (stan na 2019 r.) wykonanej w technologii rur preizolowanych w których nośnikiem energii cieplnej jest gorąca woda o maksymalnych parametrach pracy 95°C – zasilanie i 70°C powrót. Całość wyprodukowanej energii przesyłana jest siecią cieplną stanowiącą własność spółki, spółka nie korzysta z obcej infrastruktury w tym zakresie. Liczba mieszkań podłączonych do sieci cieplnej Nowego Miasta Lubawskiego, wynosiła w roku 2019 – 3252, tj. 80,6% ogółu mieszkań.

Na terenie miasta funkcjonują również kotłownie lokalne zasilające bezpośrednio instalacje c.o., c.w.u. i wentylację obiektów (lub ich zespoły): przedsiębiorstw, firm, zakładów pracy, a także budynków użyteczności publicznej i budynków usługowo – handlowych oraz budynków mieszkalnych, w tym wielorodzinnych, wspólnot mieszkaniowych i budynków zakładowych. Odbiorcy indywidualni wykorzystują do ogrzewania obiektów mieszkalnych kotły, głównie w oparciu o węgiel kamienny, a także w mniejszym stopniu w oparciu o biomasę w postaci drewna lub jego pochodnych, gaz ziemny, olej opalowy, gaz płynny oraz energię elektryczną

Podstawowe parametry systemu ciepłowniczego (stan na koniec 2020 r.):

- moc zainstalowana w źródle: 10,00 MW,
- moc osiągalna: 8,5 MW,
- zapotrzebowanie mocy: 8,5575 MW,
- roczna produkcja ciepła: 47 223 GJ,
- parametry sieci wysokotemperaturowej: -,
- parametry sieci niskotemperaturowej: 95/70 0C,
- liczba węzłów ciepłowniczych: 108 szt.,
- straty ciepła na sieci: ok. 6 328 GJ/rok.

Tabela 36 Zużycie ciepła wraz z zamówioną mocą przez ciepłownię centralną na terenie Nowego Miasta Lubawskiego

		2018 r.	2019 r.	2020 r.
Moc zamówiona w systemie [MW]	całkowita	7,4345	7095	7,7575
	na potrzeby c.o.	0,8	0,8	0,8
	na potrzeby c.w.u.	-	-	-
Roczne zużycie ciepła [GJ]	całkowita	44312	43720	43723
	na potrzeby c.o.	3500	3500	3500
	na potrzeby c.w.u.	-	-	-

Źródło: Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021 -2036

Głównymi odbiorcami ciepła produkowanego przez ciepłownię centralną na terenie Nowego Miasta Lubawskiego są urzędy, instytucje publiczne, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.

Tabela 37 Wykaz głównych odbiorców ciepła produkowanego przez ciepłownię centralną na terenie Nowego Miasta Lubawskiego. Stan na koniec grudnia 2020 r.

Odbiorcy ciepła	Zapotrzebowanie mocy cieplnej [MW]		Ogrzewana Kubatura [m3]	Roczne zużycie ciepła [GJ]
	Sezon zimowy	Sezon letni		
Spółdzielnie mieszkaniowe	1,9400	1,9400	48500,0	13 707,00
Wspólnoty mieszkaniowe	2,4643	2,4643	61607,5	12 683,90
Zasoby komunalne	0,0060	0,0060	150,0	37,00
Odbiorcy indywidualni	0,4500	0,4500	11250,0	2 469,88
Urzędy, instytucje publiczne	3,2043	3,2043	96129,0	15 848,74
Pozostali odbiorcy	0,4929	0,4929	12 322,50	2 476,80
razem	8,5575	8,5575	229 959,00	47 223,32

Źródło: Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021 -2036

W zakresie OZE, na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie istnieją warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego przy dostosowaniu typu systemów i właściwości urządzeń wykorzystujących tę energię do charakteru, struktury i rozkładu w czasie promieniowania słonecznego. Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie obserwowany jest stopniowy rozwój odnawialnych źródeł

energii w zakresie instalacji solarnych opartych głównie o fotowoltaikę. Dotyczy to zarówno obszaru mieszkalnictwa jak również użyteczności publicznej. Na terenie miasta obecnie znajdują się 83 mikroinstalacje solarne. Produkowana energia zużywana jest na potrzeby własne obiektów do których została mikroinstalacja przyłączona, a nadwyżki oddawana jest do sieci Energa –Operator S.A. Łączna moc zainstalowanych mikroinstalacji wynosi 552,79 kW.

Działające na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie systemy: elektroenergetyczny, ciepłowniczy i gazowniczy posiadają nadwyżki mocy i energii do przyłączania nowych odbiorców. Ponadto miasto posiada potencjał energetyczny do praktycznego wykorzystania OZE głównie w postaci energii słońca, geotermii, biomasy.

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej. Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta.

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wykorzystuje się głównie energię ze współspalania biomasy roślinnej w postaci drewna oraz odpadów drzewnych. Potencjał biomasy stałej związany jest z wykorzystaniem nadwyżek słomy, drewna oraz odpadów drzewnych, dlatego też wykorzystanie ich skoncentrowane jest na obszarach intensywnej produkcji rolnej i drzewnej. Potencjał energetyczny drewna oraz odpadów drzewnych na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie kształtuje się na poziomie do 10 GWh/rok. Na tle województwa warmińsko – mazurskiego potencjał ten jest jednym z niższych. W związku z powyższym trudno mówić o możliwościach wykorzystania przez gminę lokalnych nadwyżek w tym zakresie.

Energia wiatrowa

Energia elektryczna wyprodukowana w siłowniach wiatrowych uznawana jest za energię czystą i proekologiczną. Z jednej strony, instalacja taka nie generuje gazów szkodliwych do atmosfery, z drugiej, ma znaczący wpływ na środowisko przyrodnicze i ludzkie.

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie nie znajduje się instalacja wykorzystująca energię wiatru. Istnieją sprzyjające warunki wietrzne do rozwoju energetyki wiatrowej na terenie miasta, jednak ze względu na położenie w otoczeniu chronionych form przyrody (Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy, rezerwat „Rzeka Drwęca”, obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy) nie preferuje się rozwoju energetyki wiatrowej na terenie miasta. Dokumenty strategiczne gminy w postaci m.in. planu zagospodarowania przestrzennego nie dopuszczają na chwilę obecną rozwinięcia tego typu instalacji ze względu na położenie miasta w otoczeniu chronionych form przyrody (Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy, rezerwat „Rzeka Drwęca”, obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy).

Energia geotermalna

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie występują warunki do rozwoju geotermii wysokotemperaturowej. Nowe Miasto Lubawskie położone jest w Prowincji Środkowo-Europejskiej i charakteryzuje się korzystnymi anomaliami w rozkładzie gęstości strumienia ciepłego. Kluczową dziedziną jej zastosowania powinno może być ciepłownictwo, co pozwoliłoby na znaczne ograniczenie ilości spalania tradycyjnych paliw i eliminację jego negatywnych skutków. Oprócz ciepłownictwa, wody geotermalne mogą być stosowane w lecznictwie i rekreacji. **Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie nie zainstalowano jak do tej pory żadnej instalacji geotermalnej gdyż obecny stan rozpoznania wód geotermalnych nie jest wystarczający dla określenia opłacalności inwestycji.**

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie istnieje teoretyczny potencjał geotermii wysokotemperaturowej, możliwy w przyszłości do wykorzystania energetycznego. Jednakże rozwój geotermii wysokotemperaturowej może być ograniczony ze względu na temperaturę skał występującą na głębokości 1 000 m pod poziomem morza na poziomie do ok. 30-350C podczas gdy w innych regionach kraju ta temperatura jest znacznie wyższa. Wykorzystanie wód geotermalnych dla celów energetycznych, na potrzeby głównie ciepłownictwa, będzie zależało od udokumentowania zasobów dyspozycyjnych określonych przez badania geologiczne oraz zasobów eksploatacyjnych potwierdzonych stosownymi odwiertami, co pozwoli na podjęcie decyzji inwestycyjnych. Głównymi problemami hamującymi wykorzystanie geotermii jest m.in. brak odwiertów, dokumentujących występowanie złóż na terenie gminy.

Energia geotermalna niskotemperaturowa - pompy ciepła

Tak jak w całym kraju, na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie istnieją bardzo dobre warunki do wykorzystania źródeł ciepła przy pomocy gruntu, wody, powietrza oraz ciepła odpadowego.

- Źródło ciepła – powietrze to nieograniczona dostępność, najniższe koszty inwestycyjne, z reguły monoenergetyczny sposób pracy (grzałka elektryczna do wspomaganie przy niskich temperaturach zewnętrznych).
- Źródło ciepła – grunt ma największy udział w instalacjach nowo budowanych, praca monowalentna, wysoka efektywność.
- Źródło ciepła – woda to bardzo wysoka efektywność, możliwość pracy monowalentnej, natomiast źródło ciepła – ciepło odpadowe to możliwość użycia w zależności od dostępności, ilości i poziomu temperaturowego ciepła odpadowego (najniższy jednak udział w rynku). Można spodziewać się, że z chwilą pojawienia się skutecznych systemów wsparcia, nastąpi znaczące przyspieszenie w instalowaniu pomp ciepła, w tym na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.

Energia wodna

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, w obecnym stanie nie funkcjonują instalacje wykorzystujące energię wodną gdyż nie ma ku temu potencjalnych źródeł energii wodnej.

W przyszłości, aby rozważyć budowę nowych instalacji wykorzystujących energię wód przepływowych, na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, głównie w oparciu o rzekę Drwęcę, musiałyby zostać spełnione odpowiednie warunki hydrologiczne. Podstawowym warunkiem dla pozyskania energii wody jest bowiem istnienie w określonym miejscu znacznego spadku dużej ilości wody. Stosunkowo duże nakłady inwestycyjne na budowę elektrowni wodnej powodują, że celowość ekonomiczna ich budowy szczególnie dla MEW (Małych Elektrowni Wodnych) na rzekach o małych spadkach jest często problematyczna. Koszt jednostkowy budowy MEW, w porównaniu z większymi elektrowniami jest bardzo wysoki. Dlatego też podjęcie decyzji o jej budowie musi być poprzedzone głęboką analizą czynników mających wpływ na jej koszt z jednej strony oraz spodziewanych korzyści finansowych z drugiej.

Energia słoneczna

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie **istnieją warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego przy dostosowaniu typu systemów i właściwości urządzeń wykorzystujących tę energię do charakteru, struktury i rozkładu w czasie promieniowania słonecznego.** Największe szanse rozwoju w krótkim okresie mają technologie konwersji termicznej energii promieniowania słonecznego, oparte na wykorzystaniu kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych. Dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie roczna gęstość promieniowania słonecznego waha się w granicach 950- 985 kWh/m², a roczne nasłonecznienie wynosi ok. 1110-1300 godzin. Przy odpowiednim nasłonecznieniu, rozwój odnawialnych źródeł energii w oparciu o instalacje solarne głównie fotowoltaikę, wydaje się z góry przesądzony. W chwili obecnej na terenie Nowego Miasta Lubawskiego obserwowany jest stopniowy rozwój odnawialnych źródeł energii w oparciu o instalacje solarne. Dotyczy to zarówno obszaru mieszkalnictwa jak również użyteczności publicznej. Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie znajdują się 83 mikroinstalacje solarne. Produkowana energia zużywana jest na potrzeby własne obiektów do których została mikroinstalacja przyłączona, a nadwyżki oddawana jest do sieci Energa –Operator S.A. Łączna moc zainstalowanych mikroinstalacji wynosi 552,79 kW. Przewiduje się, że na terenie miasta znaczącym do wykorzystania potencjałem energetycznym, może stać się energia pozyskiwana z promieniowania słonecznego.

Biogaz z oczyszczalni ścieków

W stanie istniejącym, nie wykorzystuje się gazu z oczyszczalni ścieków do produkcji energii.

Możliwości pozyskania biogazu na oczyszczalni ścieków zależą od ilości wytworzonego osadu ściekowego powstającego w wyniku przyrostu biologicznego bakterii na biologicznej oczyszczalni ścieków. Przyjmuje się, iż instalacja do produkcji biogazu jest zasadna ekonomicznie dla 25000 RLM (równoważnych mieszkańcówn) lub powyżej 10 000 m³/dobę. Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie funkcjonuje dwustopniowa mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych zlokalizowana przy ul. Szkolnej o przepustowości maks. 3450 m³/d. Jednakże nie spełnia ona kryteriów, aby na jej bazie powstała instalacja pozyskania biogazu.

Biogaz wysypiskowy

Możliwości pozyskania tego rodzaju biogazu decyduje ilość deponowanych odpadów na składowisku. Określając potencjał techniczny produkcji biogazu z wysypiska śmieci zakłada się, że:

- ekonomicznie opłacalna inwestycja wymaga 10 000 ton odpadów rocznie lub 50 m³ wydobywanego gazu,
- z tony odpadów komunalnych powstaje w ciągu ok. 20 lat przeciętnie 230 m³,
- przy prawidłowo zaprojektowanym i wykonanym systemie odgazowania, ze składowiska odpadów można odebrać do 70% biogazu.

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie nie ma składowiska odpadów komunalnych, w oparciu o które można by rozwijać instalacje OZE.

Biogaz rolniczy

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie **nie istnieją przesłanki do pozyskiwania biogazu z tego typu instalacji.**

Biomasa z niezagospodarowanych gruntów

Na obszarze gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie znajdują się obszary gruntów, które potencjalnie można wykorzystać do produkcji biomasy przetwarzanej do postaci stałej, ciekłej lub gazowej (np. hodowla roślin energetycznych). Przy oszacowaniu potencjalnej powierzchni nieużytków gruntów rolnych możliwej do przeznaczenia pod uprawy energetyczne przyjęto założenie, iż tylko 20% tej powierzchni możliwe będzie do rzeczywistego wykorzystania na cele energetyczne. Z tego tytułu potencjał energetyczny biomasy z niezagospodarowanych gruntów na terenie gminy kształtuje się na poziomie do ok. 1,0 GWh/rok

Gospodarka odpadami, selektywna zbiórka odpadów;

Zasady funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi określają szczegółowo regulaminy utrzymania czystości i porządku podjęte Uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim Nr XVI/107/2020 z dnia 18 lutego 2020 r. jak również uchwałami prawa miejscowego podjętymi przez Zgromadzenie Związku Gmin.

Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie jest członkiem Związku Gmin Regionu Ostródzko-Łławskiego „Czyste Środowisko” w Ostródzie. Przewodniczącym Zgromadzenia Związku jest Burmistrz Nowego Miasta Lubawskiego, co pozwala na bieżąco i bezpośrednio monitorować sprawy związane z gospodarką odpadami komunalnymi. Związek Gmin Regionu Ostródzko-Łławskiego „Czyste Środowisko” zrzesza 19 gmin leżących na terenie pięciu powiatów: elbląskiego, ławskiego, nowomiejskiego, olsztyńskiego, ostródzkiego:

- 1) Powiat Elbląski: Gmina Godkowo
- 2) Powiat Ławski: Miasto Ława, Gmina Ława, Gmina Lubawa, Gmina Zalewo
- 3) Powiat Nowomiejski: Gmina Kurzętnik, Gmina Nowe Miasto Lubawskie, Miasto Nowe Miasto Lubawskie
- 4) Powiat Olsztyński: Gmina Jonkowo, Gmina Olsztynek
- 5) Powiat Ostródzki: Gmina Dąbrówno, Gmina Grunwald, Gmina Łukta, Miasto Ostróda, Gmina Ostróda, Gmina Małdyty, Gmina Miłakowo, Gmina Miłomłyn, Gmina Morąg.

Rysunek 11 Związek Gmin Regionu Ostródzko-Łławskiego „Czyste Środowisko”

Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie jest jedną z 19 gmin dostarczającą odpady komunalne za pośrednictwem Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Rudno Sp. z o.o. z siedzibą w Rudnie. Odpady stałe wywożone są na składowisko w Rudnie.

Nowe Miasto Lubawskie realizuje tzw. Wspólny System Segregacji Odpadów (WSSO) - jednolite dla całego kraju zasady segregacji ustanowione przez Ministra Środowiska na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 roku w sprawie selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów. Mieszkańcy miasta mogą dostarczać odpady do Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (SZOK) bez ponoszenia dodatkowych opłat.

Na terenie Nowego Miasta Lubawskie nie ma punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK). Wyznaczono je w miejscowościach: Półwieś w gminie Zalewo, Lipowiec w gminie Kurzętnik, miście Łława przy ul. Komunalnej i Rudno w gminie Ostróda.

W 2020 r. w Nowym Mieście Lubawskim odebrano łącznie 4086,84 Mg odpadów komunalnych tj. o 4,5% więcej niż w 2019 r. w tym gospodarstw domowych 318061 (wzrost o 13,5% w porównaniu do 2019 r.) Największy wzrost wśród selektywnie zbieranych odpadów w 2020 r. dotyczył opakowań z tworzyw sztucznych.

Tabela 38 Ilość odebranych odpadów komunalnych, odebranych w latach 2017-2020 (Mg)

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Ilość odebranych odpadów (Mg)	3 496,22	3 794,78	3 912,39	4086,84
Ilość odebranych odpadów z gospodarstw domowych (Mg)	2 596,22	2 768,00	2 801,11	3180,61

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W 2020 r. średnia ilość wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wynosiła 377 kg. W porównaniu do 2019 r. nastąpił wzrost o 5 % (359 kg). Koszty funkcjonowania gospodarki odpadami w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. wyniosły 1 162,35 zł.

Tabela 39 Odpady zebrane selektywnie w latach 2017-2020 w Nowym Mieście Lubawskim w (Mg).

Nazwa odpadu	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Wzrost /spadek 2020/2019 r. (%)
papier i tektura	0,70	11,78	13,36	60,43	452,3% ↑
szkło	31,37	46,24	49,42	150,89	305,3% ↑
tworzywa sztuczne	59,65	20,69	7,15	118,08	1651,5% ↑
tekstylna	0,94	0,67	1,88	1,16	61,7% ↑
metale	0,00	0,00	0,00	0,02	-
niebezpieczne	0,00	0,00	0,47	0,49	104,3% ↑
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem	5,22	11,20	12,78	30,47	238,4% ↑
wielkogabarytowe	46,00	69,09	83,11	118,86	143,0% ↑
biodegradowalne	95,55	151,48	172,00	562,38	327,0% ↑
baterie i akumulatory razem	0,61	0,62	0,00	0,00	-
zmieszane odpady opakowaniowe	0,00	59,60	75,13	73,47	97,8% ↑
pozostałe	0,00	0,79	13,63	69,04	506,5% ↑
baterie i akumulatory niebezpieczne	0,61	0,62	0,00	0,00	
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne - niebezpieczne	3,00	6,05	8,01	19,23	240,1% ↑
razem	240,04	372,16	428,93	1185,29	276,3% ↑
w tym z gospodarstw domowych	240,04	372,16	362,69	1166,49	321,6% ↑

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Proces usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Nowego Miasta Lubawskiego przebiega stopniowo, przede wszystkim ze względu na ograniczone środki finansowe wnioskodawców, którzy oprócz utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest, muszą zapewnić nowe pokrycia dachowe, które są kosztowne. Realizowane działania dotyczące inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest realizowane są przez miasto zgodnie z programem sporządzonym na lata 2012-2032 (Załącznik do uchwały Nr XVIII/123/2012 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 13 marca 2012 r.)

Tabela 40 Wykonanie programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Nowego Miasta Lubawskiego (stan na kwiecień 2021 r.)

Kod gminy	Zinwentaryzowane			Unieszkodliwione			Pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
2812011	1420143	1391652	28491	289765	282187	7578	1130378	1109465	20913

Źródło: <https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/usuwanie-azbestu/zestawienie-statystyczne>

Przeciwdziałanie zmianom klimatu

Zmiany klimatu są widoczne w skali globalnej – zaobserwować można wzrost temperatury powietrza oraz temperatury oceanu, topnienie lodu oraz podnoszenie globalnego średniego poziomu morza. Wraz z tymi zmianami dochodzi do wzrostu intensywności i częstotliwości wielu zjawisk klimatycznych, takich jak ekstremalne zjawiska pogodowe: ulewy i burze, fale upałów, grad czy tornada. W przyszłości zjawiska te będą przynosić coraz dotkliwsze skutki dla społeczeństw i gospodarki. Bardzo prawdopodobną przyczyną ocieplenia klimatu jest wzrost stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze w wyniku emisji z działalności człowieka.²⁶ Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie przygotowała „Aktualizację założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021 -2036”. Dokument ten jest spójny z celami strategicznymi dokumentów m.in. „Europejskiego Programu Zapobiegającemu Zmianie Klimatu”, „Zielonej Księgi Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa Energetycznego”, „Ram klimatyczno – energetycznych do 2030 r.”, „Europejskiego Zielonego Ładu do 2050 r.”

Racjonalizacja użytkowania ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych sprowadza się do poprawy efektywności ekonomicznej wykorzystania nośników energii przy jednoczesnej minimalizacji szkodliwego oddziaływania na środowisko. Do podstawowych strategicznych założeń mających na celu racjonalizację użytkowania ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych na obszarze gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie należą:

- zmniejszenie kosztów ponoszonych na ogrzewanie budynku (podniesienie efektywności energetycznej budynków)
- minimalizację szkodliwych dla środowiska skutków funkcjonowania sektora paliwowo-energetycznego na obszarze gminy²⁷.
- redukcja emisji CO₂ m.in. poprzez zmniejszenie zużycia energii oraz zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym gminy, wymianę pieców węglowych.

Nowe Miasto Lubawskie poprzez działania w zakresie **ochrony różnorodności biologicznej** (przede wszystkim poprzez utrzymanie obszarów wodnych) oraz **prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej** zwiększa odporność na zmiany klimatu i zagrożenia dla zdrowia mieszkańców Miasta. Planowane przez Miasto działania zagospodarowania terenów nadbrzeżnych rzeki Drwęcy w celu zmniejszenia antropopresji na gatunki i siedliska na obszarze Natura 2000 pn. „Dolina Drwęcy”, oraz rezerwatu przyrody pn. „Rzeka Drwęca” również wpisują się w cele adaptacji do zmian klimatu.

Problem podtopień dotyczy wszystkich sektorów gospodarki, a szczególnie infrastruktury istniejącej na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Konsekwencją zmian klimatycznych dla miast jest również **adaptacja instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych** do zwiększonych opadów.

²⁶ <https://klimada2.ios.gov.pl/zmiany-klimatu/>

²⁷ Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021 -2036

Nowe Miasto Lubawskie w swoich planach rozwojowych uwzględnia działania mające na celu zapobieganie podtopieniom poprzez zwiększenie retencji i przepustowości systemów kanalizacji deszczowej.

W celu ograniczenia **skutków suszy** i zachowania zasobów wodnych niezbędnych dla zaspokojenia potrzeb ludzi oraz środowiska, Nowe Miasto Lubawskie planuje zwiększenie możliwości zatrzymywania wody w środowisku, w postaci retencji zbiornikowej.

Kolejnym działaniem na rzecz przeciwdziałania zmian klimatu jest planowane przez Nowe Miasto Lubawskie **wdrożenie niskoemisyjnego transportu miejskiego**.

Zmiany klimatyczne oddziałują na całe społeczeństwo jednakże szczególnie wrażliwe na choroby klimatozależne są grupy zwiększonego ryzyka jak osoby starsze, chorzy, osoby niepełnosprawne, osoby bezdomne i ubogie oraz dzieci. Nowe Miasto Lubawskie za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzi działania skierowane na **wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych i narażanych na wykluczenie społeczne**.

Jednym z kierunków działań Nowego Miasta Lubawskiego jest **zwieszenie społecznej świadomości** w zakresie zmian klimatu i minimalizowania ich skutków oraz **promowanie zachowań ekologicznych**.

5. Kultura i dziedzictwo kulturowe

5.1 Kultura

Oferta kulturalna w Nowym Mieście Lubawskim jest istotnym elementem życia społecznego i turystycznego miasta. Jakość i liczba usług kulturalnych oferowanych przez Gminę może stanowić przewagę konkurencyjną w wymiarze lokalnym, regionalnym i krajowym.

Miejskie Centrum Kultury

Głównym organizatorem życia kulturalnego jest Miejskie Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim. Podstawą działalności MCK jest prowadzenie edukacji kulturalnej i zapewnienie mieszkańcom Nowego Miasta Lubawskiego ciekawego i twórczego sposobu spędzania czasu wolnego. Placówka prowadzi różnorodne imprezy kulturalne, zajęcia oraz warsztaty edukacyjne dla mieszkańców (zajęcia taneczne, baletowe, zajęcia plastyczne, nauka gry na instrumentach, zajęcia wokalne „Mini Studio Piosenki”, zajęcia animacyjne, ceramiczne i szachowe, orkiestra dęta). W Nowym Mieście Lubawskim działają również dwa chóry Cantamus oraz Harmonia, które wpływają na rozwój i promocję miasta.

W budynku Miejskiego Centrum Kultury mieści się duża sala widowiskowa z zapleczem scenicznym, sala muzyczna, baletowa, plastyczna, sala wystawowa „Przestrzeń Gruzownia” oraz pracownie specjalistyczne, w których codziennie młodzież i dorośli pod okiem opiekunów/instruktorów do późnych godzin wieczornych rozwijają swoje pasje. Od 2018 roku w Miejskim Centrum Kultury działa Manufaktura Zawodów Dawnych. Prowadzone w niej warsztaty tematyczne oraz zajęcia rzemieślnicze, mają na celu przedstawienie ginących zawodów.

W Miejskim Centrum Kultury w 2020 roku działało 11 zespołów i kół zainteresowań, które zrzeszały 296 osób w tym 88 osób dorosłych tj.:

- Koło plastyczne – 20 osób,
- Orkiestra Dęta - 34 osoby,
- Mini Studio Piosenki – 36 osób,
- Chór Harmonia - 23 osoby,
- Chór Cantamus - 25 osób,
- Klub Szachowy Hetman - 20 osób,
- Zajęcia instrumentalne ogółem 39 osób,
- Dziecięca grupa animacyjna – 12 osób,
- Grupa taneczna - w trzech grupach, ogółem 37 osób,
- Przetwórnia – Mała Akademia Swobodnego Wyrażania -10 osób,
- Klub Seniora - 40 osób.

W 2019 roku Miejskie Centrum Kultury było organizatorem, współorganizatorem, uczestnikiem lub obsługiwało łącznie 94 imprez, w których uczestniczyło około 17078 osób. Z tego w placówce odbyło się 59 imprez, w których uczestniczyło około 6078, a poza placówką 35 imprez w których uczestniczyło 11 000 uczestników

W następstwie ogłoszenia stanu epidemii w 2020 r. dostęp do wszystkich wydarzeń kulturalnych (wystaw, koncertów, spotkań, festynów, warsztatów, imprez masowych, festiwali, turniejów) został znacznie ograniczony oraz częściowo zawieszona została działalność kół zainteresowań. W związku z tym aktywność Miejskiego Centrum Kultury przeniosła się do Internetu, za pośrednictwem którego zorganizowano wiele konkursów, warsztatów oraz zajęć online.

W 2020 r. Centrum zorganizowało w swojej placówce 37 imprez artystycznych oraz 16 imprez poza placówką. Ponadto MCK było organizatorem ferii zimowych dla dzieci, zajęć wakacyjnych dla dzieci oraz wydarzeń kulturalnych m.in: Noc Świętojańska, Niedziela CITASLOW, Memoriał Lekkoatletyczny im. Marka Kowalskiego, Dzień Dziecka.

Do wydarzeń, które na trwałe wpisały się do kalendarza kulturalnego Nowego Miasta Lubawskiego należą:

- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- Rocznica Powrotu Nowego Miasta Lubawskiego do Macierzy Rekonstrukcja wydarzeń z 1920 r.,

- Jarmark Wielkanocny,
- Noc Świętojańska - biesiadowanie przy ognisku gry i wróżby świętojańskie,
- Dni Nowego Miasta Lubawskiego kilkudniowe wydarzenie, w programie, którego znajdują się koncerty, wystawy, zabawy dla dzieci, często towarzyszą mu również wydarzenia sportowe,
- Niedzielne Koncerty w Ogrodzie Róż,
- Mistrzostwa Warmii i Mazur w Scrabble,
- Międzywojewódzki Festiwal Piosenki Przedszkolnej „Małe Śpiewanie”,
- Festiwal Piosenki Religijnej „Cantate Deo”,
- Miejska Gala Sportu.

Projekty i programy realizowane przez Miejskie Centrum Kultury w 2020 r.

- 1) **„Szeruj Kulturę”** to projekt realizowany w ramach programu Narodowego Centrum Kultury „Kultura w sieci”. Przy współpracy z twórcami zaproszonymi do projektu powstało łącznie 20 filmów tematycznych. Głównym celem projektu było stworzenie możliwości kontaktu za pośrednictwem internetu ze specjalistami, artystami, muzykami, szerzenie odpowiednich praktyk zachęcających dzieci i młodzież do tworzenia, nieograniczanie, przeciwstawienie się szablonowemu myśleniu o sztuce, włączenie do procesu osób starszych oferując im przyjazne i pożyteczne oblicze rzeczywistości cyfrowej.
- 2) **„Przetwórnica – to jest dramat”** to projekt dofinansowany w ramach programu Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności RÓWNAĆ SZANSE 2018. W wyniku spotkań i licznych konsultacji online powstał spektakl „Uzdrowiciel” opowiadający o historii nowomiejskiego zakładu wodoleczniczego „Marienbad”. W dniu 25 października 2020 r. w Miejskim Centrum Kultury odbyła się premiera spektaklu a relację na żywo z tego wydarzenia można było zobaczyć na projektowym fanpage'u Przetwórnicy oraz na Youtube.

We wrześniu 2021 r. zostaną ukończone prace związane z remontem i przebudową dawnego kościoła ewangelickiego w centrum Nowego Miasta Lubawskiego w którym funkcjonowało kino Harmonia. We wnętrzach dawnego kina powstanie Centrum Informacji Turystycznej i Promocji Kultury wraz z salą widowiskowo – kinową, która będzie wyposażona w częściowo składaną widownię na 220 miejsc siedzących oraz nowoczesną technologię kinową (2D/3D) i widowiskową. Dzięki realizacji inwestycji poszerzy się oferta kulturalna Miejskiego Centrum Kultury w Nowym Mieście (muzyczna, filmowa, teatralna, wystawiennicza). Odnowienie zabytkowego obiektu oraz odkrycie w nim neobarokowych zdobień malarskich jest dla regionu bezcenną wartością architektoniczną i historyczną

Biblioteki publiczne

- **Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Bogusławskiej w Nowym Mieście Lubawskim** stanowi gminną jednostkę organizacyjną posiadającą osobowość prawną. Placówka zapewnia również obsługę biblioteczną mieszkańcom powiatu nowomiejskiego na mocy porozumienia zawartego między Powiatem Nowomiejskim, a gminą miejską Nowe Miasto Lubawskie.

Księgozbiór Miejskiej Biblioteki Publicznej ma charakter uniwersalny. Biblioteka gromadzi wybrane piśmiennictwo popularnonaukowe ze wszystkich dyscyplin wiedzy, a także literaturę piękną dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży. Zbiory biblioteki to ponad 40 tys. woluminów. Oprócz książek gromadzone są także zbiory specjalne, tj. zbiory kartograficzne (atlasy, mapy), zbiory graficzne (albumy, fotografie), audiobooki. Ponadto biblioteka gromadzi dokumenty o charakterze informacyjnym związane z różnymi przejawami życia społecznego. Obejmują m.in: afisze, ulotki, plakaty, zaproszenia, druki ulotne, programy imprez, programy wyborcze, wewnętrzne biuletyny stowarzyszeń itp. Zbiory te stanowią źródło wiedzy o aktualnych wydarzeniach z różnych dziedzin życia regionu. W 2019 roku w bibliotece zostało zarejestrowanych 2603 czytelników, natomiast w 2020 w związku z ograniczeniami w funkcjonowaniu bibliotek publicznych spowodowanych epidemią SARS-CoV-2, w bibliotece zaobserwowano spadek zarejestrowanych czytelników o 366 osób. Budynek biblioteki jest dostępny dla osób z niepełnosprawnością.

Projekty realizowane przez bibliotekę w 2020 r.:

- Program wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” - priorytet I „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych”. W ramach programu biblioteka otrzymała dofinansowanie na zakup książek oraz usług dostarczania publikacji drogą elektroniczną na platformie Legimi.

- kampania „Mała Książka – Wielki Człowiek”. Kampania społeczna zorganizowana przez Instytut Książki w Krakowie, skierowana do przedszkolaków w wieku 3-6 lat,
- „Dyskusyjne Kluby Książki” - biblioteki działają trzy dyskusyjne kluby książki oraz Klub Interesującej Książki prowadzony przez bibliotekę na Uniwersytecie Trzeciego Wieku
- „Niewidomi czytają słuchając” – biblioteka otrzymała 260 cyfrowych książek mówionych, nagranych w postaci plików audio zabezpieczonych do formatu czytaka w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Ruszczyca. Projekt dofinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W X edycji Rankingu Bibliotek 2020 organizowanego przez Instytut Książki i dziennik "Rzeczpospolita", Miejska Biblioteka Publiczna w Nowym Mieście Lubawskim, na 835 instytucji kultury, które wzięły udział w rankingu, zajęła 5. miejsce na szczeblu wojewódzkim i 62. miejsce w kraju.

- **Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna w Nowym Mieście Lubawskim** jest jednostką organizacyjną Powiatu Nowomiejskiego i wchodzi w skład Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji w Nowym Mieście Lubawskim. Biblioteka ma swoją siedzibę w budynku Internatu Zespołu Szkół im. C.K. Norwida. Głównym zadaniem działalności informacyjnej Biblioteki jest zaspokojenie zawodowych i edukacyjnych potrzeb kadry pedagogicznej, studentów przygotowujących się do zawodu nauczycielskiego oraz całego środowiska związanego z oświatą i wychowaniem. Biblioteka gromadzi książki, czasopisma i inne druki oraz dokumenty audiowizualne obejmujące w szczególności: literaturę z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych, publikacje naukowe i popularnonaukowe z różnych dziedzin wiedzy objętych ramowymi planami nauczania, literaturę piękną i dzieła klasyki światowej oraz książki z zestawu lektur, piśmiennictwo z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, programy nauczania i podręczniki szkolne, materiały dotyczące problematyki oświatowej regionu, czasopisma z zakresu pedagogiki, nauk pokrewnych oraz dziedzin wiedzy objętych programami nauczania, nagrania audiowizualne i multimedialne z zakresu programów nauczania, programów edukacyjnych i lektur szkolnych. Budynek biblioteki nie jest dostępny dla osób z niepełnosprawnością. Wg stanu na 30.12.2020 r. biblioteka dysponowała zbiorem 27137 woluminów, w tym 25723 książki, 281 zbiory specjalne.

Szkoła Muzyczna

Szkoła Muzyczna I Stopnia w Nowym Mieście Lubawskim rozpoczęła działalność od 1 września 2010 r. Od 1 września 2011 r. weszła w skład Zespołu Szkół Podstawowej i Muzycznej z siedzibą przy ul. Tysiąclecia 33 w Nowym Mieście Lubawskim. W roku szkolnym 2020/2021 uczyło się 90 uczniów, ukończyło ją 14 absolwentów. Szkoła prowadzi indywidualne zajęcia nauki gry na instrumentach (akordeon, flet, fortepian, gitara, klarnet, gitara, klarnet, perkusja, saksofon, skrzypce, trąbka, wiolonczela), zbiorowe lekcje teoretyczne oraz zespoły muzyczne, działalność koncertową, organizuje przeglądy, konkursy itp.

Działalność NGO

W Nowym Mieście Lubawskim prężnie działa środowisko organizacji pozarządowych, które jest organizatorem lub współorganizatorem wydarzeń kulturalnych.

Tabela 41 Wykaz organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury w Nowym Mieście Lubawskim

Lp.	Nazwa podmiotu	Zakres działalności
1.	Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego	Pomoc w nawiązywaniu i utrzymywaniu kontaktów i więzi narodowościowych, kulturowych i językowych pomiędzy ludnością pochodzenia niemieckiego. Poszerzenie wiedzy o historii i kulturze narodu niemieckiego. Popularyzowanie, rozwijanie i nauczanie języka niemieckiego.
2.	Stowarzyszenie Rady Przyjaciół przy Szkole Podstawowej Nr 3 w Nowym Mieście Lubawskim	Działania na rzecz wspierania działalności szkoły. Organizacja imprez i wydarzeń integrujących społeczność lokalną.

Lp.	Nazwa podmiotu	Zakres działalności
3.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski w NML	Działania na rzecz pomocy dzieciom specjalnej troski oraz ich rodzinom w zakresie działań wychowawczo-opiekuńczych. Organizowanie spotkań środowiska osób niepełnosprawnych. Prowadzenie zajęć dydaktycznych oraz rehabilitacji. Organizacja imprez turystycznych i rekreacji.
4.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci- Zarząd Oddziału Miejskiego w NML	Działania na rzecz przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, ochrony i promocji zdrowia, ochrony praw osób niepełnosprawnych. Wspieranie rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechnianie i ochrona praw dziecka. Działania na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - Prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej.
5.	Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Ziemia Nowomiejska”	Propagowanie idei samorządności lokalnej i integracji europejskiej, budowanie postaw społeczeństwa obywatelskiego, promowanie przedsięwzięć na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego i kulturalnego powiatu nowomiejskiego, zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców ziemi nowomiejskiej
6.	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych z/s w Nowym Mieście Lubawskim	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Prowadzenie działań w obszarze pomocy społecznej, wspieranie dziecka i rodziny.
7.	Stowarzyszenie „Przyjaciel Szkoły” z/s w NML	Działania na rzecz rozwijania i tworzenia warunków rozwoju intelektualnego, naukowego, kulturalnego dzieci i społeczności lokalnej
8.	Nowomiejskie Towarzystwo Kultury	Działania na rzecz nauki, kultury, dóbr kultury, ekologii i dziedzictwa narodowego. Organizacja wydarzeń kulturalnych.
9.	Stowarzyszenie Res Facta Musica	Działania w obszarze kultury i sztuki. Organizacja edukacji muzycznej dzieci i młodzieży
10.	Uniwersytet Trzeciego Wieku	Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym i niepełnosprawnych. Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, poprzez działalność edukacyjną, zdrowotną, kulturalną, twórczą oraz turystyczno-krajoznawczą. Stymulowanie rozwoju osobowego oraz sprawności intelektualnej i fizycznej poprzez włączenie osoby do systemu kształcenia ustawicznego.
11.	Towarzystwo Śpiewacze „Harmonia”	Amatorski chór mieszany, działający w Nowym Mieście Lubawskim od 1898r

Źródło: <https://bip.umnowemiasto.pl/pliki/umnowemiasto/pliki/Wykaz%20organizacji%20pozarz%C4%85dowych/WykazOP.pdf>

5.2 Uwarunkowania historyczne, obiekty zabytkowe, ich stan, dostępność i sposób wykorzystania

Rys historyczny

Pierwsza wzmianka na temat dzisiejszego Nowego Miasta Lubawskiego znajduje się w „Kronice ziemi pruskiej” Piotra z Dusburga z 1325 roku. Teren ten był pod kontrolą Zakonu Krzyżackiego i prawdopodobnie osada targowa (wg. Piotra z Dusburga zwana „Nowy Targ”) położona była w sąsiedztwie osady obronnej Julenburg wzmiankowanej przez biskupa chełmińskiego Michała w 1320 r. w skardze dotyczącej właśnie zagarnięcia tych terenów przez Zakon. Lokacja miasta na prawie chełmińskim miała miejsce najprawdopodobniej około roku 1353. Przez 100 następnych lat dokument był kilkakrotnie zmieniany poszerzając granice miasta i jego przywileje. Miasto wytyczono na regularnej siatce ulic o kształcie kwadratu wokół rynku i otoczono murami z trzema bramami i zdwojoną fosą. W pierwszej poł. XIV w. rozpoczęto budowę świątyni – kościoła farnego św. Tomasza Apostoła.

W następnych stuleciach rozwój miasta hamowany był przez przetaczające się wojny i zarazy. Pod koniec XVIII wieku zabudowa miasta nadal mieściła się w obrębie murów. Dopiero w latach 60-tych XIX w. miasto przekroczyło swoje średniowieczne granice. Od tego czasu stopniowo wzrastała też liczba ludności. W obręb miasta włączono przedmieścia, zabudowa rosła również wzdłuż szlaków komunikacyjnych. W drugiej połowie XIX wieku w Nowym Mieście Lubawskim powstał gmach sądu grodzkiego oraz wzniesiono budynek poczty. W 1873 roku wybudowano gmach starostwa powiatowego w południowej pierzei placu rynkowego i budynek mieszkalny starosty w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Na terenach położonych na zachód od starego miasta usytuowano cmentarz ewangelicki i katolicki, park miejski (1894 r.) oraz zespoły budynków szkolnych (1870 r.) i szpitala powiatowego (1907/8 r.). Na południowy zachód od starego miasta w 1898 roku

zbudowano kompleks budynków rzeźni miejskiej. W roku 1904 po raz pierwszy uruchomiono elektrownie miejską, a do 1910 roku miasto liczące wówczas około 4 tys. mieszkańców, posiadało szereg zakładów przemysłowych, m. in. trzy tartaki parowe, młyn parowy, stolarnię mechaniczną, cegielnię, mleczarnię i liczne warsztaty rzemieślnicze.

W latach 1850 - 1890 miasto zyskało nowoczesne połączenia drogowe z Biskupcem, Lubawą, Kurzętnikiem, Lidzbarkiem Welskim i Skarlinem. W 1902 roku oddano do użytku linię kolejową Brodnica - Szramowo - Nowe Miasto Lubawskie - Iława, która włączyła miasto w obręb pruskiej sieci kolejowej. Dworzec kolejowy (zniszczony w 1945 r.) otoczony powstającymi w tym czasie zakładami przemysłowymi, zlokalizowano na zachód od miasta, u podnóża krawędzi doliny Drwęcy. Druga linia kolejowa zbudowana w 1910 roku prowadząca w kierunku południowym do Zajączkowa, gdzie znajdowała się inna ważna linia kolejowa, na relacji Mława-Działdowo – Malbork przyczyniła się do rozwoju tej właśnie części miasta. Powstały przy niej dworzec kolejowy zwany był Małym lub Południowym.

W 1920 roku po odzyskaniu niepodległości odtworzono powiat lubawski z siedzibą w Nowym Mieście Lubawskim, który wszedł w skład nowo utworzonego województwa pomorskiego. W 1937 roku zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych RP ustalono nazwę miasta na „Nowe Miasto Lubawskie”. W okresie międzywojennym uruchomiono cegielnię, zbudowano most na Drwęcy u wylotu ulicy Wodnej oraz trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ulicy Wojska Polskiego (1928 r.). Ponadto w tym miejscu należy wymienić budowę sali gimnastycznej (1928 r.) oraz dobudowę skrzydła (1935-37 r.) w szkole powszechnej przy ul. Działyńskich, budowę stadionu sportowego w południowej części miasta, przy ul. Jagiellońskiej (1935 r.), ośrodka zdrowia przy ul. Łąkowskiej a także urządzenie plaży i parku łaźniowego nad Drwęcą. W tym czasie dokonano również modernizacji ulicy Jagiellońskiej (1927 r.), oraz przełożenia bruku na rynku i ważniejszych ulicach (1936-38 r.).

W czasie II wojny światowej miasto zostało w dużej mierze zniszczone, w szczególności zabudowa w obrębie Starego Miasta, zburzono także dworzec kolejowy przy ul. Grunwaldzkiej. W latach powojennych (około lat 50-tych XX wieku) rozpoczęto odbudowę kamienic na terenie Starego Miasta, co przyczyniło się między innymi do deformacji tworzonych przez siatki ulic regularnych bloków zabudowy. Po roku 1960 powstały osiedla zabudowy wielo i jednorodzinnej na terenach położonych na północ i południowy wschód od zespołu staromiejskiego.

Nowe Miasto Lubawskie w XX wieku często zmieniało swą przynależność do województw: w latach 1920-1938 województwo pomorskie, 1945-1950 województwo bydgoskie, 1950-1975 województwo olsztyńskie, 1975-1998 województwo toruńskie, a od roku 1999 miasto staje się częścią województwa warmińsko-mazurskiego.²⁸

Zabytki

Potencjał gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie opiera się na bardzo wysokich walorach historyczno – kulturowych tego obszaru. Do najcenniejszych elementów dziedzictwa kulturowego objętych ochroną prawną należy założenie urbanistyczne starego miasta, a także pozostałe elementy zabytkowe, takie jak: fragmenty murów miejskich z XIV w, baszta brodnicka (Kurzętnicka) i baszta lubawska pochodzące z II połowy XIV wieku zbudowane w stylu gotyckim oraz liczne zabytkowe kamienice na terenie miasta.

Na uwagę zasługuje również Bazylika św. Tomasza Apostoła. Jest to kościół gotycki pochodzący z XIII–XV wieku o wysokości nawy głównej 17,7 m, naw bocznych – 7,7 m. Kościół liczy 54 m długości i 19 m szerokości. Gruntowną restaurację całego kościoła przeprowadzono w latach 1882-1892. Ponowne odnowienie świątyni odbyło się w latach pięćdziesiątych XX w. W roku 2007 odnowiono ołtarz św. Tomasza Apostoła. Od 1971 kościół posiada status bazyliki mniejszej. W dniu 25 marca 2012 roku erygowano przy bazylice Nowomiejską Kapitułę Kolegiacką – tym samym kościół otrzymał godność kolegiaty. Ponadto bazylika znajduje się na Polskim Szlaku Drogi św. Jakuba. Pośród układów i obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, 33 z nich jest objętych ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków miasta.

Wśród obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, poza obiektami objętymi ochroną (wpis do rejestru), około 150 obiektów ujętych jest w Gminnej Ewidencji Zabytków.

Wśród wielu obiektów zabytkowych Nowego Miasta Lubawskiego część została wpisana do rejestru zabytków wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz widnieje w gminnej ewidencji zabytków.

²⁸ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowe Miasto Lubawskie

W rejestrze zabytków znajdują się następujące nieruchomości:

- ✓ Założenie urbanistyczne, z pozostałościami murów obronnych, kościołem i domami, nr rej.: A-385 z 13.08.1957 :
 - domy:
 - ul. Okólna, nr : 1; 2; 3; 9; 15; 20; 22; 23; 25; 26; 27; 28/29
 - ul. Nad Drwęcą, nr : 3; 4
 - ul. Wodna, nr : 2; 3
 - ul. 19 Stycznia, nr : 5
 - ul. 7 Grudnia, nr : 2
 - ul. Waryńskiego, nr : 12
 - ul. Daszyńskiego, nr ; 15; 16; 17; 20
 - ul. 1 Maja, nr : 38
- ✓ kościół par. pw. św. Tomasza, pocz. XIV, nr rej.: N/7 z 24.06.1953
- ✓ kościół ewangelicki, ob. kino, Rynek, 1911-12, 1958, nr rej.: A/666 z 25.07.1995
- ✓ cmentarz parafialny, ul. Grunwaldzka / 3 Maja, poł. XIX, nr rej.: A-4564 z 28.12.2010
- ✓ fragmenty miejskich murów obronnych, ok. 1335-XV, nr rej.: 448 (N/27) z 13.08.1957
- ✓ brama Brodnicka, XIV, nr rej.: N/28 z 13.08.1957
- ✓ brama Lubawska, XIV, nr rej.: N/29 z 13.08.1957
- ✓ budynek Urzędu Miasta, Rynek 1, pocz. XIX, nr rej.: A-4517 z 12.11.2008
- ✓ dom, ul. Daszyńskiego 6, ok. 1335-XV, pocz. XIX, k. XIX, nr rej.: N/52 z 13.08.1957 oraz 919 z 3.08.1968
- ✓ poczta, ul. Działyńskich 1, 1909, nr rej.: A-2214 z 9.12.2005
- ✓ dom, ul. Norwida 3 (d. ul. Daszyńskiego 15), ok. 1335-XV, pocz. XIX, k. XIX, nr rej.: 443 (N/55) z 13.08.1957
- ✓ kamienica, ul. 19 Stycznia 5, ok. 1335-XV, pocz. XIX, k. XIX, nr rej.: 444 (N/51) z 13.08.1957
- ✓ spichlerz, ul. 3 Maja 16, mur.-szach., 1880, nr rej.: A-2111 z 24.03.20048

Znaczna część zabytków wymaga kompleksowych remontów, łącznie z wymianą instalacji technicznych i termomodernizacją.

6. Sport, rekreacja i turystyka

6.1 Infrastruktura sportowo-rekreacyjna i warunki do jej rozwoju

Instytucją, która jest odpowiedzialna za rozwój sportu w Nowym Mieście Lubawskim jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. MOSiR jest jednostką organizacyjną gminy miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim nie posiadającą osobowości prawnej, prowadzoną w formie jednostki budżetowej. Celem działalności Ośrodka jest realizacja zadań z zakresu kultury fizycznej oraz zaspakajania w tym zakresie potrzeb mieszkańców. Do głównych zadań Ośrodka należy: upowszechnianie i rozwijanie sportu i rekreacji w mieście, organizacja i koordynowanie imprez sportowo-rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób niepełnosprawnych, prowadzenie zajęć w zespołach sportowo-rekreacyjnych, zaspakajanie potrzeb mieszkańców miasta w zakresie sportu, rekreacji i turystyki, udostępnienie bazy sportowo-rekreacyjnej w celu zaspakajania potrzeb w zakresie sportu i różnych form rekreacji, utrzymanie oraz rozbudowa własnej bazy sportowo-rekreacyjnej.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim zapewnia mieszkańcom miasta i gościom urozmaicone formy relaksu, wypoczynku oraz możliwości rywalizacji sportowej w trakcie organizowanych imprez. Oprócz ogólnodostępnych imprez sportowych, MOSiR organizuje szeroką gamę wydarzeń sportowych, m.in.:

- Nowomiejska Liga Halowej im. Zbigniewa Stępnia,
- Mistrzostwa WM SZS w Halowej Piłce Nożnej Chłopców,
- Mistrzostwa Polski w kickboxingu,
- Ogólnopolski Halowy Turniej Piłki Nożnej Chłopców, igrzyska dzieci
- Memoriał Lekkoatletyczny im. Kazimierza Okońskiego,
- Memoriał im. Jerzego Perschke, igrzyska dzieci,
- coroczna Gala Sportu
- mecze ligowe piłki nożnej,
- zawody lekkoatletyczne WM Szkolnego Związku Sportowego
- biegi niepodległościowe,
- imprezy charytatywne.

Majątek trwały gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie znajdujący się w zarządzie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji:

Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 4,6248 ha w tym:

- Hotel - 1144 m² pow. użytkowa (2 kondygnacje nadziemne i piwnica)
- Hala widowiskowo-sportowa – 1682,27 m² (sala, szatnie, wc, pomieszczenia techniczne i gospodarcze, widownia dla 351 miejsc siedzących i ok. 150 stojących)
- Budynek gospodarczy – 276,10 m² pow. użytkowa (siłownia, sauna, 2 szatnie z natryskami i WC, hydrofornia, kotłownia)
- Stadion – zmodernizowany w 2019 roku (płyta główna boiska piłkarskiego o murawie trawiastej, bieżnia lekkoatletyczna, skocznia do skoku w dal i skoku wzwyż, rzutnie lekkoatletyczne, oświetlenie, nagłośnienie, system wejścia/wyjścia kibica, budynki wc, rzutnia, trybuna na 784 miejsc siedzących)
- Budynek zaplecza dla sportowców – 1- kondygnacyjny budynek powstał w ramach modernizacji stadionu w 2019 r. Budynek podzielony jest na dwie części: pomieszczenia biurowe (biuro dla klubu KS Drwęca, pokój sędziów, sala konferencyjna, pom. gospodarcze, wc) i pomieszczenia szatniowe - 2 szatnie z natryskami i WC dla gości i gospodarzy.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim posiada bazę noclegową w hoteliku na 82 miejsca noclegowe w pokojach 2- oraz 3-osobowych z łazienkami. Hotel wyposażony jest we własną kuchnię, w której podczas obozów sportowych przygotowywane są posiłki. W budynku znajduje się również sala, która służy jako stołówka (podczas obozów sportowych), jak również wynajmowana jest na bankiety, zebrania, konferencje. Hotelik MOSiR stanowi bazę noclegową dla dzieci i młodzieży (w wieku szkolnym), przyjeżdżających na obozy sportowe zimowe oraz letnie. Podczas wypoczynku uczestnicy obozów korzystają z boisk treningowych, hali sportowej oraz siłowni. Ponadto hotel świadczy usługi noclegowe dla gości indywidualnych oraz pracowników firm.

W sezonie letnim treningi lekkoatletyczne oraz piłkarskie przeprowadzane są na zewnętrznych obiektach sportowych, natomiast w sezonie zimowym w hali sportowej.

Na terenie MOSiR znajdują się 4 boiska treningowe trawiaste, kort tenisowy oraz zmodernizowana w 2020 roku przystań kajakowa. Przystań wyposażona jest w pomost, altana, kontener (WC, pomieszczenie kuchenne), grill oraz miejsce na ognisko. Od wiosny do jesieni z przystani kajakowej korzystają uczestnicy spływów kajakowych.

Kluby sportowe i stowarzyszenia

W gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie działa 5 stowarzyszeń kultury fizycznej oraz 3 uczniowskie kluby sportowe.

Stowarzyszenia kultury fizycznej

1. Automobilklub Nowomiejski, ul. Grunwaldzka 3/213, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie. Automobil zrzesza ponad 100 członków. Organizuje rajdy i inne imprezy samochodowe,
2. Klub Sportowy „DRWĘCA” Nowe Miasto Lubawskie, ul. Jagiellońska 20, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie. Prowadził treningi w 2 sekcjach sportowych – piłka nożna i lekkoatletyka. W klubie trenuje ponad 100 zawodników (w 1 grupie lekkoatletycznej i 6 drużynach piłkarskich) w różnych kategoriach wiekowych,
3. Nowomiejski Klub Sportowy, ul. ul. Tysiąclecia 43, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie. Klub lekkoatletyczny, w którym trenują osoby w różnych grupach wiekowych,
4. Warmińsko – Mazurski Okręgowy Związek Kickboxingu, ul. ul. Działyńskich 14, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie,
5. Stowarzyszenie Kibiców Drwęca Nowe Miasto Lubawskie „Nowomieszczanie”, ul. Grunwaldzka 11/56, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie.

Uczniowskie kluby sportowe

1. Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Olimpia” „OLIMPIA”, ul. Działyńskich 14 13-300 Nowe Miasto Lubawskie. Klub tworzy dwie grupy amatorskie i jedną grupę profesjonalną: amatorską grupą treningową taekwondo (uczestnicy w wieku 6-10 lat), grupą amatorską kickboxingu (uczestnicy w wieku od 10-18 lat), grupą profesjonalną kickboxingu (uczestnicy w wieku 13-25 lat),
2. UKS „ISKRA”, ul. Jagiellońska 3, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie. Klub tworzy 3 sekcje sportowe: tenis stołowy, piłka nożna i lekkoatletyka,
3. UKS „SOKÓŁ”, ul. Tysiąclecia 33, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie. Klub trenuje piłkę siatkową.

Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie wspiera działalność klubów sportowych poprzez realizację dotowanych zadań publicznych związanych z upowszechnianiem i rozwojem sportu. Miasto finansuje również działalność sportową dzieci i młodzieży realizowaną przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim.

Głównym efektem inwestycji zrealizowanych w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim jest poprawa infrastruktury miejskiej sprzyjającej rozwojowi sportu, rekreacji i popularyzacji aktywnego trybu życia. Większość z nich została zrealizowana dzięki otrzymanemu przez miasto dofinansowaniu, w tym z funduszy unijnych.

Tabela 42 Zestawienie najważniejszych inwestycji z zakresu infrastruktury sportowej zrealizowanych przez Gminę Miejską Nowe Miasto w latach 2010-2020

Lp.	Zakres zadania	Okres realizacji	Koszt zadania (zł)	Dofinansowanie
1.	Budowa pełnowymiarowego kortu tenisowego o nawierzchni ze sztucznej trawy i rozbudowa hali sportowej w zakresie dodatkowych pomieszczeń szatniowo-gospodarczych na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim	2011-2012	390 000	100 000 zł Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
2.	Modernizacja systemu grzewczego obiektów MOSiR z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii	2011-2012	240 000	120 000 zł RPO WiM 2007-2013
3.	Budowa łącznika pomiędzy halą sportową, a pomieszczeniami szatniowo-gospodarczym na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim	2014	60 000	
4.	Budowa kompleksu sportowego na terenie Szkoły Podstawowej Nr 1 przy ul. Jagiellońskiej	2014 - 2016	2 000 000	690 000 zł Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
5.	Budowa ścieżki rowerowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na trasie dawnej linii kolejowej Tama Brodzka -łława	2016 - 2018	1 840 000	1 090 000 zł RPO WiM 2014-2020
6.	Modernizacja stadionu Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim	2016 - 2019	7 000 000	2 400 000 zł Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
7.	Modernizacja przystani kajakowej na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim	2017 - 2019	380 000	200 000 zł Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
8.	Budowa otwartej strefy aktywności przy ul. Żwirki i Wigury w Nowym Mieście Lubawskim	2019	50 000	23 000 zł Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Źródło: Urząd Miejski w Nowym Mieście Lubawskim, <https://umnowemiasto.pl/urząd-miejski/referaty-stanowiska/itemlist/user/724-goralski?start=4>

6.2 Atrakcyjność turystyczna

Nowe Miasto Lubawskie stanowi atrakcyjne miejsca podróży turystyczno-krajoznawczych. Do głównych walorów należy zaliczyć malownicze położenie miasta w dolinie meandrującej rzeki Drwęcy. Warunki wodne sprzyjają aktywnemu wykorzystywaniu ich przez uczestników sportów wodnych zwłaszcza kajakarzy i wędkarzy. Wschodnia część miasta położona jest w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy. Atrakcyjne położenie miasta przyciąga amatorów paralotniarstwa, a także turystów pieszych i rowerowych. Ponadto dodatkową atrakcją turystyczną są zabytki oraz starówka miasta. Do najciekawszych obiektów zabytkowych miasta, które warto zobaczyć należy m.in. dwie średniowieczne bramy z II poł. XIV wieku (brama Lubawsko - Łąkowska oraz brama Brodnicka-Kurzętnicka), Muzeum Ziemi Lubawskiej, kościół Bazylika p.w. Tomasza Apostoła, kościół poewangelicki z początku XX wieku zlokalizowany na rynku oraz ruiny klasztoru ojców reformatów w Łąkach Bratiańskich.

1. Baza hotelowo-restauracyjna

Baza hotelowo- gastronomiczna w Nowym Mieście Lubawski obejmuje:

- Hotelik MOSiR: 80 miejsc, 30 pokoi,
- Hotelik Herbert: 27 miejsc, 10 pokoi,
- Hotel Tiffany: 24 miejsca, 14 pokoi.

Baza restauracyjna obejmuje:

- Zajazd „Nad Drwęcą” ul. Kopernika 1a, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie,
- Restauracja „Dźwiękujemy” ul. Jagiellońska 55, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie,
- Bar „Kuchnia Domowa”, ul. Rynek 14, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie,
- Pizzeria 105 Stopiątka, ul. 3 Maja 38, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie,
- Restauracja Tiffany, ul. 3 Maja 18, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie.

2. Szlaki turystyczne:

Szlaki piesze:

- Szlak czerwony : Nowe Miasto Lub. – Nawra – Chrośle – Radomno. Szlak ten przebiega przez obszar miasta Nowe Miasto Lubawskiego (w tym po drodze powiatowej Nr 1246N ul. Żwirki i Wigury) oraz obszar gminy Nowe Miasto Lubawskie (w tym po drodze powiatowej Nr 1246N Skarlin – Nowe Miasto Lub. i po drodze powiatowej Nr 1333N Iława – Radomno – Nowe Miasto Lubawskie). Jest to pieszy szlak turystyczny łączący Nowe Miasto Lubawskie z żółtym pieszym szlakiem turystycznym prowadzącym z Brodnickiego Parku Krajobrazowego do Iławy i dalej do Samborowa.
- Szlak Świętego Jakuba - Camino de Santiago de Compostela (europejski szlak pielgrzymkowy). Szlak ten przebiega przez obszar gminy Nowe Miasto Lubawskie (w tym po drodze powiatowej Nr 1333N Iława – Radomno – Nowe Miasto Lub.) przez teren miasta Nowe Miasto Lubawskie (w tym po drodze powiatowej Nr 1333N ul. Iławska) oraz przez obszar gminy Kurzętnik (w tym po drodze powiatowej Nr 1319 Nowe Miasto Lubawskie – Kaługa).- Szlak pieszy wiedzie przez malowniczą dolinę Drwęcy, prowadzi lasami oraz nad brzegami warmińskich i mazurskich jezior.

Szlak wodny:

- Szlak wodny rzeki Drwęcy, który przecina drogi powiatowe Nr 1270N Radomno – Rakowice – dr. woj. 538 (Zajączkowo Lub.), Nr 5500N ul. Mszanowska w Nowym Mieście Lubawskim, Nr 1248N gr. woj. (Ciche) – Nielbark – gr. woj. (Brzozie). Szlak kajakowy wytyczony na całej długości rzeki Drwęcy będącej rezerwatem przyrody.

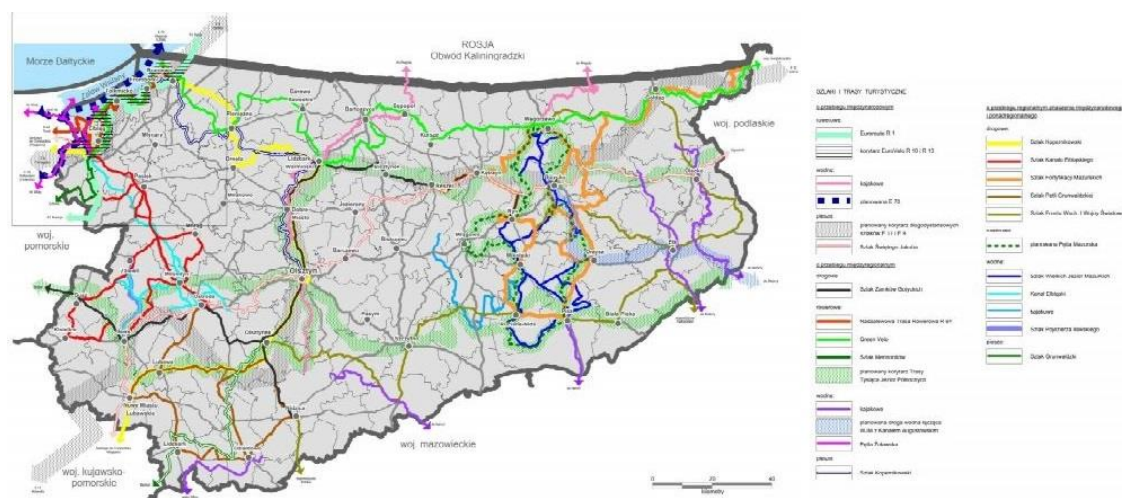
Szlak rowerowy:

- Szlak rowerowy Iława – Kurzętnik. Rozpoczyna się w Iławie, gdzie drogą powiatową nr 1333N Iława – Radomno – Nowe Miasto Lub. prowadzi w stronę Radomna i dalej do wsi Chrośle a później do Nowego Dworu. Ciągłe drogą powiatową Nr 1333N wiedzie do Łąk Bratiańskich i Nowego Miasta Lubawskiego. Następnie drogą krajową nr 15 szlak prowadzi przez Nowe Miasto Lubawskie do Kurzętnika.

Szlaki historyczne :

- Kurzętnik –Nowe Miasto Lubawskie – Lubawa – Dylewska Góra – Grunwald/Stębark. Na obszarze powiatu nowomiejskiego szlak prowadzi do Kurzętnika i do Nowego Miasta Lubawskiego. W Kurzętniku widać do ruin dawnego Zamku Kapituły Chełmińskiej oraz na punkt widokowy, z którego można podziwiać panoramę doliny Drwęcy i Nowego Miasta Lubawskiego. W Nowym Mieście Lubawskim szlak prowadzi do kościoła pod wezwaniem św. Tomasza Apostoła.
- Szlak Pętli Grunwaldzkiej - wokół pola wielkiej bitwy. Szlak ten w części przechodzącej przez powiat nowomiejski pokrywa się z wyżej przedstawionym szlakiem Kurzętnik –Nowe Miasto Lubawskie – Lubawa – Dylewska Góra – Grunwald/Stębark. Samochodowy Szlak Pętli Grunwaldzkiej to jeden z 4 samochodowych szlaków turystycznych wyznaczony i fizycznie oznakowany w latach 2009 - 2011 przez Samorząd Województwa Warmińsko - Mazurskiego w ramach unijnego projektu „Znakowanie turystyczne regionu Warmii i Mazur” Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i mazury na lata 2007 - 2013.

Rysunek 12 Mapa Szlaki i trasy turystyczne

Źródło: Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie.

3. Atrakcje turystyczne

- ✓ Symbole czterech ewangelistów - polichromia umieszczona na sklepieniu ostatniego przęsła nawy południowej w kościele p.w. św. Tomasza Apostoła, przedstawiająca symbole czterech ewangelistów: św. Łukasz – byk, św. Jan – orzeł, św. Marek - lew, św. Mateusz – anioł przedstawiającą „Dobrą i złą modlitwę” Ich powstanie datuje się na 1450 rok. Z II połowy XV wieku.
- ✓ Figura Matki Boskiej Łąkowskiej z Dzieciątkiem - Najcenniejszym obiektem w kościele farnym p.w. św. Tomasza Apostoła. Według tradycji pochodzi z 1402 roku i należy do kręgu „Pięknych Madonn”.
- ✓ Dawny kościół ewangelicki wybudowany w latach 1824 – 1827.
- ✓ Płyta nagrobna rycerza zakonu krzyżackiego Kunona von Liebensteina w Kościele św. Tomasza Apostoła w Nowym Mieście Lubawskim - jedna z nielicznych w Polsce średniowiecznych mosiężnych płyt nagrobnych przedstawiająca rycerza Zakonu Krzyżackiego, Kunona von Liebensteina w pełnym uzbrojeniu.
- ✓ Chór i organy z początku XVII wieku - późnorenansowy chór i organy z początku XVII wieku.
- ✓ Gotycka polichromia Chrystusa Ukrzyżowanego - z drugiej połowy XV wieku w kościele p.w. św. Tomasza Apostoła.

Manufaktury Zawodów Dawnych

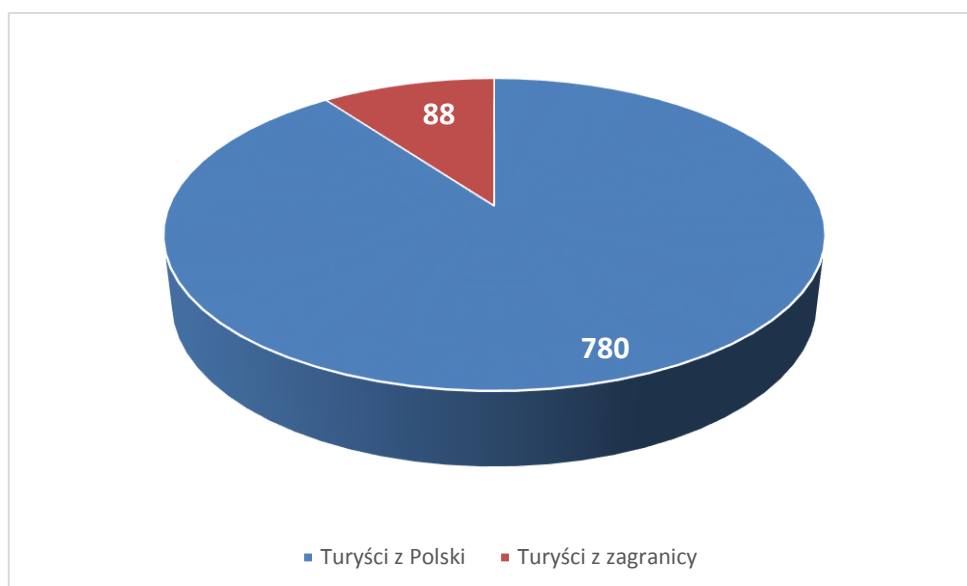
Manufaktury Zawodów Dawnych działająca w ramach Miejskiego Centrum Kultury oferuje całoroczne warsztaty rzemieślnicze i zajęcia tradycyjnych umiejętności oraz powiązane z nimi wystawy i pokazy.

Centrum Informacji Turystycznej i Promocji Kultury

Zakończona w 2021 r. inwestycja polegająca na remoncie i przebudowie dawnego kościoła ewangelickiego w celu utworzenia Centrum Informacji Turystycznej i Promocji Kultury w znacznym stopniu przyczyni się do rozszerzenia oferty kulturalnej Nowego Miasta Lubawskiego. Wzbogacenie oferty kulturalnej (muzycznej, filmowe, teatralnej i wystawienniczej) pozwoli na ich włączenie do wachlarza produktów turystycznych województwa. Dodatkowym walorem turystycznym jest odnowiony zabytkowy obiekt o dużej wartości architektonicznej i historycznej.

W budynku jest zlokalizowane Centrum Informacji Turystycznej w którym można uzyskać informacje o bazach noclegowych, gastronomicznych, dostępnych wypożyczalniach sprzętu sportowego jak również o wszystkich imprezach kulturalno-rozrywkowych w mieście. W 2020 r. Centrum odwiedziło około 868 turystów, korzystających z usług CIT w tym 10,1 % stanowili turyści zagraniczni.

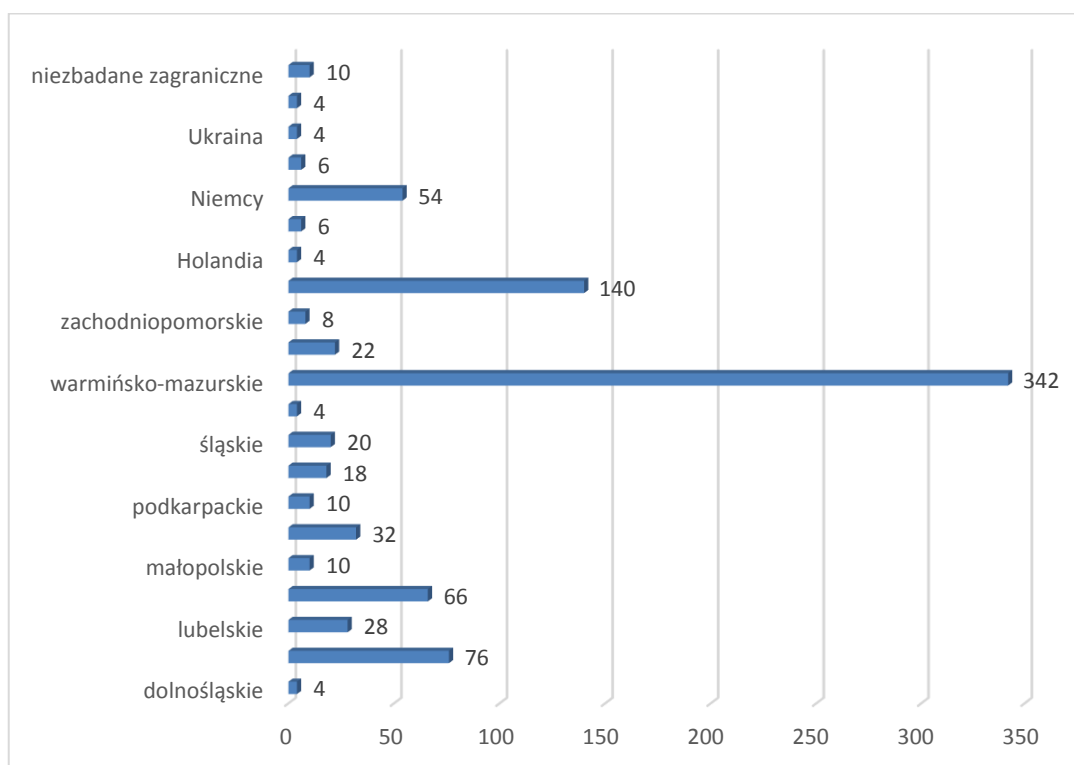
Rysunek 13 Odwiedziny Centrum Informacji Turystycznej w Nowym Mieście Lubawskim 2020 r.

Źródło: Centrum Informacji Turystycznej w Nowym Mieście Lubawskim

Deklarowane miejsce stałego miejsca zamieszkania turysty odwiedzającego Centrum Informacji Turystycznej w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. wskazuje, że największa liczba odwiedzających gminę pochodziła z województwa warmińsko-mazurskiego (39,4%), kujawsko-pomorskiego (8,8%) a następnie łódzkiego (7,6%). Wśród turystów zagranicznych największa liczba turystów pochodziła z Niemiec (6,2%), następnie z Litwy (0,7%) i Szwecji (0,7%).

Wykres 20 Deklarowane miejsce stałego miejsca zamieszkania turysty odwiedzającego Centrum Informacji Turystycznej w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r.

Źródło: Centrum Informacji Turystycznej w Nowym Mieście Lubawskim.

W niniejszej analizie przedstawiono mierzalne mierniki potencjału turystycznego dla powiatu nowomiejskiego, województwa warmińsko-mazurskiego i Polski. W tym zakresie przedstawiono następujące wskaźniki:

- miejsca noclegowe na 1000 ludności,
- miejsca noclegowe całoroczne na 1000 ludności,
- stopień wykorzystania miejsc noclegowych,
- noclegi udzielone turystom krajowym w turystycznych obiektach noclegowych ogółem na 10 tys. mieszkańców,

Tabela 43 Wskaźniki potencjału turystycznego powiatu nowomiejskiego w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Miejsca noclegowe na 1000 ludności					
powiat nowomiejski	7,35	7,16	7,00	8,20	7,77
woj. warmińsko-mazurskie	28,58	28,44	28,51	30,15	28,18
Polska	19,50	20,14	20,79	21,51	20,21
Miejsca noclegowe całoroczne na 1000 ludności					
powiat nowomiejski	2,69	2,49	2,32	3,51	3,20
woj. warmińsko-mazurskie	6,91	16,11	16,60	17,30	16,57
Polska	13,58	13,86	14,62	15,08	14,34

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
	Stopień wykorzystania miejsc noclegowych				
powiat nowomiejski	25,0	22,0	18,0	15,0	7,8
woj. warmińsko-mazurskie	31,9	30,9	31,5	31,8	27,5
Polska	38,1	39,3	40,1	40,6	26,8
	noclegi udzielone turystom krajowym w turystycznych obiektach noclegowych ogółem na 10 tys. mieszkańców				
powiat nowomiejski	3 177	2 857	2 082	2 474	940
woj. warmińsko-mazurskie	19 739	19 040	19 850	20 927	15 859
Polska	16 607	17 483	18 514	19 449	11 669
	udzielone noclegi turystom zagranicznym w turystycznych obiektach noclegowych na 10 tys. mieszkańców				
powiat nowomiejski	0	0	276	27	16
woj. warmińsko-mazurskie	2 790	2 788	2 761	2 773	845
Polska	4 054	4 348	4 619	4 867	1 727
	Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności				
powiat nowomiejski	60,70	56,35	61,73	75,92	37,54
woj. warmińsko-mazurskie	890,63	880,01	914,26	965,98	614,52
Polska	783,52	832,57	882,40	929,18	466,15

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Ze względu na ograniczenia w sektorze turystyki spowodowane wystąpieniem w 2020 r. pandemii Covid-19 do porównania wzięto dane z roku 2019 r.

Analizując zmiany wartości wszystkich przedstawionych wskaźników można stwierdzić, iż poziom funkcji turystycznej w powiecie nowomiejskim na przestrzeni lat 2016-2019 powoli wzrasta. Liczba miejsc noclegowych na 1000 ludności w powiecie nowomiejskim wzrosła w porównaniu do 2016 r. o 11,6 %, natomiast stopień ich wykorzystania w okresie 2016-2019 spadł o 40%.

. Na przełomie lat 2016-2019 liczba turystów korzystających z noclegów w powiecie nowomiejskim wzrosła o 23% (w porównaniu do 2018 r.) i o 34,7% (w porównaniu do 2017 r.).

Wszystkie wskaźniki potencjału turystycznego powiatu nowomiejskiego są znacznie niższe niż osiągnięte w województwie warmińsko-mazurskim i Polsce.

W 2020 r. Nowe Miasto Lubawskie dysponowała 98 miejscami noclegowymi, tj. 20,3% mniej niż w 2016 r. Można zaobserwować tendencję spadkową. Przyczyną tak dużego spadku w 2020 r. była pandemia Covid-19.

Tabela 44 Ilość miejsc noclegowych w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020

2016	2017	2018	2019	2020
Miejsca noclegowe całoroczne				
123	119	110	102	98
Dynamika ilości miejsc noclegowych całorocznych (rok poprzedni =100)				
-	96,7	92,4	92,7	96,1

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Zrównoważony i kompleksowy rozwój turystyki w regionie to zadanie istotne ze względu na aspekt ekonomiczny, a także na wykreowanie atrakcyjnej i dobrze kojarzonej marki miasta.

Rozwój sektora turystyki będzie uzależniony od umiejętności dostosowania się do nowych trendów gospodarczych, społecznych, politycznych, dotyczących ochrony środowiska naturalnego oraz technologicznych.

W 2019 roku zróżnicowanie liczby turystycznych obiektów noclegowych w powiatach województwa warmińsko-mazurskiego było dość duże. Liczba obiektów wahała się od 4 obiektów w powiecie nowomiejskim do 97 w powiecie mrągowskim.

Tabela 45 Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych w powiecie nowomiejskim w 2019 roku

	Liczba obiektów	Liczba miejsc noclegowych	korzystający z noclegów (osoby)	w tym turyści zagraniczni (osoby)	w tym turyści zagraniczni (osoby)
	stan na 31.07.2019 r.		stan na 31.12.2019 r.		
województwo warmińsko-mazurskie	541	42 998	1 377 450	164 721	3 379 520
Powiat nowomiejski	4	360	3 333	53	10 979

Źródło: Informacja o ruchu turystycznym w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 roku Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie Departament Turystyki

Tabela 46 Wskaźniki charakteryzujące bazę noclegową oraz ruch turystyczny w powiatach województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 roku

	baza noclegowa				ruch turystyczny			
	nasycenie bazą noclegową (miejsca noclegowe/ km ²)	rozwój bazy noclegowej (korzystający z noclegów/ 1 miejsce noclegowe)	wskaźnik Baretje'a Deferta (liczba miejsc noclegowych na 100 mieszkańców)	wykorzystanie miejsc noclegowych (%)	Intensywność ruchu turystycznego (udzielone noclegi/ 1 mieszkańca)	średnia długość pobytu (dni)	wskaźnik Deferta - gęstość ruchu turystycznego (korzystający z noclegów / km ²)	Wskaźnik Schneidera (korzystający z noclegów/ 100 mieszkańców)
woj. warmińsko-mazurskie	1,78	32,04	3,02	31,5	2,38	2,45	56,98	96,82
powiat nowomiejski	0,52	9,26	0,82	18,0	0,25	3,29	4,80	7,61

Źródło: Informacja o ruchu turystycznym w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 roku Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie Departament Turystyki

Pomimo posiadanych przez miasto licznych walorów turystyczno – rekreacyjnych, nie jest wykorzystywany w pełni potencjał jakim dysponuje miasto. Posiada ono walory przyrodnicze i kulturowe stanowiące o urokach tutejszego krajobrazu. Niestety baza turystyczna w mieście jest słabo rozwinięta i występują znaczne braki w infrastrukturze turystyczno-rekreacyjnej.

Brakuje również cyklicznej imprezy o zasięgu ponadlokalnym stanowiącej wyróżnik miasta w oparciu o lokalne zasoby kulturowe. Znaczącym ograniczeniem w rozwoju turystyki jest brak muzeum dot. dziejów miasta, słaby stan techniczno-wizualny pozostałości średniowiecznych fortyfikacji obronnych, niski stopień rekreacyjnego zagospodarowania doliny rzeki Drwęcy, brak zbiornika wodnego umożliwiającego zagospodarowanie do celów rekreacyjnych.

Znaczący wpływ na wzrost atrakcyjności miasta będą miały realizowane projekty rewitalizacyjne w szczególności: remont i przebudowa dawnego kościoła ewangelickiego, nowe zagospodarowanie nowomiejskiego rynku, terenu zieleni pn. Ogród Róż oraz Parku Miejskiego.

Na wzrost potencjału turystycznego i zwiększenie ruchu turystycznego w Nowym Mieście Lubawskim będzie miał wpływ także rozwój infrastruktury wodnej i zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych rzeki Drwęcy. Zagospodarowanie przestrzeni wraz z infrastrukturą turystyczną zwiększy atrakcyjność i konkurencyjność oferty miasta. Do rozwoju turystyki wodnej może przyczynić się **poprawa i upowszechnienie dostępu do tematycznej informacji przestrzennej**, a szczególnie baz danych hydrograficznych. Lokalne firmy świadczące usługi turystyczne, a także gmina, będą mogły tworzyć nowe opracowania kartograficzne na potrzeby promocji informacji turystycznej. Wykorzystując bazy danych HYDRO i uzupełniając je posiadaną wiedzą na temat sytuacji lokalnej, będą mogły stworzyć cenną wizytówkę miasta, bogatą w informacje sprzyjające rozwojowi ruchu turystycznego.²⁹

²⁹ http://www.gugik.gov.pl/__data/assets/pdf_file/0006/91851/Wykorzystanie-danych-hydrograficznych-w-turystyce-i-rekreacji.pdf

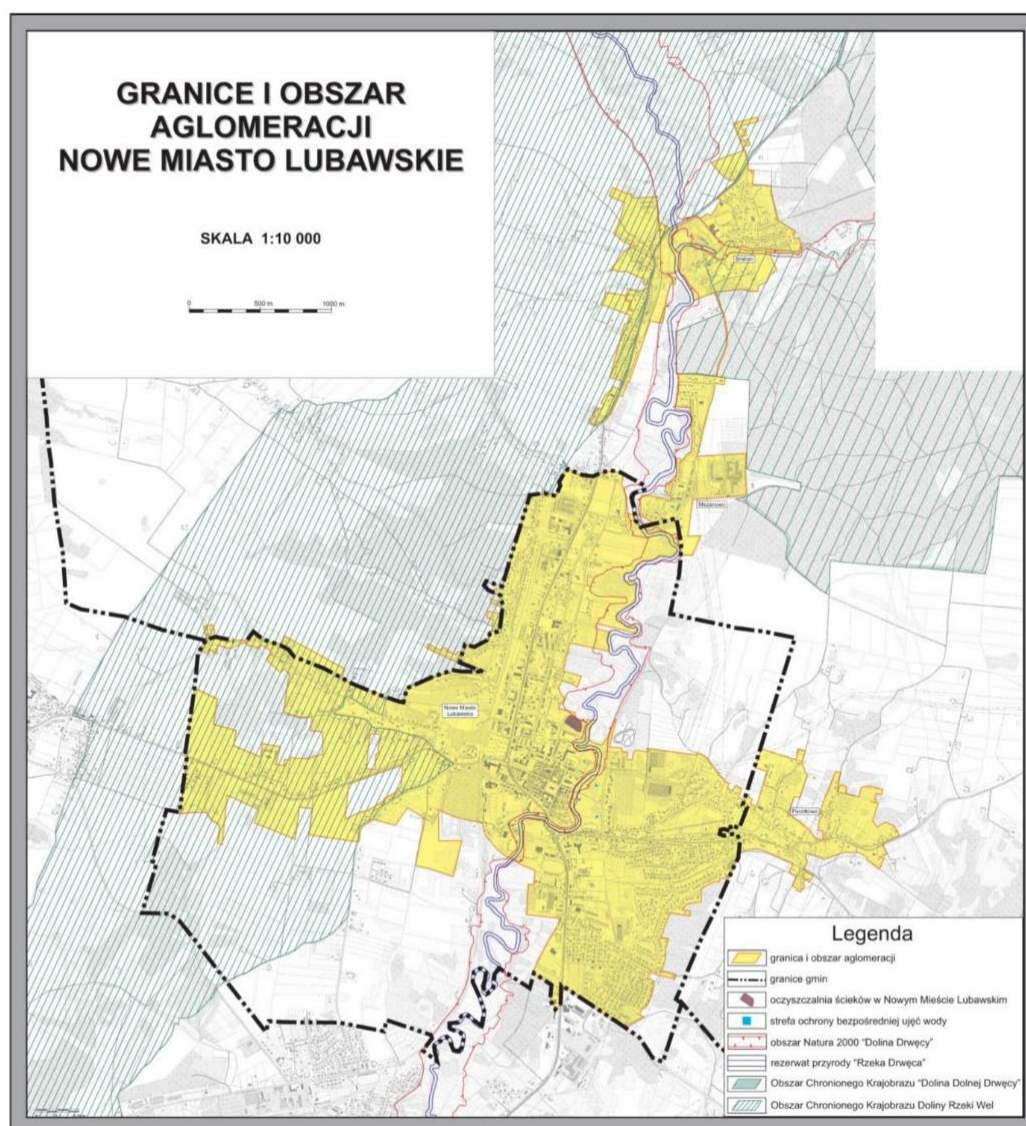
7. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

7.1 Studium i plany miejscowe – stopień pokrycia obszaru gminy i struktura przeznaczenia terenów

Obszar gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie objęty jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Nowe Miasto Lubawskie przyjęty uchwałą Nr XVI/99/2016 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 16.02.2016.

Na terenie całego miasta Nowe Miasto Lubawskie (w granicach administracyjnych z wyłączeniem obszaru dawnego terenu zamkniętego) obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (ze zmianami). Dla zamkniętego terenu tj. zlikwidowanej linii kolejowej Łtawa – Tama Brodzka planowane jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 14 Granice i obszar aglomeracji Nowe Miasto Lubawskie

Źródło: Załącznik nr 2 do uchwały nr XXII/143/2020 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 grudnia 2020 r.

Tabela 47 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (wraz z ich zmianami):

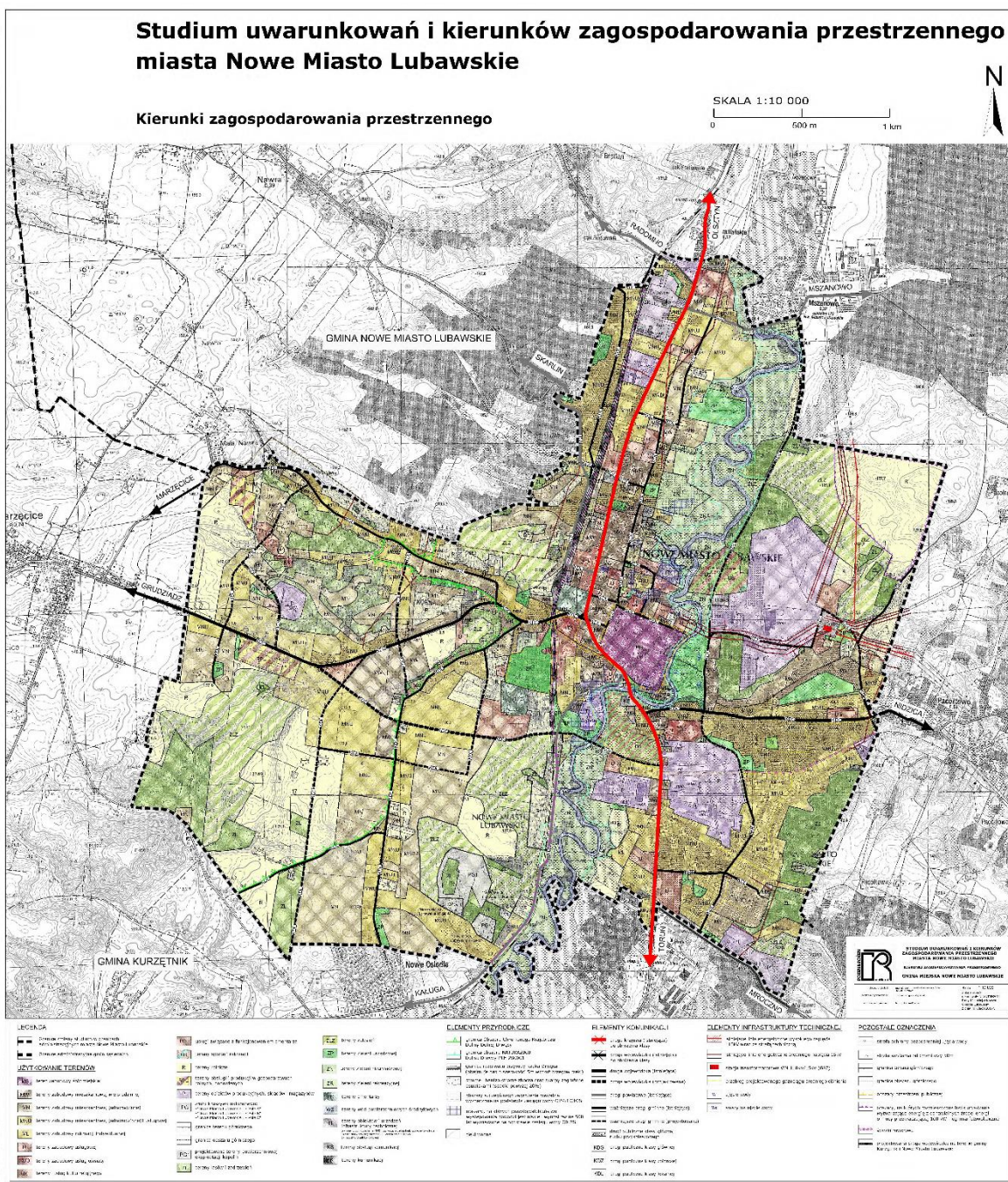
Lp.	Data publikacji	Nazwa dokumentu
1	11 lipca 2005 r.	Miejscowy Plan zagospodarowania przestrzennego gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie Uchwała Nr XXXVI-282/2005 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim
	12 lutego 2008 r.	Zmiana Miejscowego Planu zagospodarowania przestrzennego gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie Uchwała Nr XVIII/109/2008 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim
2	18 marca 2014 r.	Zmiana Miejscowego Planu zagospodarowania przestrzennego gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie Uchwała Nr XLIII/253/2014 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim
3	20 lutego 2018 r.	Zmiana Miejscowego Planu zagospodarowania przestrzennego gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie Uchwała Nr XXXIX/245/2018 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim
4	4 czerwca 2019 r.	Zmiana Miejscowego Planu zagospodarowania przestrzennego gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie Uchwała NR VIII/58/2019 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim
5	29 grudnia 2020 r.	Wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Nowe Miasto Lubawskie Uchwała NR XXII/143/2020 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim
6	28 maja 2001 r.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Uchwała Nr XXVII/145/2001 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim
7	8 listopada 2004 r.	Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Uchwałą Nr XXV/217/04 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim
8	31 lipca 2007 r.	Aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, przyjętego uchwałą Nr X/55/07 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim
10	9 lipca 2013 r.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Nowe Miasto Lubawskie Uchwała Nr XXXIV/209/2013 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim
11	16 lutego 2016 r.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Nowe Miasto Lubawskie Uchwała Nr XVI/99/2016 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim

Źródło: Urząd Miasta Nowe Miasto Lubawskie

W celu zdefiniowania kierunków zagospodarowania przestrzennego określone zostały strefy ze względu na wiodące funkcje. Natomiast dla określenia polityki przestrzennej określono obszary (jednostki) strukturalne dające się wyodrębnić ze względu na zasady prowadzenia polityki przestrzennej. Zasady rozwoju komunikacji i ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego przenikają wszystkie obszary strukturalne. Strefy i jednostki określono z uwzględnieniem:

- istniejącego zagospodarowania,
- uwarunkowań rozwoju i możliwości zagospodarowania,
- zapotrzebowania terenów wynikającego z potrzeb aktywizacji gospodarczej i potrzeb osiągnięcia założonego poziomu życia,
- rozwoju systemu komunikacyjnego.

Rysunek 15 Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Nowego Miasta Lubawskiego

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowe Miasto Lubawskie

Przyjęte w Studium kierunki rozwoju wynikają bezpośrednio z istniejących uwarunkowań osadniczych, przyrodniczych, kulturowych, infrastrukturalnych oraz ze wskazań i rozwiązań przyjętych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego.

Analiza istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta pozwala na wskazanie funkcji dominujących w poszczególnych częściach miasta:

- obszar centrum miasta,
- tereny zabudowy mieszkaniowej,
- tereny sportu i rekreacji,
- obszary z formami ochrony przyrody ,

- obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kw,
- obszary stanowiące rolniczą i leśną przestrzeń produkcyjną,
- tereny wymagające przekształceń lub rekultywacji tereny kolejowe, tereny przeznaczone pod eksploatację kruszywa).

7.2 Struktura osadnicza

Obszar miasta zajmuje powierzchnię 11,37 km² i stanowi jednostkę samorządową o średniej wielkości w skali województwa warmińsko-mazurskiego. Miasto rozwinęło się w dolinie Drwęcy na osi północ-południe wzdłuż drogi krajowej nr 15 oraz wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 538. Obecny układ przestrzenny miasta jest wynikiem zarówno rozwoju historycznego miasta, wzdłuż osi urbanistycznych miasta średniowiecznego, jak i rozwoju miasta po II wojnie światowej. Sieć osadniczą miasta tworzy sieć głównych ulic:

- ul. Grunwaldzka i ul. Jagiellońska, stanowiące drogę krajową nr 15, biegnąca z północy na południe,
- ul. Narutowicza, cz. ulicy 3 Maja i ul. Wojska Polskiego, stanowiąca drogę wojewódzką nr 538, biegnąca z zachodu na wschód.³⁰

Rzeka Drwęca wraz z terenami podmokłymi i zalewowymi dzieli obszar zabudowy na część lewobrzeżną i prawobrzeżną. Malownicze położenie miasta, w dolinie rzeki Drwęcy, stwarza dogodne warunki do uprawiania sportu i rekreacji oraz aktywnej turystyki.

Na terenie miasta Nowe Miasto Lubawskie powierzchnia użytków rolnych stanowi ok. 60% powierzchni miasta. Wśród użytków rolnych dominują grunty orne, które stanowią ponad 80% powierzchni użytków rolnych. Około 10 % stanowią pastwiska występujące głównie na stromych zboczach pradoliny Drwęcy oraz jarów i dolin bocznych. Powierzchnia użytków rolnych położonych w granicach miasta stanowi niecały 1% użytków rolnych powiatu nowomiejskiego. Grunty rolne przeważają w południowo-zachodniej oraz północno-wschodniej części miasta. Pod względem klasyfikacji gleboznawczej dominują gleby klas IV-VI. Najlepsze gleby dla rolnictwa obejmują klasę IVa z fragmentami klasy III, występują w części zachodniej miasta na obszarze płaskowyżu. Rolnictwo w granicach miasta nie posiada korzystnych warunków dla intensywnej produkcji rolnej. Pozostałe formy użytkowania terenu (ok. 34%) stanowi zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna zwarta oraz rozproszona, zabudowa usługowo – produkcyjna, drogi oraz wody powierzchniowe (rzeka Drwęca). We wschodniej części miasta występują duże skupiska obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.³¹

Udział terenów leśnych w powierzchni miasta jest bardzo mały i stanowi zaledwie 4,6 %. Lasy położone są przy zachodniej oraz południowo-wschodniej granicy administracyjnej miasta. Pojedyncze płyty lasów znajdują się również wzdłuż wschodniego brzegu rzeki Drwęcy. W granicach administracyjnych miasta Nowe Miasto Lubawskie w południowo-zachodniej części miasta występują tereny przeznaczone pod eksploatację kruszywa naturalnego (piasku i żwiru)

7.3 Rewitalizacja (obszar zdegradowany, obszar rewitalizacji, założenia i przedsięwzięcia rewitalizacyjne)

Lokalny program rewitalizacji gminy miejskiej Nowego Miasto Lubawskie stanowi element wspólnego przedsięwzięcia przygotowanego przez Stowarzyszenie „Polskie Miasta Cittaslow”. Stowarzyszenie jest partnerem Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie realizacji Ponadlokalnego Programu Rewitalizacji sieci miast Cittaslow w województwie warmińsko-mazurskim współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia Mazury na lata 2014-2020.

Rewitalizacja stanowi istotny instrument rozwoju społeczno-gospodarczego regionów, prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Poprawa jakości życia rozumiana jest jako zapewnienie bezpieczeństwa, godziwych warunków mieszkaniowych, opieki zdrowotnej, warunków edukacji, poprawy stanu środowiska naturalnego oraz kulturowego, przywrócenia ładu w przestrzeni miejskiej, wzrostu aktywności gospodarczej oraz odbudowy więzi społecznych.

„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w ramach Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow przyjęty został uchwałą nr IX/60/2015 Rady Miejskiej w Nowym

³⁰ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowe Miasto Lubawskie

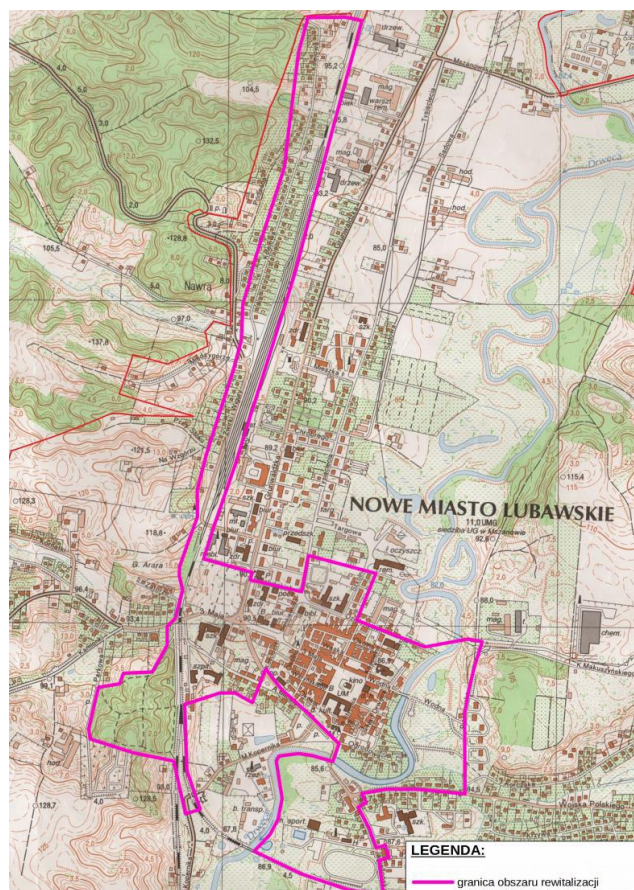
³¹ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowe Miasto Lubawskie

Mieście Lubawskim z dnia 3 lipca 2015 r. Program był aktualizowany uchwałami w latach 2016 i 2017. Ostatnia wersja przyjęta została uchwałą Nr XXXIX/246/2018 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 20 lutego 2018 r.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji obejmują następujące ulice: Rynek, 19 Stycznia, 3 Maja, Wodna, Kościelna, Kazimierza Wielkiego, Waryńskiego, 7 Grudnia, Wjazdowa, Okólna, Norwida, Daszyńskiego, Nad Drwęcą, Boczna, Ogrodowa, Sienkiewicza, Kościuszki, Wąska, Działyńskich (część ulicy, posesje nr 1a, 1b, 2, 3, 3A, 3b, 3c, 4, 5, 6, 7, 7a, 10a, 10b, 13a, 16, 17, 17a.), Szkolna (część ulicy, posesje nr 1, 1a, 2, 3, 4, 7, 9), Tysiąclecia (część ulicy posesja nr 2), Grunwaldzka (od skrzyżowania z ul. 3-go Maja do skrzyżowania z ul. Działyńskich), Mickiewicza (część ulicy, posesje nr 5, 5b, 6, 6A, 7, 8, 8a, 9, 11, 11B, 12, 13, 14), Wojska Polskiego (część ulicy, posesje nr 1, 2, 3, 5, 7, 9, 11, 13), Jagiellońska (część ulicy, posesje nr 1, 1a, 2, 4, 6, 8, 8a, 9, 10, 12, 14, 16, 18, 20), Kolejowa, Żwirki i Wigury (część ulicy, posesje nr 4a, 4b, 4, 6, 7, 8, 9, 10A, 11 11B, 13, 13a, 15, 18).

Wyboru obszaru rewitalizacji dokonane zostało poprzez przeprowadzenie analizy wskaźnikowej dla wskazanego obszaru Nowego Miasta Lubawskiego. W celu dokonania wyboru obszarów problemowych, przeanalizowano sytuację w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie poprzez badanie wskaźników i porównanie ich ze sobą. Analiza dotyczyła przede wszystkim problemów społecznych takich jak: obciążenie demograficzne, ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, niski poziom edukacji, niski poziom w życiu publicznym i kulturalnym oraz sferę gospodarczą. Porównanie sytuacji pomiędzy jednostkami analitycznymi pozwoliło określić, na jakich obszarach występuje najwięcej problemów i z jakim natężeniem³².

Rysunek 16 Obszar gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie przewidziany do rewitalizacji

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w ramach Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow

³² Lokalny Program Rewitalizacji gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w ramach Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Łączna liczba osób zamieszkałych na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji wynosiła w 2018 r. (na dzień przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji) - 2481 osób, co stanowiło 22,01% mieszkańców gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie. Powierzchnia obszaru wynosiła 77 ha (6,77% powierzchni gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie) .

W ramach przyjętego programu miasto aplikowało o fundusze z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014 - 2020, z których zrealizowała (lub jest w trakcie realizacji) część zadań ujętych w Programie rewitalizacji tj.

- 1) Tytuł projektu: „Rewitalizacja Parku Miejskiego przy ul. Narutowicza w Nowym Mieście Lubawskim”
Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2014-2020
Oś Priorytetowa 8 – Obszary wymagające rewitalizacji, Działanie 8.1 – Rewitalizacja obszarów miejskich
wysokość dofinansowania 1 931 164,61 zł,
- 2) Tytuł projektu: „Rewitalizacja terenu zieleni pn. Ogród Róż przy ul. 3-go Maja”
Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2014-2020
Oś Priorytetowa 8 – Obszary wymagające rewitalizacji, Działanie 8.1 – Rewitalizacja obszarów miejskich
wysokość dofinansowania 492 500,72 zł,
- 3) Tytuł projektu: „Rewitalizacja Rynku w Nowym Mieście Lubawskim”
Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2014-2020
Oś Priorytetowa 8 – Obszary wymagające rewitalizacji, Działanie 8.1 – Rewitalizacja obszarów miejskich
wysokość dofinansowania 5 559 497,61zł,
- 4) Tytuł projektu: „Kompleksowy remont i przebudowa budynku Miejskiego Centrum Kultury w celu utworzenia Manufaktury Zawodów Dawnych w Nowym Mieście Lubawskim”
Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2014-2020
Oś Priorytetowa 6 – Kultura i dziedzictwo, Działanie 6.1 – Infrastruktura Kultury, Poddziałanie 6.1.2 – Instytucje Kultury
wysokość dofinansowania 2 403 846,58 zł
- 5) Tytuł projektu: „Remont i przebudowa dawnego kościoła ewangelickiego w celu utworzenia Centrum Informacji Turystycznej i Promocji Kultury”
Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2014-2020
Oś Priorytetowa 6 – Kultura i dziedzictwo, Działanie 6.1 – Infrastruktura Kultury, Poddziałanie 6.1.2 – Instytucje Kultury
wysokość dofinansowania 3 419 540,82 zł
- 6) Tytuł projektu: „Budowa ścieżki rowerowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na trasie dawnej linii kolejowej Tama Brodzka – Iława w Nowym Mieście Lubawskim”
Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2014-2020
Oś Priorytetowa 6 – Kultura i dziedzictwo, Działanie 6.2. – Dziedzictwo naturalne, Poddziałanie 6.2.3. – Efektywne wykorzystanie zasobów
wysokość dofinansowania 1 121 607.11 zł

7.4 Obszary zintegrowanego inwestowania i wykluczenia z inwestowania, obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego

Jak wskazano wcześniej, obszar miasta Nowe Miasto Lubawskie objęte jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonym Uchwałą Nr XXXVI-282/2005 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 11 lipca 2005 roku (ze zmianami: Uchwała Nr XVIII/109/08 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 12 lutego 2008 r. w sprawie uchwalenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowe Miasto Lubawskie, Uchwała Nr XLIII/253/2014 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowe Miasto Lubawskie, Uchwała Nr XXXIX/245/2018 Rady

Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 20 lutego 2018 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowe Miasto Lubawskie, Uchwała Nr VIII/58/2019 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 4 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowe Miasto Lubawskie).

Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym ³³

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym służące zaspokojeniu potrzeb przede wszystkim mieszkańców miasta Nowe Miasto Lubawskie mogą być lokalizowane na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji lokalizacyjnych podejmowanych zgodnie z procedurą określoną w aktualnych przepisach prawa, w tym w formie:

- obiektów usług publicznych,
- urzędzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej zgodnie z przyjętym programami rozwiązań tych urzędzeń,
- terenów usług sportu i rekreacji,
- terenów zieleni urządzonej,
- cmentarzy,
- inne cele publiczne określone na zasadzie przepisów odrębnych.

Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko - mazurskiego określa zadania ponadlokalne, które realizują cele publiczne. Poniżej wymieniono zadania, które dotyczą bezpośrednio miasta Nowe Miasto Lubawskie:

- 1) Inwestycje celu publicznego z zakresu sieci drogowej
 - przebudowa drogi krajowej nr 15 Toruń – Lubawa – Ostróda do parametrów klasy GP. Budowa obwodnicy miasta Nowe Miasto Lubawskie,
 - przebudowa drogi wojewódzkiej nr 538 Łasin – Nidzica do parametrów technicznych klasy G,
- 2) Inwestycje celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej
 - Modernizacja linii 110kV Nowe Miasto Lubawskie –Brodnica.
 - Realizacja gazociągów wysokiego ciśnienia
 - relacji Brodnica –Nowe Miasto Lubawskie –Kurzętnik –Iława(w trakcie realizacji –2013 r.)
 - Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej –województwo warmińsko-mazurskie (zapewnienie dostępu do usług szerokopasmowych dla mieszkańców, instytucji publicznych oraz przedsiębiorców w województwie warmińsko-mazurskim)
- 3) Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu gospodarki wodnej, ochrony środowiska i krajobrazu
 - Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi. Poprawa jakości gleb poprzez regulacje stosunków wodnych oraz ochrony użytków rolnych przed powodzią, zwiększenie retencji wodnej.
- 4) Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury społecznej i gospodarczej
 - Cittaslow –sieć miast Warmii, Mazur i Powiśla stawiających na dobrą jakość życia.
 - Modernizacja i rozbudowa regionalnego systemu informacji turystycznej.
 - Modernizacja i rozbudowa punktów informacji turystycznej Warmia i Mazury Pro – invest 2015

Obszary wyłączone spod zabudowy

- 1) Na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy, ustanowionego Rozporządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu w tym zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych z wyjątkami.
- 2) Tereny udokumentowanych złóż kopalin objęte terenem górniczym wyłączone są spod zabudowy, za wyjątkiem urzędzeń i obiektów bezpośrednio związanych z wydobywaniem, zgodnie z przepisami Prawa geologicznego i górniczego.
- 3) Obszary szczególnego zagrożenia powodzią objęte są zakazem zabudowy z możliwością odstępstw, zgodnie z przepisami Prawa wodnego.

³³ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowe Miasto Lubawskie

- 4) Tereny rezerwatów przyrody oraz użytków ekologicznych objęte są zakazem zabudowy, zgodnie z przepisami o ochronie przyrody.
- 5) Na terenie ustanowionych obszarów specjalnej ochrony Natura 2000 obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów ustawy o ochronie przyrody.

Obszary przestrzeni publicznej

Wydzielono obszar przestrzeni publicznej obejmujący śródmieście wraz z pasem terenu wzdłuż ul. Mickiewicza, terenem szkoły przy tej samej ulicy oraz pasem terenu wzdłuż ul. Narutowicza prowadzącej do zabytkowego parku miejskiego założonego w 1894 r., który również należy do wyznaczonego obszaru przestrzeni publicznej.

W 2020 r. dla terenu Nowe Miasta Lubawskiego wydano 1 decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz 2 decyzje o warunkach zabudowy .

Tabela 48 Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzje o warunkach zabudowy wydane w latach 2015-2020 dla terenu Nowego Miasta Lubawskiego

	Jednostka miary	2015r	2016r	2017r	2018r	2019r	2020r
decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	szt.	0	2	1	0	0	1
decyzje o warunkach zabudowy ogółem w tym:	szt.	2	0	1	0	0	2
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	szt.	1	0	0	0	0	1
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	szt.	0	0	1	0	0	0
decyzje dotyczące zabudowy usługowej	szt.	1	0	0	0	0	1
decyzje dotyczące innej zabudowy	szt.	0	0	0	0	0	0

Źródło: Urząd Miejski w Nowym Mieście Lubawskim

8. Bezpieczeństwo publiczne

8.1 Podmioty i instytucje realizujące zadania z zakresu bezpieczeństwa

Zgodnie z art. 7 ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, gmina ma obowiązek zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty w tym: ładu przestrzennego, ochrony zdrowia, porządku publicznego i ochrony przeciwpożarowej. Nowe Miasto Lubawskie dbając o bezpieczeństwo i spokój mieszkańców realizuje zadania poprzez działania instytucji: Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotnicze Straże Pożarne (OSP).

Straż pożarna

Na terenie miasta funkcjonuje Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim. Do podstawowych zadań Państwowej Straży Pożarnej należy:

- rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń,
- organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń,
- wykonywanie pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze,
- kształcenie kadr dla potrzeb Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz powszechnego systemu ochrony ludności,
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych,
- prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony ludności.

Na terenie powiatu nowomiejskiego funkcjonują 42 jednostki OSP w tym 11 jednostek jest włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. W Nowym Mieście Lubawskim funkcjonuje jedna Ochotnicza Straż Pożarna, która mieści się przy ul. Szkolna 5B. W 2020 r. w działaniach ratowniczo-gaśniczych na terenie powiatu nowomiejskiego jednostki Państwowej Straży Pożarnej brały udział 555 razy, natomiast jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych 465 razy.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie udziału jednostek straży pożarnej w działaniach ratowniczo-gaśniczych na terenie powiatu nowomiejskiego w 2020.

Tabela 49 Udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych jednostek w 2020 roku.

Rodzaj działania	Ilość zdarzeń
Pożary	143
Miejsca zagrożone	494
Fałszywe alarmy	33
Wszystkie akcje	670

Źródło: KP PSP Nowe Miasto Lubawskie

Tabela 50 Wysokość środków przeznaczonych na ochronę przeciwpożarową z budżetu gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na przestrzeni ostatnich lat przedstawia się następująco:

Rok	2017	2018	2019	2020
Wysokość nakładów w zł	25114,44	30000	8600	0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu za lata 2017,2018,2019,2020

Na główne wydatki w dziedzinie pożarnictwa w latach 2017-2019 złożyły się:

- ✓ współfinansowanie remontu nawierzchni placu dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej,
- ✓ zakup materiałów i wyposażenia OSP
- ✓ zakup mundurów ochronnych dla pracowników Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej.
- ✓ zakup materiałów i wyposażenia OSP w Nowym Mieście Lubawskim
- ✓ na badania profilaktyczne i przeprowadzenie kursu pierwszej pomocy członków Ochotniczej Straży Pożarnej.
- ✓ zakup samochodu specjalnego Mikrobus dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej.

Powiatowa Komenda Policji w Nowym Mieście Lubawskim

Sprawą bezpieczeństwa na terenie miasta zajmuje się Komenda Powiatowa Policji w Nowym Mieście Lubawskim. Do najważniejszych zadań policji wynikających z art. 1 ust. 2 ustawy z dn. 6 kwietnia 1990r. o Policji jest inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym.

Od ponad 4 lat na terenie całego kraju funkcjonuje aplikacja pod nazwą Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa. Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa cieszy się popularnością wśród mieszkańców powiatu nowomiejskiego. To narzędzie, które zachęca ludzi do reagowania na różnego rodzaju zagrożenia. Aktywność i zaangażowanie społeczeństwa oraz szybka i skuteczna reakcja funkcjonariuszy powodują, że czujemy się bezpieczniej. Od początku funkcjonowania mapy najwięcej zgłoszeń dotyczyło: przekraczania dozwolonej prędkości, spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych, nieprawidłowego parkowania pojazdów³⁴

Policja podejmuje różne działania wspierające rodziców w procesie wychowawczym i organizuje spotkania z rodzicami i nauczycielami. Policjanci profilaktycy, wspierani przez dzielnicowych, prowadzą różnego rodzaju działania, w trakcie których przestrzegają mieszkańców przed zagrożeniami ze strony przestępców, na przykład działającymi tzw. „metodą na wnuczka”. Ponadto inicjuje działania edukacyjne w zakresie bezpiecznych zachowań w ruchu drogowym w przedszkolach i szkołach.

Straż Miejska

Straż Miejska, będąca komórką organizacyjną Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim została rozwiązana z dniem 31 grudnia 2020 r. Powodem rozwiązania Straży Miejskiej było zmniejszenie i ograniczenia zakresu działalności Straży Miejskiej oraz nakładanie się działań Straży z zadaniami Policji w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Monitoring wizyjny

W części miasta funkcjonuje system monitoringu miejskiego wybudowanego na zlecenie Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim. Monitoringiem są objęte tereny wymagające wzmożonego nadzoru z uwagi na sposób zagospodarowania i użytkowania tj. tereny zieleni, aleje piesze, targowisko, tereny rekreacyjne. System monitoringu wymaga dalszej rozbudowy w celu zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ładu publicznego w szczególności na terenach podlegających rewitalizacji (rynek, teren zieleni pn. „Ogród Róż”, Park Miejski). Operator – Urząd Miejski w Nowym Mieście Lubawskim ściśle współpracował z patrolami straży miejskiej i oficerami dyżurnymi miejscowej policji w zakresie bieżącego przekazywania informacji o stwierdzanych czynach zabronionych.

Bezpieczeństwo publiczne a epidemia COVID-19 w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r.

Nowe Miasto Lubawskie od początku trwania pandemii wirusa SARS-CoV-2 (od marca 2020 r.), podejmowała czynny udział w zapobieganiu, przeciwdziałaniu i zwalczaniu COVID-19. Na walkę z pandemią COVID-19 w 2020 miasto wydatkowało środki w kwocie 100563,03 zł r. Wydatki zostały poniesione m.in. na:

- realizację zadania „Bezpieczne świadczenie usług dla osób wymagających codziennego wsparcia w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w warunkach pandemii COVID - 19 W ramach projektu dokonano zakupu wyposażenia i środków ochrony osobistej dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Środowiskowego Domu Samopomocy niezbędnego do walki z pandemią COVID – 19. Dokonano zakupu automatycznych stojaków dozujących płyn dezynfekujący, płyny dezynfekujące, przyłbice i maseczki ochronne, rękawiczki jednorazowe, fartuchy, gogle, kombinezony ochronne oraz termometry elektroniczne.” (33 520,75zł)
- zakup środków ochrony i dezynfekcji w związku z trwającą pandemią koronawirusa COVID – 19, (58915,05 zł)
- zakup usług abonamentu za Samorządowy Informator SMS służący do przekazywania mieszkańcom wiadomości o mogących wystąpić zagrożeniach na terenie Nowego Miasta Lubawskiego (8 127,23 zł)

³⁴ <https://nowe-miasto-lubawskie.policja.gov.pl/o13/aktualnosci/53605,Krajowa-Mapa-Zagrozen-Bezpieczenstwa-w-powiecie-nowomiejskim.html>

Ponadto w 2020 r. Nowe Miasto Lubawskie uczestniczyło w programie rządowym „Wspieraj Seniora” Program zakładał pomoc osobom starszym z powodu trwającej pandemii COVID-19. Dzięki programowi osoby w wieku powyżej 70 lat uzyskały niezbędną pomoc w czasie pandemii (np. zakupy, wyrzucenie śmieci, wprowadzenie psa), bez konieczności wychodzenia z domu (za pośrednictwem dedykowanej infolinii).

8.2 Uwarunkowania wynikające z położenia, w tym zagrożenia naturalne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Nowe Miasto Lubawskie zatwierdzonym Uchwałą nr XVI/99/2016 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 16 lutego 2016 r. określa obszary szczególnego zagrożenia powodzią i obszary osuwania się mas ziemnych.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Przez miasto Nowe Miasto Lubawskie przepływa rzeka Drwęca, która może stanowić zagrożenie powodziowe. W zakresie ochrony przed powodzią w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta **wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone na podstawie map zagrożenia powodziowego** opracowanych w I cyklu planistycznym. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat o zasięgu wody Q 1% oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat o zasięgu wody Q 10. Ponadto wskazano obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat wyznaczone na podstawie mapy zagrożenia powodziowego o zasięgu wody Q 0,2%.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne. Zabrania się na tych obszarach wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, m.in: wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych, sadzenia drzew lub krzewów, zmiany ukształtowania terenu.³⁵

Obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych

Na obszarze miasta Nowe Miasto Lubawskie nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych, czyli nagłymi przemieszczeniami mas ziemnych, w tym obszarów zagrożonych osuwiskami w dolinie rzeki udokumentowane przez Państwowy Instytut Geologiczny. Jednakże ze względu na zróżnicowane ukształtowanie powierzchni w granicach miasta (wysokości bezwzględne dochodzące do 164 metrów) zostały wyznaczone strome zbocza oraz skarpy zagrożone osuwiskami (spadki powyżej 20%). W zasięgu wyznaczonych stromych zboczy oraz skarpy zagrożonych osuwiskami znajdują się tereny wyznaczone jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny zabudowy usługowej. Do czasu wyznaczenia i potwierdzenia występowania obszarów występowania ruchów masowych, dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy pod warunkiem przeprowadzenia badań wykazujących możliwość posadowienia budynków i brak negatywnego oddziaływania zabudowy na stabilność terenów predysponowanych do występowania ruchów masowych.

W granicach administracyjnych miasta Nowe Miasto Lubawskie nie występują tereny zamknięte i ich strefy ochronne. Na terenie aglomeracji Nowe Miasto Lubawskie nie wyznaczono obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych.³⁶

³⁵ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowe Miasto Lubawskie- 2019 r

³⁶ Uchwała nr XXII/143/2020 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Nowe Miasto Lubawskie

8.3 Przystępczość

Do podstawowych elementów określających poziom życia mieszkańców gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie zaliczyć należy poczucie bezpieczeństwa, które warunkowane jest istniejącymi zagrożeniami oraz efektywnością działań instytucji powołanych do niwelowania zagrożeń.

Analiza zagadnienia bezpieczeństwa obejmuje przede wszystkim kwestie związane z przestępczością w powiecie, ilością zaistniałych wypadków na drodze. W 2020 roku funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim interweniowali 2521 razy. W porównaniu do 2019 r, ilość interwencji wzrosła o 0,08% (2519).

Tabela 51 Liczba najczęściej przeprowadzonych interwencji policji w Nowym Mieście Lubawskim

Najczęstsze interwencje	2019 r.	2020 r.
domowe	177	126
zakłócenia porządku publicznego	91	79
spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	99	58
nieprawidłowe parkowanie	26	16
znęcanie się nad zwierzętami	4	0
wypadki	9	11
kolizje drogowe	152	146

Źródło: KPP Nowe Miasto Lubawskie

Wśród najczęściej przeprowadzonych interwencji w 2020 r. w Nowym Mieście Lubawskim największy udział stanowiły kolizje drogowe (146) oraz interwencje domowe (126). W porównaniu do 2019 r. nastąpił ich spadek ponad 20% w przypadku interwencji domowych, a 3,9% w przypadku kolizji drogowych. Natomiast w 2020 r. liczba interwencji dotyczących wypadków wynosiła 11 i była wyższa o 22,2% w porównaniu do 2019 r.

Tabela 52 Ilość zaistniałych wypadków i kolizji drogowych w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Wypadki	5	9	11
Ofiary śmiertelne	0	1	1
Zmarli na miejscu	0	1	1
Zmarli w ciągu 30 dni	0	0	0
Ranni	5	9	10
Ciężko ranni	4	9	8
Lekko ranni	1	0	2

Źródło: http://www.obserwatoriumbrd.pl/app/?lang=pl##wypadki_container

W 2020 r. na terenie miasta wskaźniki wypadków drogowych w 2020 r. uległy zmniejszeniu w porównaniu z 2019 r. W 2020 r. wskaźnik Liczba ofiar śmiertelnych na 100 wypadków wynosił 9,1 i zmniejszył się o 18 punktów procentowych w porównaniu do 2019 r.

Tabela 53 Wskaźniki wypadków drogowych w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie i powiecie nowomiejskim

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Powiat nowomiejski			
Liczba ofiar śmiertelnych na 100 tys. mieszkańców	9,1	2,3	0
Liczba ofiar śmiertelnych na 100 wypadków	19,0	4,2	6,7
Wskaźnik motoryzacji (liczba sam. osobowych na 1000 mieszkańców)	635	663	0

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie			
Liczba ofiar śmiertelnych na 100 tys. mieszkańców	0	9,2	0
Liczba ofiar śmiertelnych na 100 wypadków	0	11,1	9,1

Źródło: http://www.obserwatoriumbrd.pl/app/?lang=pl##wypadki_container

W 2020 r. na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie popełniono ogółem 81 najbardziej uciążliwych przestępstw. W porównaniu do 2019 r. nastąpił spadek o 15,6%, natomiast w stosunku do 2017 r. nastąpił wzrost o 58,8%.

Tabela 54 Przestępstwa popełnione na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w latach 2017-2020

Przestępstwa	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
najbardziej uciążliwe popełnione przestępstwa (ogółem)	51	54	96	81
kradzież z włamaniem	17	10	30	24
kradzież cudzej rzeczy	24	24	38	11
uszkodzenie mienia	6	16	16	44
posiadanie narkotyków	14	9	9	7

Źródło: KPP Nowe Miasto Lubawskie

Najczęściej odnotowanymi przestępstwami na terenie Nowego Miasta Lubawskiego w 2020 r. były uszkodzenia mienia (44) oraz kradzieże z włamaniem (24). W porównaniu do 2019 r. ilość przestępstw dotyczących uszkodzenia mienia wzrosła niemal trzykrotnie (175%).

Na terenie miasta działa Zespół interdyscyplinarny powołany przez Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego (zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, natomiast jego obsługę organizacyjno-techniczną zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim.

Tabela 55 Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i inne działania podjęte przez Zespół Interdyscyplinarny w związku z przemocą w rodzinie w latach 2017,2019.

Zakres danych	2017 r.	2019 r.	2020 r.
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury Rejonowej w Nowym Mieście Lubawskim	8	14	7
Skierowanie do Sądu Rejonowego w Nowym Mieście Lubawskim III Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodziny	14	10	12

Źródło: Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2024

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2024 został opracowany przez Zespół powołany Zarządzeniem Nr 177/2020 Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego z dnia 13 listopada 2020 r. przy udziale pracowników merytorycznych będących przedstawicielami gminnych i powiatowych samorządowych jednostek organizacyjnych, realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz funkcjonariuszy publicznych z innych służb.

W 2020 r. na terenie Nowego Miasta Lubawskiego wszczęto 45 procedur „Niebieska Karta” tj. o 34,8.% mniej niż w 2019 r. (69). Liczba sprawców przemocy wyniosła 46 w tym 7 dotyczyło kobiet, a 39 mężczyzn. Liczba osób dotkniętych przemocą wyniosła 54 w tym 35 kobiet, 7 mężczyzn i 12 dzieci. W 2020 roku w 39 przypadkach zakończono procedury „Niebieskie Karty”.

Tabela 56 Ilość sporządzonych Niebieskich Kart w latach 2017 – 2020 w Nowym Mieście Lubawskim

	2017 r.	2018 r	2019 r.	2020 r.
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	71	68	69	45
liczba sprawców przemocy	80	70	66	46
w tym kobiety:	7	3	2	7
mężczyźni:	58	58	52	39
liczba dotkniętych przemocą	94	84	78	54
w tym kobiety:	70	61	58	35
mężczyźni:	17	17	11	7

Źródło: Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2024, Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowym Mieście Lubawskim za rok 2020

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie od wielu lat uczestniczy aktywnie w ogólnopolskiej kampanii przeciwko przemocy wobec kobiet „Biała Wstążka”. Przy realizacji wszystkich edycji przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowym Mieście Lubawskim, w którego skład wchodzi przedstawiciele m.in Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim, Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Mieście Lubawskim, podejmowali działania o charakterze informacyjno–edukacyjnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

9. Polityka społeczna

9.1 Beneficjenci pomocy, struktura powodów udzielania pomocy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim jest jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie nieposiadającą osobowości prawnej, działającą jako jednostka budżetowa. Ośrodek wykonuje zadania z systemu pomocy społecznej oraz inne zadania własne Gminy i zlecone Gminie. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim realizuje zadania w szczególności w zakresie:

- pomocy społecznej;
- świadczeń rodzinnych;
- pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- dodatków mieszkaniowych,
- ustalenia i wypłaty zasiłków dla opiekunów
- Karty Dużej Rodziny,
- Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim, uchwał Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim, Zarządzeń Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego oraz porozumień i umów zawartych z innymi podmiotami

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. stopa bezrobocia dla powiatu nowomiejskiego wynosiła 8,8% (poziom bezrobocia jeden z niższych w województwie). Dla województwa warmińsko-mazurskiego wskaźnik ten wynosił 10,1%. Na dzień 31 grudnia 2020 r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Mieście Lubawskim, było 363 mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego.

Kwestia bezrobocia jest zróżnicowana pod kątem cech socjodemograficznych. W przypadku gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie problem ten dotyczy w szczególności kobiet. Na koniec 2020 r. kobiety stanowiły 59 % ogółu bezrobotnych. Wśród bezrobotnych, 80,7% to osoby będące w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym osoby długotrwale bezrobotne (43,3%), osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (29,5%), osoby do 30 roku życia (28,7%) i osoby powyżej 50 roku życia (23,1%). Wysoki jest odsetek osób młodych tj. do 25 roku życia (14,3%) i niepełnosprawnych (11,6% ogółu bezrobotnych). Bez kwalifikacji zawodowych było aż 32,2% bezrobotnych mieszkańców miasta. Dobra koniunktura gospodarcza w gminie, pomimo pandemii COVID-19, wpłynęła na dalsze zmniejszenie liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. W 2020 r. liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej w stosunku do 2019 r. zmniejszyła się o około 13,9%.

Tabela 57 Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2015	670	1 542
2016	657	1 432
2017	592	1 262
2018	564	1 188
2019	540	1 076
2020	448	853

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

W Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną było kolejno: ubóstwo (24,7%), niepełnosprawność 20,3%, bezrobocie 14,8% i długotrwała lub ciężka choroba 14,2%.

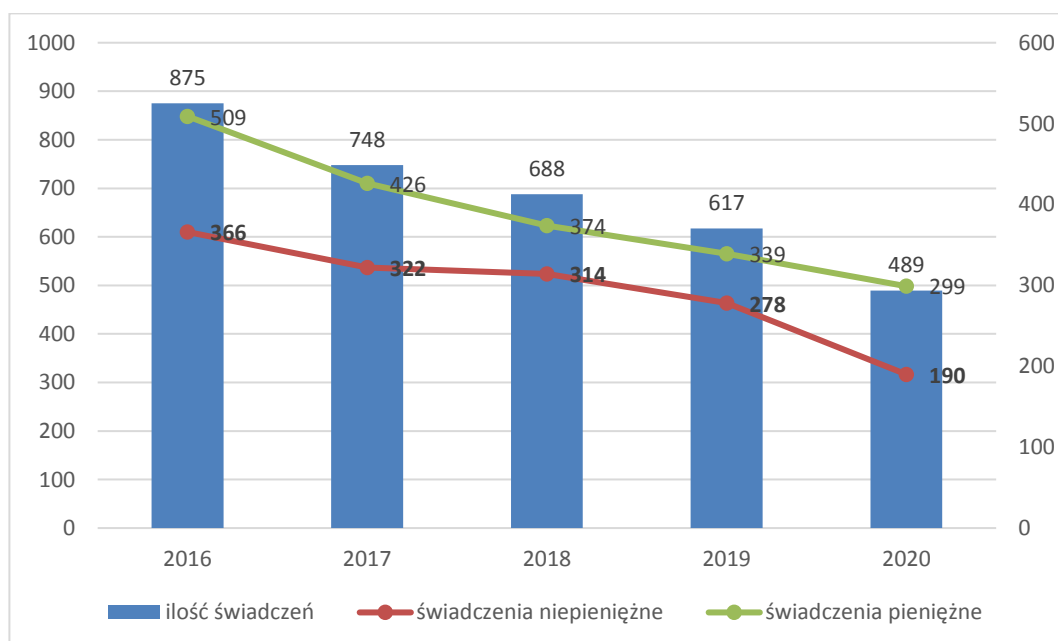
Tabela 58 Powody udzielania pomocy rodzinom w 2020 roku.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	liczba rodzin ogółem
ubóstwo	247
niepełnosprawność	203
bezrobocie	148
długotrwała lub ciężka choroba	142
potrzeba ochrony macierzyństwa	59
przemoc w rodzinie	45
sytuacja kryzysowa	45
potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	30
alkoholizm	29
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	23
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny niepełne	8
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny wielodzietne	8
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7
bezdomność	4
zdarzenie losowe	1

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Liczba osób korzystająca ze świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych) oraz ilość udzielonych świadczeń na przestrzeni lat 2016-2020 systematycznie malała. W porównaniu do 2016r. ilość udzielonych świadczeń zmalała o 44,1%, ilość świadczeń niepieniężnych o 48,1%, świadczeń pieniężnych o 41,3%.

Wykres 21 Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

W 2020 r. w Nowym Mieście Lubawskim 475 osób korzystało ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji tj. o 48,8% mniej niż w 2015 r. i o 20,7% mniej niż w 2019 r. Spadek liczby korzystających ze świadczeń zanotowano również w powiecie nowomiejskim (15,1% mniej niż w 2019 r.) i województwie (9,8% mniej niż w 2019 r.).

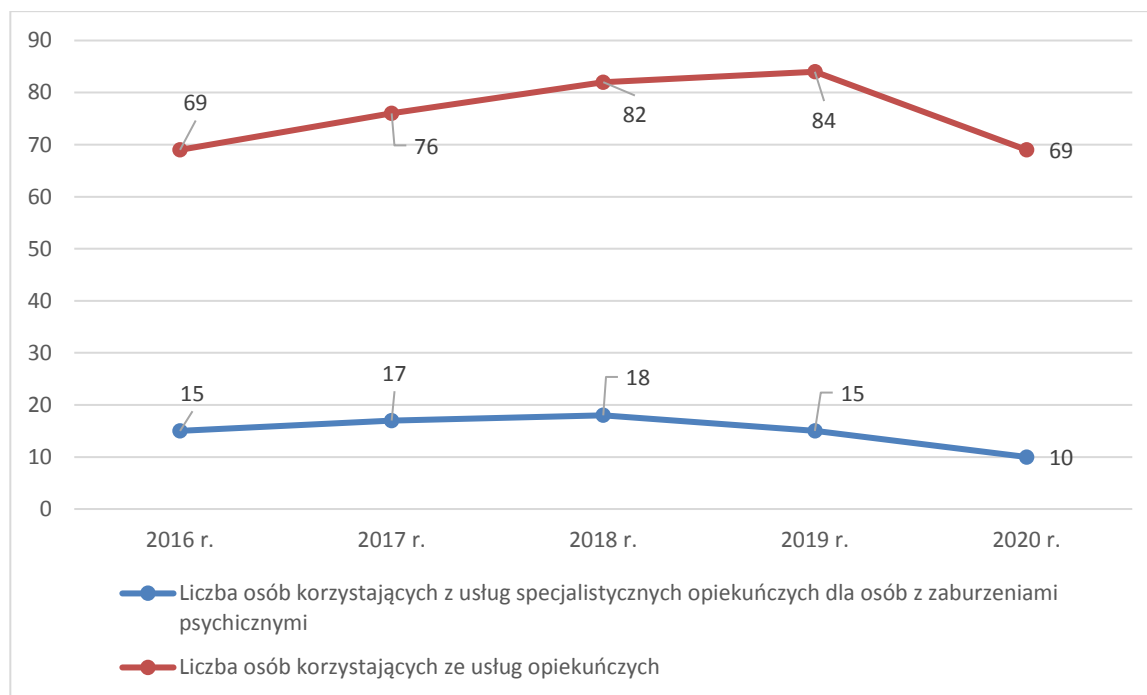
Tabela 59 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji.

	Liczba świadczeniobiorców					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina NML	928	837	731	667	599	475
Powiat nowomiejski (średnia)	706	619	540	493	449	381
Woj. warmińsko-mazurskie (średnia)	964	876	779	710	661	596

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Liczba osób korzystających ze usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2016-2019 systematycznie rosła, w 2020 r. spadła do poziomu 69 osób tj. z roku 2016 r. Natomiast liczba korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi malała od 2018 r. (18) i wyniosła w 10 osób w 2020 r.

Wykres 22 Liczba osób korzystających ze usług opiekuńczych oraz liczba korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r

W Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. 599 osób korzystało z pomocy i ze wsparcia, tj., o 20,9% mniej niż w 2019 r. Według prognozy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej liczba ta w 2021 r. wyniesie 599 osób, tj. o 4,4% w stosunku do roku poprzedniego.

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Tabela 60 Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w 2019,2020 i prognoza w 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2019	Rok 2020	Prognoza 2021
Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia			
Liczba osób	726	574	599
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie			
Liczba osób	599	475	459
W tym: osoby długotrwale korzystające	380	292	272
Wiek 0-17	175	100	98
Wiek produkcyjny *	306	278	266
Wiek poprodukcyjny **	118	97	95
Liczba rodzin	424	366	359
Liczba osób w rodzinach	856	685	659
w tym: kobiety			
Ogółem	351	274	266
W tym: osoby długotrwale korzystające	225	171	171
Wiek 0-17	91	57	57
Wiek 18-59	171	145	138
Wiek 60 lat i więcej	89	72	71
Kontrakt socjalny			
Liczba zawartych kontraktów socjalnych -ogółem	68	37	37
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym -ogółem	68	39	39

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat ** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Tabela 61 Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2019	Rok 2020	Prognoza 2021
Zasiłek stały			
Liczba osób	103	89	84
Kwota świadczeń w złotych	593 883	528 615	501 529
W tym:			
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących			
Liczba osób	89	78	74
Kwota świadczeń w złotych	546 979	490 195	466 439
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie			
Liczba osób	15	12	11
Kwota świadczeń w złotych	46 904	38 420	35 090
Zasiłek okresowy			
Liczba osób	215	171	159
Kwota świadczeń w złotych	447 985	397 636	401 650

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2019	Rok 2020	Prognoza 2021
W tym:			
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia			
Liczba osób	149	135	123
Kwota świadczeń w złotych	334 290	312 666	318 666
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby			
Liczba osób	43	15	15
Kwota świadczeń w złotych	34 771	15 665	16 728
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności			
Liczba osób	29	27	27
Kwota świadczeń w złotych	52 211	43 826	41 846
Zasiłek celowy ogółem			
Liczba osób	309	257	219
Kwota świadczeń w złotych	158 847	145 924	92 209
W tym			
Zasiłek celowy przyznany w ramach programu wieloletniego "posiłek w szkole i w domu"			
Liczba osób	285	246	190
Kwota świadczeń w złotych	112 757	119 465	73 209
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2			

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

W 2020 r. świadczenie wychowawcze (500+) pobierało 1229 rodzin (na 2028 dzieci). Średnia miesięczna liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego w 2020 r. wynosiła 1150 rodzin. Wysokość wypłaconych świadczeń wychowawczych w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. wynosiła 11,4 mln zł i była wyższa niż w 2019 r. o 23,2% i aż o 59,1% niż w 2018 r.

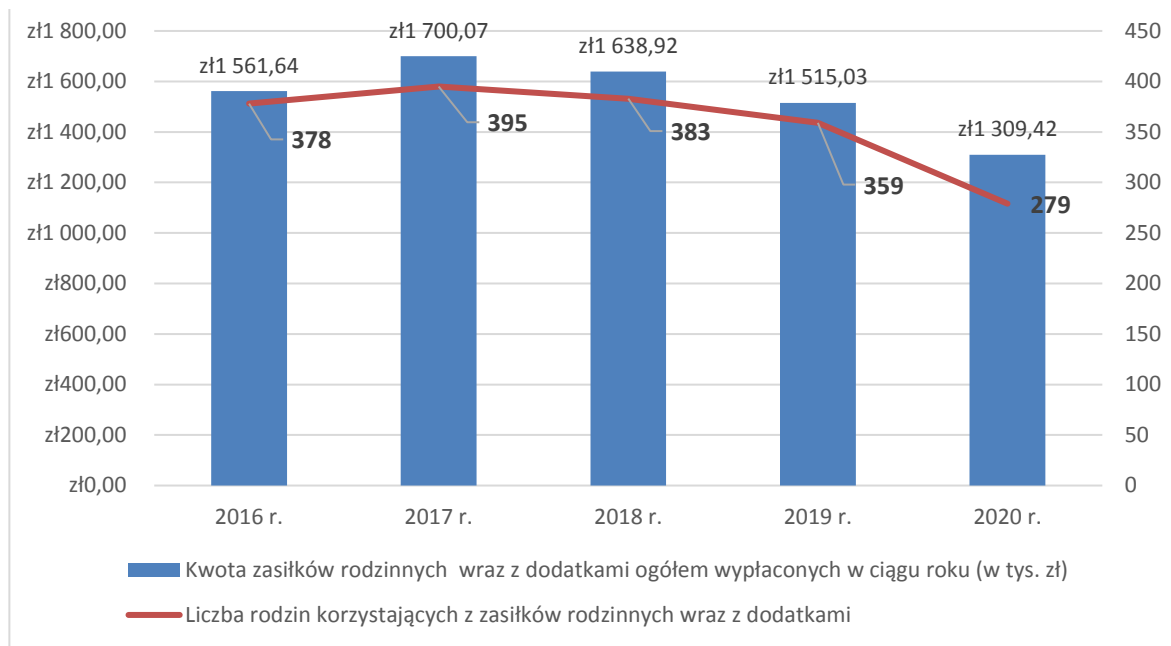
Tabela 62 Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń.

Rok	Wydatki
2017	7 601 843,00 zł
2018	7 164 875,00 zł
2019	9 254 062,00 zł
2020	11 398 609,00 zł

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Kwota zasiłków rodzinnych wypłacona mieszkańcom gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w 2020 r. wyniosła 1 309 421,81 zł. Od 2017 r. wartość wypłaconych zasiłków zmalała o 23%. Zmniejszyła się również liczba rodzin korzystających z zasiłków, w 2020 r. wynosiła 279 rodzin (mniej o 29,4% w porównaniu z 2017 r.)

Wykres 23 Zasiłki rodzinne ogółem (w tys. zł) oraz liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Świadczenia opiekuńcze udzielone mieszkańcom Nowego Miasta Lubawskiego w latach 2016-2020 przedstawia tabela poniżej.

Tabela 63 Świadczenia opiekuńcze

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń/ Liczba świadczeń	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	PLN	1 376 541,00	1 270 359,00	1 231 045,00	1 410 388,00	1 537 178,00
	Szt.	8 997	8 303	7 791	7 447	7 130
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	PLN	141 219,00	132 192,00	146 728,00	203 989,00	234 645,00
	Szt.	923	864	928	1 078	1 088
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	PLN	749 853,00	677 178,00	642 485,00	712 973,00	746 127,00
	Szt.	4 901	4 426	4 067	3 765	3 457
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	PLN	1 836,00	4 590,00	7 595,00	9 904,00	12 950,00
	Szt.	12	30	48	52	60
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. rok się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	PLN	483 633,00	456 399,00	434 237,00	483 522,00	543 456,00
	Szt.	3 161	2 983	2 748	2 552	2 525

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń/ Liczba świadczeń	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Świadczenie pielęgnacyjne	PLN	846 761,00	933 127,00	1 080 653,00	1 209 758,00	1 544 027,00
	Szt.	654	669	738	766	846
Specjalny zasiłek opiekuńczy	PLN	105 486,00	109 617,00	93 513,00	130 840,00	95 060,00
	Szt.	204	212	176	213	154
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	PLN	2 328 788,00	2 313 103,00	2 405 211,00	2 750 986,00	3 176 265,00
	Szt.	9 855	9 184	8 705	8 426	8 130

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Świadczenie alimentacyjne w 2020 r. pobierane było przez 100 osób. Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosiła 479 371 zł. W porównaniu do 2016r. zmniejszyła się zarówno liczba korzystających ze świadczeń alimentacyjnych (o 27%) jak i ogólna kwota wypłaconych świadczeń (o 22%).

Tabela 64 Świadczenia alimentacyjne w poszczególnych latach [w zł].

	Kwota				
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	137	136	120	105	100
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	614740	617724	552635	498920	479371

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Inne rodzaje pomocy i świadczeń przedstawia poniższa tabela.

Tabela 65 Inne rodzaje pomocy i świadczeń

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2019	Rok 2020	Prognoza 2021
DODATKI MIESZKANIOWE			
Liczba gospodarstw domowych	92	80	89
Kwota świadczeń w złotych	136 395	125 633	142 000
DODATKI ENERGETYCZNE			
Liczba gospodarstw domowych	10	10	15
Kwota świadczeń w złotych	1 264	1 039	1 320

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Karta dużej rodziny

W gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie zadania wynikające z Ustawy o Karcie Dużej Rodziny realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. W 2019 r. w ramach prowadzonych postępowań wydano 373 karty dla 195 rodzin (390 osób w rodzinach), natomiast w 2020 r. wydano 141 kart dla 47 rodzin (117 osób w rodzinach).

Infrastruktura społeczna w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Tabela 66 Infrastruktura społeczna w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019 r.	2020 r.	Prognoza *2021
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	185	185	185
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	10	6	6
w tym z wiersza 1:			
Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	8	8	8
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	3	3	3
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	0	0	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	3	3	3
Liczba hospicjów	1	1	1
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	x	x	x

*Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku.

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc świadczona przez placówki wsparcia dziennego.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie zleca organizacjom pozarządowym zadania m.in. z zakresu aktywnej integracji, promocji zdrowia oraz prowadzenia ośrodka wsparcia tj. Środowiskowego Domu Samopomocy typu C. Wartość przekazywanych dotacji dla organizacji pozarządowych w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w obszarze pomocy i wsparcia w 2020 r. wyniosła 801.992,16 zł (w tym na prowadzenie ośrodka wsparcia z budżetu wojewody 707.331,25 zł). W strukturze ośrodka pomocy społecznej jest także mieszkanie chronione oraz kluby integracji społecznej.

W zasobach Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie nie ma placówek wsparcia całodobowego np. domu pomocy społecznej. W sytuacjach, kiedy istnieje konieczność umieszczenia mieszkańca Nowego Miasta Lubawskiego w tego typu placówce, wówczas jest kierowana do placówki najczęściej prowadzonej przez samorządy powiatowe na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

W ramach pomocy osobom bezdomnym oraz zagrożonych bezdomnością miasto zawiera umowy z organizacjami pozarządowymi (w trybie zamówienia publicznego). Wydatki na ten cel w 2020 r. wyniosły 25.344,92 zł.

Szczegółowe informacje dotyczące: liczby placówek w podziale na typ i instytucje prowadzącą, liczby miejsc, liczby osób korzystających z placówek, wskaźnik nasycenia usługami w postaci środowiskowych domów samopomocy, mieszkań chronionych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 67 Ośrodki wsparcia

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2019	Rok 2020	Prognoza 2021
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY			
Liczba miejsc w placówkach ogółem	30	30	30
Liczba osób korzystających	36	31	31
Liczba osób umieszczonych	30	30	30
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	0	5	5
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	13	14	14
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	496 636	707 321	688 493
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM			
Liczba miejsc w placówkach ogółem	3	3	3
Liczba osób umieszczonych	0	0	2
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	16 808	5 106	5 661

Źródło: MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Kluczowymi instytucjami świadczącymi pomoc rodzinom z problemem przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie są w szczególności: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim. W 2021 r. Gminny Zespół Interdyscyplinarny opracował „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2024”, który obowiązuje od 23.lutego 2021 r.

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej tj. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Środowiskowego Domu Seniora Typ C w Nowym Mieście lubawskim wynosiła w 2020 r. – 40 osób.

Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby pracowników socjalnych posiadających specjalizację I lub II stopnia w zawodzie pracownik socjalny do liczby wszystkich pracowników socjalnych w Nowym Mieście Lubawskim wynosił w 2020 r. – 80%

Aktywność projektowo-konkursowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2020 r. aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej w 2020 r. polegała na realizacji projektów, zadań i programów osłonowych współfinansowanych ze środków zewnętrznych m.in. z Europejskiego Funduszu Społecznego, Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. W 2020 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim:

- ✓ zrealizował projekt współfinansowany ze środków EFS pt. „Bezpieczne świadczenie usług dla osób wymagających codziennego wsparcia w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w warunkach pandemii COVID-19”(kwota dofinansowana - 33 520,75 zł).
- ✓ uzyskał dofinansowanie z konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w ramach programu integracji społeczności romskiej (otrzymane środki finansowe - 41 851,00 zł) .
- ✓ W ramach środków pochodzących z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych na realizację Programu „Opieka Wytchnieniowa”-Edycja 2020. Koszt realizacji zadania wyniósł: 35 910,00 zł, z tego 28 728,00 zł pochodziło ze środków Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, a 7 182,00 zł ze środków własnych miasta

W ramach konkursów i programów osłonowych współfinansowanych ze środków pochodzących z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej otrzymano łącznie 223 613,82 zł w tym:

- Programu Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023 otrzymano środki w kwocie 113 704,63 zł,
- Programu Wspieraj Seniora (kwota dofinansowania 2 122,41 zł),
- Programu Asystent Rodziny na rok 2020 (kwota dofinansowania 3 400,00 zł).

W lutym 2020 r. gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie przystąpiła do realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 - Podprogramu 2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Pomoc w ramach Programu kierowana jest w szczególności do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów oraz długotrwałej choroby, niepełnosprawności lub innych okoliczności uzasadniających trudną sytuację życiową, nie mogą zapewnić sobie i swojej rodzinie odpowiednich i pełnowartościowych produktów żywnościowych. Program realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim. W 2021 r. wsparciem objęto 420 osób (wartość pomocy: 106.501,54 zł).

Od 01.09.2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim rozpoczął realizację projektu „Kompleksowe wsparcie dysfunkcyjnych rodzin zamieszkałych na obszarze rewitalizowanym w Nowym Mieście Lubawskim”. Projekt jest współfinansowany ze środków EFS, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Ogólna wartość projektu wynosi 1 557 648, 00 zł.

28 czerwca 2021 r. gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie podpisała porozumienie z Wojewodą Warmińsko – Mazurskim w sprawie realizacji zadania publicznego „Praca – zatrudnienie kobiet z rodzin romskich na stanowiskach: pomoc administracyjna i opiekun w ośrodku pomocy społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim”. Program realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim (do dnia 31 grudnia 2021 roku). Zadanie jest współfinansowane ze środków przyznanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w ramach Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030. Otrzymane dofinansowanie wyniosło 91.208,00 zł.

Wydatki na pomoc społeczną

W Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wyniosły w 2020 r. 23 694 965,00 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o ok. 10,5%.

Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. finansowana była ze środków: budżetu państwa, budżetu gminy, środków celowych na realizację programów rządowych oraz środków zewnętrznych (min. EFS). Wydatki na dzień 31.12.2020 r. wyniosły: 21 477 639,65 zł. (w porównaniu z 2019 r. nastąpił wzrost o 7,6%

Zwiększone wydatki w 2020 r. w stosunku do 2019 r. wynikają przede wszystkim ze wzrostu wydatków na świadczenie wychowawcze (tzw. 500+) o kwotę 2 118 796,84 zł. Natomiast łączne wydatki na pozostałe realizowane zadania (za wyjątkiem m.in. opłat za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej, za rodziny zastępcze) uległy zmniejszeniu.

Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie potwierdza, że czynnikami determinującymi strukturę osób korzystających z pomocy społecznej są procesy ekonomiczne, społeczne oraz demograficzne.

Struktura wieku mieszkańców w społeczności lokalnej, wskazuje na ewentualne zapotrzebowanie na miejsca w przedszkolach i szkołach, miejsca pracy i miejscach w instytucjach świadczących wsparcie osobom starszym.

Analiza sytuacji społecznej i demograficznej w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za 2020 r. potwierdza postępujący proces starzenia się społeczeństwa, który determinuje kształtowanie lokalnej polityki społecznej. Zachodzące zmiany w strukturze wiekowej mieszkańców miasta wymagają dostosowywania usług do potrzeb osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych. Wyraźna jest tendencja wzrostowa dotycząca usług opiekuńczych, usług świadczonych przez środowiskowy dom

samopomocy typ C dla osób dotkniętych schorzeniami psychicznymi i neurologicznymi oraz skierowań do domów pomocy społecznej.

Ze względu na wzrost liczby osób wymagających całodobowej opieki należy inicjować powstawanie rodzinnych domów pomocy oraz rozwijać inne formy wsparcia m.in. mieszkania chronione. Ważnym elementem dla utrzymania dobrej kondycji psychicznej i fizycznej osób w wieku poprodukcyjnym jest umożliwienie mieszkańcom, aktywnego uczestniczenia we wszystkich wymiarach życia społecznego. W tym celu, niezbędne jest zwiększanie dostępności do wymienionych już usług opiekuńczych w miejscu ich zamieszkania oraz działania aktywizacyjne realizowane przez Kluby Seniora.

Zwiększa się również liczba rodzin, których dzieci wymagają specjalistycznych usług opiekuńczych. Ze względu na problemy przemocy w rodzinie, niezbędny jest rozwój usług konsultacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz poradnictwa specjalistycznego. Podejmowane działania powinny służyć wzmocnieniu wszystkich członków rodziny we właściwym wypełnianiu ról społecznych.

Osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością, gmina zobowiązana jest zapewnić miejsca w ogrzewalni, noclegowni oraz schroniskach dla bezdomnych. W przypadku Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie zasadne pozostaje zlecenie zadania z zakresu schronienia organizacjom pozarządowym prowadzącym przedmiotową działalność.

Ochrona zdrowia – placówki, oferta, dostępność, liczba udzielanych porad, lokalizacja

Mieszkańcy Nowego Miasta Lubawskiego mają zapewnioną opiekę zdrowotną w 4 podmiotach świadczących usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej oraz w szpitalu powiatowym. Dodatkowo mieszkańcy mogą korzystać z 28 poradni specjalistycznych oraz 5 poradni stomatologicznych. Dwa podmioty świadczą opiekę medyczną w warunkach domowych (opieka długoterminowa i położnictwo). Wykaz podmiotów świadczących opiekę medyczną oraz aptek w mieście przedstawia poniższa tabela.

Tabela 68 Praktyki i porady lekarskie w Nowym Mieście Lubawskim

Lp.	Typ placówki	Liczba placówek
1	Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o.o. Oddziały szpitalne: – Oddział chirurgiczny – Oddział pediatryczny – Oddział chorób wewnętrznych – Oddział ginekologiczno-położniczo-noworodkowy – Oddział urologii jednego dnia Pracownie: – Gastroskopii – Kolonoskopii – Endoskopii Poradnie – Poradnia onkologiczna – Poradnia dermatologiczna – Poradnia urologiczna – Poradnia chirurgiczna – Poradnia diabetologiczna – Poradnia logopedyczna – Poradnia neonatologiczna – Poradnia chorób płuc i gruźlicy Nocna i świąteczna opieka zdrowotna	1
liczba poradni i gabinetów podstawowej opieki zdrowotnej		
1	ANMED ul. Targowa 28,	4
2	NZOZ „Eskulap” ul. Grunwaldzka 3a	
3	NZOZ „Przychodnia Nr 1”, ul. Mickiewicza 11b	
4	Praktyka Pielęgniarek i Położnych „Remedium”, ul. Szkolna 3	

przychodnie specjalistyczne		
1	Ośrodek terapii uzależnień i współuzależnienia Poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, Ul. Grunwaldzka 33	12
2	Gabinet Laryngologiczny ul. Grunwaldzka 2	
3	AUDIOFON, ul. Grunwaldzka 3	
4	ACS Słuchmed Sp. z o.o., ul.19 Stycznia 2/1	
5	AKUSTON, ul. Grunwaldzka 3A,	
6	Gabinet Samodzielny ZOZ Poradnia Rehabilitacyjna, Dział Fizjoterapii ul. Grunwaldzka 3	
7	NZOZ „Fiołek” Poradnia Zdrowia Psychicznego, ul. Grunwaldzka 3	
8	NZOZ „Eskulap” Sp. z o.o., Pracownia Fizjoterapii, Ośrodek Rehabilitacji Diennej ul. Grunwaldzka 3	
9	NZOZ „Przychodnia Nr 1” Poradnia Chirurgiczna, ul. Mickiewicza 11b (Poradnie: Urologiczna, Ginekologiczno-Położnicza, Endokrynologiczna, Reumatologiczna, Alergologiczna, Dermatologiczna, Kardiologiczna)	
10	Poradnia Ortopedyczna Poradnia Preluksacyjna, Wad Postawy, Urazowo-Ortopedyczna ul. Mickiewicza 10	
11	Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim Sp. z o.o. ul. Mickiewicza 10 (Poradnie: Chirurgiczna, Dermatologiczna, Logopedyczna, Neonatologiczna, Onkologiczna, Urologiczna, Diabetologiczna, Chorób Płuc i Gruźlicy	
12	Gabinet Okulistyczny ul. Tysiąclecia 1/32	
leczenie w warunkach domowych		
1	Praktyka Pielęgniarek i Położnych „Remedium” Gabinet Pielęgniarki Domowej Opieki Długoterminowej, ul. Szkolna 3	2
2	Zakład Paliatywny „Światło” Hospicjum Domowe i Pielęgniarska Domowa Opieka Długoterminowa, ul. Grunwaldzka 4/2	
leczenie stomatologiczne		
1	Prywatna Praktyka Stomatologiczno-Ortodontyczna, ul. Grunwaldzka 3	3
2	NZOZ Centrum Stomatologii Sp. z o.o. Poradnia Stomatologiczna, Chirurgii Stomatologicznej, Protetyki Stomatologicznej ul. Grunwaldzka 3	
3	Poradnia Stomatologiczna, ul. Mickiewicza 10	

Źródło: <https://www.nfz-olsztyn.pl/>

Na terenie miasta funkcjonuje 5 aptek ogólnodostępnych oraz prywatne gabinety lekarskie i stomatologiczne, prywatne pracownie protetyczne, indywidualne praktyki pielęgniarskie oraz gabinety ćwiczeń ruchowych, rehabilitacji i odnowy.

Tabela 69 Liczba aptek

Liczba aptek i punktów aptecznych		
1	Apteka Małwa, ul. Grunwaldzka 11	5
2	Apteka Pharma-Land, ul. 3 Maja 4	
3	Apteka „Pod Orłem”, ul. Rynek 12	
4	DOZ Apteka. Dbam o zdrowie. Apteka Jola, ul. 19 Stycznia 6	
5	„DOZ Apteka. Dbam o zdrowie – Apteka Panaceum”, ul. Mickiewicza 11b	

Źródło: <https://www.nfz-olsztyn.pl/>

W 2020 r. liczba porad lekarskich ogółem w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej wyniosła 102 062 i była mniejsza o 4,2% w porównaniu do 2019 r. i o 23,3% w porównaniu do 2015 r.

Tabela 70 Przychodnie i praktyki lekarskie w Nowym Mieście Lubawskim

Porady/praktyki	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
porady lekarskie ogółem w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej	133 011	130 260	123 090	107 309	106 555	102 062
przychodnie ogółem	11	11	11	12	12	12
praktyki lekarskie	3	3	1	1	1	1
przychodnie na 10 tys. ludności	10	10	10	11	11	11
Porady w podstawowej opiece zdrowotna -	71 958	73 271	70 687	61 646	60 321	66 919
Porady w przychodniach podległych samorządowi terytorialnemu	9 968	8 861	6 996	10 270	10 473	5 551
Przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu	2	2	2	3	3	3

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie BDL

Programy profilaktyczne

Miasto, fundacje i inne podmioty aktywnie działają w zakresie profilaktyki zdrowotnej. W tym celu realizuje się wiele inicjatyw prozdrowotnych i badań przesiewowych. W placówkach oświatowych przeprowadzane są cyklicznie działania we współpracy z Powiatowym Centrum Rozwoju Edukacji - Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną oraz Komendą Powiatową Policji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, profilaktyki w zakresie agresji i przemocy, a także cyberprzemocy.

W Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie od wielu lat organizowane są konferencje i spotkania informacyjno – edukacyjne dotyczące obszaru przeciwdziałania przemocy m.in. w ramach Międzynarodowego Dnia Eliminacji Przemocy Wobec Kobiet i Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Przemocy Wobec Dzieci. Miasto angażowało się w działania związane z Tworzeniem Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.

Ważnymi problemami dezorganizującymi życie wielu rodzin jest nieudolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (często będące skutkiem uzależnień od alkoholu oraz przemocy w rodzinie). Te sprzężone problemy wymagają wsparcia niekiedy wielu specjalistów, nie tylko z zakresu pomocy społecznej. W konsekwencji istnieje konieczność interwencji oraz stałego monitorowania sytuacji w wielu rodzinach przez pracowników socjalnych.

Według informacji Przychodni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nowym Mieście Lubawskim, w 2019 r. zarejestrowanych w przychodni było 98 osób uzależnionych od alkoholu z terenu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie. Na dzień 13 listopada 2020 r. liczba ta wzrosła do 116 osób. Wyraźnie widoczny jest wzrost liczby osób dotkniętych problemem uzależnienia, głównie od alkoholu. Według danych przychodni w 2019 r. ze wsparcia specjalistów skorzystało 135 osób uzależnionych i współuzależnionych. Natomiast na dzień 13 listopada 2020 r. ze wsparcia specjalistów skorzystało już 159 osób uzależnionych i współuzależnionych. Sprawcy przemocy mają możliwość udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym „PARTNER” realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim.

Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie realizuje następującej programy profilaktyczne i osłonowe

1. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2024 jest elementem gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Gminny program przeciwdziałania narkomanii w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2022
3. Program wspierania rodziny w Gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2023

4. Program wspieraj seniora w Nowym Mieście Lubawskim. W Nowym Mieście Lubawskim pomocy w ramach programu „Wspieraj Seniora” udzielają przede wszystkim pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim
5. Wieloletni program osłonowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawski
6. Resortowy programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wychnieniowa” – edycja 2021
7. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok.

9.2 Gospodarka mieszkaniowa i komunalna – opis stanu zasobów mieszkaniowych, w tym technicznych, energetycznych i dostępności

Mieszkaniowym zasobem Nowego Miasta Lubawskiego zarządza Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o w Nowym Mieście Lubawskim, którego kapitał zakładowy wynosi 8.125.000,00 zł . Gmina Miejska posiada wszystkie udziały w MPGK Sp. z o.o.

Wg stanu na 31.12.2020 r. Gmina Miejska jest właścicielem 19 budynków mieszkalnych o pow. użytkowej lokali wynoszącej 5.467,86 m², w których znajdowało się 134 lokali mieszkalnych. Miasto jest także właścicielem zasobu mieszkaniowego znajdującego się w budynkach należących do Wspólnot Mieszkaniowych. Zasób tworzą 52 lokale mieszkalne o powierzchni użytkowej 2.235,05m² oraz 15 lokali użytkowych o powierzchni użytkowej 1.149,43 m²,

Na przydział mieszkania komunalnego z zasobów Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na koniec 2020 roku oczekiwało 49 wnioskodawców. W roku 2020 jeden lokal mieszkalny z zasobu gminy został zdany oraz 1 lokal został przydzielony.

Tabela 71 Zasób mieszkaniowy znajdujący się w budynkach należących do Wspólnot Mieszkaniowych.

LP.	położenie	Liczba lokali	Powierzchnia lokali w m2
1	ul. Działyńskich 19	1	47,49
2	ul. Działyńskich 19	2	76,51
3	ul. Działyńskich 19	4	225,51
4	ul. Działyńskich 19	3	108,80
5	ul. Grunwaldzka 30	3	141,91
6	ul. 3 Maja 2	3	123,65
7	ul. Okólna 12	1	32,51
8	ul. Okólna 41	2	121,97
9	ul. Piastowska 2	2	77,68
10	ul. Piastowska 4	2	7,82
11	Piastowska 6	1	57,50
12	ul. Rynek 9	1	44,72
13	ul. Rynek 12	2	94,92
14	ul. Tysiąclecia 12	1	51,90
15	ul. Tysiąclecia 15	2	83,81
16	ul. Tysiąclecia 16	1	42,82
17	ul. Tysiąclecia 18	1	37,36
18	ul. Szkolna 2	1	31,78
19	ul. Cypriana Kamila Norwida 5	2	55,42
20	ul. Waryńskiego 6	1	45,73
21	ul. Bolesława Chrobrego 2	6	188,38
22	ul. Bolesława Chrobrego 5	1	16,56
23	ul. Żwirki i Wigury 2A	9	450,30
	Razem	52	2.235,05

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za 2020 rok

Tabela 72 Zasób lokali użytkowych znajdujący się w budynkach należących do Wspólnot Mieszkaniowych

LP.	Położenie	Liczba lokali	Powierzchnia lokali w m ²
1	ul. Grunwaldzka 10	1	20,16
2	ul. Grunwaldzka 12 a	1	105,09
3	ul. Grunwaldzka 30	1	59,96
4	ul. 3 Maja 1	1	129,09
5	ul. 3 Maja 2	2	54,95
6	ul. 3 Maja 38	2	225,84
7	ul. Okólna 12	1	145,32
8	ul. Okólna 41	2	30,88
9	ul. Piastowska 1	1	167,90
10	ul. Rynek 9	1	125,99
11	ul. Szkolna 2	1	65,60
12	ul. Waryńskiego 6	1	18,65
	Razem	15	1.184,61

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za 2020 rok

Tabela 73 Zestawienie innych nieruchomości zabudowanych stanowiących własność Gminy Miejskiej

Lp.	Nazwa	Położenie	Działki	Powierzchnia w ha
1	Budynek administracyjny Urzędu Miejskiego	ul. Rynek 1	304/4	0,0662
2	Nieruchomość zabudowana (najemca – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Zarząd Oddziału Miejskiego Warsztatów Terapii Zajęciowej)	ul. Grunwaldzka 35	69	0,3361
3	Budynek dwurodzinny	ul. 19 Stycznia 17	304/6	0,1242
4	Brama Brodnicka (zarządca – Miejskie Centrum Kultury)	ul. 19 Stycznia	392	0,0061
5	Brama Lubawska	ul. 3 Maja	160	0,0075
6	Kino „Harmonia”	ul. Rynek 23	214	0,0370
7	Budynek użytkowy	ul. Kazimierza Wielkiego 7	181/4	0,0172

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za 2020 rok

Na utrzymanie zasobu komunalnego (mieszkania i lokale użytkowe) w 2020 r. Nowe Miasto Lubawskie poniosło następujące wydatki:

- administrowanie zasobem mieszkaniowym przez spółkę – 276.169,51 zł (w 2019 r. - 293.934,98 zł)
- remonty i modernizacja zasobu: 66 393,61 zł (w 2019 r. - 67.787,87 zł)

Dochody z tytułu najmu lokali użytkowych i mieszkalnych w roku 2020 wyniosły 415.951,18 zł (w 2019 roku – 419.332,34 zł). Zaległości w czynszach i opłatach za media w lokalach komunalnych i użytkowych powstałe w roku 2020 wyniosły łącznie 21 743,88 zł (w 2019 roku – 19.868,83 zł),

Plany związane z poprawą sytuacji mieszkaniowej:

- dalsze uwalnianie zasobu mieszkaniowego poprzez dokonywanie zamian związanych z dostosowaniem wielkości mieszkań do ilości osób zamieszkujących,
- dalsze uwalnianie zasobu mieszkaniowego poprzez przejmowanie mieszkań faktycznie niezamieszkałych,
- dalsze działania związane z odzyskiwaniem zadłużenia od najemców,
- przekwaterowywanie osób niewywiązujących się ze zobowiązań finansowych wobec Gminy Miejskiej i MPGK sp. z o.o. do mniejszych lokali o niższym standardzie,
- dalsza modernizacja zasobu komunalnego w celu poprawy stanu technicznego i estetycznego budynków, zgodnie z analizą potrzeb i planem remontów ujętych w uchwale nr XXIV/144/2016 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 8 listopada 2016 r. w sprawie uchwalenia

Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2016-2021,

- wdrożenie procedury odpracowywania zaległości czynszowych na rzecz gminy

Cmentarze komunalne

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie jest właścicielem cmentarza komunalnego położonego w przy ul. Parkowej. Cmentarzem administruje Zakład Pogrzebowy Oremus mieszący się przy ul. Waryńskiego 15 w Nowym Mieście Lubawskim..

Targowisko miejskie

Targowisko miejskiej znajduje się przy ul. Targowej w Nowym Mieście Lubawskim. W 2020 r. przeprowadzono remont targowiska oraz wybudowano parking.

10. Edukacja i wychowanie

10.1 Sieć placówek oświatowych

Nowe Miasto Lubawskie jako organ prowadzący szkoły i placówki oświatowe jest zobowiązana do realizacji zadań oświatowych, do których w szczególności należą (art. 10 ust. 1 ustawy Prawo Oświatowe):

- zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
- zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym;
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie;
- zapewnienie obsługi administracyjnej, w tym prawnej, obsługi finansowej, w tym w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2-6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217), i obsługi organizacyjnej szkoły lub placówki;
- wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych;
- wykonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do dyrektora szkoły lub placówki.

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie funkcjonują placówki oświatowe wszystkich szczebli poza uczelniami wyższymi. Sieć placówek oświatowych tworzą:

- 1) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nowym Mieście Lubawskim, w którego skład wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Pawła II w Nowym Mieście Lubawskim,
 - Przedszkole Miejskie w Nowym Mieście Lubawskim,
 - Żłobek Miejski w Nowym Mieście Lubawskim – obsługa administracyjna.
- 2) Zespół Szkół Podstawowej i Muzycznej w Nowym Mieście Lubawskim, w skład którego wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Janusza Korczaka w Nowym Mieście Lubawskim,
 - Szkoła Muzyczna I stopnia w Nowym Mieście Lubawskim.
- 3) Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Filomatów Nowomiejskich w Nowym Mieście Lubawskim

Szkoły ponadgimnazjalne:

- Zespół Szkół im. C.K. Norwida. Zespół Szkół, którego organem prowadzącym jest Powiat Nowomiejski tworzą:
 - Liceum Ogólnokształcące,
 - Szkoła Muzyczna I stopnia
 - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa,
 - Technikum

Uzupełnieniem oferty edukacyjnej są placówki niepubliczne. W roku 2020 funkcjonowały: dwie szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych:

1. Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Nowym Mieście Lubawskim.
2. Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna w Nowym Mieście Lubawskim

Jednym ze zdiagnozowanych problemów sfery edukacyjnej - ponadpodstawowej jest brak atrakcyjnej oferty kształcenia dostosowanej do lokalnego rynku pracy.

Ponadto na terenie miasta funkcjonuje Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Mieście Lubawskim (wchodząca w skład Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji), która oferuje: konsultacje psychologiczne, diagnozę psychologiczną i pedagogiczną, wczesną interwencję, warsztaty dla szkół i usług, pomoc logopedyczną i ćwiczenia wymowy, terapię psychologiczną, zajęcia wyrównawcze dla dzieci z trudnościami w mowie, doradztwo zawodowe.

Wydatki budżetowe na oświatę i wychowanie w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. wyniosły łącznie 18 517 920,52 zł (wzrost o 40,8% w porównaniu do 2019 r.). Z subwencji oświatowej pokryto wydatki w kwocie – 9 205 553 zł (48,8%), z dotacji przedszkolnej 380 164zł (2 %), natomiast z dotacji „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”– 12 000 zł. W 2020 r. łącznie uzyskane środki na oświatę wynosiły 9 597 717 zł, co stanowi 50,86 % wydatków Miasta.

We wrześniu 2020 roku naukę we wszystkich szkołach dla których organem prowadzącym jest gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie rozpoczęło 1560 uczniów (o 1,9% mniej niż w roku 2019).

Tabela 74 Liczba oddziałów i wychowanków w placówkach prowadzonych przez Gminę Miejską Nowe Miasto Lubawskie

Lp.	Placówka oświatowa	Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów -- oddziały przedszkolne	Liczba uczniów - oddziały szkolne
Zespół Szkolno-Przedszkolny				
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Pawła II (z oddziałem przedszkolnym)	453	69 (73 miejsca)	384
2.	Przedszkole Miejskie	101	101 (125 miejsc)	-
3.	Żłobek Miejski	36 (36 miejsc)	-	-
Zespół Szkół Podstawowej i Muzycznej				
1.	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Janusza Korczaka (z oddziałem przedszkolnym)	562	116 (125 miejsc)	446
2.	Szkoła Muzyczna I stopnia	91	0	91
Szkoła Podstawowa nr 3				
1	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Filomatów Nowomiejskich (z oddziałem przedszkolnym)	317	106 (125 miejsc)	211

Źródło: Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Pawła II, Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Janusza Korczaka, Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Filomatów Nowomiejskich za rok 2020

Do szkół prowadzonych przez Gminę Miejską Nowe Miasto Lubawskie uczęszczają uczniowie posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego i opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej. W związku z tym, w szkołach tworzone są takie warunki, w których uznaje się indywidualne potrzeby i możliwości dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Są to uczniowie z orzeczeniami, ale też i tacy, którzy mają trudności w realizacji standardów wymagań programowych, wynikających ze specyfiki ich funkcjonowania poznawczo-percepcyjnego (niższe niż przeciętne możliwości intelektualne, dysleksja, dysortografia, dyskalkulia), zdrowotnego (dzieci przewlekłe chore) oraz ograniczeń środowiskowych (dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo). Takie postrzeganie specjalnych potrzeb ma na celu wyrównanie szans edukacyjnych wszystkich uczniów. Oprócz stworzenia prawidłowych warunków edukacyjnych, istotną rolę odgrywa także odpowiednie przygotowanie warunków zewnętrznych. Wszystkie te aspekty są uwzględniane w działaniach placówek oświatowych Nowego Miasta Lubawskiego.

Podstawą podejmowania decyzji o dalszych działaniach wspomagających edukację dziecka z określonym rodzajem niepełnosprawności czy trudności jest kompleksowa diagnoza i analiza jego potrzeb. Szkoły zapewniają tym uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczną. **Przed wszystkim realizowane są dodatkowe zajęcia: dydaktyczno - wyrównawcze, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne czy zajęcia rewalidacyjne.**

Zgodnie z potrzebami i wymogami we wszystkich szkołach realizowane są zadania przyjętych programów wychowawczo-profilaktycznych. Programy służą poprawie bezpieczeństwa w szkole, przeciwdziałania nałogom, eliminowania przejawów agresji i nietolerancji oraz pomoc uczniom w trudnych sytuacjach życiowych. Oprócz działań profilaktycznych, przeprowadzane są diagnozy indywidualnych potrzeb uczniów, wspomagani są rodzice w zakresie trudności wychowawczych i nauki z dzieckiem.

Podjęmowanych jest wiele inicjatyw mających na celu kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wśród uczniów. Podczas realizacji działań profilaktyczno-wychowawczych placówki oświatowe współpracują z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Nowym Mieście Lubawskim, z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz z Sądem Rejonowym w Nowym Mieście Lubawskim w zakresie spraw rodzinnych i nieletnich.

W 2020 r. liczba dzieci w wieku do 3 lat w Nowym Mieście Lubawskim wyniosła 343 i spadła w porównaniu z 2018 r. o 2,6% (9 osób). Liczba dzieci objętych opieką w żłobkach wyniosła 36 i wzrosła o 125% w stosunku do roku 2018.

W 2020 r. w Nowym Mieście Lubawskim liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3-6 lat) wyniosła 395 i spadła wobec 2018 r. o 44,7% (319 osób). W roku szkolnym 2020/2021 wychowaniem przedszkolnym w przedszkolach zlokalizowanych w Nowym Mieście Lubawskim objętych było łącznie 392 dzieci.

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie jest organem prowadzącym 1 przedszkole miejskie (z 5 oddziałami) i 1 żłobek miejski (z 2 oddziałami). Na terenie miasta nie działają niepubliczne przedszkola i żłobki.

Zgodnie z Raportem o stanie Gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wskaźniki uprzedzskolnienia i użłobkowania za lata 2018- 2020 przedstawiają się następująco:

Tabela 75 Wskaźniki uprzedzskolnienia i użłobkowania

	2018	2019	2020
dzieci w wieku przedszkolnym (w wieku 3-6 zameldowanych na pobyt stały i czasowy)	714	461	395
Miejsca w przedszkolach	392	518	419
Wskaźnik uprzedzskolnienia	55%	88,93%	94,27 %
dzieci w wieku żłobkowym (w wieku od 2 miesięcy do 3 lat zameldowanych na pobyt stały i czasowy)	352	346	343
Miejsca w żłobkach	16	36	36
Wskaźnik użłobkowania	4,54	10,40%	10,98 %

Źródło Raport o stanie Gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w latach 2019, 2020

Wskaźnik uprzedzskolnienia (liczba dzieci w wieku przedszkolnym w stosunku do dostępnych miejsc przedszkolnych) w 2020 r. był wysoki i wynosił 94,27%, wskaźnik użłobkowania wynosił 10,98%. Według danych Urzędu Miasta Nowe Miasto Lubawskie w 2021r. liczba miejsc w żłobku i przedszkolach zabezpiecza potrzeby mieszkańców.

Kadra nauczycielska

W szkołach zatrudniano łącznie 144 nauczycieli (stan na 2020 r.). Na jednego nauczyciela przypadało średnio 9,68 uczniów (średnia krajowa to 12).

Tabela 76 Liczba nauczycieli zatrudnionych w placówkach prowadzonych przez Gminę Miejską Nowe Miasto Lubawskie

Lp.	Placówka oświatowa	Zatrudnienie nauczycieli ogółem (etaty)	Zatrudnienie nauczycieli w pełnym etacie	Zatrudnienie nauczycieli w niepełnym etacie (liczba osób/etat) Dyplomowani	
				Liczba osób	etat
1.	Zespół Szkolno-Przedszkolny	52,7	50	3	2,07
2.	Zespół Szkół Podstawowej i Muzycznej	76	66	10	4,13
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Filomatów Nowomiejskich	33,7	28	8	5,7
Razem		162,4	144	21	11,9

Źródło: Raport o stanie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za rok 2020

Zgodnie z ogólnokrajowym trendem największą grupę stanowią nauczyciele z najwyższym stopniem awansu zawodowego - nauczyciele dyplomowani.

Tabela 77 Liczba nauczycieli zatrudnionych w placówkach prowadzonych przez Gminę Miejską Nowe Miasto Lubawskie wg stopnia awansu (etaty)

Lp.	Placówka oświatowa	Zatrudnienie nauczycieli - podział na stopnie awansu (etaty)			
		stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
1.	Zespół Szkolno-Przedszkolny	0	14 osób 13,56 etatów	9 osób 8,95 etatów	30 osób 29,56 etatów
2.	Zespół Szkół Podstawowej i Muzycznej	4 osoby 2,72 etatów	23 osoby 18,98 etatów	11 osób 10,58 etatów	38 osób 37,85 etatów
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Filomatów Nowomiejskich	0	osób 5,2 etatów	1 osoba 1 etat	29 osób 26,5 etatów
Razem		4 osoby 2,72 etatów	43 osoby 37,74 etatów	21 osób 20,53 etatów	97 osób 93,91 etatów

Źródło: Raport o stanie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za rok 2020

Koszt kształcenia uczniów w gminie miejskiej Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 78 Koszt utrzymania ucznia w placówkach oświatowych (w zł) w miesiącu

Placówka	Koszt kształcenia 1 ucznia w przedszkolu	Koszt kształcenia 1 ucznia w oddziale przedszkolnym	Koszt kształcenia 1 ucznia w szkole	Koszt kształcenia 1 dziecka w żłobku
Zespół Szkolno-Przedszkolny	938,98 zł	771,74	810,80	1 126,26
Zespół Szkół Podstawowej i Muzycznej	747,91	-	901,33	-
Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Filomatów Nowomiejskich	661,41	-	661,41	-

Źródło: Raport o stanie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za rok 2020

Ważniejsze inwestycje i remonty przeprowadzone w placówkach oświatowych w 2020 r.

Budynek Szkoły Podstawowej

- remont sekretariatu,
- remont biblioteki szkolnej,
- remont dwóch łazienek dla personelu,
- wymiana instalacji i podłączeń wodno-kanalizacyjnych w łazienkach dla personelu,
- adaptacja pomieszczenia podpiwniczonego na łazienkę dla personelu,
- wymiana uszkodzonego pokrycia dachowego (papy) na dachu pomieszczeń piwnicznych przy sali gimnastycznej,
- remont magazynów kuchennych,
- remont zaplecza przy klasie nr 31,
- wymiana uszkodzonych drzwi zewnętrznych przy sali gimnastycznej,

Budynek Przedszkola Miejskiego

- wymiana uszkodzonych rynien na dachu budynku przedszkola,
- wymiana lamp oświetleniowych zewnętrznych,
- doposażono stołówkę szkolną oraz stołówkę przedszkolną w sprzęt o wartości 14.444.17 zł,
- zakupiono meble do biblioteki szkolnej o wartości 4.801,90 zł przez członków stowarzyszenia „Przyjaciel Dzieci”

Zespół Szkół Podstawowej i Muzycznej

- zakup szatni szkolnych dla klas IV-VIII,
- wykonanie pracowni językowo-komputerowej w sali lekcyjnej nr 10 (28 stanowisk),
- zakup monitorów interaktywnych,
- zakup schodołazu dla uczniów poruszających się na wózku inwalidzkim,
- zakup i montaż podnośnika sufitowego dla uczniów niepełnosprawnych na I piętrze budynku szkolnego,
- rozbudowa i naprawa monitoringu wizyjnego,
- malowanie sali perkusji oraz antresoli,
- malowanie sali lekcyjnej nr 10,
- konserwacja boiska Orlik oraz pomieszczeń przyległych,
- naprawa oświetlenia na boisku Orlik,
- malowanie szatni,
- naprawa płytek podłogowych w szatni

Szkoła Podstawowa Nr 3

- remont sali lekcyjnej nr 9, w tym m.in. wymiana podłogi w zapleczu, malowanie, zmian tablic, założenie tablicy interaktywnej, dostosowanie gabinetu do potrzeb grupy przedszkolnej 6. latków, zakup mebli szkolnych, zakup pomocy dydaktycznych i zabawek,
- zakup szatni dla oddziału przedszkolnego, w celu ograniczenia kontaktów dzieci w czasie trwania pandemii,
- zakup szafek w szatni dla uczniów szkoły podstawowej,
- naprawa i odnowienie ogrodzenia wokół budynków szkoły,
- odświeżenie ścian w pokoju nauczycielskim,
- remont pomieszczenia Nowomiejskiej Izby Tradycji, w tym malowanie, wymiana oświetlenia, wymiana podłogi i sufitu,
- odświeżenie kuchni, w tym wymiana oświetlenia i malowanie pomieszczeń

Dowóz uczniów do szkół

Dowóz uczniów do placówek oświatowych zabezpiecza organ prowadzący na podstawie list uczniów przekazywanych (i comiesięcznie aktualizowanych) przez dyrektorów szkół.

Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie zrealizowała w 2020 r. obowiązek dowozu dla 22 uczniów niepełnosprawnych do:

- 1) Szkoły Podstawowej Specjalnej w Krotoszynach,
- 2) Niepublicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej w Nowym Mieście Lubawskim,
- 3) Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Iławie,
- 4) Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Kisielicach

Roczny koszt dowozu wyniósł 48.570,73 zł, z czego 12.802,14 zł zapłaciła Gmina Kurzętnik w związku ze wspólną organizacją części dowozu

Wyniki uzyskane w ogólnopolskich egzaminach

Postępy edukacyjne uczniów bada się między innymi za pomocą egzaminów zewnętrznych. Poniżej tabele przedstawiające wyniki z egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku w szkołach prowadzonych przez Gminę Miejską Nowe Miasto Lubawskie.

Według informacji podanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną w 2021 r. do egzaminu ósmoklasisty przystąpiło w mieście 120 uczniów VIII klas szkół podstawowych w tym: 75 uczniów w szkole Podstawowej nr 2, a 45 uczniów w Szkole Podstawowej nr 1. Wyniki egzaminów w 2021 r. z poszczególnych przedmiotów w Nowym Mieście Lubawskim były nieznacznie wyższe niż w powiecie nowomiejskim i nieznacznie wyższe niż w województwie warmińsko-mazurskim za wyjątkiem j. niemieckiego (powiat nowomiejski - j. polski 55%, matematyka – 41%, j.angielski-52%, j. niemiecki 40%; województwo - j. polski 56,09%, matematyka – 42,04%, j.angielski-60,93%, j. niemiecki 45,43%).

W porównaniu do roku 2020 r. wyniki z j. polskiego i matematyki były nieznacznie gorsze, natomiast z języków obcych nieznacznie lepsze (j. polski 60%, matematyka – 45%, j. angielski – 55%, j. niemiecki 59%).

Tabela 79 Wyniki z egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wg danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży

Przedmiot	liczba zdających	wynik średni (%)	odchylenie standardowe (%)	mediana (%)	modalna (%)
Język polski	120	57	17	60	60
matematyka	120	43	25	38	20
Język angielski	104	63	27	67	100
Język niemiecki	16	37	25	26	16

Źródło https://oke.lomza.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1526

Tabela 80 Wyniki z egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wg szkół

Szkoła	Język polski					Matematyka					Język angielski					Język niemiecki				
	liczba zdających	wynik średni (%)	odchylenie	mediana (%)	modalna (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	odchylenie	mediana (%)	modalna (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	odchylenie	mediana (%)	modalna (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	odchylenie	mediana (%)	modalna (%)
SP nr 2	75	54	18	58	62	75	44	26	40	16	59	63	28	65	100	16	37	25	26	16
SP nr 1	45	62	15	60	53	45	42	23	36	28	45	64	25	69	69					

Źródło: https://oke.lomza.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1774

Do egzaminu maturalnego w 2021 r. przystąpiło 109 osób uczących się w Nowym Mieście Lubawskim, natomiast zdało 81,6% abiturientów (nie uwzględniono egzaminu poprawkowego), natomiast zdawalność w Liceum Ogólnokształcącym (dla młodzieży) wyniosła 89%, a w Zaocznym Liceum Ogólnokształcącym dla dorosłych 25%.

Tabela 81 Wyniki egzaminów maturalnych w Nowym Mieście Lubawskim w 2021 r.

Szkoła	dla całego egzaminu dojrzałości		
	Otrzymali świadectwo dojrzałości - liczba	Liczba zdających, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów wymaganych	Zdawalność (%)
Liceum Ogólnokształcące/ Publiczne/ Dla Młodzieży	86	97	89
Zaoczne Liceum Ogólnokształcące Dla Dorosłych / Niepubliczne/ Dla Dorosłych	3	12	25

Źródło: https://oke.lomza.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1773:2021-07-05-07-40-19&catid=3:organizacyjnemat

Zdawalność egzaminu maturalnego w Nowym Mieście Lubawskim była większa niż w powiecie nowomiejskim (71%), oraz większa niż w województwie warmińsko-mazurskim (71,6%) – (nie uwzględniono egzaminu poprawkowego).

W 2020 r. do egzaminu maturalnego przystąpiło 128 abiturientów szkół w Nowym Mieście Lubawskim, zdawalność egzaminu maturalnego wyniosła 84,4% (termin podstawowy i dodatkowy), natomiast w powiecie lidzbarskim 84%, a w województwie warmińsko-mazurskim 78,2%.

W ramach pozostałej działalności w zakresie zadań oświatowych Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie realizuje projekty, w których uczestniczą podległe placówki oświatowe. W 2020 r. realizowane były m.in. projekty :

- „Rozwój kompetencji wychowanków przedszkoli Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie” dofinansowany ze środków RPO WiM na lata 2014-2020. Celem projektu było wspieranie kompetencji kluczowych dzieci w zakresie porozumiewania się w językach obcych oraz rozwoju kompetencji społecznych, inicjatywności, przedsiębiorczości i kreatywności. W ramach projektu zorganizowane zostały bezpłatne zajęcia nauki języka angielskiego i niemieckiego, rozwijania kompetencji informacyjno-komunikacyjnych (ICT) oraz kreatywności muzyczno-ruchowej.
- „Wiedza i umiejętności kapitałem na przyszłość” dofinansowany ze środków RPO WiM na lata 2014-2020. Celem projektu było podniesienie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, właściwych postaw i umiejętności oraz złagodzenie zdiagnozowanych dysfunkcji, w tym rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W ramach projektu organizowane są bezpłatne zajęcia nauki języka angielskiego i niemieckiego, zakończone egzaminem zewnętrznym potwierdzonym certyfikatem (TELC/TOEIC) oraz zajęcia z informatyki także zakończone egzaminem zewnętrznym (ECCC/ECDL)
- „Zdalna szkoła” oraz Zdalna szkoła plus” w ramach programów szkoły otrzymały laptopy do nauki zdalnej

Ponadto Burmistrz Miasta Nowe Miasto Lubawskie na podstawie uchwały Rady Miejskiej przyznaje co roku stypendia sportowe dla uzdolnionych i młodzieży.

11. Kapitał społeczny

11.1 Aktywność obywatelska, liczba i działalność organizacji pozarządowych

Aktywność obywatelska może wyrażać się udziałem w wyborach, w sprawowaniu władzy na wszystkich szczeblach, w poparciu dla działań władz lub w różnych formach protestu, w indywidualnym tworzeniu społeczeństwa obywatelskiego (np. zakładania stowarzyszeń), w działaniach jednorazowych i długofalowych, lokalnych i obejmujących całe społeczeństwo.

Frekwencja w wyborach

W kryterium „aktywność obywatelska” wzięto pod uwagę frekwencję w ostatnich wyborach samorządowych w 2018 roku, do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polski w 2019 r, do Parlamentu Europejskiego w 2019 r. oraz prezydenckich w 2020 roku.

Tabela 82 Frekwencja w wyborach w latach 2018-2020

Frekwencja	wybory			
	samorządowe 2018 r.	do Sejmu i Senatu 2019 r.	do Parlamentu Europejskiego 2019 r.	prezydenckie 2020 r. (II tura)
Polska	48,83%	61,74%	45,68%	68,18%
województwo warmińsko-mazurskie	46,40%	53,61%	37,25%	62,14%
powiat nowomiejski	52,98%	53,86%	36,13%	62,52%
Nowe Miasto Lubawskie	53,86%	58,21%	40,80%	63,13%

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Frekwencja wyborcza w Nowym Mieście Lubawskim w każdych wyborach była wyższa niż w powiecie nowomiejskim i województwie warmińsko-mazurskim. W demokratycznych wyborach brała udział większość osób uprawnionych, za wyjątkiem wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2019 r. (40,8%). Największa frekwencja miała miejsce podczas wyborów prezydenckich w 2020 r. (63,13%).

Analizując ostatnie wyniki lokalne, większość mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego (4543 z 8434) uprawnionych, zagłosowała w wyborach samorządowych. W drugiej turze wyborów samorządowych 51.91% wyborców (2232 głosów) zagłosowała na urzędującego burmistrza w kadencji w latach 2014-2018.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Rozwój Nowego Miasta Lubawskiego i poprawa warunków życia jej mieszkańców jest najważniejszym celem samorządu gminnego. Nowe Miasto Lubawskie podejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi, które są ważnym ogniwem aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców na jej terenie. W związku z powyższym Miasto opracowuje co roku Program współpracy Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Celem głównym Programu jest kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i rozwiązywanie problemów społecznych w środowisku lokalnym poprzez budowanie partnerstwa między administracją samorządową i organizacjami pozarządowymi.

W 2021 roku współpraca z organizacjami pozarządowymi realizowana jest na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim Nr XXI/139/2020 dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie Programu współpracy Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021. Współpraca odbywała się na zasadzie pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwie, efektywności, uczciwej konkurencyjności, jawności i równości szans.

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Działania podejmowane przez miasto na rzecz organizacji pozarządowych.

- wzajemne informowanie o podejmowanych działaniach oraz współorganizacja imprez w zakresie kultury, sportu, polityki senioralnej,
- wsparcie merytoryczne organizacji,
- wsparcie lokalowe poprzez udostępnianie pomieszczenia dla organizacji pozarządowych w Miejskiej Bibliotece Miejskiej, w Miejskim Centrum Kultury
- udział w spotkaniach, imprezach i konferencjach organizowanych przez sektor pozarządowy,
- stała współpraca z Miejską Radą Seniorów oraz Młodzieżową Radą Miasta.

Zgodnie z rejestrem organizacji pozarządowych w Nowym Mieście Lubawskim działa 54 stowarzyszeń, natomiast zgodnie z GUS -38 (brak informacji o aktywnie działających)

Tabela 83 Wskaźniki GUS dotyczące udziału fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne

fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	-	1	3	5	1	0	1
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	-	3,42	3,61	3,91	3,66	3,41	3,55
udział fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej	%	3,7	3,9	4,1	3,8	3,5	3,4

Źródło: GUS, na podstawie Banku Danych Lokalnych

Aktywność w sektorze pozarządowym obrazuje wskaźnik liczba zarejestrowanych fundacji i stowarzyszeń na terenie danej gminy, w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. W Nowym Mieście Lubawskim w 2020 roku wskaźnik ten wynosił 3,55 i był zbliżony do wartości osiągniętych na przestrzeni lat 2015 - 2020. Natomiast zauważana jest tendencja malejąca wskaźnika - udział fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej. W 2020 r. wynosił on 3,4% i był niższy niż w 2017 r. o 17,1 punktu procentowego.

Wysokość środków przekazywanych organizacjom na realizację zadań publicznych świadczy o warunkach jakie stwarzają lokalne władze do rozwoju obywatelskiej aktywności.

Tabela 84 Środki przeznaczone na zrealizowanie zadań publicznych w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2018-2021

Lp.	Zadania publiczne	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
1	Integracja i aktywizacja społeczności lokalnej – organizacja imprez, konferencji spotkań przeznaczonych dla mieszkańców miasta, w szczególności na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych oraz integracji międzypokoleniowej – organizacja zajęć dla osób w wieku emerytalnym	45 000 zł	40 000 zł	20 000 zł	27000 zł; (w tym organizacja zajęć dla osób w wieku emerytalnym 15 000 zł)
2	Ochrona i promocja zdrowia – działania edukacyjne mające na celu promocję zdrowia i rozpowszechnianie zdrowego stylu życia	4 000 zł	2 900 zł	1 000 zł	3 000 zł.

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Lp	Zadania publiczne	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
3	Rozwój sportu – wspieranie działalności klubów sportowych i innych organizacji działających na rzecz sportu – upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży	150 000 zł	63 000 zł	52 000 zł	130 000 zł w tym upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży – 90 000 zł
	razem	199 000zł	105 900zł	73000 zł	160 000 zł

Źródło: Zarządzenie Nr 24/2021 Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego z dnia 3 lutego 2021 r. w sprawie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w 2021 roku

Na podstawie Programu współpracy Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego ogłaszane są otwarte konkursy ofert. W 2021 r. gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie na zrealizowanie zadań publicznych przeznaczyła 160 000 z, tj. 51,1% więcej niż w 2019 r, o i 119,2% więcej niż w 2020 r.

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie aktywnie włącza się w propagowanie akcji społecznych zachęcając mieszkańców do włączenia w inicjatywy społeczne m.in: „Poznaj swojego sąsiada seniora”, zbiórki nakrętek na leczenie i rehabilitację podopiecznych stowarzyszenia Nowomiejska Akademia Kobiet, promocji szczepień przeciwko Covid-19, „Nie straszmy, ale wspierajmy i aktywizujemy seniorów”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”.

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie do 2021 r. nie wdrożyła budżetu obywatelskiego.

Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim Uchwałą nr XXII/148/2020 z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie uchwaliła szczegółowe zasady wnoszenia inicjatyw obywatelskich, zasady tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych, zasady promocji obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych oraz formalne wymogi, jakim muszą odpowiada składane projekty.

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie do 2021 r. nie uruchomiła e-usług w Urzędzie Miejskim. W 2021 Nowe Miasto Lubawskie rozpoczęło realizację projektu pn. „Podniesienie jakości e-usług i cyfrowej dostępności informacji sektora publicznego dla mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego”. Zakres projektu stanowi wdrożenie systemu teleinformatycznego udostępniającego 11 nowych e-usług gwarantujących wysoką funkcjonalność dla interesariuszy Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim.

11.2 Współpraca międzysektorowa

Gmina miejska Nowe Miast Lubawskie pełni ważną rolę we współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami związkami oraz podejmuje działania mające na celu podniesienie jakości i efektywności mechanizmów współpracy międzysektorowej. Wspomniana współpraca może przybrać różne formy:

Współpraca z lokalną społecznością

- ✓ Miejska Rada Seniorów – powołana w 2015 r., której zadaniem jest współpraca z Radą Miejską, Burmistrzem i Urzędem Miejskim poprzez inicjowanie, prognozowanie i opiniowanie zagadnień związanych z polityką senioralną.
- ✓ Młodzieżowa Rada Miasta powołana w 2016 r. Pełni rolę reprezentacji młodzieży Nowego Miasta Lubawskiego i ma na celu uwrażliwianie władz samorządowych na potrzeby młodych mieszkańców oraz wyrażanie opinii o działaniach organów samorządu terytorialnego w zakresie dotyczącym młodzieży.
- ✓ Powiatowa Rada Rynku Pracy – powołana w maju 2021 r. zarządzeniem Starosty Nowomiejskiego w skład której wchodzi burmistrzowie, wójtowie oraz przedstawiciele stowarzyszeń działających na terenie powiatu nowomiejskiego. To gremium opiniująco-doradcze, którego głównym celem rad rynku pracy jest włączenie partnerów rynku pracy w proces zarządzania środkami Funduszu Pracy, programowania i monitorowania polityki rynku pracy odpowiednio na poziomie centralnym, regionalnym i lokalnym. Ponadto decyduje o przeznaczeniu środków z rezerwy Krajowego

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

- ✓ Funduszu Szkoleniowego, co pozwala partnerom społecznym, w większym stopniu niż dotychczas, decydować o przeznaczeniu finansowania na szkolenia dla szczególnie potrzebujących grup pracowników, firm, branż lub regionów.

Przynależność do organizacji krajowych

Miasto Nowe Miasto Lubawskie należy jako członek do stowarzyszeń i organizacji skupiających różnorodne podmioty. Do najważniejszych należą:

Tabela 85 Wykaz organizacji, do których należy gmina miejska Nowe Miasto Lubawski

Lp.	Nazwa organizacji	Podstawa prawna	Główne cele
1.	Stowarzyszenie „Polskie Miasta Cittaslow”	Uchwała nr VI/34/2015 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 17 marca 2015 r. w sprawie przystąpienia Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie do Stowarzyszenia „Polskie Miasta Cittaslow”	Stowarzyszenie Polskie Miasta Cittaslow, którego celem jest m.in. rozpowszechnianie wiedzy i inicjatyw służących rozwojowi miast Cittaslow, popularyzowanie przedsięwzięć służących osiągnięciu celów Stowarzyszenia; wspieranie idei samorządu terytorialnego i działanie na rzecz wspólnych interesów podmiotów będących członkami Stowarzyszenia, budowanie wizerunku miast Cittaslow jako atrakcyjnych turystycznie, rozwój oferty turystycznej miast Cittaslow
2	Stowarzyszenie Miast, Gmin i powiatów Dorzeczy Drwęcy	Uchwała nr XXVII/152/2001 Rady Miasta w Nowym Mieście Lubawskim w sprawie utworzenia Stowarzyszenia Miast, Gmin i powiatów Dorzeczy Drwęcy	zakres działań stowarzyszenia to m.in. Wspieranie i inicjowanie działań gmin, miast i powiatów, leżących w dorzeczu rzeki Drwęcy na rzecz rozwoju kulturalnego i gospodarczego tego obszaru, Podejmowanie działań na rzecz rozwoju demokracji lokalnej, pobudzania aktywności społecznej i dalszego upodmiotawiania społeczeństwa
3	Związek Gmin Regionu Ostródzko – Iławskiego „Czyste Środowisko”	Uchwała Nr XIX/117/08 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 26 lutego 2008 r. w sprawie przystąpienia Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie do Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko”	realizowane są w ramach "Kompleksowego Programu Gospodarki Odpadami na terenie Związku Gmin”
4	Stowarzyszenia Gmin RP Euroregionu Bałtyk	Uchwała nr XXV/161/2016 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie przystąpienia Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie do Stowarzyszenia Gmin RP Euroregionu Bałtyk.	celem współpracy jest m.in poprawa warunków życia ludzi zamieszkujących obszar Euroregionu, Ułatwianie wzajemnych kontaktów, Wspieranie działań zmierzających do współpracy między regionalnymi i lokalnymi władzami
5	Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Ziemia Lubawska”	Uchwała nr VII/52/2015 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie przystąpienia Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie do Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Ziemia	celem stowarzyszenia jest działalność na rzecz wspierania i upowszechniania zrównoważonego rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, budowania partnerstwa i dialogu oraz podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich i
5	Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Ziemia Lubawska”	Uchwała nr VII/52/2015 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie przystąpienia Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie do Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Ziemia Lubawska”	celem stowarzyszenia jest działalność na rzecz wspierania i upowszechniania zrównoważonego rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, budowania partnerstwa i dialogu oraz podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich i miejskich

Źródło: Urząd Miasta Nowe Miasto Lubawskie, strona <https://bip.umnowemiasto.pl/artykul/zwiazki-i-stowarzyszenia-krajowe>

Współpraca międzynarodowa

Nowe Miasto Lubawskie od prawie 18 lat prowadzi intensywną współpracę międzynarodową. Posiada pięć umów partnerstwa. Filarem współpracy partnerskiej Nowego Miasta Lubawskiego są relacje interpersonalne pomiędzy mieszkańcami partnerskich i zaprzyjaźnionych samorządów, w szczególności koncentrujące się na wzajemnych kontaktach i wymianach młodzieży. Zrealizowano już kilkanaście wymian i spotkań młodzieży z Nowego Miasta Lubawskiego z rówieśnikami z Hude z Niemiec, Fiume Veneto z Włoch, Arnage z Francji, Sirmitz z Austrii, Sołecznik na Litwie oraz ostatnio Okręgu Gurjewskiego i Okręgu Swiętłogorskiego w Rosji. Sprzyja to wzajemnemu poznawaniu przez młode pokolenie kultury, tradycji i języka rówieśników. Współpraca międzynarodowa Miasta

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

ukierunkowana jest również na organizację cyklicznych projektów, finansowanych m.in. z programów Komisji Europejskiej "Europa dla Obywateli" i "Młodzież w działaniu", Centrum Polsko-Rosyjskiego

Dialogu i Porozumienia oraz z budżetów samorządów. Tematami dużych międzynarodowych projektów realizowanych w Nowym Mieście Lubawskim były m.in.

- „Nacjonalizm, narodowy socjalizm w latach 1933-1945” (2004-2006) z udziałem 80 uczniów,
- "Miniolimpiada młodzieży" (2007) z udziałem 120 uczniów,
- „Koncepcja ochrony przeciwpowodziowej w dolinie rzeki Drwęcy” (2006-2007) z udziałem kilkunastu nowomiejskich samorządowców, 6 naukowców Wyższej Szkoły Zawodowej w Oldenburgu, 6 naukowców Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz 2 pracowników RZGW w Gdańsku,
- "Europa w Dialogu" (2012-2013) z udziałem 25 uczestników z 5 samorządów debatujących w obszarze gospodarki, kultury, demografii i wolontariatu,
- "Dokąd zmierzasz Europo?..." (2016-2018) z udziałem 25 uczestników z 5 samorządów podejmujących tematy dotyczące kryzysu migracyjnego, mniejszości narodowych, integracji uchodźców, przyszłości Europy,

Spośród mniejszych projektów warto wspomnieć o regularnie odbywającej się od 18 lat wymianie młodzieży szkolnej w wieku 13-15 lat z Nowego Miasta Lubawskiego i Hude - łącznie w tego typu działaniach wzięło udział prawie 500 uczniów.

Bogata jest również międzynarodowa współpraca pozaszkolna - kilkanaście różnorodnych wymian między chórami, młodymi muzykami, sportowcami, zespołami tanecznymi i lokalnymi artystami.

W kilku wymianach młodzieży szkolnej między Nowym Miastem Lubawski i Okręgiem Gurjewskim oraz Okręgiem Swietłogorskim ponad 120 uczniów wzajemnie poznawało swoją kulturę, przełamywało istniejące stereotypy i wspólnie dyskutowało nad interesującymi ich tematami.

Tabela 86 Umowy partnerskie podpisane przez gminę miejską Nowe Miasto Lubawskie

Miasto/region	Kraj	Uchwała/Umowa
Okręg Swietłogorsk	Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej	Umowa podpisana 24.05.2019 r.
Rejon Solecznicki	Litwa	Umowa podpisana 21.07. 2006 r.
Gmina Hude	Niemcy	Umowa podpisana 25.10.2003 r.
Okręg Gurjewsk	Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej	Umowa podpisana 18.10.2016 r.
Biełogorsk	Autonomiczna Republika Krymu	Umowa podpisana 17.08.2013 r.

Źródło: <https://bip.umnowemiasto.pl/artukul/wspolpraca-z-zagranica>

Bezpośrednie partnerstwo Nowego Miasta Lubawskiego stanowi również podstawę realizacji projektów sieciowych z tzw. partnerami satelickimi, z którymi partnerzy Nowego Miasta Lubawskiego posiadają podpisane umowy partnerskie, m.in.: Arnage i Castelsarassin z Francji, Sirnitz z Austrii, Fiume Veneto z Włoch i Kropelin ze Wschodnich Niemiec.

12. Finanse samorządowe

12.1 Budżet Nowego Miasta Lubawskiego – dochody i wydatki, w tym ich struktura

Budżet Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w 2020 r. realizowany był zgodnie z Uchwałą Nr XIV/98/2019 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim dnia 10 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na 2020 rok, która określała źródła dochodów oraz przeznaczenie wydatków. Realizacja inwestycji przebiegała głównie w oparciu o przedsięwzięcia ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej jak również inwestycje określone na dany rok w załączniku inwestycyjnym do uchwały budżetowej.

Tabela 87 Plan i wykonanie budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w 2020 roku.

Nazwa	Budżet uchwalony na 2020 r.	+ zwiększenie - zmniejszenie	Plan na dzień 31.12.2020 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2020	Stożek wykonania (%)
Dochody ogółem z tego	58 894 250,12	+ 2 755 972,70	61 650 222,82	59 382 735,39	94,32%
dochody bieżące	54 485 637,07	+ 2 723 600,40	57 209 237,47	55 687 444,21	97,34 %
dochody majątkowe	4 408 613,05	- 3 967 627,70	4 440 985,35	3 695 291,18	83,21 %
Wydatki ogółem	62 545 669,92	+ 3 204 592,45	65 750 262,37	62 466 824,04	95,01 %
Wydatki bieżące	52 982 127,00	+ 2 976 859,45	55 958 986,45	53 175 505,40	95,03 %
wydatki majątkowe	9 563 542,92	+ 227 733,00	9 791 275,92	9 291 318,64	94,89%
Deficyt/Nadwyżka	-3 651 419,80	- 448 619,75	- 4 100 039,55	- 3 084 088,65	75,22 %
Przychody	5 674 463,12	+ 448 619,75	6 123 082,87	7 057 786,25	115,27 %
Rozchody	2 023 043,32	0	2 023 043,32	2 023 043,32	100,00%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za 2020 rok.

Dochody budżetowe w 2020 r. zostały zrealizowane w 96,32 %, tj. planowana kwota dochodów budżetowych w wysokości 61 650 222,82 zł została zasilona dochodami budżetowymi w wysokości 59 382 735,39 zł. Dochody bieżące zrealizowane zostały w 96,34 %, natomiast dochody majątkowe w 83,21%.

Tabela 88 Struktura dochodów budżetowych Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wykonanych w 2020 roku

Nazwa	Plan na 2020	Wykonanie na 31.12.2020	Wskaźnik wykonania (4/3)	Wskaźnik struktury (dot. kol 4)
Dotacje celowe ogółem	28 174 787,83	26 323 921,27	93,43%	44,33%
Subwencje ogólne z budżetu państwa	10 886 621,00	10 886 621,00	100,00%	18,33%
Dochody własne	22 588 813,99	22 172 193,12	98,16%	37,34%
Razem dochody	61 650 222,82	59 382 735,39	96,32%	100,00%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za 2020 rok.

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

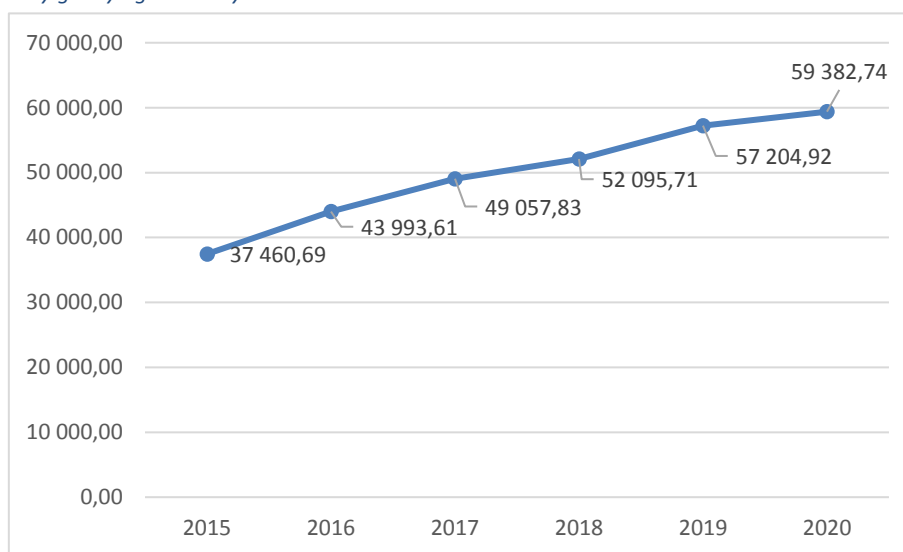
W 2020 roku Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie realizowała 11 zadań z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa na które wydatkowano łącznie 7.389.311,86 zł, z czego 7 zadań realizowanych było w ramach wydatków bieżących, natomiast 4 zadania realizowano z zakresu wydatków majątkowych. Wpływ środków z dofinansowań w 2020 roku uzyskano w kwocie ogółem 2.097.051,26 zł.

Udział w podatku dochodowym od osób fizycznych wyniósł 10.174.318,00 zł i był niższy od udziałów w 2019 roku o kwotę 491.138,00 zł, natomiast udział w podatku dochodowym od osób prawnych wyniósł 193.928,78 zł i był niższy od udziałów w 2019 roku o kwotę 32.542,43 zł.

Dochody

Na przestrzeni lat 2015-2020 następował systematyczny wzrost dochodów gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie średnio o ok. 10% rok do roku. W 2020 r. dochody Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie osiągnęły poziom 59 382 735,39 zł, tj. o 58,52 % więcej niż w 2015 roku (37 460 690,87 zł).

Wykres 24 Dochody gminy ogółem w tys. zł

Źródło: Dane GUS Bank Danych Lokalnych

Tabela 89 Dochody własne gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wg źródeł w 2020 roku

Nazwa	2020	Procentowy udział w dochodach własnych
Dochody własne	22 172 193,12 zł	x
Wpływy z podatków	6 807 319,89 zł	30,70%
Wpływy z opłat	1 048 172,74	4,73%
Podatki pobierane przez Urzędy Skarbowe	559 386,37	2,52%
Udziały w podatkach budżetu państwa	10 368 246,78	46,76%
Dochody z majątku gminy	852 391,15	3,84%
Dochody od jednostek budżetowych	996 763,96	4,50%
Pozostałe dochody	1 539 912,23	6,95%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za 2020 rok.

Największy udział w dochodach własnych a zarazem jeden z ważniejszych dochodów to wpływy z podatków lokalnych – 30,70%. Wpływy z podatków stanowią narzędzie niezbędne do finansowania zadań gminy, przyczyniają się do jej rozwoju zarówno pod względem społecznym, jak również inwestycyjnym.

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

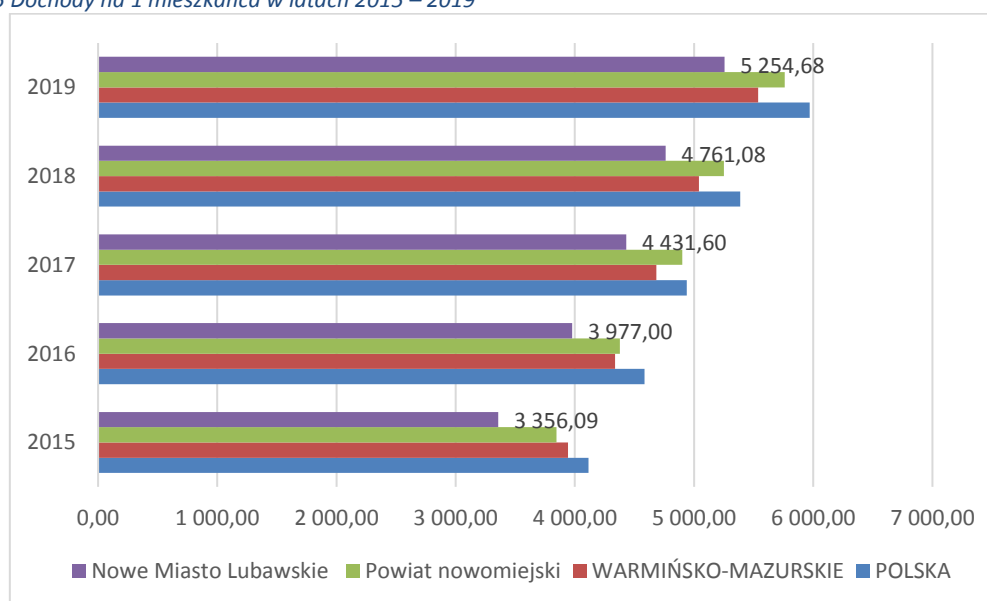
Tabela 90 Dochody na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019 (w zł)

Lp.	Rodzaj dochodu	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
1	ogółem	3 356,09	3 977,00	4 431,60	4 761,08	5 254,68
2	dochody własne	1 497,59	1 666,59	1 854,74	1 930,00	2 189,81
3	dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	626,14	710,56	771,17	846,01	979,29
4	dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	8,84	14,14	18,82	20,45	20,79
5	dochody własne - dochody podatkowe ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	539,76	541,24	568,47	621,73	623,55

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Kwota dochodów NML na 1 mieszkańca, mimo systematycznego wzrostu (z 3356,09 zł w 2015 r. do 5254,68 zł w 2019 r.), ukształtowała się w Nowym Mieście Lubawskim na poziomie niższym niż w powiecie nowomiejskim (5759,80 zł w 2019 r.), w województwie warmińsko-mazurskim (5 537,16 zł) oraz w Polsce (5 967,10 zł).

Wykres 25 Dochody na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019

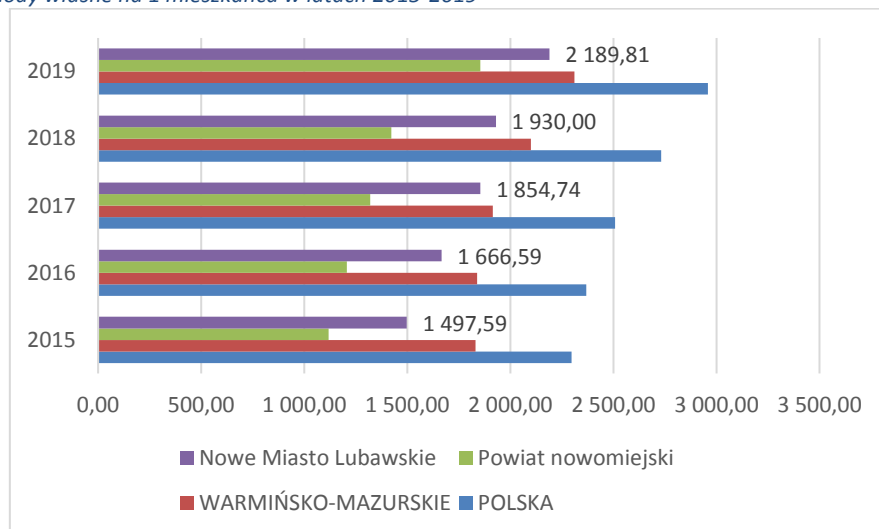

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Dochody własne na 1 mieszkańca w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na przestrzeni od 2015 r. systematycznie rosły i w 2019 r. wyniosły 2 189,81 zł. Były one wyższe od wskaźnika otrzymanego dla powiatu nowomiejskiego, jednakże niższe od wskaźnika osiągniętego dla województwa warmińsko-mazurskiego i Polski.

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Wykres 26 Dochody własne na 1 mieszkańca w latach 2015-2019

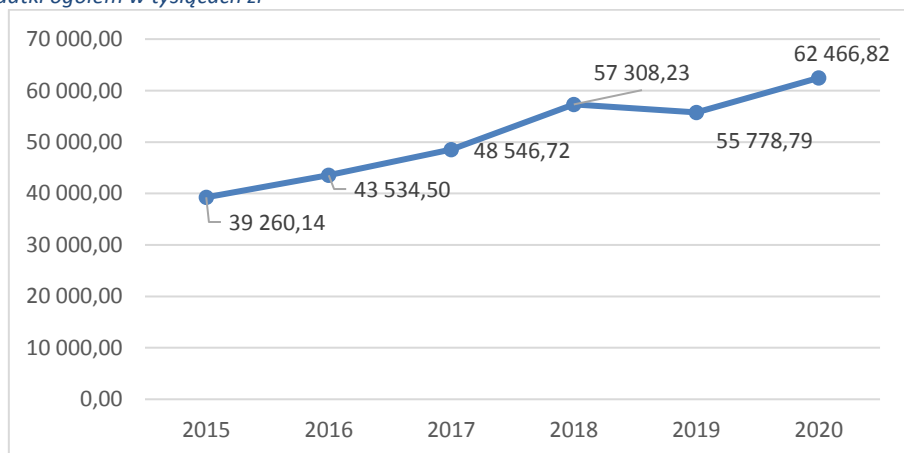
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Poziom dochodów własnych wpłynął na wartość wskaźnika mierzonego udziałem dochodów własnych w dochodach ogółem, który w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. wynosił 42,8% i był zbliżony do wskaźnika osiąganego w latach 2016-2019, oscylując w granicach od 40,5% (2018 rok) do 41,7% (2019 rok). Na przestrzeni lat 2015-2020 wartość dochodów własnych systematycznie rosła, w 2019 r. osiągnęła wartość 23 849 245,46 zł (wzrost o 42,7%, do 2015 r.) natomiast w 2020 r. wyniosła 25 413 616,61 zł (wzrost o 52%, do 2015 r.).

Wydatki

Na przestrzeni lat 2015-2020 następował wzrost wydatków gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie. W 2020 r. wydatki ogółem osiągnęły poziom 62 466 824,04 zł, tj. o 59,1 % więcej niż w 2015 roku (39 260 135,40zł).

Wykres 27 Wydatki ogółem w tysiącach zł

Źródło: GUS, Bank danych lokalnych

W 2020 roku wydatkowano z budżetu Miasta 62 466 824,04 zł na planowaną kwotę 65 750 262,37 zł. Plan roczny wydatków wykorzystano zatem w 95,01 %. W zrealizowanych wydatkach – 85,13% stanowiły wydatki bieżące, natomiast 14,87 % wydatki majątkowe. Plan roczny wydatków bieżących został wykonany w 95,03 % tj. w wysokości 53 175 505,40 zł. Plan wydatków majątkowych zrealizowano w 94,89 % tj. w wysokości 9 291 318,64 zł. Na dzień 31 grudnia 2020 r. osiągnięto wyższe dochody bieżące od wydatków bieżących, co należy uznać za prawidłowe.

Na dzień 31.12.2020 roku osiągnięto deficyt budżetowy w wysokości 3 084 088,65 zł.

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Tabela 91 Wydatki wg podstawowych rodzajów w 2020 r.

Wydatek		Budżet Miasta plan	Wykonanie budżetu Miasta na 31.12.2020 r.	Wskaźnik wykonania (4/3)	Wskaźnik struktury (kol 4)
1	2	3	4	5	6
	Wydatki Ogółem	65 750 262,37	62 466 824,04	95,01%	100,00%
	Wydatki bieżące	55 958 986,45	53 175 505,40	95,03%	85,13%
1	Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w tym środki dot. projektów unijnych	22 958 458,44	22 405 019,46	97,59%	35,87%
2	Dotacje ogółem	1 913 809,66	1 904 771,31	99,53%	3,05%
3	Wydatki na obsługę długu publicznego	759 000,00	536 314,62	70,66%	0,86%
4	Pozostałe wydatki	30 327 718,35	28 329 400,01	93,41%	45,35%
	Wydatki majątkowe	9 791 275,92	9 291 318,64	94,89%	14,87%
1	Wydatki inwestycyjne	9 773 275,92	9 291 318,64	95,07%	14,87%
2	Pozostałe wydatki	18 000,00	0,00	0,00%	0,00%

Źródło Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że na wykonanie planu wydatków budżetowych w 2020 roku na poziomie 95,01 % miało wpływ zarówno wykorzystanie planu wydatków bieżących, jak i wydatków majątkowych na poziomie powyżej 90,00 %. Wśród wydatków bieżących stanowiących największy udział (85,13%) w wydatkach ogółem, największy procent stanowią pozostałe wydatki (45,35%) tj. wydatki związane z bieżącą działalnością Urzędu Miejskiego, jednostek organizacyjnych i zadań zleconych. Wydatki majątkowe stanowiły 14,87% ogółu wydatków (w tym nakłady na zadania i zakupy inwestycyjne).

W strukturze wydatków Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie według działów klasyfikacji budżetowej najwyższymi udziałami w 2020 roku odznaczały się wydatki przeznaczone na działania z zakresu: oświata i wychowanie (18 517 920,52 zł), pomoc społeczna (4 102 189,65 zł), administracja publiczna (4 283 166,83 zł), transport i łączność (4 037 130,02 zł), rodzina (19 116 913,50 zł) oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (6 608 158,48 zł).

Wydatki majątkowe (inwestycje, zakupy inwestycyjne, dotacje majątkowe) w Nowym Mieście Lubawskim realizowane były zgodnie z zadaniami ujmowanymi w uchwałach w sprawie budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Tabela 92 Wydatki na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019 (w zł)

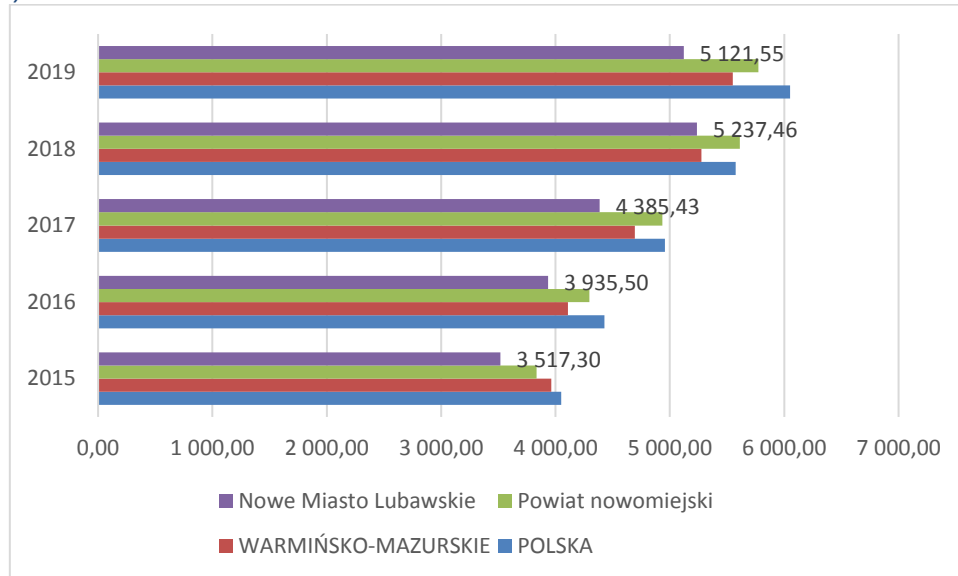
Lp.	Rodzaj wydatku	2015	2016	2017	2018	2019
1	Ogółem	3 517,30	3 935,50	4 385,43	5 237,46	5 121,55
2	w Dziale 801- Oświata i wychowanie	1 195,35	1 363,77	1 341,17	1 414,62	1 648,88
3	w Dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	132,66	110,79	280,50	419,04	150,29
4	wydatki majątkowe	616	491	507	1 242	444

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Kwota wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w 2019 r. wynosiła 5 121,55 zł i kształtowała się na poziomie niższym od średniej dla powiatu nowomiejskiego (5774,89 zł), województwa warmińsko-mazurskiego (5 549,12 zł) oraz kraju (6 049,07 zł).

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

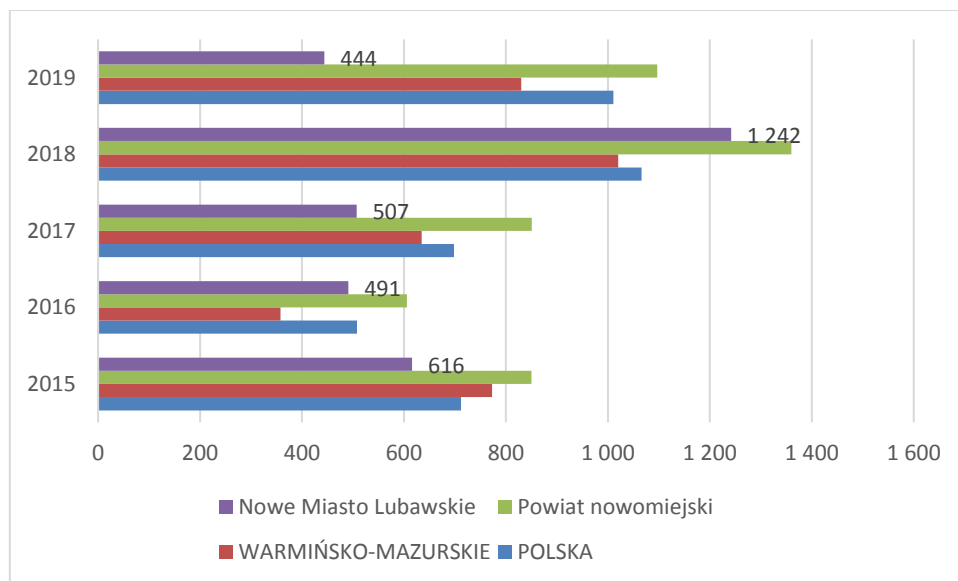
Wykres 28 Wydatki na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W 2019 r. Nowe Miasto Lubawskie osiągnęło wskaźnik wydatków majątkowych na 1 mieszkańca w wysokości 444 zł. Był on niższy niż w powiecie nowomiejskim (1029), województwie warmińsko-mazurskim (830) i dla Polski (1 011).

Wykres 29 Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

12.2 Poziom zadłużenia

Zobowiązania, przychody i rozchody Nowego Miasta Lubawskiego

Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie ma możliwość finansowania inwestycji ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej przychodami pochodzącymi z pożyczek, kredytów czy też emisji obligacji.

Zadłużenie budżetu planowano na dzień 31.12.2020 roku w kwocie 29 786 554,63 zł, natomiast ostatecznie kwota długu miasta wyniosła 28 612 091,51 zł. Wskaźnik planowanego zadłużenia do planowanych dochodów ogółem kształtuje się (na dzień 31.12.2020 roku) na poziomie 48,18 % (planowany wskaźnik 50,58 %), co należy uznać za sytuację dobrą. Wzrost stopnia zadłużenia w 2020 roku spowodowany był przede wszystkim realizacją inwestycji współfinansowanych ze środków unijnych.

Tabela 93 Zadłużenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w latach 2016– 2020

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Zadłużenie na dzień 31 grudnia (zł)	21 263 898,22	21 201 216,41	22 161 874,75	25 931 542,33	26 135 134,83	28 612 091,51
Zadłużenie/ dochodów (%)	56,76	48,19	45,17	49,78	45,69	48,18

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za lata 2015 – 2020.

Wielkość zadłużenia w stosunku do rocznych dochodów miasta wynosiła w 2020 r. 48,18%. Na przestrzeni lat 2016-2020 zadłużenie miasta oscylowało w przedziale 45,17% (w 2017 r.) do 49,78 % (w 2018 r.). Najwyższe zadłużenie było w 2015 r. – 56,76%.

Niezmiernie istotne w kontekście zapisu artykułu 242 ustawy o finansach publicznych jest przestrzeganie tzw. reguły wydatkowej zgodnie, z którą wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż dochody bieżące. Konstrukcja budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie zapewniła wykonanie tej reguły. W 2020 roku wykonane wydatki bieżące były niższe niż wykonane dochody bieżące o kwotę 2 511 938,81 zł.

Relacja planowanej łącznej kwoty spłat zobowiązań do dochodów nie przekracza dopuszczalnego limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych wynoszącym 8,67 %. Wg stanu na dzień 31.12.2020 wynosiła 4,60 %,

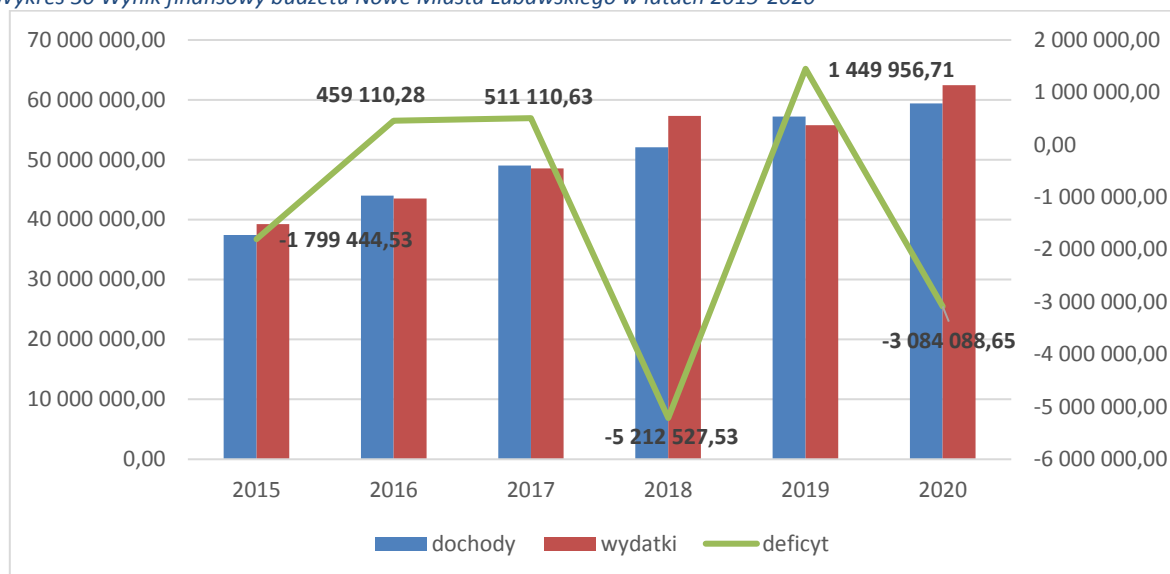
Saldo budżetowe i prognoza budżetu

Wynik budżetu na dzień 31.12.2020 roku zamknięto deficytem w wysokości 3 084 088,65 zł; planowany deficyt budżetowy wynosił 4 100 039,55 zł. Wykonanie deficytu w takiej wysokości spowodowane było głównie płatnościami za realizowane inwestycje, które są dofinansowane w ramach środków z Unii Europejskiej za które refundacja wydatków nastąpi w kolejnym roku.

Na przestrzeni lat 2015-2020 deficyt budżetowy występował w latach 2015, 2018 i 2020, natomiast w latach 2016, 2017 i 2019 nadwyżka finansowa.

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Wykres 30 Wynik finansowy budżetu Nowe Miasto Lubawskiego w latach 2015-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Ważnym parametrem obrazującym stabilność i płynność budżetu, a jednocześnie świadczącym m.in. o możliwościach inwestowania w rozwój gminy jest stopień wykonania budżetu. Ogółem plany budżetowe zostały zrealizowane na wysokim poziomie – dochody bieżące wykonano w 97,34% a wydatki bieżące w 95,03%.

Dnia 10 grudnia 2019 roku Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim uchwałą Nr XIV/97/2019 uchwaliła Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2020-2035. Według tej prognozy deficyt z lat ubiegłych będzie zredukowany poprzez zwiększenie przychodów miasta oraz zaciągnięcie kredytów /pożyczek/ emisję papierów wartościowych na pokrycie deficytu, co będzie skutkowało pojawieniem się nadwyżki budżetowej w 2025 r. Trend ten świadczyć będzie o prowadzeniu zrównoważonej polityki budżetowej przez władze miasta oraz o poprawiającej się koniunkturze gospodarczej.

Wykres 31 Prognoza wyniku budżetowego w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2021- 2035 (zł)

Źródło: Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021– 2035

12.3 Zdolność inwestycyjna

Na wydatki majątkowe składają się nakłady na zadania i zakupy inwestycyjne, które w 2020 r. stanowiły 14,87 % ogółu wykonanych wydatków. Łącznie na wydatki majątkowe w 2020 r. Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie przeznaczyła 9 791 275,92 zł, z których zrealizowała 94,89%. Pozostałe zaplanowane wydatki majątkowe nie zostały realizowane.

W zrealizowanych wydatkach majątkowych 100,00 % stanowiły poniesione wydatki inwestycyjne, które w 2020 r. wyniosły 9 291 318,64 zł, (w tym wydatki na realizację wieloletnich zadań inwestycyjnych wyniosły 8 383 379,55 zł, wydatki na realizację zadań jednorocznych wyniosły 907 939,09 zł, z czego 861 461,09 zł stanowiły wydatki inwestycyjne natomiast 46 478,00 zł stanowiły zakupy inwestycyjne).

Tabela 94 Inwestycje drogowe, chodników, ulic, ścieżek rowerowych w Nowym Mieście Lubawskim.

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wydatki w zł
1	Przebudowa ulic na terenie Nowego Miasta Lubawskiego	85 008,50
2	Przebudowa ulicy Targowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Nowym Mieście Lubawskim	2 769 501,91
3	Modernizacja ścieżki rowerowej na dawnym terenie kolejowym w Nowym Mieście Lubawskim	123 135,64
4	Budowa ulicy Piaskowej w Nowym Mieście Lubawski	560 000,00
5	Modernizacja ulicy Szkolnej w Nowym Mieście Lubawskim	49 900,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za 2020 rok.

Tabela 95 Inwestycje pozostałe

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wydatki w zł
1	Rewitalizacja Rynku w Nowym Mieście Lubawskim	30 000,00
2	Modernizacja ogrzewania lokali komunalnych	7 020,00
3	Rozbudowa systemów monitoringu wizyjnego na terenie Nowego Miasta Lubawskiego	82 805,45
4	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Parkowej w Nowym Mieście Lubawskim	38 600,00
5	Rewitalizacja Parku Miejskiego przy ul. Narutowicza	0,00
6	Rewitalizacja terenu zieleni pn. Ogród Róż przy ul. 3-go Maja	0,00
7	Remont i przebudowa dawnego kościoła ewangelickiego w celu utworzenia Centrum Informacji Turystycznej i Promocji Kultury	5 498 154,14

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za 2020 rok.

Łącznie na zakupy inwestycyjne w 2020 roku miasto przeznaczyło 69 597,60 zł z czego zrealizowała 66,78% tj. 46 478,00 zł

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Tabela 96 Zakupy inwestycyjne

Lp.	Nazwa zakupu inwestycyjnego	Wydatki w zł
1	Zakupy mienia komunalnego - grunty	31 478,00
2	Zakup i montaż platformy przyschodowej dla niepełnosprawnych	15 000,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za 2020 rok.

12.4 Wartość projektów finansowanych ze środków unijnych

Rozwój społeczno-gospodarczy Nowego Miasta Lubawskiego możliwy jest nie tylko dzięki dochodom własnym, ale również dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym. Część inwestycji jest współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, jednakże wymagają one wkładu własnego. Wysoki udział wydatków majątkowych w budżecie Miasta związanych z inwestycjami w ogólnej strukturze wydatków (14,9% w 2020 r.) pokazuje, że miasto wykorzystuje szanse w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację niezbędnych inwestycji.

Większość inwestycji, wykonywanych w mieście było współfinansowanych ze środków zewnętrznych - głównie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Władze pozyskały również zewnętrzne środki z funduszy rządowych. Łącznie w perspektywie finansowej 2014-2020 Miasto pozyskało ponad 21 milionów złotych dotacji.

Łączna liczba podpisanych umów o dofinansowanie projektów realizowanych przez wszystkich beneficjentów (m.in. JST, przedsiębiorców i innych instytucji) w Nowym Mieście Lubawskim w perspektywie finansowej 2014-2020 wyniosła 202 z czego aż 190 umowy było w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Łączna wartość projektów w podpisanych umowach (stan na 31.12.2020 r.) wynosiła 79 740 572,64 zł w tym dofinansowane ze środków wspólnotowych 44 302 785,50 zł.

Tabela 97 Liczba podpisanych umów o dofinansowanie beneficjentów z Nowego Miasta Lubawskiego w latach 2017-2020

Program Operacyjny	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Razem
Program Operacyjny Polska Cyfrowa	1	0	0	0	1
Program Operacyjny Polska Wschodnia	3	0	0	6	9
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	2	0	0	0	2
RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego	14	92	66	18	190
Łącznie wnioski	20	92	66	24	202

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wartość umów o dofinansowanie projektów zrealizowanych przez beneficjentów z Nowego Miasta Lubawskiego w perspektywie 2014-2020 (w okresie 2016 – grudzień .2020) wyniosła łącznie 31 964 687,09 zł, z czego najwięcej z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego – 25 854 402,33 zł.

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Tabela 98 Wartość umów o dofinansowanie projektów zrealizowanych przez beneficjentów z Nowego Miasta Lubawskiego w perspektywie 2014-2020 (w okresie 2016 - 2020)

Program Operacyjny	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	Razem
Program Operacyjny Polska Cyfrowa	0,00	2 419,52	12 703,64	16 738,99	0,00	31 862,15
Program Operacyjny Polska Wschodnia	0,00	116 000,00	3 946 227,50	863 847,50	656 766,51	5 582 841,51
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	0,00	91 037,11	287 817,86	42 668,79	74 057,33	495 581,09
RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego	562 446,94	47 210,33	9 946 426,26	5 754 963,54	9 543 355,26	25 854 402,33
Łącznie wartość	562 446,94	256 666,96	14 193 175,26	6 678 218,82	10 274 179,10	31 964 687,09

Zródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W 2020 roku gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie podpisała 3 umowy na zadania dofinansowane z budżetu Unii Europejskiej w ramach wydatków bieżących. Łącznie w 2020 roku realizowano 11 zadań dofinansowanych ze środków zewnętrznych, z których 10 przez Urząd Miejski w Nowym Mieście Lubawskim oraz 1 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim. Dziewięć projektów realizowanych było w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko- Mazurskiego.

Tabela 99 Projekty realizowane przez gminę miejską Nowe Miasto Lubawskie z udziałem środków zewnętrznych w 2020 r.

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wydatki w 2020r.	Wartość projektu (zł)	Dofinansowanie z EU [zł]
1	„Zdalna Szkoła”	68 361,92	68 362,00	68 362,00
2	„Zdalna Szkoła +”	73 381,80	74 999,84	74 999,84
3	„Rozwój kompetencji wychowanków przedszkoli Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie”	35 768,01	622 216,24	510 984,24
4	„Wiedza i umiejętności kapitałem na przyszłość”	543 295,63	2 344 522,34	1 992 843,98
5	„Wsparcie usług społecznych w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie”	491 904,27	1 290 396,38	1 096 836,92
6	„Bezpieczne świadczenie usług dla osób wymagających codziennego wsparcia w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w warunkach pandemii COVID -19”	28 025,85	35 285,00	29 992,25
7	„Utworzenie pierwszego Żłobka Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim”	621 420,24	1 311 259,94	1 114 570,94
8	„Rewitalizacja Rynku w Nowym Mieście Lubawskim”	30 000,00	10 652 424,70	5 002 265,57
9	„Rewitalizacja terenu zieleni pn. „Ogród Róż” przy ulicy 3-go Maja”	0,00	1 823 163,42	443 250,65

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wydatki w 2020r.	Wartość projektu (zł)	Dofinansowanie z EU [zł]
10	„Rewitalizacja Parku Miejskiego przy ulicy Narutowicza w Nowym Mieście Lubawskim”	0,00	4 214 537,45	1 738 048,14
11	„Remont i przebudowa dawnego kościoła ewangelickiego w celu utworzenia Centrum Informacji Turystycznej”	5 498 154,14	11 383 933,24	3 077 479,14

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za 2020 rok.

Na terenie miasta zlokalizowane są tereny inwestycyjne (ok. 13 ha) przy ul. Makuszyńskiego, Lidzbarskiej i Jagiellońskiej. Wymagają one uzbrojenia m.in. w sieć wodociagową i kanalizacji sanitarnej oraz budowę uzupełniających odcinków dróg.

Jedyną dostępną zachętą inwestycyjną dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w Nowym Mieście Lubawskim jest zwolnienie z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej (Uchwała Nr XI/73/2015 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 22 września 2015 r.).

Pozycja gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w rankingach ogólnopolskich:

- w 2019 r. – 113 miejsce (na 267) w rankingu Liderów Inwestycji Pisma Samorządu Terytorialnego Wspólnota. Ranking ocenia średnie wydatki inwestycyjne w latach 2017-2019 per capita;
- w 2020 r.- 223 miejsce (na 236) w rankingu finansowym Samorządu Terytorialnego w Polsce (w rankingu oceniano podstawowe wskaźniki finansowe na podstawie danych RIO)
- w 2020 r. - 78 miejsce (na 188) w rankingu „Wykorzystanie środków funduszy UE – Inwestycje transportowe”; miasta powiatowe
- w 2020 r. - 127 miejsce w rankingu firmy Curulis zajmującej się doradztwem samorządowym, uwzględniającym wydatki na usługi komunalne w miastach powiatowych;
- w 2020 r. - 634 miejsce (na 2477) w rankingu PAP NEWS „Projekty UE w gminach 2014-2020” Rankingi obrazują skuteczność pozyskiwania zewnętrznych środków,
- w 2020 r. – 447 miejsce (na 874) w Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej” 2020 – gminy miejskie i miejsko-wiejskie .

Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie nie posiada atrakcyjnych preferencji i zachęt inwestycyjnych wynikających z inwestowania w mieście.

Pomoc osobom niepełnosprawnym

Wyrównywanie szans i zmniejszanie barier w tym architektonicznych i transportowych, a tym samym niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym, a szczególnie dzieciom i młodzieży jest kolejnym działaniem podejmowanym przez gminę miejską Nowe Miasto Lubawskie na rzecz osób potrzebujących wsparcia. W ostatnich latach gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie realizowała wiele działań w tym zakresie, m.in.:

- ✓ W ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych przystąpiono do programu: „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2020, którą objęto 6 osób w tym 1 dziecko, z czego realizowano 1 197 świadczeń (roboczegodzin). Wydatki na to zadanie związane były z zatrudnieniem osób i wyniosły 35 910,00 zł; z tego ze środków Warmińsko- Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego wydatkowano 28 728,00 zł; natomiast środki własne wyniosły 7 182,00 zł.
- ✓ Zakupiono i zamontowano platformę przyschodową dla niepełnosprawnych uczniów w budynku Zespołu Szkół Podstawowej i Muzycznej.
- ✓ Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie realizowała obowiązek dowozu dla 22 uczniów niepełnosprawnych do Szkoły Podstawowej Specjalnej w Krotoszynach, Niepublicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej w Nowym Mieście Lubawskim, Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Iławie, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Kisielicach. W 2020 r. wydatkowano na ten cel 47365,78 zł.
- ✓ Dzięki dofinansowaniu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – Miejska Biblioteka Publiczna w Nowym Mieście Lubawskim otrzymała 260

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

cyfrowych książek mówionych, nagranych w postaci plików audio zabezpieczonych do formatu czytaka w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym 'Larix' im. Henryka Ruszczycy.

W 2020 r. Nowe Miasto Lubawskie kontynuowało realizację projektu pt. Wsparcie usług społecznych w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie", polecającego na zwiększeniu dostępności usług społecznych dla 200 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami. Utworzono Klub Seniora dla 120 osób z siedzibą przy ul. Żwirki i Wigury, Klub Seniora przy Miejskim Centrum Kultury dla 40 osób oraz Klub Rodziny dla 40 osób w budynku Szkoły Podstawowej Nr 3.

Na terenie miasta realizowany były również programy współfinansowane z budżetu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego tj. „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” oraz „Wspieraj Seniora”.

13. Diagnoza porównawcza

W celu porównania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie z innymi gminami, wybrano 3 gminy położone w województwie warmińsko-mazurskim, tj. Lidzbark, Lubawa i Nidzica oraz 2 gminy położone w województwie kujawsko-pomorskim tj. Golub-Dobrzyń oraz Wąbrzeźno. Gminy wybrane do analizy porównawczej wybrano ze względu na podobny charakter, położenie, ukształtowanie terenu, zbliżoną strukturę osadniczą, potencjał oraz podobną skalę problemów.

Rysunek 17 Analizowane jednostki w diagnozie porównawczej

Źródło: google.pl opracowanie własne

Analizę przeprowadzono w 4 sferach: przestrzennej (powierzchnia, infrastruktura techniczna, mieszkalnictwo), środowiskowej (obszary prawnie chronione, tereny zielone, zanieczyszczenia), społecznej (demografia, dostęp do usług publicznych, dostępność do żłobków, przedszkoli, szkół, pomoc

społeczna) i gospodarczej (podmioty gospodarcze, rynek pracy, bezrobocie, dochody i wydatki gmin). W celu porównania gmin posłużono się przelicznikami wartości wskaźników na jednego, tysiąc lub dziesięć tysięcy mieszkańców. Analizowane wskaźniki zostały przedstawione w tabeli nr 99.

Strefa przestrzenna

Nowe Miasto Lubawskie jest gminą miejską o powierzchni 11 km² i w porównaniu z analizowanymi gminami, jest drugą co do wielkości wśród gmin miejskich po gminie Lubawa (17 km²). Mniejszymi gminami miejskimi są gminy miejskie Golub-Dobrzyń (8 km²) i Wąbrzeźno (9 km²). Gminy miejsko-wiejskie Lidzbark (255 km²) i Nidzica (379 km²) mają znacznie większą powierzchnię, natomiast miasta leżące w tych gminach mają powierzchnię Lidzbark - 6 km², Nidzica - 7 km².

Analizując infrastrukturę techniczną należy stwierdzić, że poziom ludności korzystających z wodociągów (% ogółu ludności z niej korzystającej) w Nowym Mieście Lubawskim jest na najwyższy w stosunku do porównywalnych jednostek administracyjnych. W Nowym Mieście Lubawskim z sieci wodociągowej korzysta 99,9% i jest porównywalny do poziomu gminy miejskiej Lubawa (99,5%). Najniższy wskaźnik osiągnęła gminy miejsko-wiejskie Lidzbark (90%) oraz Nidzica (62,7%), natomiast średni poziom osiągnęły gminy miejskie Wąbrzeźno (97,2%) i Golub Dobrzyń 96,4% .

Nowe Miasto Lubawskie pod względem procenta ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej (% ogółu ludności) jest na I miejscu wśród porównywanych gmin (98,9%). W pozostałych gminach miejskich wskaźnik ten kształtował się następująco: Lubawa (96,7%), Golub-Dobrzyń (95,4%) i Wąbrzeźno (91,2%). Najniższe wskaźniki korzystających z kanalizacji osiągnęły gminy miejsko-wiejskie Nidzica (77%) i Lidzbark (52,4%), wynikają one z małej przestrzennej koncentracji zabudowy.

Odzwierciedleniem powyższych wskaźników są wskaźniki dotyczące połączenia budynków mieszkalnych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W Nowym Mieście Lubawskim 99,8% budynków jest podłączonych do sieci wodociągowej, natomiast 98,6% do sieci kanalizacyjnej. Najlepsze wskaźniki osiągnęła gmina miejska Golub Dobrzyń tj. 100% budynków posiada sieć wodociągową oraz kanalizacyjną. Na trzecim miejscu uplasowała się gmina miejska Lubawa z 95,9% budynków podłączonych do sieci wodociągowej i 92,6% do sieci kanalizacyjnej.

Najniższe wskaźniki dotyczące podłączeń budynków do sieci wodociągowej osiągnęły: gmina miejska Wąbrzeźno (65%) i gmina miejsko-wiejska Nidzica (87,9%), natomiast najniższe wskaźniki podłączeń budynków do sieci kanalizacyjnej osiągnęły gminy miejsko-wiejskie Lidzbark (43,3%), Nidzica (63,8%). W przypadku gmin miejsko-wiejskich występują znaczne dysproporcje pomiędzy istniejącymi podłączeniami wodno-kanalizacyjnymi i tak w Lidzbarcu na 95,9% podłączeń wodociągowych 43,4% budynków posiada podłączenia kanalizacyjne a w Nidzicy na 87,9% podłączeń wodociągowych 63,8% budynków posiada sieć kanalizacyjną. W przypadku gminy miejskiej Wąbrzeźno zarówno wskaźnik podłączeń budynków do sieci wodociągowej (53,8%) jak i sieci kanalizacyjnej (53,8%) jest na niskim poziomie.

Wskaźnik ludności korzystającej z gazu (% ogółu ludności) w Nowym Mieście Lubawskim wyniósł 2,4% był zbliżony do gminy miejskiej Lubawa (2,1%). Najniższy wskaźnik osiągnęła gmina miejska Golub Dobrzyń (0,8%), natomiast najwyższy gmina miejsko-wiejska Nidzica (55,6%). Wysoką wartość wskaźnika osiągnęły również gmina miejsko-wiejska Lidzbark (52,8%) i gmina miejska Wąbrzeźno (50,6%).

Na tle analizowanych jednostek administracyjnych, rozwój mieszkalnictwa w Nowym Mieście Lubawskim jest na średnim poziomie. Wskaźnik mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw wynosił 1343 był na 4 miejscu wśród badanych gmin. Najwyższe wskaźniki osiągnęły gminy miejskie Lubawa (2694 mieszkań), Wąbrzeźno (1795 mieszkań) i gmina miejsko-wiejska Nidzica (1689 mieszkań). Najniższe wskaźniki osiągnęły gminy miejsko-wiejska Lidzbark (250 mieszkań) i gmina miejska Golub-Dobrzyń (279 mieszkań).

Strefa środowiskowa

Z pośród analizowanych jednostek administracyjnych największy udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem posiadały gminy miejsko-wiejskie Nidzica (26 549,3 ha) oraz Lidzbark (21 942,11 ha). Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie posiada 313,95 ha obszarów chronionych i jest na średnim poziomie wśród badanych gmin, podobnie jak gmina miejska Golub-Dobrzyń (679,26 ha). Obszarów chronionych nie posiada gmina miejska Wąbrzeźno, a gmina miejska Lubawa posiada jedynie 0,7ha,.

W powiecie nowomiejskim wskaźnik emisji zanieczyszczeń gazowych w 2020 r. wyniósł 8550 t/r i był najniższy w analizowanych jednostkach administracyjnych. Zbliżony wynik osiągnął powiat nidzicki (8990 t/r). Średni poziom emisji zanieczyszczeń osiągnęły powiaty golubsko-dobrzyński (10316 t/r) i wąbrzeski (10175 t/r). Największa emisja zanieczyszczeń została odnotowana w powiecie ławskim (92052 t/r) oraz lidzbarskim (42008 t/r).

Strefa społeczna

W Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r. zamieszkiwało 10709 osób i jest to jeden z najniższych wskaźników z pośród analizowanych jednostek administracyjnych. Najmniej ludności zamieszkiwało w gminie miejskiej Lubawa (10374), natomiast najwięcej w gminie miejsko-wiejskiej Nidzica (20888). Pozostałe gminy zamieszkiwało od 12412 do 13923 osób. Najwyższy wskaźnik ludności na 1 km² osiągnęła gminy miejskie Golub-Dobrzyń (1655) i Wąbrzeźno (1571). Nowe Miasto Lubawskie w porównaniu do badanych jednostek osiągnęło wskaźnik na średnim poziomie – 942, podobnie jak gmina miejska Lubawa (616). Najmniejszy wskaźnik osiągnęły gminy miejsko-wiejskie Lidzbark i Nidzica po 55 osób /1 km². Duża rozbieżność pomiędzy gminami miejskimi i miejsko-wiejskimi wynika z różnicy w gęstości zabudowy i zaludnienia, oraz koncentracji działalności pozarolniczej. Na obszarach miejsko-wiejskich przeważały budynki jednorodzinne, a zabudowa wielorodzinna, odwrotnie niż w miastach, stanowiła niewielki odsetek.

W każdej analizowanej gminie występuje zjawisko starzenia się społeczeństwa, a współczynnik obciążenia demograficznego w 2020 r. był zbliżony dla we wszystkich badanych gminach. Najwyższą wartość wskaźnika osiągnęły gminy miejskie Wąbrzeźno (29,1) i Nowe Miasto Lubawskie (28,1), natomiast najniższy gmina miejska Lubawa (23,2) i miejsko-wiejska Lidzbark (23,6). Ujemny przyrost naturalny (na 1000 ludności, dane dla powiatu) występował w każdej z analizowanych jednostek. Najmniejszy przyrost naturalny odnotowano w powiatach wąbrzeskim (-4,6), działowskim (-4,5) i nidzickim (-4), a największy przyrost w powiecie nowomiejskim (-1,1). W powiecie golubsko-dobrzyńskim wskaźnik przyrostu naturalnego wynosił -1,9, a w ławskim -2.

Według stanu na 2020 r. wśród badanych jednostek administracyjnych zanotowano ujemne saldo migracji (na 1000 osób). Nowe Miasto Lubawskie odnotowało jedno z najniższych wartości wskaźnika (-0,74) podobnie jak gmina miejska Lubawa (-0,29). Największe saldo migracji występuje w gminie miejskiej Golub-Dobrzyń (-6) i gminie miejsko-wiejskiej Lidzbark (-5,14).

Dostępność do usług medycznych różni się w poszczególnych gminach. Wskaźnik przychodnie na 10 tys. ludności jest najwyższy w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie (11), a najniższy w gminie miejskiej Golub-Dobrzyń (4). W pozostałych gminach wysokość wskaźnika jest na średnim poziomie (6-7).

Liczba mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego przypadająca na 1 aptekę wynosi 2142 i jest porównywalna do wartości w gminach miejskich Golub Dobrzyń (2069), Wąbrzeźno (2233), Lubawa (2075). Nieznacznie większy wskaźnik osiągnęły gminy miejsko-wiejskie Lidzbark (2321) i Nidzica (2984).

Dostępność miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych (na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat) w Nowym Mieście Lubawskim wynosi (92) i jest jednym z najwyższych wskaźników w analizowanych gminach. Najwięcej miejsc znajdowało się w gminie miejskiej Golub-Dobrzyń (146). Na średnim poziomie znajdowała się gmina miejska Lubawa (86) i miejsko-wiejska Lidzbark (81). Najniższy wskaźnik osiągnęła gmina miejsko-wiejska Nidzica (34).

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

W szkołach podstawowych w analizowanych gminach współczynnik skolaryzacji brutto³⁷ jest wyższy niż 100 w przypadku trzech gmin miejskich Golub-Dobrzyń (114), Nowe Miasto Lubawskie (110,89) i Wąbrzeźno (101,78) wynika to z faktu, iż w gminach tych uczą się również dzieci z okolicznych gmin wiejskich. Najniższy wskaźnik osiągnęła gmina miejska Lubawa (86,07).

Wskaźnik dotyczący pomocy społecznej (dane za 2019 r.) wskazuje, że najwięcej beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej jest w gminie miejskiej Golub Dobrzyń (934) natomiast najmniej z pośród badanych jednostek jest w gminie miejsko-wiejskiej Lidzbark (572). Pozostałe gminy mają zbliżone wartości wskaźnika i tak w gminach miejskich: Nowe Miasto Lubawskie (767), Wąbrzeźno (782), Lubawa (639), natomiast w gminie miejsko-wiejskiej Nidzica (713).

Strefa gospodarcza

Analizując wskaźnik ilości podmiotów wpisanych do rejestru (na 1000 ludności) w 2020 r. należy zauważyć, że Nowe Miasto Lubawskie zajęło 2 miejsce (103 podmioty) wśród analizowanych gmin. Pierwsze miejsce zajęła gmina miejska Golub-Dobrzyń (105), natomiast najniższy wskaźnik osiągnęła gmina miejsko-wiejska Lidzbark (68). Pozostałe gminy osiągnęły zbliżone wartości wskaźnika: gminy miejskie Golub-Dobrzyń (97), Lubawa (93), gmina miejsko-wiejska Nidzica (90).

Najwięcej mikro przedsiębiorstw (do 9 zatrudnionych osób) na 1000 mieszkańców jest w gminach miejskich Golub-Dobrzyń (99,8), Nowe Miasto Lubawskie (98) i Wąbrzeźno (93,7). Najmniej mikro przedsiębiorstw jest w gminie miejsko-wiejskiej Lidzbark (65,3). W gminie miejskiej Lubawa wskaźnik wyniósł 88,6, a w gminie miejsko wiejskiej Nidzica – 85,3. W analizowanych gminach najwięcej małych przedsiębiorstw (do 49 zatrudnionych osób) na 1000 mieszkańców zarejestrowanych było w Nowym Mieście Lubawskim (4,2), natomiast najmniej w gminie miejsko-wiejskiej Lidzbark (2,1). Wysokość wskaźnika na poziomie 3,7 osiągnęła gmina miejska Golub-Dobrzyń, natomiast wskaźnik 3,2 otrzymały gminy: miejska Lubawa i miejsko-wiejska Nidzica. Najwięcej średnich przedsiębiorstw, czyli zatrudniających od 50 do 249 osób (na 1000 mieszkańców) jest w gminie miejsko-wiejskiej Nidzica (1,4), wysokość wskaźnika na poziomie 1,1 osiągnęły gminy miejskie Golub-Dobrzyń i Lubawa. Pozostałe gminy uzyskały niższe wskaźniki w tym Nowe Miasto Lubawskie (0,8). W Nowym Mieście Lubawskim wskaźnik przedsiębiorstw, zatrudniających powyżej 250 osób (na 1000 mieszkańców) wynosił 0,1, podobnie jak w gminach miejskich Golub Dobrzyń (0,1), Wąbrzeźno (0,1) i gminie miejsko-wiejskiej Lidzbark (0,1). Dużych firm nie ma w gminie miejskiej Lubawa i miejsko-wiejskiej Nidzica.

Najwięcej pracujących mieszkańców (na 1000 mieszkańców) w porównywanych jednostkach administracyjnych jest w gminie miejskiej Lubawa (512), a najmniej w gminie miejsko-wiejskiej Lidzbark (159). Gmina Nowe Miasto Lubawskie osiągnęła wskaźnik 284 pracujących i był on zbliżony do gmin miejskich Golub-Dobrzyń (297), Wąbrzeźno (302) i gminy miejsko-wiejskiej Nidzica (225). Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w relacji do średniej krajowej Polska =100) zarejestrowano w powiecie golubsko-dobrzyńskim (87,3%), a najmniejsze w powiecie nowomiejskim (72%).

Największy udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest w gminie miejskiej Golub-Dobrzyń (9,7%) i gminie miejsko-wiejskiej Lidzbark (9%) a najmniejszy w gminie miejskiej Lubawa (2%). Nowe Miasto Lubawskie osiągnęło wskaźnik na poziomie 5,7%.

³⁷ Współczynnik skolaryzacji brutto np. dla poziomu szkoły podstawowej wyliczamy dzieląc liczbę wszystkich uczniów szkół podstawowych bez względu na wiek na początku danego roku szkolnego przez liczbę ludności w wieku 7-15 lat (wiek przypisany do tego poziomu) według stanu w dniu 31 XII tego samego roku (źródło www.stat.gov.pl)

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Najwięcej zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (na 1000 mieszkańców) jest w gminie miejskiej Wąbrzeźno (4,03), a najmniej w gminie miejskiej Lubawa (2,89). W Nowym Mieście Lubawskim wskaźnik wynosi 3,55 i jest zbliżony do osiągniętego w pozostałych gminach. Najwyższe dochody Gminy na 1 mieszkańca (wg danych za 2019 r) są w gminie miejskiej Lubawa (5848,19 PLN) oraz w Nowym Mieście Lubawskim (5254,68 PLN). W pozostałych gminach wysokość dochodów na mieszkańca jest zbliżona i wahała się od 4709,62 PLN (w gminie miejsko-wiejskiej Lidzbark) do 4854,49 PLN (w gminie miejsko-wiejskiej Nidzica).

Dochody własne Gminy na 1 mieszkańca (stan na 2019 r) w Nowym Mieście Lubawskim wynoszą 2189,81 PLN i są jednymi z najwyższych z pośród analizowanych jednostek administracyjnych. Najniższe dochody osiągnęła gmina miejska Lubawa (2610,72 PLN), natomiast najwyższe dochody gmina miejsko-wiejska Lidzbark (1515,98 PLN).

Wydatki na 1 mieszkańca (stan na 2019 r.) w Nowym Mieście Lubawskim wynoszą 5121,55 PLN i są jednymi z najwyższych z pośród analizowanych jednostek administracyjnych. Najniższe wydatki osiągnęła gmina miejska Lubawa (5785,18 PLN), a najniższe gmina miejska Golub-Dobrzyń (4688,92 PLN). W pozostałych gminach wydatki wynosiły od 4801,95 PLN (gmina miejsko-wiejska Lidzbark) do 4994,97 PLN (gmina miejska Wąbrzeźno).

Dynamiczny rozwój miast i gmin nie mógłby być na takim poziomie jaki jest obecny, gdyby nie korzystanie ze środków europejskich. Na koniec 2020 r. wartość podpisanych umów o dofinansowanie wszystkich beneficjentów w Nowym Mieście Lubawskim w perspektywie finansowej 2014-2020 wyniosła 79740573 PLN. Większe wykorzystanie środków europejskich otrzymano w gminie miejsko-wiejskiej Nidzica (266 414 930,50 PLN), gminie miejskiej Wąbrzeźno (165495389,90 PLN) oraz gminie miejskiej Lubawa (115 136 966,60 PLN). Najmniejszą wartość dofinansowania uzyskała gmina miejsko-wiejska Lidzbark (36 831 151,00 PLN).

Tabela 100 Tabela porównawcza gmin w sferze przestrzennej, środowiskowej, społecznej i gospodarczej

Wyszczególnienie	Nowe Miasto Lubawskie gmina miejska	Golub-Dobrzyń gmina miejska	Wąbrzeźno gmina miejska	Lidzbark gmina miejsko-wiejska	Lubawa gmina miejska	Nidzica gmina miejsko-wiejska	Dane z roku
STREFA PRZESTRZENNA							
powierzchnia ogółem	1137(ha)	750(ha)	853(ha)	25488(ha)	1684(ha)	37879(ha)	2020
	11(km ²)	8(km ²)	9(km ²)	255(km ²)	17(km ²)	379(km ²)	
ludność korzystająca z wodociągów (% ogółu ludności)	99,9*	96,4	97,2	90	99,5	92,7	2019

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Wyszczególnienie	Nowe Miasto Lubawskie gmina miejska	Golub-Dobrzyń gmina miejska	Wąbrzeźno gmina miejska	Lidzbark gmina miejsko-wiejska	Lubawa gmina miejska	Nidzica gmina miejsko-wiejska	Dane z roku
STREFA PRZESTRZENNA							
ludność korzystająca z kanalizacji (% ogółu ludności)	98,9*	95,4	91,2	52,4	96,7	77	2019/ 2020
ludność korzystająca z gazu (% ogółu ludności)	2,4	0,8	50,6	52,8	2,1	55,6	2019
budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej - w % ogółu budynków mieszkalnych	99,8*	100	65	91,2	95,9	87,9	2019/ 2020
budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej- w % ogółu budynków mieszkalnych	98,6*	100	53,8	43,3	92,6	63,8	2019/ 2020
mieszkania na 1000 ludności	372	363,5	401,4	350,1	378,4	346,2	2019
mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw	1343	279	1795	250	2694	1689	2020
powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności	336,9	122,5	427,2	149,8	779,1	410,4	2020
nowe budynki mieszkalne na 1000 ludności	1,4	0,9	1,2	1,1	2,3	1,9	2020
pozwolenia i zgłoszenia z projektem w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	14	11	12	11	22	33	2020

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Wyszczególnienie	Nowe Miasto Lubawskie gmina miejska	Golub-Dobrzyń gmina miejska	Wąbrzeźno gmina miejska	Lidzbark gmina miejsko-wiejska	Lubawa gmina miejska	Nidzica gmina miejsko-wiejska	Dane z roku
STREFA ŚRODOWISKOWA							
obszary prawnie chronione (ha)	313,95	679,26	0	21942,11	0,7	26549,3	2020
udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem (%)	1,8	4,2	2,6	0,1	1,1	0,1	2019
emisja zanieczyszczeń gazowych (t/r) (dane powiatowe)	8550	10316	10175	42008	92052	8990	2020
STREFA SPOŁECZNA							
liczba ludności	10709	12412	13400	13923	10374	20888	2020
ludność na 1 km ²	942	1655	1571	55	616	55	2020
ludność w wieku przedprodukcyjnym (%)	18,5	18,7	17,1	18,5	22	17,2	2020
ludność w wieku produkcyjnym (%)	59	60,3	59,5	61,7	59,3	61,5	2020
ludność w wieku poprodukcyjnym (%)	22,4	21	23,4	19,8	18,7	21,3	2020
współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	28,1	25,4	29,1	23,6	23,2	25,2	2020
Współczynnik feminizacji	109	110	109	103	107	104	2020

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Wyszczególnienie	Nowe Miasto Lubawskie gmina miejska	Golub-Dobrzyń gmina miejska	Wąbrzeźno gmina miejska	Lidzbark gmina miejsko-wiejska	Lubawa gmina miejska	Nidzica gmina miejsko-wiejska	Dane z roku
STREFA SPOŁECZNA							
przyrost naturalny na 1000 ludności (dane powiatowe)	-1,1	-1,9	-4,6	-4,5	-2	-4	2020
saldo migracji na 1000 osób	-0,74	-6	-2,89	-5,14	-0,29	-1,95	2020
saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	-0,8	-6,1	-3	-5,2	-0,2	-2,1	2020
saldo migracji zagranicznych na 1000 osób	0,09	0,08	0,07	0,07	-0,1	0,19	2020
Przychodnie na 10 tys. ludności	11	4	7	7	6	7	2020
ludność na aptekę ogólnodostępną	2142	2069	2233	2321	2075	2984	2020
miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	92	146	55	81	86	34	2020
dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat	908	784	869	617	928	871	2019
współczynnik skolaryzacji brutto (szkoły podstawowe)	110,89	114	101,78	93,46	86,07	94,52	2019
współczynnik skolaryzacji netto (szkoły podstawowe)	110,35	111,45	100,09	92,76	85,87	92,29	2019
beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	767	934	782	572	639	713	2019
Liczba imprez ogółem	2	2	1	1	5	2	2019
Biblioteki publiczne na 10 000 ludności	0,9	1,6	3	3,6	1	2,4	2020

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Wyszczególnienie	Nowe Miasto Lubawskie gmina miejska	Golub-Dobrzyń gmina miejska	Wąbrzeźno gmina miejska	Lidzbark gmina miejsko-wiejska	Lubawa gmina miejska	Nidzica gmina miejsko-wiejska	Dane z roku
STREFA GOSPODARCZA							
<i>podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności</i>	103	105	97	68	93	90	2020
<i>osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności</i>	79	77	69	53	71	65	2020
<i>fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców</i>	3,55	3,46	4,03	3,16	2,89	3,54	2020
<i>instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej</i>	859,7	1084,6	1294	738,4	1089,2	1134,8	2020
<i>podmioty na 1000 mieszkańców ogółem</i>	7,7	7,9	6	4,7	9,3	7,8	2020
<i>podmioty wg klas wielkości zatrudniających pracowników 0-9 na 1000 mieszkańców ogółem</i>	98	99,8	93,7	65,3	88,6	85,3	2020
<i>podmioty wg klas wielkości zatrudniających 10-49 na 1000 mieszkańców</i>	4,2	3,7	3	2,1	3,2	3,2	2020
<i>podmioty wg klas wielkości zatrudniających 50-249 na 1000 mieszkańców</i>	0,8	1,1	0,7	0,6	1,1	1,4	2020
<i>podmioty wg klas wielkości zatrudniających 250-999 na 1000 mieszkańców</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0	2020
<i>udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)</i>	5,7	9,7	8,7	9	2	3,3	2020

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Wyszczególnienie	Nowe Miasto Lubawskie gmina miejska	Golub-Dobrzyń gmina miejska	Wąbrzeźno gmina miejska	Lidzbark gmina miejsko-wiejska	Lubawa gmina miejska	Nidzica gmina miejsko-wiejska	Dane z roku
STREFA GOSPODARCZA							
stopa bezrobocia rejestrowanego ogółem(w powiatach) (%)	8,8	11,8	13,2	13,5	4,9	7,1	2020
pracujący na 1000 mieszkańców	284	297	302	159	512	225	2019
przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska =100) (%)	72	87,3	83,7	74,9	75,1	74,4	2019
dochody na 1 mieszkańca (zł)	5254,68	4781,4	4718,48	4709,62	5848,19	4854,49	2019
dochody własne na 1 mieszkańca (zł)	2189,81	2002,43	2418,53	1515,98	2610,72	2027,24	2019
wydatki na 1 mieszkańca (zł)	5121,55	4688,92	4994,97	4801,95	5785,18	4817,09	2019
wartość umów/decyzji o dofinansowanie	79740573	44597405	165495389,9	36831151	115136966,6	266414930,5	2020
Miejsca noclegowe na 1000 ludności (dane powiatowe)	7,77	6,79	11,46	14,76	18,7	5,07	2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych oraz informacji z Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Nowym Mieście Lubawskim

14. Konsultacje społeczne

W dniu 24 września 2021 r. zorganizowano spotkanie z udziałem Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego, kierowników referatów Urzędu Miejskiego oraz kierowników jednostek podległych. Spotkanie miało na celu omówienie założeń do strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, określenia mocnych i słabych stron, prowadzenia działalności gospodarczej w Nowym Mieście Lubawskim oraz określenia potencjalnych kierunków rozwoju miasta.

Badanie rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie – badanie ankietowe

„Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie” jest wstępnym dokumentem do przygotowania „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022 - 2030”. Elementem przygotowania Diagnozy było przeprowadzenie od 1 września do 23 września 2021 r. konsultacji społecznych w formie badań ankietowych. Analiza uzyskanych na drodze badań danych stanowi uzupełnienie diagnozy Nowego Miasta Lubawskiego, opracowanej na podstawie danych statystycznych GUS oraz informacji z Urzędu Miasta w Nowym Mieście Lubawskim i jego jednostek podległych, Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Mieście Lubawskim, Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim oraz Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście.

Ankiety zostały umieszczone w wersji elektronicznej na stronie Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim oraz w mediach społecznościowych Urzędu (link do ankiety). Wersja papierowa była dostępna w Urzędzie Miasta w Nowym Mieście Lubawskim oraz podległych jednostkach organizacyjnych (Szkoły, Miejskie Centrum Kultury, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej).

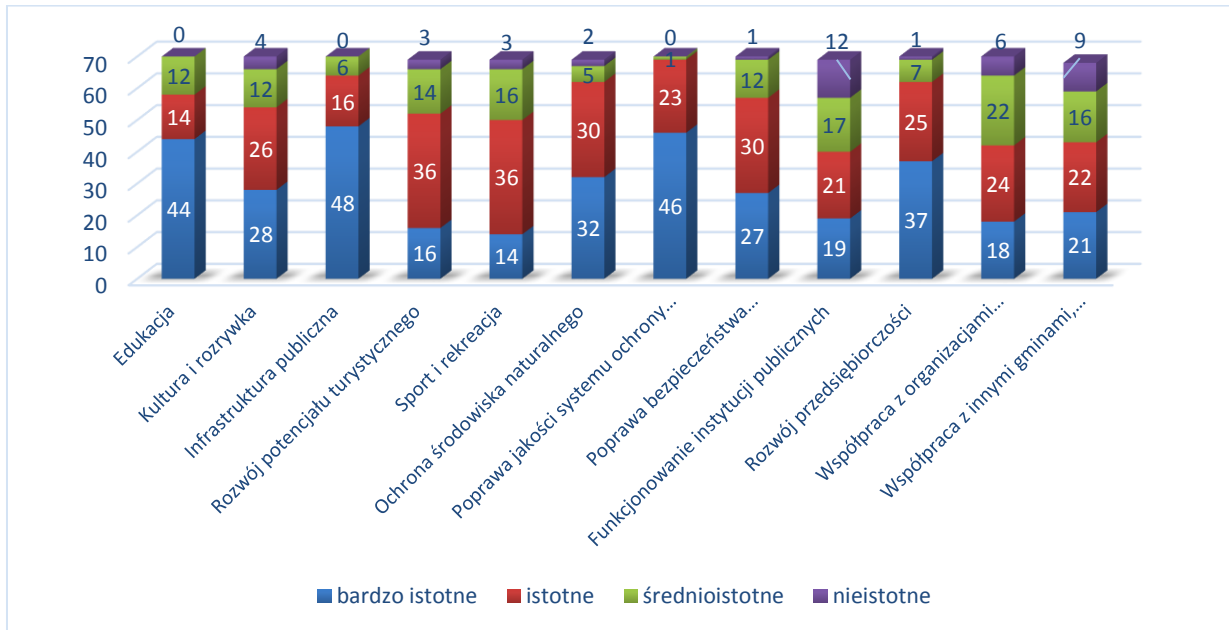
W badaniu wzięło udział tylko 70 mieszkańców, czyli 0,6% mieszkańców gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.

Podstawowym celem ankiety opracowanej dla mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego było poznanie opinii odnośnie aspektów społeczno-gospodarczych miasta oraz kierunków jej rozwoju. Ogólnie ankieta zawierała pytania dotyczące kilku zagadnień tematycznych:

- ✓ priorytet dla władz Państwa Miasta w perspektywie najbliższych lat,
- ✓ kluczowe działania / inicjatywy w poszczególnych obszarach rozwoju,
- ✓ niezbędne inwestycje,
- ✓ mocne strony miasta,
- ✓ słabe strony miasta,
- ✓ zagrożenia dla rozwoju miasta,
- ✓ szanse dla rozwoju miasta.

Wyniki ankiety zostały przedstawione poniżej na wykresach wraz z dodatkowymi odpowiedziami respondentów. Podsumowanie znajduje się po wynikach ankiety.

1. Priorytety dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w perspektywie najbliższych lat.

Dodatkowe obszary wskazane przez respondentów w pytaniu nr 1 - Priorytety gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w perspektywie najbliższych lat:

- Budowa chodnika w ciągu ulic: Długa, Wyspiańskiego, Kochanowskiego, Kasztanowa
- Wprowadzenie konkurencyjnych podmiotów budownictwa mieszkaniowego
- Dbalność o zazielenienie rynku i innych miejsc użytku publicznego
- Wspieranie powstawania nowych miejsc pracy
- Zachęcanie inwestorów spoza branży drzewnej do inwestowania na terenie miasta
- Pozyskanie dużego inwestora

2. Kluczowe działania / inicjatywy, jakie władze Nowego Miasta Lubawskiego powinny podjąć w każdym z poniższych obszarów.

1. Edukacja (szkoły, przedszkola, żłobki)

- Większe nakłady na oświatę
- Wspieranie rozwoju dzieci przez alternatywne formy rozrywki i nauki
- Utworzenie publicznego żłobka/ dofinansowanie do żłobków
- Utworzenie publicznego żłobka i przedszkola w rejonie tzw. „Marianowa”
- Więcej miejsc w żłobkach/przedszkolach
- Organizowanie kolonii/półkolonii dla dzieci
- Darmowe obiady dla uczniów
- Większy dostęp dzieci i młodzieży do zajęć dodatkowych (np. j. obcych)
- Rozwój zainteresowań i wspieranie talentów (niezależnie od wyników nauczania)
- Remont szkół, pomieszczeń w szkołach
- Likwidacja nierentownych szkół
- Wyposażenie w sprzęt i materiały edukacyjne
- Wsparcie psychologiczne dla dzieci
- Stypendia, wyróżnienia dla uczniów
- Niższe stawki za utrzymanie dziecka w placówce
- Wyposażenie szkół w sprzęt i materiały edukacyjne
- Rozwój współpracy i różnorodności edukacji ponadpodstawowej
- Poprawa efektywności energetycznej budynków szkół
- Równe traktowanie szkół i przedszkoli
- Doszkolenie kadry nauczycielskiej

<ul style="list-style-type: none">- Wspieranie i promowanie edukacji zawodowej (np. poprzez stypendia dla zdolnych uczniów)- Powiększenie oferty edukacyjnej- nowe kierunki (liceum, technikum)- Zwiększenie liczby klas w szkołach- Pozyskiwanie środków spoza budżetu miasta- podniesienie wynagrodzeń nauczycielom w zależności od tego jakie wyniki w nauce osiągają uczniowie- Wykorzystanie potencjału studentów uniwersytetu trzeciego wieku w działaniach miejskich (np. promocji miasta)- Wsparcie psychologiczne dla dzieci- Większy nacisk na jakość nauczania - premiowanie najlepszych szkół- wprowadzenie ciekawej oferty zajęć pozalekcyjnych
<p>2. Kultura, rozrywka</p> <ul style="list-style-type: none">- Zmiana formuły działania Miejskiego Centrum Kultury- Organizacja dni miasta, koncert gwiazd- Aktualny i różnorodny repertuar kinowy- Działania integrujące rodziny- Wydarzenia kulturalne dla młodzieży- Zajęcia teatralne dla różnych grup wiekowych- Sala zabaw dla dzieci- Wyższy poziom ofert i większa ilość wydarzeń kulturalnych/ imprez masowych/koncertów- Więcej możliwości spędzania czasu wolnego, więcej kawiarni, pubów, restauracji. Stawianie na jakość a nie na ilość imprez masowych- Poszerzenie oferty kulturalnej w zakresie przedstawień teatralnych i koncertów muzycznych- Festiwale food trucków w ciekawym i fajnym miejscu na terenie NML- Budowa sceny muzycznej pod przyszłe koncerty.- Wsparcie artystów, muzyków oraz innych przedstawicieli artystycznej społeczności - np. stypendia na autorskie, opisane projekty (cykl obrazów, tomik poezji itp.)- Zmiana formuły działania Miejskiego Centrum Kultury- Organizacja dni miasta, koncert gwiazd- Aktualny i różnorodny repertuar kinowy- Działania integrujące rodziny- Wydarzenia kulturalne dla młodzieży- Zajęcia teatralne dla różnych grup wiekowych- Sala zabaw dla dzieci- Wyższy poziom ofert i większa ilość wydarzeń kulturalnych/ imprez masowych/koncertów- Festiwale food trucków w ciekawym i fajnym miejscu na terenie NML- Budowa sceny muzycznej pod przyszłe koncerty.- Koncerty, miejsca spotkań dla młodzieży typu skate park- Dobry Marketing i reklama wydarzeń które odbywają się w mieście- Zwiększenie budżetu na kulturę- Współpraca z sąsiednimi gminami nad tworzeniem oferty turystyczno-rekreacyjno-rozrywkowej dla całego powiatu- Poszerzenie oferty zajęć w zakresie rękodziela i produktów lokalnych
<p>3. Infrastruktura publiczna (np. dostęp do gazu, kanalizacji, wodociągów, internetu, dróg i chodników)</p> <ul style="list-style-type: none">- Wprowadzenie konkurencji na rynku budownictwa mieszkaniowego, co mogłoby wpłynąć na cenę nieruchomości- Budowa ścieżek rowerowych- Dofinansowanie do instalacji gazowych- Dostęp do światłowodów dla jak największej liczby mieszkańców- Większa liczba parkingów- Poprawa jakości dróg i chodników- Budowa basenu- Ogrzewanie z ciepłowni w całym centrum miasta.

- Ukończenie drogi asfaltowej i chodnika do końca ul. Kamionki
- Poprawa stanu ulic i chodników w tym wokół centrum
- Gazyfikacja wszystkich ulic miasta
- Częstsze udrażnianie/czyszczenie odpływów studzienek kanalizacyjnych tak by po ulewach nie zalewało znacznych części miasta oraz mieszkańców
- Uwolnienie z opłat dużego parkingu (po to aby miasto znów pełniło funkcje centrum powiatowego, ułatwienie dojazdu z okolicznych wsi)
- Poprawa zagospodarowania przestrzeni publicznej np. parki, ciekawe miejsca spędzenia wolnego czasu
- Długofalowe dofinansowanie w ekologiczne ogrzewanie
- Budowa ulicy Konopnickiej
- Systematycznie wyrównywanie drogi łącznika Mszanowo- NML ul. Piastowska
- Budowa dróg i chodników m.in. na nowych osiedlach
- Rozbudowa sieci ciepłowniczej na terenie miasta
- Poprawa dostępu do Internetu szerokopasmowego w technologii światłowodowej
- Poprawa stanu dróg i chodników na osiedlu Marianowo
- Oświetlenie przejść dla pieszych przy drogach o największym ruchu
- Budowa ronda Kasztanowa/Lipowa- wzrost ruchu kołowego z obwodnicy.
- Budowa ronda Jagiellońska/Wojska Polskiego lub Lidzbarska
- Remont ul. Kornatki
- Naprawa nawierzchni na ul. Żwirki i Wigury, Kolejowej
- Poprawa oświetlenia ulicznego, zwłaszcza przy przejściach dla pieszych
- Zwiększenie bezpieczeństwa niektórych skrzyżowań (np. ul. Kasztanowa, Lipowa)
- Progi zwalniające przy szkołach oraz na osiedlu Marianowo i stary Rynek.
- Progi zwalniające na skrzyżowaniach gdzie dochodzi do dużej ilości wypadków lub wprowadzić skrzyżowania równorzędne
- Zastąpienie kostki brukowej asfaltem
- Nakłonienie właścicieli do odnowy elewacji posesji w mieście
- Budowa mostu drogowego przy ulicy Szkolna/Piastowska z uwagi na przewidywany wzrost ruchu kołowego na linii NML/Tylice (z obwodnicy).
- Telewizja kablowa

4. Rozwój potencjału turystycznego

- Rozbudowa ścieżek rowerowych
- Ułatwienie dostępu do Drwęcy - przystań kajakowa oraz zagospodarowanie terenu nad Drwęcą na tzw. alejce.
- Promowanie miasta
- Budowa sztucznego zbiornika retencyjnego z walorem turystyczno-wypoczynkowym
- Wsparcie małej turystyki/ agroturystyki
- Stworzenie atrakcji, która będzie przyciągać turystów do naszego miasta, tak jak np. Kurza Góra
- Wzbogacenie oferty kulturalno-rozrywkowej zwłaszcza zimą, kiedy turystów przyciąga Kurza Góra
- Przygotowanie terenu do rozwoju kajakarstwa Remont Hotelu MOSIR oraz promocja miejsc noclegowych
- Zorganizowanie regionalnego muzeum obejmującego cały powiat
- Współpraca z sąsiednimi samorządami gminnymi nad tworzeniem wspólnej atrakcyjnej oferty turystycznej, której centrum noclegowym byłoby NML
- Zmiana formuły działania Miejskiego Centrum Kultury
- Organizacja dni miasta, koncert gwiazd
- Aktualny i różnorodny repertuar kinowy
- Działania integrujące rodziny
- Wydarzenia kulturalne dla młodzieży

- Zajęcia teatralne dla różnych grup wiekowych
- Sala zabaw dla dzieci
- Wyższy poziom ofert i większa ilość wydarzeń kulturalnych/ imprez masowych/koncertów
- Więcej możliwości spędzania czasu wolnego, więcej kawiarni, pubów, restauracji. Stawianie na jakość a nie na ilość imprez masowych
- Poszerzenie oferty kulturalnej w zakresie przedstawień teatralnych i koncertów muzycznych
- Festiwale food trucków w ciekawym i fajnym miejscu na terenie NML
- Budowa sceny muzycznej pod przyszłe koncerty.
- Wsparcie dla artystów, muzyków oraz innych przedstawicieli artystycznej społeczności - np. stypendia na autorskie, opisane projekty (cykl obrazów, tomik poezji itp.)
- Inwestycja w zabytki znajdujące się na terenie w Nowego Miasta Lubawskiego
- Letnie koncerty nad Drwęcą
- Rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej
- Rozbudowa szlaków pieszych i rowerowych
- Finansowanie NGO w zakresie organizacji wydarzeń dla turystów i mieszkańców.
- Rewitalizacja parku nowomiejskiego
- Przystosowanie akwenów do rekreacji wodnej, zabezpieczenie i renowacja zabytków w tym murów obronnych

5. Sport i rekreacja

- Organizacja imprez o randze wojewódzkiej np. mityngi lekkoatletyczne
- Dostępność orlików szkolnych po południu
- Otwarcie stadionu i bazy MOSIR dla chętnych bez zapisów, zgłoszeń itp.
- Promocja klubu KS Drwęca, zwiększenie potencjału klubu
- Większa oferta sportowo-rekreacyjna MOSIR
- Park Róż, a w nim cykliczne koncerty
- Budowa basenu
- Wsparcie Miasta przy organizacji dużych imprez sportowych
- Zwiększenie potencjału rekreacyjnego Parku Miejskiego
- Zadbanie o duży park- ścieżki, oświetlenie, ławki, ten teren idealnie nadaje się na park linowy (przykład w Lubawie)
- Utworzenie ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż Drwęcy, oraz na starych torach kolejowych (do Zajączkowa)
- Rozbudowa ścieżek rowerowych
- Plaża miejska nad Drwęcą
- Zwiększenie oferty sportowo - rekreacyjnej MOSiR
- Możliwość przynależności do większej ilości kół sportowych
- Organizowanie zajęć sportowych dla najmłodszych
- Pozyskanie sponsorów, aby sprowadzić zawodników i wzmocnić klub,
- Rozwój różnorodnych form aktywności i imprez rekreacyjnych przez MOSIR
- Tworzenie miejsc aktywnego spędzania czasu przez młodzież (skatepark, pumptrack, zręcznościowe place zabaw)
- Wypromowanie splywów kajakowych itp. rzeką Drwęcą (dotychczas zajmują się tym prywatni przedsiębiorcy i organizacje)
- Rozpowszechnienie innych sportów, nie tylko piłka nożna
- Miejsca i stoły do ćwiczeń, grania w tenisa stołowego
- Stworzenie miejsca nad jeziorem dla wypoczynku i rozrywki
- Lepiej wyposażone sale gimnastyczne/boiska
- Organizacja większej ilości zawodów dla osób amatorsko uprawiających sport

6. Ochrona środowiska naturalnego

- Przyłącze jak największej ilości domów do ogrzewania gazowego
- Likwidacja pieców węglowych/ kontynuacja dofinansowania na wymianę pieców
- Kontynuacja akcji sprzątanie miasta przez społeczność lokalną i uczniów
- Utworzenie większej ilości ścieżek rowerowych na ulicach Nowego Miasta i okolicznych wsi.

- Likwidacja pieców węglowych
- Nowe drzewostany oraz dbanie o pozostałości drzew na terenie miasta
- Zaprzestanie wycinki drzew i nie robienie z rynku kolejnej „betonozy”
- Kontrola czym pali społeczeństwo w piecach (śmieci, plastiki) szczególnie w okresie grzewczym. Nie ma odpowiednich służb, do których można by było to zgłosić, po likwidacji straży miejskiej.
- Obowiązkowe przyłącze do sieci miejskiej jeżeli chodzi o ogrzewanie. Całe centrum.
- Kontrola miejsc składowania i segregacji odpadów
- Większy nacisk na poprawę jakości powietrza, która wydaje się być tragiczna zwłaszcza zimą
- Działania dot. pozyskiwania naturalnych źródeł energii
- Promocja zbierania i wykorzystania deszczówki np. poprzez beczki do zbierania wody dla mieszkańców - z herbem miasta oczywiście ;)
- Zapobieganie podtopieniom obszarów zurbanizowanych - więcej kanałów odpływowych
- Promocja ogrzewania gazowego domów
- Częstsze sprzątanie terenów zielonych i parku miejskiego
- Pomoc w organizacji, finansowaniu budowy osiedlowych magazynów energii do fotowoltaiki
- Promowanie i edukacja w zakresie segregacji śmieci
- Kontrola dotycząca wycinki drzew
- Rozbudowa kotłowni centralnej z ukierunkowaniem dla gospodarstw jednorodzinnych.
- Większe dopłaty do wymiany pieców
- Kontrola MPGK w zakresie zrzutów do Drwęcy.
- Budowa elektrociepłowni na lewobrzeżnej stronie miasta Wschód/Południe lub wykorzystanie w tym celu potencjału istniejącej przy ul. Żwirki i Wigury. Możliwość przyłączenia osiedla Marianowo, oraz pod Pacótkowo
- Dopłaty do wymiany pieców
- Wznowienie dofinansowania na utylizację azbestu
- Postawienie koszy na śmieci przystosowanych do segregacji odpadów w okolicy ścieżki rowerowej i miejsc gromadzenia się mieszkańców np. parki
- Dbłość o jakość wód na obszarze miasta.
- Zwiększenie ilości urządzeń podczyszczających wody opadowe
- Zachowanie terenów biologicznie czynnych - podmokłych i łąk

7. Poprawa jakości systemu ochrony zdrowia

- Szybszy dostęp do lekarzy specjalistów/ brak przychodni specjalistycznej
- Imprezy prozdrowotne
- Prowadzenie programów informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych
- Restrukturyzacja Szpitala Powiatowego
- Stomatolog w każdej szkole podstawowej
- Profilaktyka w szkole dot. wszawicy i próchnicy
- Zwiększenie liczby lekarzy pracujących w szpitalu miejskim
- Współpraca z władzami powiatowymi nad poprawą jakości usług szpitala
- Pomoc w pozyskaniu lekarzy do szpitala w Nowym Mieście Lubawskim
- Wsparcie finansowe szpitala
- Zwiększenie liczby lekarzy w ośrodkach zdrowia
- Prowadzenie programów informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych
- Podniesienie zarobków pielęgniarek, ratowników medycznych i lekarzy
- Możliwość dofinansowania fizjoterapii dla osób starszych
- Zwiększenie budżetu szpitala,
- Współpraca z przychodniami w sprawie np. profilaktyki w szkołach itp.
- Profilaktyka prozdrowotna mieszkańców niezależnie od wieku

8. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców

- Wymiana/rozbudowa oświetlenia ulic
- Większa aktywność i skuteczność policji - patrole
- Więcej spotkań edukacyjno-informacyjnych dla seniorów/ mieszkańców miasta z przedstawicielami policji

- Montaż luster przy skrzyżowaniach z ograniczoną widocznością
- Rozbudowa monitoringu miejskiego i centrum bezpośredniego reagowania.
- Oświetlenie przy każdym przejściu dla pieszych
- Przywrócenie straży miejskiej
- Realne działania przeciwpowodziowe w obszarze ulicy Działyńskich i Szkolnej
- Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań na skrzyżowaniach i przejściach dla pieszych
- Uruchomienie linii wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy
- Progi zwalniające przy szkołach i przedszkolu
- Progi zwalniające na skrzyżowaniach osiedlowych lub skrzyżowań równorzędnych
- Przeciwdziałanie zjawisku przemocy/ Zwiększenie świadomości mieszkańców odnośnie przemocy: fizycznej i psychicznej
- Przebudowa sieci drogowej po otwarciu obwodnicy - zwężenie ul. Jagiellońskiej i Grunwaldzkiej, spowolnienie ruchu, oddzielenie chodników od pasa ruchu zielenią.
- Montaż oświetlenia na ścieżce rowerowej ul. Żwirki i Wigury
- Monitoring całego miasta
- Zwiększona ilość patroli policji
- Profilaktyka młodzieży przeciw uzależnieniom

9. Funkcjonowanie instytucji publicznych (Urząd Miasta, MOPS, MCK)

- Zmniejszenie kolejek w urzędach
- Wyrozumiałość i uśmiech dla klienta/przyjaźni urzędnicy
- Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Prowadzenie miejsc wspierających rodziców z dziećmi
- MOPS z większą aktywizacją bezrobotnych.
- Poprawa współpracy między jednostkami
- Wydłużenie godzin pracy urzędów np. do godz.17 dwa razy w tygodniu
- W Miejskim Centrum Kultury organizowane są głównie imprezy dla przedszkolaków i seniorów, brakuje rozwoju i edukacji w zakresie umuzykalnienia, uwrażliwienia na sztukę
- Cyfryzacja/rozwój e-usług
- Pełna elektronizacja procedur administracyjnych w Urzędzie Miasta , MOPS
- Cykliczne spotkania burmistrza z mieszkańcami
- Beneficjentów pomocy zaangażować do prac społecznie użytecznych, porządkowych itd. bez darmowego rozdawnictwa
- Podwyższenie płac względem powierzonych obowiązków
- Większe zaangażowanie pracowników w pracę a nie szukanie jak odprawić interesanta z kwitkiem /Większy szacunek dla interesantów ze strony pracowników
- Większa aktywność w dziedzinie planowania przestrzennego
- Rozwój usług socjalnych z uwzględnieniem czynników demograficznych.
- Zatrudnienie w Miejskim Centrum Kultury animatorów lokalnych pracujących z młodzieżą.
- Szybszy czas odpowiedzi na pisma składane online.
- Remont budynku Urzędu Miasta
- Mniej nepotyzmu

10. Rozwój przedsiębiorczości

- Dotacje na założenie firmy
- Popieranie drobnej przedsiębiorczości
- Stymulowanie innowacyjnościami firm i przedsiębiorcom
- Pozyskiwanie inwestorów/zwiększenie ilości firm
- Tereny pod zakłady produkcyjne.
- Ulgi podatkowe dla mniejszych przedsiębiorstw, a nie faworyzowanie gigantów
- Wsparcie powstawania miejsc pracy w usługach poprzez m.in. obniżenie czynszu w lokalach gminnych dla branż przez urząd preferowanych np. gastronomia, rozrywka, drobne rzemiosło
- Działania sprzyjające dywersyfikacji inwestycji (spoza branży drzewnej)
- Wzmacnianie usług w centrum miasta, zwłaszcza przy rynku.
- Dofinansowania młodych osób zakładających działalność/działalności jednoosobowych
- Obniżenie kosztów podatków

- Tworzenie ulg dla nowych zakładów
- Pozyskanie dużego inwestora przemysłowego/branży elektronicznej/mięsnej
- Rozważenie budowy małego miejskiego biurowca z biurami na wynajem dla lokalnych przedsiębiorców
- Zachęcanie do inwestowania w nowe technologie (np. ulgi podatkowe)
- Spotkania z lokalnymi przedsiębiorcami (oddzielnie produkcja, usługi, handel) i omawianie problemów i potrzeb
- Większa dostępność bazy gastronomicznej
- Zachęcanie do kształcenia z uwzględnieniem potrzeb rynku
- Konsultowanie planów rozwoju miasta z przedsiębiorcami
- Wzmacnianie usług w centrum miasta, zwłaszcza przy rynku.
- Obniżki w czynszu dla osób zaczynających przygodę z działalnością gospodarczą

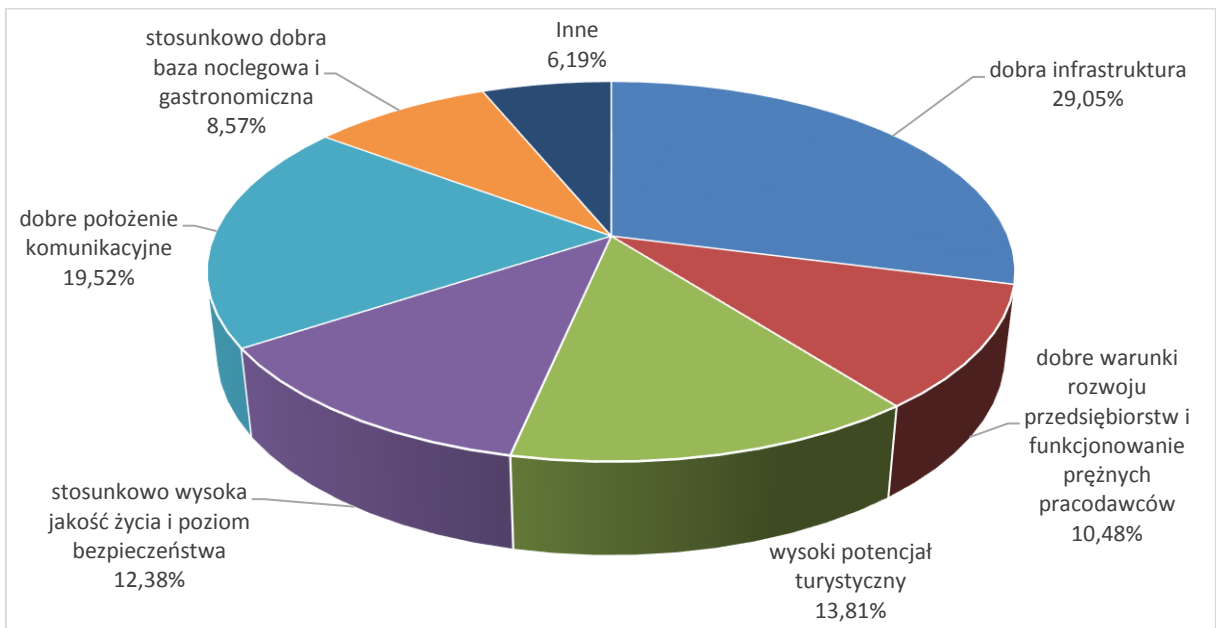
11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

- Większa współpraca przy podejmowaniu działań na rzecz społeczności lokalnej, a nie tylko zamkniętych imprez
- Budżet obywatelski
- Rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez zaangażowanie organizacji pozarządowych
- Dalsza współpraca z organizacjami w zakresie zabezpieczenia i promocji dziedzictwa kulturowego
- Włączanie organizacji pozarządowych do współpracy w realizacji zadań publicznych
- Zwiększenie budżetu na dotacje dla NGO/Wsparcie finansowe organizacji pozarządowych
- Utworzenie zespołu konsolidującego wszystkie organizacje pozarządowe
- Współpraca z organizacjami proekologicznymi w celu zwiększania świadomości mieszkańców nt. ochrony środowiska
- Ambitniejsza oferta kulturalna dzięki współpracy ze specjalistami z tego zakresu
- Utworzenie centrum dla NGO i wolontariatu.
- Współpraca z organizacjami charytatywnymi, organizacja zbiórek dla osób potrzebujących
- Rozważenie utworzenia Fundacji Nowomiejskiej, która wspierałaby lokalne organizacje, artystów i aktywistów oraz pozyskiwała środki z programów rządowych i unijnych
- Organizacje pozarządowe jako pośrednik między samorządem a mieszkańcami
- Konsultowanie planów rozwoju miasta z organizacjami pozarządowymi
- Przekazywanie zadań własnych NGO na zasadzie partnerstw.
- Współpraca z organizacjami kulturalnymi w celu stworzenia większej ilości wydarzeń kulturalno-artystycznych
- Propagowanie wśród mieszkańców idei zrzeszania się i angażowania się w działania non-profit

12. Współpraca z innymi gminami, powiatem oraz instytucjami regionalnymi

- Wymiana kontaktów i doświadczeń w pracy samorządowej
- Poprawa jakości połączeń z innymi miastami/powstanie komunikacji pomiędzy miastami
- Współpraca nie konkurencja
- Niezbędna wydaje się wspólna oferta turystyczna - samo miasto ma niestety zbyt mało do zaoferowania
- Wspólne inicjatywy gmin z powiatu w celu pozyskiwania inwestorów
- Współpraca z gminami sąsiednimi w zakresie wspólnej oferty turystycznej i kulturalnej
- Połączenie ścieżek rowerowych z sąsiadami gminami: Ława, Brodnica
- Współpraca w strefach kultury, edukacji, ochrony zdrowia, sportu i ekologii
- Podjęcie rozmów na rzecz poprawy działań szpitala/współpraca w sprawie szpitala
- Współpraca z gminami sąsiednimi w zakresie rozwoju przedsiębiorczości
- Rozbudowa międzygminnych, rekreacyjnych szlaków pieszych i rowerowych
- Rozwój współpracy międzynarodowej
- Budowa ścieżki rowerowej na odcinku NML-Pacółtowo
- Stworzenie wydarzeń rozrywkowych i kulturalnych dla mieszkańców we współpracy z innymi gminami
- Wspólne działania w celu ochrony środowiska.

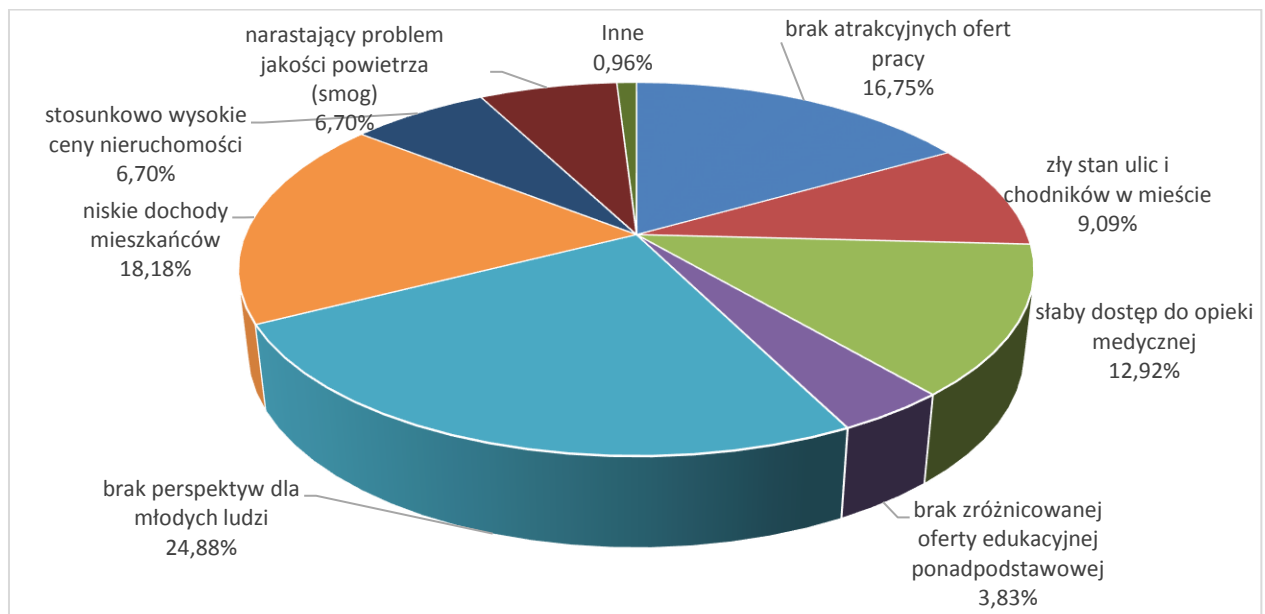
3. Mocne strony gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Dodatkowo respondenci w pytaniach otwartych wskazali jako mocne strony:

- Spora liczba jezior w promieniu 30km,
- Atrakcyjne położenia miasta,
- Piękne położenie przyrodniczo-geograficzne,
- Dużo miejsc rekreacji typu siłownie na powietrzu,
- Spokój i urok małego miasteczka, przyjazne seniorom

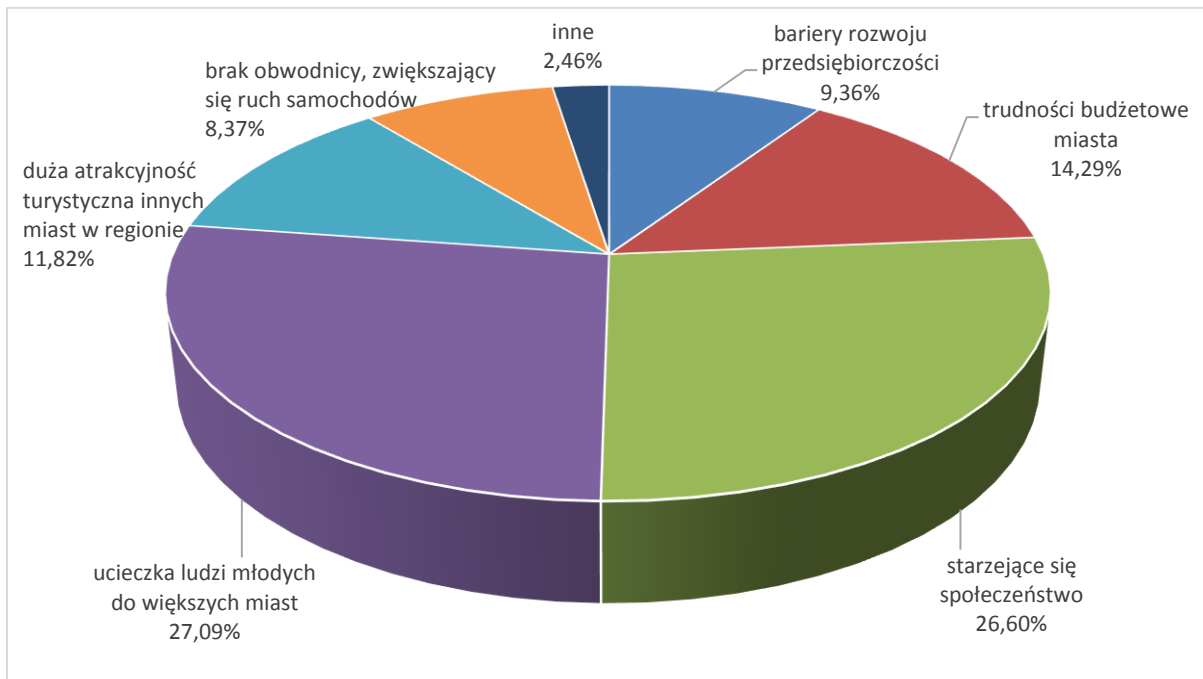
4. Słabe strony gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Dodatkowo respondenci w pytaniach otwartych wskazali jako słabe strony:

- Brak kolei,
- Brak terenów pod inwestycje dla dużych pracodawców;
- Duży ruch samochodowy i korki

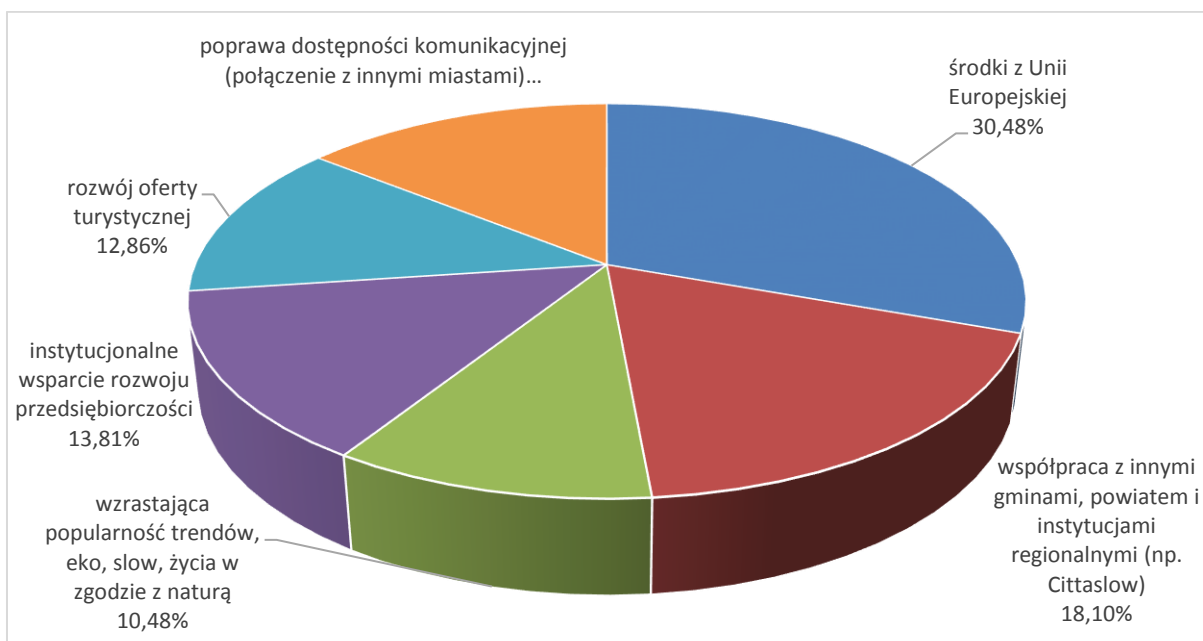
5. Największe zagrożenia dla rozwoju obszaru gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Dodatkowo respondenci w pytaniach otwartych wskazali jako największe zagrożenia:

- Brak miejskiego transportu do odległych sklepów,
- Brak działającej informacji turystycznej - nie ma ofert atrakcyjnych dla turystów,
- „Kumoterstwo”
- Obwodnica - tj. miasto będzie omijane i zostanie całkowicie zapomniane,
- Plotkarstwo i mentalność

6. Szanse rozwojowe dla obszaru gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

7. Dokończenie zdania przez respondentów badania: Uważam, że Nowe Miasto Lubawskie jest...

1. piękne, ale te piękno nie jest wykorzystywane... Ława ma Złotą Tarkę, czemu Nowe Miasto nie przyciąga turystów ambitniejszą wizją lokalnej kultury czy turystyki? Ludzie nie przyjadą na disco polo.
2. miejscem z niewykorzystanym potencjałem.
3. trudne społecznie.
4. niedoinwestowane.
5. pod względem atrakcyjności bardzo daleko od Ławy/Lubawy.
6. atrakcyjnym miastem z punktu widzenia położenia z brakiem perspektyw na rozwój młodych ludzi, niskimi wynagrodzeniami.
7. starzejącym się i niestety mało atrakcyjnym, pod wieloma względami miasteczkiem.
8. miastem, w którym liczą się układy i znajomości.
9. miastem, które musi walczyć z zanikiem znaczenia ponadlokalnego.
10. ładne ale mało perspektywiczne.
11. miastem z niewykorzystanym potencjałem z powodu niezbyt roztropnego zarządzania środkami publicznymi.
12. miejscem, które na ogromny potencjał turystyczny poprzez swój urok małego historycznego miasta, względny spokój i piękną przyrodę w okolicy.
13. miastem zamkniętym - bramy, szlabany itd. w obiektach które powinny być dla mieszkańców.
14. dobrym miejscem do zamieszkania, lecz brakuje w nim miejsc gdzie można iść ze znajomymi, rodziną oraz spędzić czas wolny.
15. miastem mało dostępnym dla mieszkańców, stadion zamknięty, przed MCK szlaban - to zły znak dla tego miasta.
16. na dobrej drodze, do utworzenia miasta przyjaznego.
17. jak większa wieś, czyli nic nie ma.
18. mało atrakcyjnym miejscem do mieszkania.
19. miastem emerytów i rencistów.
20. pięknym małym miastem, gdzie ludzie są życzliwi, jednak z uwagi na brak miejsc pracy, niskie zarobki i brak perspektyw ludzie stąd wyjeżdżają.
21. miastem bez przyszłości, ludzie młodzi uciekają i staje się to miasto emerytów i rencistów, zróbcie coś z tym bo wstyd !
22. najurokliwszym miastem z potencjałem
23. "zabetonowane", a jego ośrodki kultury i sportu zamknięte, a poza tym ma najwspanialszych mieszkańców.
24. Zaniedbane i potrzebuje ciężkiej pracy aby wrócić do życia.
25. dobrym miejscem do spokojnego, rodzinnego życia.
26. ciekawym miastem pełnym możliwości - podatnym na rozwój i nowe inwestycje
27. miastem bez perspektyw dla młodych ludzi
28. pięknym miastem o bogatej historii i dużym potencjale charakterystycznym dla miast sieci Cittaslow
29. typowym małym miastem.
30. otwarte na zmiany i cały czas się rozwija.

Podsumowanie badania ankietowego

W ramach opracowania „Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Nowego Miasta Lubawskiego” przygotowano kwestionariusz ankiety mający na celu poznanie opinii mieszkańców miasta na temat życia w mieście i różnych aspektów jej funkcjonowania.

Zdaniem respondentów obszary, które są bardzo istotne i wymagają większej uwagi ze strony władz samorządowych w najbliższej przyszłości to m.in. infrastruktura publiczna (np. dostęp do gazu,

kanalizacji, wodociągów, Internetu, dróg i chodników (68,6%), poprawa jakości systemu ochrony zdrowia (65,7%), edukacja (62,9%), rozwój przedsiębiorczości (52,9%), ochrona środowiska naturalnego (43,5%), kultura i rozrywka (40%) oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców (38,6%).

Potwierdzeniem dużego zainteresowania społeczności lokalnej rozwojem społeczno-gospodarczym gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie jest wskazanie inwestycji we wszystkich obszarach zapisanych w pytaniu nr 2, które według nich powinny być priorytetem dla władz samorządowych.

Analizując poszczególne obszary najczęściej pojawiały się poniższe inwestycje, przedsięwzięcia:

- edukacja – większe nakłady na oświatę, utworzenie drugiego żłobka miejskiego (zwiększenie miejsc w żłobkach), utworzenie drugiego przedszkola miejskiego, remont szkół i wyposażenie w sprzęt i materiały edukacyjne, rozwój zainteresowań uczniów i wspieranie talentów,
- kultura i turystyka – poszerzenie oferty imprez kulturalnych, podniesienie jakości imprez kulturalnych, organizacja imprez dla młodzieży, wsparcie lokalnych artystów, stworzenie dużej imprezy promującej miasto, stworzenie miejsc rozrywki dla młodych ludzi,
- infrastruktura publiczna – remont dróg i chodników, budowa ścieżek rowerowych, rozbudowa sieci światłowodowej, budowa miejsc parkingowych, rozbudowa sieci gazowej, rozbudowa sieci ciepłowniczej, oświetlenie przejść dla pieszych, budowa progów zwalniających,
- potencjał rozwoju turystycznego – większa promocja Miasta, zagospodarowanie przestrzeni w obszarze rzeki Drwęcy, dbałość o dziedzictwo i zabytki, zwiększenie ilości ścieżek rowerowych, stworzenie bazy noclegowej gastronomicznej,
- sport i rekreacja – organizacja imprez o randze wojewódzkiej, dostępność bazy sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców, budowa basenu, zwiększenie potencjału rekreacyjnego Parku Miejskiego, rozszerzenie oferty MOSiR, rozbudowa ścieżek rowerowych, stworzenie miejsc aktywnego spędzania czasu przez młodzież (skatepark, pumtrack, zręcznościowe place zabaw, wypromowanie spływów kajakowych rzeką Drwęcą
- ochrona środowiska naturalnego – dofinansowanie wymiany źródeł ciepła, zwiększenie ilości drzew oraz powierzchni zielonych w mieście, monitoring trucicieli, wdrożenie kampanii informacyjnych na rzecz utrzymania czystości, większe zaangażowanie miasta w kampanie i programy ekologiczne, zapobieganie podtopieniom obszarów zurbanizowanych,
- poprawa jakości systemu ochrony zdrowia – aktywne pozyskiwanie lekarzy, wsparcie działań powiatu w utrzymaniu i rozwoju szpitala, zwiększenie liczby lekarzy specjalistów, profilaktyka zdrowotna, zwiększenie liczby lekarzy w ośrodkach zdrowia,
- poprawa bezpieczeństwa – rozwój monitoringu miejskiego, poprawa oświetlenia przejść dla pieszych i ulic, wsparcie osób doświadczających przemocy, budowa progów zwalniających,
- funkcjonowanie instytucji publicznych – rozwój e-usług, informatyzacja urzędu, zmiana postawy pracowników urzędu wobec mieszkańców, dbałość o wykwalifikowaną kadrę, wydłużenie godzin pracy urzędów,
- rozwój przedsiębiorczości – ulgi i zwolnienia podatkowe, wspieranie młodych przedsiębiorców, współpraca władz gminy z przedsiębiorcami, stworzenie zachęt inwestycyjnych dla biznesu, pozyskanie inwestorów, uzbrojenie terenów inwestycyjnych

Według 87,1% respondentów najmocniejszą stroną gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie jest dobra infrastruktura (dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej). W dalszej kolejności jest dobre położenie komunikacyjne – 58,6% oraz wysoki potencjał turystyczny (dziedzictwo historyczne, atrakcje turystyczne) – 41,4%. Ponadto 37,4% respondentów wskazało jako mocną stronę dobre warunki rozwoju przedsiębiorstw i funkcjonowanie prężnych pracodawców, a 37,1% stosunkowo wysoką jakość życia i poziom bezpieczeństwa.

Jako słabe strony gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie respondenci wskazali głównie: brak perspektyw dla młodych ludzi (74,3%), niskie dochody mieszkańców (54,3%) brak atrakcyjnych ofert pracy (50%). Ponadto 38,6% wskazało na słaby dostęp do opieki medycznej, a 27,1% respondentów jako słabą stronę wskazało zły stan ulic i chodników w mieście.

Największe zagrożenia, jakie zostały wskazane przez respondentów to: ucieczka ludzi młodych do większych miast (78,6%) i powiązane z tym starzejące się społeczeństwo (77,1%). 41,4% badanych

wskazało na trudności budżetowe, 34,3 % na dużą atrakcyjność turystyczną innych miast w regionie, natomiast 27,1% wskazało na bariery rozwoju przedsiębiorczości (np. wysokie podatki, zmieniające się przepisy prawne).

Trzy największe szanse rozwojowe gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie według ankietowanych to: środki z Unii Europejskiej (91,4%), współpraca z innymi gminami, powiatem i instytucjami regionalnymi np. Cittaslow (54,3%) oraz na poprawa dostępności komunikacyjnej (42,9%). Ponadto 41,4% respondentów jako szansę rozwojową miasta wskazało instytucjonalne wsparcie rozwoju przedsiębiorczości, a 38,6% - rozwój oferty turystycznej.

Mieszkańcy miasta są na ogół zadowoleni z tego, że żyją w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie i czują się z nim związani. Świadczy o tym bardzo dużo pozytywnych odpowiedzi do ostatniego pytania, w którym respondenci zostali poproszeni o dokończenie zdania „Uważam, że Nowe Miasto Lubawskie jest...”. Najczęściej w odpowiedziach ankietowanych powtarzały się zwroty: pięknym małym miastem, gdzie ludzie są życzliwi, jednak z uwagi na brak miejsc pracy, niskie zarobki i brak perspektyw ludzie stąd wyjeżdżają, małym miastem o dużych możliwościach, miastem z niewykorzystanym potencjałem, dobrym miejscem do zamieszkania, lecz brakuje w nim miejsc gdzie można iść ze znajomymi, rodziną oraz spędzić czas wolny, ładne ale mało perspektywiczne, pięknym o walorach turystycznym miastem, przyjemnym, spokojnym, starzejącym się miasteczkiem.

15. Spis wykresów, rysunków, tabel, dokumentów źródłowych

Spis Tabel

Tabela 1 Charakterystyka JCPW w Nowym Mieście Lubawskim	8
Tabela 2 Klasyfikacja i ocena stanu wód w latach 2014-2019 przebiegających przez gminę miejską Nowe Miasto Lubawskie	8
Tabela 3 Zestawienie pomiarów powietrza zanieczyszczeń powietrza w okresie kwiecień-sierpień 2021 r. w Nowym Mieście Lubawskim	11
Tabela 4 Wykaz dróg powiatowych w Nowym Mieście Lubawskim wraz z ogólną oceną ich stanu technicznego	12
Tabela 5 Procentowy udział odcinków dróg powiatowych o nawierzchni dobrej i złej w stosunku do sieci dróg powiatowych na terenie powiatu nowomiejskiego	13
Tabela 6 Ścieżki rowerowe w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	15
Tabela 7 Liczba ludności w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020 na tle powiatu nowomiejskiego i woj. warmińsko-mazurskiego	17
Tabela 8 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w Nowym Mieście Lubawskim, woj. warmińsko-mazurskim i Polsce w latach 2015-2020.....	21
Tabela 9 Wskaźniki obrazujące procesy starzenia społeczeństwa i udziału osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności Nowego Miasta Lubawskiego w latach 2015-2020	22
Tabela 10 Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym.....	23
Tabela 11 Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania w Nowym Mieście Lubawskim.....	23
Tabela 12 Zasoby mieszkaniowe w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2019.....	24
Tabela 13 Zabezpieczenie budynków mieszkalnych w sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	24
Tabela 14 Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020	24
Tabela 15 Strefa ochronna ujęcia wody dla gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	25
Tabela 16 .Wybrane dane statystyczne dotyczące gospodarki wodnej w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020.....	26
Tabela 17 Skład jakościowy ścieków komunalnych powstających na terenie aglomeracji	27
Tabela 18 Wybrane dane statystyczne dotyczące sieci kanalizacyjnej w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020.....	28
Tabela 19 Sieć gazowa w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020	30
Tabela 20 Zużycie ciepła wraz z zamówioną mocą przez ciepłownię centralną na terenie Nowego Miasta Lubawskiego w latach 2018-2020	31
Tabela 21 Liczba mieszkańców powiatów województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2005-2030.	32
Tabela 22 Wartość zmiany w liczbie mieszkańców powiatów województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2005-2030 (w %).	33
Tabela 23 Podmioty gospodarcze wg rejestru REGON w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w 2020 r. wg sektorów własnościowych.....	34
Tabela 24 Podmioty gospodarcze z podziałem na spółki i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w 2020 r.	34

Tabela 25 Struktura podmiotów gospodarki narodowej (Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą) w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie według sekcji PKD 2007 w latach 2015-2020.....	35
Tabela 26 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w latach 2015-2020 r.....	36
Tabela 27 Podmioty nowo zarejestrowane i Podmioty wyrejestrowane w rejestrze REGON w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020.....	37
Tabela 28 Pracujący w Nowym Mieście Lubawskim według płci w latach 2015-2020	41
Tabela 29 Bezrobotni– porównanie liczby osób zarejestrowanych w 2019 i 2020 r.	43
Tabela 30 Struktura bezrobotnych według płci i wieku w Nowym Mieście w latach 2015-2020.....	43
Tabela 31 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2015-2020	44
Tabela 32 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji.	44
Tabela 33 Bezrobotni a prawo do zasiłku w powiecie nowomiejskim.....	45
Tabela 34 Barometr zawodów w powiecie nowomiejskim.....	45
Tabela 35 Struktura zużycia energii elektrycznej wg grup odbiorców na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.....	52
Tabela 36 Zużycie ciepła wraz z zamówioną mocą przez ciepłownię centralną na terenie Nowego Miasta Lubawskiego.....	53
Tabela 37 Wykaz głównych odbiorców ciepła produkowanego przez ciepłownię centralną na terenie Nowego Miasta Lubawskiego. Stan na koniec grudnia 2020 r.	53
Tabela 38 Ilość odebranych odpadów komunalnych, odebranych w latach 2017-2020 (Mg).....	57
Tabela 39 Odpady zebrane selektywnie w latach 2017-2020 w Nowym Mieście Lubawskim w (Mg). ..	57
Tabela 40 Wykonanie programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Nowego Miasta Lubawskiego (stan na kwiecień 2021 r.).....	58
Tabela 41 Wykaz organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury w Nowym Mieście Lubawskim.....	62
Tabela 42 Zestawienie najważniejszych inwestycji z zakresu infrastruktury sportowej zrealizowanych przez Gminę Miejską Nowe Miasto w latach 2010-2020	68
Tabela 43 Wskaźniki potencjału turystycznego powiatu nowomiejskiego w latach 2016-2020	72
Tabela 44 Ilość miejsc noclegowych w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020	74
Tabela 45 Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych w powiecie nowomiejskim w 2019 roku	74
Tabela 46 Wskaźniki charakteryzujące bazę noclegową oraz ruch turystyczny w powiatach województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 roku.....	74
Tabela 47 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (wraz z ich zmianami):.....	77
Tabela 48 Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzje o warunkach zabudowy wydane w latach 2015-2020 dla terenu Nowego Miasta Lubawskiego	83
Tabela 49 Udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych jednostek w 2020 roku.	84
Tabela 50 Wysokość środków przeznaczonych na ochronę przeciwpożarową z budżetu gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na przestrzeni ostatnich lat przedstawia się następująco:	84
Tabela 51 Liczba najczęściej przeprowadzonych interwencji policji w Nowym Mieście Lubawskim ..	87
Tabela 52 Ilość zaistniałych wypadków i kolizji drogowych w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	87
Tabela 53 Wskaźniki wypadków drogowych w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie i powiecie nowomiejskim	87
Tabela 54 Przystępstwa popełnione na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w latach 2017-2020	88

Tabela 55 Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i inne działania podjęte przez Zespół Interdyscyplinarny w związku z przemocą w rodzinie w latach 2017,2019.	88
Tabela 56 Ilość sporządzonych Niebieskich Kart w latach 2017 – 2020 w Nowym Mieście Lubawskim	89
Tabela 57 Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	90
Tabela 58 Powody udzielania pomocy rodzinom w 2020 roku.....	91
Tabela 59 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji.	92
Tabela 60 Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w 2019,2020 i prognoza w 2021 r.	93
Tabela 61 Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.....	93
Tabela 62 Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń.....	94
Tabela 63 Świadczenia opiekuńcze	95
Tabela 64 Świadczenia alimentacyjne w poszczególnych latach [w zł].....	96
Tabela 65 Inne rodzaje pomocy i świadczeń.....	96
Tabela 66 Infrastruktura społeczna w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.....	97
Tabela 67 Ośrodki wsparcia.....	98
Tabela 68 Praktyki i porady lekarskie w Nowym Mieście Lubawskim	100
Tabela 69 Liczba aptek	101
Tabela 70 Przychodnie i praktyki lekarskie w Nowym Mieście Lubawskim	102
Tabela 71 Zasób mieszkaniowy znajdujący się w budynkach należących do Wspólnot Mieszkaniowych.	103
Tabela 72 Zasób lokali użytkowych znajdujący się w budynkach należących do Wspólnot Mieszkaniowych	104
Tabela 73 Zestawienie innych nieruchomości zabudowanych stanowiących własność Gminy Miejskiej	104
Tabela 74 Liczba oddziałów i wychowanków w placówkach prowadzonych przez Gminę Miejską Nowe Miasto Lubawskie.....	107
Tabela 75 Wskaźniki uprzedzszkolnienia i użłobkowania	108
Tabela 76 Liczba nauczycieli zatrudnionych w placówkach prowadzonych przez Gminę Miejską Nowe Miasto Lubawskie.....	108
Tabela 77 Liczba nauczycieli zatrudnionych w placówkach prowadzonych przez Gminę Miejską Nowe Miasto Lubawskie wg stopnia awansu (etaty)	109
Tabela 78 Koszt utrzymania ucznia w placówkach oświatowych (w zł) w miesiącu	109
Tabela 79 Wyniki z egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wg danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży	111
Tabela 80 Wyniki z egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wg szkół	111
Tabela 81 Wyniki egzaminów maturalnych w Nowym Mieście Lubawskim w 2021 r.	111
Tabela 82 Frekwencja w wyborach w latach 2018-2020	113
Tabela 83 Wskaźniki GUS dotyczące udziału fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	114
Tabela 84 Środki przeznaczone na zrealizowanie zadań publicznych w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2018-2021.....	114
Tabela 85 Wykaz organizacji, do których należy gmina miejska Nowe Miasto Lubawski.....	116
Tabela 86 Umowy partnerskie podpisane przez gminę miejską Nowe Miasto Lubawskie.....	117
Tabela 87 Plan i wykonanie budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w 2020 roku.....	118
Tabela 88 Struktura dochodów budżetowych Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wykonanych w 2020 roku.....	118
Tabela 89 Dochody własne gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wg źródeł w 2020 roku.....	119
Tabela 90 Dochody na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019 (w zł).....	120

Tabela 91 Wydatki wg podstawowych rodzajów w 2020 r.	122
Tabela 92 Wydatki na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019 (w zł).....	122
Tabela 93 Zadłużenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w latach 2016– 2020	124
Tabela 94 Inwestycje drogowe, chodników, ulic, ścieżek rowerowych w Nowym Mieście Lubawskim.	126
Tabela 95 Inwestycje pozostałe	126
Tabela 96 Zakupy inwestycyjne.....	127
Tabela 97 Liczba podpisanych umów o dofinansowanie beneficjentów z Nowego Miasta Lubawskiego w latach 2017-2020	127
Tabela 98 Wartość umów o dofinansowanie projektów zrealizowanych przez beneficjentów z Nowego Miasta Lubawskiego w perspektywie 2014-2020 (w okresie 2016 - 2020)	128
Tabela 99 Projekty realizowane przez gminę miejską Nowe Miasto Lubawskie z udziałem środków zewnętrznych w 2020 r.	128
Tabela 100 Tabela porównawcza gmin w sferze przestrzennej, środowiskowej, społecznej i gospodarczej.....	135

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba zgonów i urodzeń w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020	17
Wykres 2 Urodzenia żywe i zgony na 1000 ludności w Nowym Mieście Lubawskim	18
Wykres 3 Przyrost naturalny w Nowym Mieście Lubawskim, powiecie nowomiejskim i województwie warmińsko-mazurskim w latach 2015-2020 r. na 1000 ludności	18
Wykres 4 Saldo migracji w Nowym Mieście Lubawskim, powiecie nowomiejskim i woj. warmińsko- mazurskim w latach 2016-2020	19
Wykres 5 Struktura mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego, według płci w latach 2015-2020	19
Wykres 6 Ludność Nowego Miasta Lubawskiego wg grup wieku w latach 2015-2020	20
Wykres 7 Mieszkańcy Nowego Miasta Lubawskiego w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2015-2020	20
Wykres 8 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w latach 2015-2020	21
Wykres 9 Podział podmiotów gospodarczych według klas wielkości w latach 2016-2020 r.	36
Wykres 10 Podmioty nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2015-2020	37
Wykres 11 Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności w latach 2015 – 2020.....	38
Wykres 12 Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w powiecie nowomiejskim w latach 2015-2019 w tysiącach zł.....	38
Wykres 13 Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca powiatu nowomiejskiego w latach 2015-2019 (zł).....	39
Wykres 14 Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w powiecie nowomiejskim w latach 2015-2019 w tysiącach zł.....	39
Wykres 15 Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w powiecie nowomiejskim w latach 2015-2019 (zł).....	40
Wykres 16 Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w powiecie nowomiejskim (w tys. zł) w 2019 r.	40
Wykres 17 Pracujący na 1000 ludności w latach 2015 – 2020.....	42
Wykres 18 Wielkość bezrobocia (bezrobotni zarejestrowani) w gminie miejskiej Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020	42
Wykres 19 Wskaźnik bezrobocia w powiecie nowomiejskim	44

Wykres 20 Deklarowane miejsce stałego miejsca zamieszkania turysty odwiedzającego Centrum Informacji Turystycznej w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 r.	72
Wykres 21 Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.....	91
Wykres 22 Liczba osób korzystających ze usług opiekuńczych oraz liczba korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	92
Wykres 23 Zasiłki rodzinne ogółem (w tys. zł) oraz liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych	95
Wykres 24 Dochody gminy ogółem w tys. zł.....	119
Wykres 25 Dochody na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019.....	120
Wykres 26 Dochody własne na 1 mieszkańca w latach 2015-2019	121
Wykres 27 Wydatki ogółem w tysiącach zł	121
Wykres 28 Wydatki na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019.....	123
Wykres 29 Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019.....	123
Wykres 30 Wynik finansowy budżetu Nowe Miasto Lubawskiego w latach 2015-2020	125
Wykres 31 Prognoza wyniku budżetowego w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2021- 2035 (zł) 125	

Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na tle Polski i województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu	5
Rysunek 2 Czas dojazdu (minuty) z gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie do wybranych polskich miast:.....	6
Rysunek 3 Obszar gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie leży w dorzeczu rzeki Wisły	7
Rysunek 4 Obszary zagrożone podtopieniem w Nowym Mieście Lubawskim	9
Rysunek 5 Połączenia komunikacyjne miejscowości do stolicy powiatu	14
Rysunek 6 Dostępność komunikacyjna do najbliższego miasta	14
Rysunek 7 Oznaczenie lokalizacji sieci gazowej	29
Rysunek 8 Lokalizacja obszaru Natura 2000 na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.....	47
Rysunek 9 Lokalizacja obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	48
Rysunek 10 Lokalizacja pomnika przyrody „Buk pospolity”	49
Rysunek 11 Związek Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko”	56
Rysunek 12 Mapa Szlaki i trasy turystyczne	70
Rysunek 13 Odwiedziny Centrum Informacji Turystycznej w Nowym Mieście Lubawskim 2020 r.	71
Rysunek 14 Granice i obszar aglomeracji Nowe Miasto Lubawskie.....	76
Rysunek 15 Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Nowego Miasta Lubawskiego	78
Rysunek 16 Obszar gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie przewidziany do rewitalizacji.....	80
Rysunek 17 Analizowane jednostki w diagnozie porównawczej.....	131

Dokumenty źródłowe

- 1) Internet
- 2) Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych
- 3) Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030
- 4) Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” za rok 2019
- 5) Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027, ROPS 2021

- 6) https://barometrzwodow.pl/forecast-card-zip/2021/poster_pl/BAROMETR_ZAWODOW_województwo_warminsko_mazurskie_powiat_nowo_miejski_2021.pdf
- 7) Raport o stanie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za rok 2019 r.
- 8) Raport o stanie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za rok 2020 r
- 9) Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie miasta Nowe Miasto Lubawskie
- 10) Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za 2020 rok.
- 11) Google mops, opracowanie własne
- 12) Prognoza ludności gmin na lata 2017 – 2030, GUS, VIII 2017
- 13) Uchwała Nr Xxii/143/2020 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Nowe Miasto Lubawskie
- 14) Program inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2012-2032 dla Gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie
- 15) Studium Uwarunkowań I Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowe Miasto Lubawskie, 2016 r.
- 16) Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany mpzp miasta Nowe Miasto Lubawskie. ZPG Olsztyn, XI-XII 2018 r.; luty 2019 r.
- 17) Studium Uwarunkowań I Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowe Miasto Lubawskie, 2013 r.
- 18) Uchwała Nr XXII/148/2020 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie
- 19) Uchwała Nr VIII/58/2019 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 4 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowe Miasto Lubawskie
- 20) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2016-2021
- 21) Aktualizacja Założeń Do Planu Zaopatrzenia W Ciepło, Energię Elektryczną I Paliwa Gazowe Dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie Na Lata 2021 -2036
- 22) Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie
- 23) Sprawozdanie Z Działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim aa 2020 Rok i Potrzeby w Zakresie Pomocy Społecznej
- 24) Uchwała NR XI/73/2015 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 22 września 2015 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej
- 25) Uchwała NR XXVI/172/2021 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021– 2035
- 26) Raport o Stanie Powiatu Nowomiejskiego w 2020 roku
- 27) „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem” Raport Częstkowy Komponent 3 Relacje Przestrzenne I Dostępność Komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie
- 28) Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2022
- 29) Program inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2012-2032 dla Gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie
- 30) Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim, 2019
- 31) Prognoza Oddziaływania Na Środowisko Projektu Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, 2015
- 32) Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, 2015
- 33) Aktualizacja Założeń Do Planu Zaopatrzenia W Ciepło, Energię Elektryczną I Paliwa Gazowe Dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie Na Lata 2021-2036
- 34) Program ochrony środowiska dla powiatu nowomiejskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 Roku
- 35) Plan Rozwoju Sieci Drogowej Dróg Powiatowych Powiatu Nowomiejskiego Na Lata 2020 – 2024
- 36) Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Nowomiejskiego na lata 2018-2021

- 37) Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Związku Gmin Region Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” za rok 2019
- 38) Uchwała NR XXI/139/2020 Rady Miejskiej W Nowym Mieście Lubawskim z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie Programu współpracy Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021
- 39) Program wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2023
- 40) Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2024
- 41) Sprawozdanie Z Działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej W Nowym Mieście Lubawskim za 2020 Rok i Potrzeby W Zakresie Pomocy Społecznej
- 42) Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowe Miasto Lubawskie, 2019
- 43) Statut Euroregionu “Bałtyk”
- 44) Statut Stowarzyszenia Polskie Miasta Cittaslow
- 45) Statut Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Lubawska”
- 46) Statut Stowarzyszenia Miast, Gmin I Powiatów Dorzecza Drwęcy
- 47) Zarządzenie NR 158/2020 Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego z dnia 28 października 2020 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2020– 2035
- 48) Sprawozdanie z realizacji „programu współpracy gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2020”
- 49) Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za rok szkolny 2019/2020
- 50) Sprawozdanie z działalności Miejskiego Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim za okres od 01 stycznia 2020 r.
- 51) Sprawozdanie z działalności miejskiego ośrodka pomocy społecznej w Nowym Mieście Lubawskim za 2020 rok i potrzeby w zakresie pomocy społecznej
- 52) Internet, <https://pl.wikipedia.org> i <http://www.gminy.pl>
- 53) <https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/klasyfikacja-nuts/klasyfikacja-nuts-w-polsce/>
- 54) <https://www.umnowemiasto.pl/asp/trwa-rozbudowa-sieci-gazowej-w-nowym-miescie-lubawskim,10,artykul,1,166>
- 55) <https://www.czystesrodowisko.eu/>
- 56) <https://bip.umnowemiasto.pl/pliki/umnowemiasto/pliki/Wykaz%20organizacji%20pozarz%C4%85dowych/WykazOP.pdf>
- 57) <https://umnowemiasto.pl/urząd-miejski/referaty-stanowiska/itemlist/user/724-goralski?start=4>
- 58) Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie.
- 59) Centrum Informacji Turystycznej w Nowym Mieście Lubawskim
- 60) Informacja o ruchu turystycznym w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 roku Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie Departament Turystyki
- 61) KP PSP Nowe Miasto Lubawskie
- 62) Sprawozdania z wykonania budżetu gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za lata 2017,2018,2019,2020
- 63) http://www.obserwatoriumbrd.pl/app/?lang=pl!##wypadki_container
- 64) <https://www.nfz-olsztyn.pl/>
- 65) https://oke.lomza.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1526
- 66) https://oke.lomza.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1774
- 67) https://oke.lomza.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1773:2021-07-05-07-40-19&catid=3:organizacyjnemat
- 68) Państwowa Komisja Wyborcza
- 69) Zarządzenie Nr 24/2021 Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego z dnia 3 lutego 2021 r. w sprawie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w 2021 roku
- 70) <https://bip.umnowemiasto.pl/artykul/zwiazki-i-stowarzyszenia-krajowe>
- 71) <https://bip.umnowemiasto.pl/artykul/wspolpraca-z-zagranica>
- 72) *Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021– 2035*
- 73) <https://www.apgw.gov.pl/pl/broszura-wody-polskie-2021>

- 74) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły
- 75) <https://klimada2.ios.gov.pl/zmiany-klimatu/>
- 76)

16) Załącznik nr 1 Wzór ankiety

W związku z przystąpieniem do sporządzenia Strategii rozwoju Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030, Burmistrz Nowego Miasta Lubawskiego zwraca się do Państwa z prośbą o wypełnienie poniższej ankiety.

Ankieta ma odzwierciedlać rzeczywistą sytuację w naszym mieście oraz wskazać najważniejsze potrzeby mieszkańców i obszary rozwoju. Zebrane w ten sposób dane pozwolą nam uwzględnić Państwa sugestie.

Licząc na Państwa współpracę, Burmistrz Nowego Miasta Lubawskiego zapewnia jednocześnie, że ankieta jest anonimowa, a wyniki będą podawane wyłącznie w formie zbiorczej.

1. Które z poniższych obszarów powinny stanowić priorytet dla Miasta w perspektywie najbliższych lat (proszę ocenić w skali 1-4, gdzie 4 – bardzo istotne, 3 – istotne, 2 – średnio istotne, 1 – nieistotne)

1. Edukacja (szkoły, przedszkola, żłobek)
2. Kultura i rozrywka
3. Infrastruktura publiczna (np. dostęp do gazu, kanalizacji, wodociągów, internetu, dróg i chodników)
4. Rozwój potencjału turystycznego
5. Sport i rekreacja
6. Ochrona środowiska naturalnego
7. Poprawa jakości systemu ochrony zdrowia
8. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
9. Funkcjonowanie instytucji publicznych (np. urząd miejski, MOPS)
10. Rozwój przedsiębiorczości
11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi...
12. Współpraca z innymi gminami, powiatem i instytucjami regionalnymi.....

Inne, proszę wymienić maksymalnie dwa inne obszary i ocenić ich znaczenie

13.
14.

2. Proszę wymienić przykładowe (maksymalnie trzy) kluczowe działania / inicjatywy, jakie Państwa zdaniem władze Miasta powinny podjąć w każdym z poniższych obszarów. W przypadku braku działań, proszę o wpisanie „nie wiem”.

1. Edukacja (szkoły, przedszkola, żłobek)
.....
.....
.....
2. Kultura i rozrywka
.....
.....
.....
3. Infrastruktura publiczna (np. dostęp do gazu, kanalizacji, wodociągów, internetu, dróg i chodników)
.....
.....
.....

4. Rozwój potencjału turystycznego

.....
.....
.....

5. Sport i rekreacja

.....
.....
.....

6. Ochrona środowiska naturalnego

.....
.....
.....

7. Poprawa jakości systemu ochrony zdrowia

.....
.....
.....

8. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców

.....
.....
.....

9. Funkcjonowanie instytucji publicznych (urząd miejski, MOPS)

.....
.....
.....

10. Rozwój przedsiębiorczości

.....
.....
.....

11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

.....
.....
.....

12. Współpraca z innymi gminami, powiatem i instytucjami regionalnymi

[Dodatkowy obszar wskazany przez respondenta]

.....
.....
.....

**3. Co w Pani/Pana miejscowości trzeba zrobić w pierwszej kolejności, w najbliższych latach?
(proszę o wymienić max. 3 inwestycje)**

1.....
2.....
3.....

4. Proszę o zaznaczenie 3 mocnych stron Nowego Miasta Lubawskiego:

- dobra infrastruktura (dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej)

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

- dobre warunki rozwoju przedsiębiorstw i funkcjonowanie prężnych pracodawców
 - wysoki potencjał turystyczny (dziedzictwo historyczne, atrakcje turystyczne)
 - stosunkowo wysoka jakość życia i poziom bezpieczeństwa
 - dobre położenie komunikacyjne
 - stosunkowo dobra baza noclegowa i gastronomiczna
 - inne (jakie?)
-

5. Proszę o zaznaczenie 3 słabych stron Nowego Miasta Lubawskiego:

- brak atrakcyjnych ofert pracy
 - zły stan ulic i chodników w mieście
 - słaby dostęp do opieki medycznej
 - brak zróżnicowanej oferty edukacyjnej ponadpodstawowej
 - brak perspektyw dla młodych ludzi
 - niskie dochody mieszkańców
 - stosunkowo wysokie ceny nieruchomości
 - narastający problem jakości powietrza (smog)
 - inne (jakie?)
-

6. Proszę o zaznaczenie 3 największych zagrożeń dla rozwoju obszaru Nowego Miasta Lubawskiego:

- bariery rozwoju przedsiębiorczości
 - trudności budżetowe miasta
 - starzejące się społeczeństwo
 - ucieczka ludzi młodych do większych miast
 - duża atrakcyjność turystyczna innych miast w regionie
 - brak obwodnicy, zwiększający się ruch samochodów
 - inne (jakie?)
-

7. Proszę o zaznaczenie 3 szans rozwojowych dla obszaru Nowego Miasta Lubawskiego:

- środki z Unii Europejskiej
- współpraca z innymi gminami, powiatem i instytucjami regionalnymi (np. Cittaslow)

Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

- wzrastająca popularność trendów, eko, slow, życia w zgodzie z naturą
- instytucjonalne wsparcie rozwoju przedsiębiorczości
- rozwój oferty turystycznej
- poprawa dostępności komunikacyjnej (połączenie z innymi miastami)
- inne (jakie?)

.....

8. Proszę dokończyć zdanie: *Uważam, że Nowe Miasto Lubawskie jest*

.....
.....
.....